

Dokument ten służy wyłącznie do celów dokumentacyjnych i instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego zawartość

► **B**   **DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2014/24/UE**
                                 z dnia 26 lutego 2014 r.
                                 w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE
                                 (Tekst mający znaczenie dla EOG)
                                 (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 65)

zmieniona przez:

			Dziennik Urzędowy		
			nr	strona	data
► <u>M1</u>	Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/2170 z dnia 24 listopada 2015 r.	L 307	5	25.11.2015	

sprostowana przez:

► **C1**   Sprostowanie, Dz.U. L 24 z 30.1.2016, s. 14 (2014/24/UE)

**DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
2014/24/UE**

z dnia 26 lutego 2014 r.

**w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę
2004/18/WE**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 53 ust. 1, art. 62 oraz art. 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Udzielanie zamówień publicznych przez instytucje państw członkowskich lub w imieniu tych instytucji musi być zgodne z zasadami Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), a w szczególności z zasadą swobodnego przepływu towarów, swobody przedsiębiorczości oraz swobody świadczenia usług, a także z zasadami, które się z nich wywodzą, takimi jak: zasada równego traktowania, zasada niedyskryminacji, zasada wzajemnego uznawania, zasada proporcjonalności oraz zasada przejrzystości. W odniesieniu do zamówień publicznych o wartości powyżej określonej kwoty należy jednak ustanowić przepisy koordynujące krajowe procedury udzielania zamówień w celu zagwarantowania, że zasady te mają praktyczne zastosowanie, a zamówienia publiczne są otwarte na konkurencję.
- (2) Zamówienia publiczne odgrywają kluczową rolę w strategii „Europa 2020” zawartej w komunikacie Komisji z dnia 3 marca 2010 r. zatytułowanym „Europa 2020, Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” („strategia Europa 2020 na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”) jako jeden z instrumentów rynkowych wykorzystywanych w celu osiągnięcia inteligentnego, trwałego wzrostu

⁽¹⁾ Dz.U. C 191 z 29.6.2012, s. 84.

⁽²⁾ Dz.U. C 391 z 18.12.2012, s. 49.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 15 stycznia 2014 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) i decyzja Rady z dnia 11 lutego 2014 r.

▼ B

gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, przy jednoczesnym zagwarantowaniu najbardziej efektywnego wykorzystania środków publicznych. W tym celu należy zmienić i zmodernizować przepisy dotyczące zamówień publicznych przyjęte na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/17/WE ⁽¹⁾ oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/18/WE ⁽²⁾, aby zwiększyć efektywność wydatków publicznych, ułatwiając w szczególności udział małych i średnich przedsiębiorstw (MSP) w zamówieniach publicznych, oraz aby umożliwić zamawiającym lepsze wykorzystanie zamówień publicznych dla wsparcia wspólnych celów społecznych. Istnieje również konieczność doprecyzowania podstawowych pojęć i koncepcji w celu zapewnienia pewności prawa oraz uwzględnienia niektórych aspektów powiązanego i utrwalonego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

- (3) Przy wdrażaniu niniejszej dyrektywy należy uwzględniać Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych ⁽³⁾, w szczególności w związku z wyborem środków komunikacji, specyfikacji technicznych, kryteriów udzielenia zamówienia i warunków realizacji umowy.
- (4) Coraz bardziej zróżnicowane formy działań publicznych spowodowały konieczność bardziej precyzyjnego zdefiniowania pojęcia samych zamówień publicznych; doprecyzowanie to nie powinno jednak rozszerzać zakresu stosowania niniejszej dyrektywy w porównaniu do zakresu dyrektywy 2004/18/WE. Unijne przepisy o zamówieniach publicznych nie mają na celu objęcia wszystkich sposobów wydatkowania środków publicznych, lecz tylko takie, które mają na celu nabycie robót budowlanych, dostaw lub usług za wynagrodzeniem w drodze zamówienia publicznego. Należy doprecyzować, że takie przypadki nabycia robót budowlanych, dostaw lub usług powinny podlegać niniejszej dyrektywie bez względu na to, czy są one realizowane w drodze zakupu, dzierżawy czy za pomocą innych form umownych.

Termin „nabycie” należy rozumieć szeroko, jako uzyskiwanie korzyści z tytułu określonych robót budowlanych, dostaw lub usług, przy czym przeniesienie własności na instytucje zamawiające nie jest konieczne. Ponadto samo finansowanie działalności - zwłaszcza za pomocą dotacji - często związane z obowiązkiem zwrotu otrzymanych kwot, o ile nie zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem - nie podlega zwykle przepisom dotyczącym zamówień publicznych. Podobnie sytuację, w których wszystkie podmioty spełniające określone warunki są uprawnione do wykonania danego zadania, bez przeprowadzania kwalifikacji, takie jak system oparty na wyborze klienta i system bonów usługowych, nie powinny być postrzegane jako zamówienia, lecz jako zwykle systemy pozwoleń (np. pozwoleń na leki lub na świadczenie usług medycznych).

⁽¹⁾ Dyrektywa 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynująca procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 1).

⁽²⁾ Dyrektywa 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 114).

⁽³⁾ Zatwierdzona decyzją Rady 2010/48/WE z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie zawarcia przez Wspólnotę Europejską Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. L 23 z 27.1.2010, s. 35).

▼B

- (5) Należy przypomnieć, że żaden przepis w niniejszej dyrektywie nie zobowiązuje państw członkowskich do zlecenia podmiotom zewnętrznym świadczenia usług, które chcą świadczyć samodzielnie lub zorganizować w sposób inny niż w drodze zamówień publicznych w rozumieniu niniejszej dyrektywy. Świadczenie usług w oparciu o przepisy ustawowe, wykonawcze lub umowy o pracę nie powinno być objęte zakresem niniejszej dyrektywy. W niektórych państwach członkowskich może mieć to miejsce w przypadku pewnych usług administracyjnych i rządowych, takich jak usługi wykonawcze i ustawodawcze lub świadczenie pewnych usług na rzecz społeczności, takich jak usługi w zakresie spraw zagranicznych lub wymiaru sprawiedliwości, czy też obowiązkowe usługi zabezpieczenia społecznego.
- (6) Należy również przypomnieć, że niniejsza dyrektywa nie powinna mieć wpływu na ustawodawstwo państw członkowskich dotyczące zabezpieczenia społecznego. Nie powinna ona dotyczyć też liberalizacji usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym – zarezerwowanych dla podmiotów publicznych lub prywatnych – ani prywatyzacji podmiotów publicznych świadczących usługi.

Należy także przypomnieć, że państwa członkowskie mogą organizować świadczenie obowiązkowych usług społecznych lub innych usług, takich jak usługi pocztowe, jako usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym lub jako usług o charakterze niegospodarczym świadczonych w interesie ogólnym lub też jako połączenie obu tych rodzajów. Należy doprecyzować, że usługi o charakterze niegospodarczym świadczone w interesie ogólnym nie powinny być objęte zakresem niniejszej dyrektywy.

- (7) Należy również przypomnieć, że przepisy niniejszej dyrektywy pozostają bez uszczerbku dla swobody definiowania – w zgodzie z prawem unijnym – przez organy krajowe, regionalne i lokalne usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, ich zakresu i specyfiki usługi, która ma zostać wykonana, w tym wszelkich warunków dotyczących jakości usługi, dla zrealizowania celów publicznych takich usług. Niniejsza dyrektywa powinna także pozostawać bez uszczerbku dla uprawnień organów krajowych, regionalnych i lokalnych do świadczenia, zlecenia i finansowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym zgodnie z art. 14 TFUE i Protokołem nr 26 w sprawie usług świadczonych w interesie ogólnym załączonym do TFUE i Traktatu o Unii Europejskiej (TUE). Ponadto niniejsza dyrektywa nie dotyczy finansowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, ani systemów pomocy udzielanej przez państwa członkowskie, w szczególności w dziedzinie polityki społecznej, zgodnie z unijnymi przepisami dotyczącymi konkurencji.
- (8) Zamówienie należy uważać za zamówienie publiczne na roboty budowlane jedynie wówczas, gdy jego przedmiot obejmuje wykonywanie rodzajów działalności wymienionych w załączniku II, nawet jeśli zamówienie obejmuje również świadczenie innych usług niezbędnych do wykonywania tych rodzajów działalności. Zamówienia publiczne na usługi, zwłaszcza w zakresie usług zarządzania mieniem, mogą, w pewnych okolicznościach, obejmować roboty budowlane. Jednakże w zakresie, w jakim roboty takie mają charakter uboczny w stosunku do głównego przedmiotu zamówienia oraz stanowią jego ewentualną konsekwencję lub uzupełnienie, fakt włączenia takich robót w zakres zamówienia nie uzasadnia zakwalifikowania zamówienia publicznego na usługi jako zamówienia publicznego na roboty budowlane.

▼B

Z uwagi na różnorodność zamówień publicznych na roboty budowlane, instytucje zamawiające powinny mieć jednak możliwość oddzielnego lub łącznego udzielania zamówień na zaprojektowanie oraz wykonanie obiektu budowlanego. Nie jest zamierzaniem niniejszej dyrektywy przesądzenie o łącznym lub oddzielnym udzielaniu zamówień.

- (9) Wykonanie obiektu budowlanego spełniającego wymogi określone przez instytucję zamawiającą wymaga uprzedniego podjęcia przez daną instytucję środków służących określeniu rodzaju obiektu lub co najmniej wywarcia przez nią decydującego wpływu na jego projekt. Fakt, czy wykonawca wykonuje całość lub część obiektu budowlanego własnymi środkami, czy też zapewnia ich wykonanie w inny sposób, nie powinien zmienić klasyfikacji danego zamówienia jako zamówienia na roboty budowlane, o ile dany wykonawca przyjmuje bezpośrednie lub pośrednie zobowiązanie, które jest prawnie możliwe do wyegzekwowania, do zapewnienia wykonania danych robót budowlanych.
- (10) Termin „instytucje zamawiające”, a zwłaszcza termin „podmioty prawa publicznego” były wielokrotnie analizowane w ramach orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Aby doprecyzować, że zakres podmiotowy niniejszej dyrektywy powinien pozostać niezmieniony, celowe jest zachowanie definicji, na których oparł się Trybunał, oraz wprowadzenie pewnej liczby objaśnień przedstawionych w ramach tego orzecznictwa jako kluczowych dla zrozumienia samych definicji, przy czym nie jest zamiarem zmiana rozumienia pojęć wypracowanych w ramach orzecznictwa. W tym celu należy wyjaśnić, że podmiot, który działa w zwykłych warunkach rynkowych, ma na celu wypracowanie zysku i ponosi straty wynikające z prowadzenia działalności, nie powinien być uważany za „podmiot prawa publicznego”, ponieważ potrzeby interesu ogólnego, do zaspokajania których ten podmiot został założony lub zaspokajanie których powierzono mu jako zadanie, można uważać za posiadające charakter przemysłowy lub handlowy.

Podobnie, warunek dotyczący źródła finansowania danego podmiotu także został przeanalizowany w ramach orzecznictwa, w którym m.in. określono, że finansowany „w przeważającej części” oznacza w części większej niż połowa oraz, że finansowanie takie może obejmować wpłaty od użytkowników, które są nakładane, obliczane i ściągane zgodnie z zasadami prawa publicznego.

- (11) W przypadku zamówień mieszanych mające zastosowanie przepisy powinny być określone według głównego przedmiotu zamówienia, gdy poszczególne części składowe zamówienia nie są obiektywnie możliwe do rozdzielenia. Należy zatem wyjaśnić, w jaki sposób instytucje zamawiające powinny określać, czy poszczególne części można rozdzielić. Objasnienie takie powinno opierać się na odnośnym orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

▼B

Ustalenia należy dokonywać dla indywidualnych przypadków, uwzględniając nie tylko wyraźne lub domniemane zamiary instytucji zamawiającej co do traktowania poszczególnych aspektów składających się na zamówienie mieszane jako niemożliwych do rozdzielenia, lecz także obiektywne dowody mogące uzasadnić te zamiary i potwierdzić potrzebę udzielenia jednego zamówienia publicznego. Taka uzasadniona potrzeba udzielenia jednego zamówienia publicznego może zaistnieć na przykład w przypadku budowy jednego budynku, którego część ma być użytkowana bezpośrednio przez daną instytucję zamawiającą, a inna część użytkowana na zasadzie koncesji - np. poprzez udostępnienie parkingu publicznego. Należy doprecyzować, że potrzeba udzielenia jednego zamówienia publicznego może wynikać zarówno ze względów o charakterze technicznym, jak i ekonomicznym.

- (12) W przypadku zamówień mieszanych, które można rozdzielić, instytucje zamawiające zawsze mogą udzielić odrębnych zamówień na odrębne części zamówienia mieszanego; w takim przypadku przepisy mające zastosowanie do każdej odrębnej części powinny być określone wyłącznie na podstawie cech charakterystycznych tego konkretnego zamówienia. Z drugiej strony, w przypadku gdy instytucje zamawiające postanowią włączyć inne elementy do zamówienia, bez względu na ich wartość i bez względu na reżim prawny, któremu w przeciwnym razie podlegałyby te dodane elementy, zasadą powinno być, że w przypadku gdy zamówienie miałoby zostać udzielone na mocy przepisów niniejszej dyrektywy – gdyby było udzielane samodzielnie – wówczas przepisy niniejszej dyrektywy powinny nadal mieć zastosowanie do całego zamówienia mieszanego.
- (13) Niemniej jednak należy przewidzieć specjalne przepisy dla zamówień mieszanych obejmujących aspekty obronności lub bezpieczeństwa lub części nieobjętych zakresem TFUE. W takich przypadkach powinna istnieć możliwość niestosowania przepisów niniejszej dyrektywy, pod warunkiem że udzielenie jednego zamówienia jest uzasadnione z przyczyn obiektywnych i że decyzja o udzieleniu jednego zamówienia nie jest podejmowana w celu wyłączenia zamówień ze stosowania niniejszej dyrektywy lub dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE ⁽¹⁾. Należy doprecyzować, że instytucje zamawiające w odniesieniu do niektórych zamówień mieszanych mają możliwość wyboru stosowania niniejszej dyrektywy zamiast przepisów dyrektywy 2009/81/WE.
- (14) Należy wyjaśnić, że pojęcie „wykonawców” powinno być interpretowane szeroko, tak aby obejmowało wszelkie osoby lub podmioty, które oferują wykonanie robót budowlanych, dostawę produktów lub świadczenie usług na rynku, niezależnie od formy prawnej, którą te osoby lub podmioty wybrały do celów prowadzenia działalności. W związku z tym firmy, oddziały, jednostki zależne, spółki cywilne, spółdzielnie, spółki akcyjne, uniwersytety – publiczne czy prywatne – oraz formy podmiotów inne niż osoby fizyczne powinny wszystkie być objęte zakresem pojęcia „wykonawca”, bez względu na to, czy są one „osobami prawnymi” w jakichkolwiek okolicznościach.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (Dz.U. L 216 z 20.8.2009, s. 76).

▼B

- (15) Należy doprecyzować, że grupy wykonawców, również w przypadku gdy przyjęły one formę tymczasowego stowarzyszenia, mogą brać udział w postępowaniach o udzielenie zamówienia, bez konieczności przyjmowania określonej formy prawnej. W zakresie, w jakim jest to konieczne – np. gdy wymagana jest odpowiedzialność solidarna – określona forma może być wymagana w sytuacji, gdy takim grupom udzielono zamówienia.

Należy również wyjaśnić, że instytucje zamawiające powinny mieć możliwość jednoznacznego określenia sposobu, w jaki grupy wykonawców mają spełnić wymogi dotyczące sytuacji ekonomicznej i finansowej, określone w niniejszej dyrektywie, bądź kryteria dotyczące zdolności technicznej i zawodowej, które są wymagane od wykonawców uczestniczących samodzielnie.

Realizacja zamówień przez grupy wykonawców może wymagać ustanowienia warunków, których nie nakłada się na uczestników indywidualnych. Warunki takie, które powinny być uzasadnione obiektywnymi przesłankami i które powinny być proporcjonalne, mogłyby np. obejmować wymóg wyznaczenia wspólnego przedstawicielstwa lub głównego partnera do celów postępowania o udzielenie zamówienia lub wymóg przedstawienia informacji o składzie takich grup.

- (16) Instytucje zamawiające powinny wykorzystywać wszelkie możliwe środki, jakimi dysponują na mocy prawa krajowego, w celu zapobiegania zakłóceniom w postępowaniach o udzielenie zamówienia wynikającym z konfliktów interesów. Mogłoby to obejmować procedury służące rozpoznawaniu konfliktów interesów, zapobieganiu im i ich rozwiązywaniu.
- (17) Decyzją Rady 94/800/WE⁽¹⁾ zatwierdzono w szczególności Porozumienie w sprawie zamówień rządowych, zawarte w ramach Światowej Organizacji Handlu, zwane dalej „Porozumieniem GPA”. Celem Porozumienia GPA jest ustanowienie wielostronnych ram zrównoważonych praw i obowiązków w zakresie zamówień publicznych z myślą o osiągnięciu liberalizacji i rozwoju światowego handlu. W przypadku zamówień objętych załącznikami 1, 2, 4 i 5 oraz uwagami ogólnymi do dodatku I Unii Europejskiej do Porozumienia GPA, jak również innymi odpowiednimi umowami międzynarodowymi, którymi związana jest Unia, instytucje zamawiające powinny wypełniać obowiązki wynikające ze wspomnianych umów i Porozumienia poprzez stosowanie niniejszej dyrektywy do wykonawców z państw trzecich będących ich sygnatariuszami.

⁽¹⁾ Decyzja Rady 94/800/WE z dnia 22 grudnia 1994 r. dotycząca zawarcia w imieniu Wspólnoty Europejskiej, w dziedzinach wchodzących w zakres jej kompetencji, porozumień będących wynikiem negocjacji wielostronnych w ramach Rundy Urugwajskiej (1986–1994) (Dz.U. L 336 z 23.12.1994, s. 1).

▼B

- (18) Porozumienie GPA ma zastosowanie do zamówień o wartości powyżej ustalonych progów, określonych w Porozumieniu GPA i wyrażonych jako specjalne prawa ciągnięcia. Progi określone w niniejszej dyrektywie należy dostosować w celu zagwarantowania, że odpowiadają one równowartości w euro progów określonych w Porozumieniu GPA. Należy także przewidzieć przeprowadzanie okresowych przeglądów progów wyrażanych w euro pod kątem ich dostosowania, w drodze czysto matematycznej operacji, do ewentualnych zmian wartości euro w stosunku do tych specjalnych praw ciągnięcia. Poza takimi okresowymi korektami matematycznymi w kolejnej rundzie negocjacji należy przeanalizować możliwość podwyższenia progów określonych w Porozumieniu GPA.
- (19) Należy sprecyzować, że do celów oszacowania wartości zamówienia, trzeba uwzględnić wszystkie dochody, niezależnie od tego, czy zostały one otrzymane od instytucji zamawiającej, czy też od osób trzecich. Należy również doprecyzować, że do celów szacowania progów pojęcie podobnych dostaw należy rozumieć jako produkty o identycznym lub podobnym przeznaczeniu – jak np. dostawy różnych rodzajów żywności lub różnych mebli biurowych. Zazwyczaj wykonawca działający w danym sektorze byłby zainteresowany dostawą takich artykułów jako części swojego normalnego asortymentu
- (20) Do celów oszacowania wartości danego zamówienia należy sprecyzować, że oparcie oszacowania wartości na podziale zamówienia powinno być dozwolone wyłącznie wtedy, gdy jest to uzasadnione ze względów obiektywnych. Na przykład uzasadnione powinno być szacowanie wartości zamówień na poziomie odrębnej jednostki operacyjnej instytucji zamawiającej, takiej jak przykładowo szkoły lub przedszkola, pod warunkiem że dana jednostka jest samodzielnie odpowiedzialna za zamówienia. Można przyjąć takie założenie, gdy odrębna jednostka operacyjna samodzielnie prowadzi postępowania o udzielenie zamówienia i podejmuje decyzje o zakupie, dysponuje odrębną linią budżetową przeznaczoną na dane zamówienia, samodzielnie zawiera umowę i finansuje ją z budżetu, którym dysponuje. Podział nie jest uzasadniony, gdy instytucja zamawiająca jedynie organizuje zamówienie w sposób zdecentralizowany.
- (21) Zamówienia publiczne, których udzielają instytucje zamawiające działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych i które wchodzą w zakres tych rodzajów działalności, objęte są dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE ⁽¹⁾. Zamówienia udzielane przez instytucje zamawiające w kontekście świadczonych przez nie usług w dziedzinie transportu morskiego, przybrzeżnego lub rzecznoego objęte są zakresem stosowania niniejszej dyrektywy.
- (22) Ponieważ niniejsza dyrektywa jest skierowana do państw członkowskich, nie ma ona zastosowania do zamówień realizowanych przez organizacje międzynarodowe w ich własnym imieniu i na ich własny rachunek. Należy jednak doprecyzować, w jakim zakresie niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie do zamówień podlegających szczególnym przepisom międzynarodowym.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (zob. s. 243 niniejszego Dziennika Urzędowego).

▼B

- (23) Udzielanie zamówień publicznych na pewne audiowizualne i radiowe usługi medialne przez dostawców usług medialnych powinno umożliwiać uwzględnienie aspektów o znaczeniu kulturalnym lub społecznym, co sprawia, że stosowanie zasad udzielania zamówień nie jest właściwe. Z tych powodów należy zrobić wyjątek w odniesieniu do zamówień publicznych na usługi, udzielanych przez samych dostawców usług medialnych, w zakresie zakupu, opracowania, produkcji lub koprodukcji programów gotowych do użycia oraz innych usług przygotowawczych, takich jak usługi związane z pisaniem scenariuszy lub innymi rodzajami twórczości artystycznej niezbędnymi w produkcji programów. Należy także doprecyzować, że to wyłączenie powinno mieć również zastosowanie do nadawczych usług medialnych oraz usług na żądanie (usług nieciągłych). Wyłączenie to nie powinno jednak mieć zastosowania do dostaw urządzeń technicznych niezbędnych do produkcji, koprodukcji oraz nadawania tych programów.
- (24) Należy przypomnieć, że usługi arbitrażowe i pojednawcze oraz inne podobne formy alternatywnego rozwiązywania sporów są zwykle świadczone przez podmioty lub osoby fizyczne zatwierdzone lub wybrane w sposób, który nie może być regulowany przepisami dotyczącymi zamówień. Należy doprecyzować, że niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień na takie usługi, bez względu na ich nazwę w prawie krajowym.
- (25) Niektóre usługi prawne są świadczone przez usługodawców wyznaczonych przez sąd lub trybunał danego państwa członkowskiego, obejmują reprezentowanie klientów w postępowaniu sądowym przez prawników, muszą być świadczone przez notariuszy lub są związane z wykonywaniem czynności urzędowych. Takie usługi prawne są zazwyczaj świadczone przez podmioty lub osoby fizyczne wyznaczone lub wybrane w sposób, który nie może być regulowany przepisami dotyczącymi zamówień; tak może być np. w przypadku wyznaczania prokuratorów w niektórych państwach członkowskich. Usługi takie powinny zatem być wyłączone z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy.
- (26) Należy sprecyzować, że pojęcie instrumentów finansowych w niniejszej dyrektywie oznacza to samo, co w innych aktach prawnych z zakresu rynku wewnętrznego, a – w związku z niedawnym utworzeniem Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej i Europejskiego Mechanizmu Stabilności – należy zastrzec, że operacje prowadzone z wykorzystaniem tego instrumentu i tego mechanizmu powinny być wyłączone z zakresu niniejszej dyrektywy. Należy także ostatecznie doprecyzować, że pożyczki – bez względu na to, czy są one związane z emisją papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych, czy też z innymi operacjami dotyczącymi takich papierów lub instrumentów – powinny być wyłączone z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy.
- (27) Należy pamiętać, że art. 5 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1370/2007⁽¹⁾ wyraźnie stanowi, że dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE mają odpowiednio zastosowanie do zamówień na świadczenie usług oraz zamówień

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (Dz.U. L 315 z 3.12.2007, s. 1).

▼ B

publicznych na usługi publicznego pasażerskiego transportu autobusowego lub tramwajowego, natomiast rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 ma zastosowanie do koncesji na usługi publicznego pasażerskiego transportu autobusowego lub tramwajowego. Ponadto należy pamiętać, że rozporządzenie to wciąż ma zastosowanie do zamówień publicznych na usługi oraz koncesji na usługi publicznego pasażerskiego transportu kolejowego lub metra. Aby doprecyzować relacje między niniejszą dyrektywą a rozporządzeniem (WE) nr 1370/2007, należy wyraźnie zaznaczyć, że niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do zamówień publicznych na usługi publicznego transportu pasażerskiego kolejną lub metrem; udzielanie takich zamówień powinno nadal podlegać temu rozporządzeniu. W zakresie, w jakim rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 pozwala na odstępstwa w prawie krajowym od przepisów określonych w tym rozporządzeniu, państwa członkowskie powinny mieć możliwość dalszego zawierania w swoim prawie krajowym przepisów, zgodnie z którymi zamówienia publiczne na usługi publicznego transportu pasażerskiego kolejną lub metrem będą udzielane w trybie postępowania o udzielenie zamówienia, zgodnie ze swoimi ogólnymi przepisami dotyczącymi zamówień publicznych.

- (28) Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do niektórych usług ratownictwa, gdy są one wykonywane przez organizacje lub stowarzyszenia o charakterze niekomercyjnym, gdyż trudno byłoby zachować szczególny charakter takich organizacji, gdyby usługodawców trzeba by było wybrać zgodnie z procedurami określonymi w niniejszej dyrektywie. Niemniej jednak wyłączenia tego nie należy stosować szerzej niż jest to absolutnie konieczne. Należy zatem wyraźnie określić, że usługi transportu sanitarnego pacjentów nie powinny być objęte wyłączeniem. W tym kontekście trzeba również sprecyzować, że grupa 601 w CPV „Usługi w zakresie transportu drogowego” nie obejmuje usług transportu sanitarnego, które są objęte w CPV klasą 8514. Należy zatem doprecyzować, że usługi objęte w CPV kodem 85143000-3 obejmujące wyłącznie usługi transportu sanitarnego pacjentów powinny podlegać szczególnemu systemowi przewidzianemu dla usług społecznych i innych usług (zwanemu dalej „łagodniejszym reżimem”). W związku z tym, zamówienia mieszane na świadczenie usług transportu sanitarnego zasadniczo również podlegałyby łagodniejszemu reżimowi, jeżeli wartość usług transportu sanitarnego pacjentów byłaby większa niż wartość innych usług transportu sanitarnego.
- (29) Należy przypomnieć, że niniejsza dyrektywa ma zastosowanie wyłącznie do instytucji zamawiających państw członkowskich. W związku z tym partie polityczne, nie będąc instytucjami zamawiającymi, zasadniczo nie podlegają jej przepisom. Niemniej jednak w niektórych państwach członkowskich partie polityczne mogą być objęte zakresem pojęcia „podmiotów prawa publicznego”.

Jednakże niektóre usługi (takie jak produkcja filmów propagandowych lub nagrywanie taśm wideo) są tak nierozdzielnie związane z poglądami politycznymi usługodawcy, gdy są one świadczone w kontekście kampanii wyborczej, że usługodawcy są zwykle wybierani w sposób, który nie może być regulowany przepisami dotyczącymi zamówień.

▼B

Należy również przypomnieć, że statut i finansowanie europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych podlegają innym przepisom niż określone w niniejszej dyrektywie.

- (30) W niektórych przypadkach instytucja zamawiająca lub związek instytucji zamawiających mogą być jedynym źródłem danej usługi, do świadczenia której mają wyłączne prawo na mocy przepisów ustawowych, wykonawczych lub opublikowanych przepisów administracyjnych zgodnych z TFUE. Należy doprecyzować, że niniejsza dyrektywa nie musi być stosowana do udzielenia zamówienia na usługi publiczne takiej instytucji zamawiającej lub związkowi instytucji zamawiających.
- (31) Istnieje znaczna niepewność prawna co do tego, w jakim stopniu umowy w sprawie zamówień zawarte pomiędzy podmiotami sektora publicznego powinny podlegać przepisom dotyczącym zamówień publicznych. Stosowne orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest interpretowane w różny sposób przez poszczególne państwa członkowskie, a nawet przez poszczególne instytucje zamawiające. Dlatego też konieczne jest doprecyzowanie, w jakich przypadkach umowy zawierane w obrębie sektora publicznego nie podlegają obowiązkowi stosowania przepisów dotyczących zamówień publicznych.

Wyjaśnienie takie powinno być zgodne z zasadami określonymi w stosownym orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Sam fakt, że obie strony umowy są organami publicznymi, nie wyklucza jako taki zastosowania przepisów dotyczących zamówień. Zastosowanie przepisów dotyczących zamówień publicznych nie powinno jednak zakłócać swobody organów publicznych w zakresie wykonywania powierzonych im zadań dotyczących usług publicznych poprzez wykorzystanie ich własnych zasobów, co obejmuje możliwość współpracy z innymi organami publicznymi.

Należy zagwarantować, że żadna współpraca publiczno-publiczna podlegająca wyłączeniu nie skutkuje zakłóceniem konkurencji w odniesieniu do prywatnych wykonawców, w zakresie, w jakim współpraca taka stawia prywatnego usługodawcę w sytuacji przewagi nad jego konkurentami.

- (32) Procedury przewidziane w niniejszej dyrektywie nie powinny mieć zastosowania do zamówień publicznych udzielanych kontrolowanym osobom prawnym, jeżeli instytucja zamawiająca sprawuje nad daną osobą prawną kontrolę podobną do kontroli, jaką sprawuje nad własnymi jednostkami, pod warunkiem że kontrolowana osoba prawna prowadzi ponad 80 % swojej działalności w ramach wykonywania zadań powierzonych jej przez kontrolującą instytucję zamawiającą lub przez inne osoby prawne kontrolowane przez tę instytucję zamawiającą, bez względu na to, kto jest beneficjentem wykonywanego zamówienia.

▼B

Wyłączenie to nie powinno dotyczyć sytuacji, gdy prywatny wykonawca ma bezpośredni udział w kapitale kontrolowanej osoby prawnej, ponieważ w takich okolicznościach udzielenie zamówienia publicznego bez procedury konkurencyjnej zapewniłoby prywatnemu wykonawcy posiadającemu udział kapitałowy w kontrolowanej osobie prawnej nienależną przewagę nad konkurentami. Niemniej jednak, z uwagi na szczególne cechy instytucji publicznych o obowiązkowym członkostwie, takich jak organizacje odpowiedzialne za zarządzanie niektórymi usługami publicznymi lub za ich wykonywanie, nie powinno to mieć zastosowania w przypadkach, gdy udział konkretnych wykonawców prywatnych w kapitale kontrolowanej osoby prawnej jest obowiązkowy na mocy krajowego przepisu ustawowego zgodnie z Traktatami, pod warunkiem że taki udział ma charakter niekontrolujący i nieblokujący oraz nie daje decydującego wpływu na decyzje kontrolowanej osoby prawnej. Należy ponadto doprecyzować, że decydującym elementem jest wyłącznie bezpośredni prywatny udział w kontrolowanej osobie prawnej. W związku z tym, w przypadku gdy w kontrolującej instytucji zamawiającej lub w kontrolujących instytucjach zamawiających istnieje udział kapitału prywatnego, nie wyklucza to udzielenia zamówień publicznych kontrolowanej osobie prawnej, bez stosowania procedur przewidzianych w niniejszej dyrektywie, gdyż takie udziały nie mają negatywnego wpływu na konkurencję między prywatnymi wykonawcami.

Należy także wyjaśnić, że instytucje zamawiające, takie jak podmioty prawa publicznego, które mogą mieć udział kapitału prywatnego, powinny być w stanie skorzystać z wyłączenia dotyczącego współpracy horyzontalnej. W związku z tym, w przypadku gdy wszystkie inne warunki związane ze współpracą horyzontalną zostały spełnione, wyłączenie dotyczące takiej współpracy powinno mieć zastosowanie do takich instytucji zamawiających, gdy umowę zawiera się wyłącznie pomiędzy instytucjami zamawiającymi.

- (33) Instytucje zamawiające powinny mieć możliwość postanowienia o wspólnym świadczeniu swych usług publicznych w drodze współpracy bez konieczności zastosowania konkretnej formy prawnej. Taka współpraca może obejmować wszystkie rodzaje działalności związane z wykonaniem usług oraz obowiązków nałożonych na uczestniczące instytucje lub przyjętych przez te instytucje, takich jak obowiązkowe lub dobrowolne zadania władz lokalnych lub regionalnych lub usługi powierzone konkretnym organom na mocy prawa publicznego. Usługi świadczone przez poszczególne uczestniczące instytucje nie muszą być identyczne; mogą mieć również charakter komplementarny.

Do umów dotyczących wspólnego świadczenia usług publicznych nie powinny mieć zastosowania zasady określone w niniejszej dyrektywie, pod warunkiem że umowy te są zawierane wyłącznie między instytucjami zamawiającymi, że prowadzeniem tej współpracy kierują jedynie względy związane z interesem publicznym i że żaden prywatny usługodawca nie znajduje się w sytuacji korzystniejszej niż jego konkurenci.

▼B

Aby spełnić te warunki, współpraca ta powinna opierać się na koncepcji współdziałania. Współdziałanie takie nie wymaga, by wszystkie uczestniczące instytucje wzięły na siebie wykonanie głównych obowiązków umownych, o ile podjęto zobowiązania do udziału w wykonaniu danej usługi publicznej w ramach współpracy. Ponadto realizacja współpracy, w tym wszelkie transfery finansowe pomiędzy uczestniczącymi instytucjami zamawiającymi, powinna podlegać wyłącznie względom związanym z interesem publicznym.

- (34) Istnieją pewne przypadki, w których podmiot prawny działa – na mocy stosownych przepisów prawa krajowego – jako instrument lub służba techniczna określonych instytucji zamawiających, ma obowiązek wykonywania poleceń wydawanych mu przez te instytucje zamawiające i nie ma żadnego wpływu na wynagrodzenie otrzymywane za wykonanie tych poleceń. Ze względu na brak charakteru umownego, taki czysto administracyjny stosunek nie powinien być objęty zakresem procedur udzielania zamówień publicznych.
- (35) Należy popierać współfinansowanie programów badawczo-rozwojowych przez przemysł. Należy w związku z tym wyraźnie stwierdzić, że niniejsza dyrektywa ma zastosowanie wyłącznie w przypadkach braku takiego współfinansowania i gdy wynik działań badawczo-rozwojowych przeznaczony jest dla danej instytucji zamawiającej. Nie powinno to jednak oznaczać, że usługodawca nie może po wykonaniu usług opublikować sprawozdania na ich temat, o ile instytucja zamawiająca zachowa wyłączne prawo do wykorzystania wyniku działań badawczo-rozwojowych w swojej własnej działalności. Niemniej jednak fikcyjne udostępnienie wyników działań badawczo-rozwojowych lub symboliczny udział w wynagrodzeniu usługodawcy nie powinny uniemożliwiać zastosowania niniejszej dyrektywy.
- (36) Zatrudnienie i praca stanowią kluczowe elementy gwarantujące wszystkim równe szanse i przyczyniające się do integracji społeczeństwa. W związku z tym zakłady pracy chronionej mogą odgrywać istotną rolę. To samo dotyczy innych form społecznej działalności gospodarczej mających głównie na celu wspieranie społecznej i zawodowej integracji lub reintegracji osób niepełnosprawnych i znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, takich jak bezrobotni, członkowie znajdujących się w niekorzystnej sytuacji mniejszości lub grup w inny sposób społecznie marginalizowanych. Takie zakłady lub podmioty gospodarcze mogą nie być jednak w stanie uzyskać zamówień w zwykłych warunkach konkurencji. W związku z tym właściwe jest, by państwa członkowskie mogły zastrzegać, że prawo do udziału w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych lub pewnych ich częściach mają jedynie takie zakłady lub podmioty gospodarcze, bądź też zastrzegać realizację zamówień dla programów zatrudnienia chronionego.
- (37) Z myślą o odpowiednim uwzględnieniu wymogów środowiskowych, społecznych i wymogów dotyczących pracy w procedurach udzielania zamówień publicznych, jest rzeczą szczególnie istotną, by państwa członkowskie i instytucje zamawiające podjęły stosowne środki w celu zapewnienia przestrzegania obowiązków w dziedzinie prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy, które mają zastosowanie w miejscu wykonywania

▼B

robót budowlanych lub świadczenia usług i które wynikają z przepisów ustawowych i wykonawczych, dekretów i decyzji zarówno na szczeblu krajowym, jak i unijnym, a także z układów zbiorowych, pod warunkiem że takie przepisy i ich stosowanie są zgodne z prawem unijnym. Podobnie, w trakcie realizacji zamówienia należy stosować się do zobowiązań wynikających z umów międzynarodowych ratyfikowanych przez wszystkie państwa członkowskie i wymienionych w załączniku XI. W żaden sposób nie powinno to jednak uniemożliwiać stosowania warunków zatrudnienia korzystniejszych dla pracowników.

Stosowne środki powinny mieć zastosowanie zgodnie z podstawowymi zasadami prawa Unii, w szczególności z myślą o zapewnieniu równego traktowania. Takie stosowne środki powinny być stosowane zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 96/71/WE ⁽¹⁾ oraz w sposób zapewniający równe traktowanie i brak dyskryminacji bezpośredniej czy pośredniej wobec wykonawców i pracowników z innych państw członkowskich.

- (38) Należy uznać, że usługi są świadczone w miejscu, w którym następuje realizacja odnośnych zadań. W przypadku świadczenia usług na odległość, np. usług świadczonych przez centra telefoniczne, należy uznać, że świadczenie usług nastąpiło w miejscu, w którym usługi zostały wykonane, bez względu na miejsca i państwa członkowskie, do których dane usługi są skierowane.
- (39) Stosowne zobowiązania mogłyby znaleźć odzwierciedlenie w klauzulach umownych. Powinna także istnieć możliwość wprowadzenia do umów w sprawie zamówień publicznych klauzul zapewniających przestrzeganie układów zbiorowych zgodnie z prawem unijnym. Nieprzestrzeganie stosownych zobowiązań można uważać za poważne naruszenie przez danego wykonawcę, mogące skutkować wykluczeniem go z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.
- (40) Monitorowanie przestrzegania tych przepisów prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy powinno się odbywać na odpowiednich etapach postępowania o udzielenie zamówienia przy stosowaniu zasad ogólnych regulujących wybór uczestników i udzielenie zamówienia, przy stosowaniu kryteriów wykluczenia i przy stosowaniu przepisów dotyczących rażąco tanich ofert. Niezbędna w tym celu weryfikacja powinna mieć miejsce zgodnie ze stosownymi przepisami niniejszej dyrektywy, w szczególności z przepisami regulującymi środki dowodowe i oświadczenia własne.
- (41) Żaden z przepisów niniejszej dyrektywy nie powinien uniemożliwiać wprowadzenia lub zastosowania środków niezbędnych dla ochrony porządku publicznego, moralności publicznej, bezpieczeństwa publicznego, zdrowia, życia ludzi i zwierząt, ochrony roślin, czy też innych środków środowiskowych, w szczególności z myślą o zrównoważonym rozwoju, pod warunkiem że środki te są zgodne z TFUE.

⁽¹⁾ Dyrektywa 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1996 r. dotycząca delegowania pracowników w ramach świadczenia usług (Dz.U. L 18 z 21.1.1997, s. 1).

▼ B

- (42) Bardzo istotne jest, by instytucje zamawiające miały większą elastyczność, jeśli chodzi o wybór procedury udzielania zamówień zakładającej możliwość negocjacji. Szersze wykorzystywanie tych procedur może także zintensyfikować handel transgraniczny, ponieważ oceny wykazały, że zamówienia udzielone w wyniku procedury negocjacyjnej z uprzednią publikacją są szczególnie skuteczne w odniesieniu do ofert transgranicznych. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość, by przewidzieć stosowanie procedury konkurencyjnej z negocjacjami lub dialogu konkurencyjnego w różnych sytuacjach, w których procedura otwarta lub ograniczona bez negocjacji prawdopodobnie nie przyniosą zadowalających wyników w zakresie zamówień. Należy pamiętać, że w ciągu ostatnich lat wykorzystanie dialogu konkurencyjnego znacznie się zwiększyło pod względem wartości zamówień. Dialog ten okazuje się użyteczny w przypadkach, w których instytucje zamawiające nie są w stanie zdefiniować sposobu zaspokojenia swoich potrzeb ani ocenić, co może zaofiarować im rynek pod względem rozwiązań technicznych, finansowych lub prawnych. Do takiej sytuacji może dojść w szczególności w przypadku projektów innowacyjnych, realizacji dużych projektów zintegrowanej infrastruktury transportowej, dużych sieci komputerowych lub projektów wymagających złożonego i ustrukturyzowanego finansowania. W stosownych przypadkach, instytucje zamawiające należy zachęcać do wyznaczenia kierownika projektu, aby zapewnić odpowiednią współpracę między wykonawcami a instytucją zamawiającą w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia.
- (43) Jeżeli chodzi o zamówienia na roboty budowlane, sytuacje takie obejmują roboty budowlane, których przedmiotem są niestandardowe budynki, lub przypadki, w których roboty budowlane obejmują projektowanie lub rozwiązania innowacyjne. Jeżeli chodzi o usługi lub dostawy wymagające prac dostosowawczych lub projektowych, wartościowym rozwiązaniem może być wykorzystanie procedury konkurencyjnej z negocjacjami lub dialogu konkurencyjnego. Takie prace dostosowawcze lub projektowe są konieczne szczególnie w przypadku złożonych zakupów, takich jak wysokiej klasy produkty, usługi intelektualne, np. pewne usługi doradcze, usługi architektoniczne lub usługi z zakresu inżynierii, bądź duże projekty z zakresu technologii informatycznych i komunikacyjnych (ICT). W takich przypadkach negocjacje mogą być konieczne, by zagwarantować, że dana dostawa lub usługa odpowiada potrzebom instytucji zamawiającej. W odniesieniu do gotowych usług lub dostaw, które mogą być zrealizowane przez wielu różnych wykonawców działających na rynku, nie należy stosować procedury konkurencyjnej z negocjacjami ani dialogu konkurencyjnego.
- (44) Procedura konkurencyjna z negocjacjami powinna być także dostępna w przypadkach, gdy procedura otwarta lub ograniczona przyniosły jedynie nieprawidłowe lub niedopuszczalne oferty. W takich przypadkach instytucjom zamawiającym należy zezwolić na prowadzenie negocjacji w celu otrzymania prawidłowych i dopuszczalnych ofert.
- (45) Procedurze konkurencyjnej z negocjacjami powinny towarzyszyć odpowiednie zabezpieczenia gwarantujące przestrzeganie zasad równego traktowania i przejrzystości. W szczególności instytucje zamawiające powinny uprzednio wskazać minimalne wymagania opisujące charakter zamówienia, które nie powinny być zmieniane podczas negocjacji. Kryteria udzielenia zamówienia i ich

▼B

waga powinny być stałe przez cały czas trwania postępowania i nie powinny podlegać negocjacjom, w celu zagwarantowania równego traktowania wszystkich wykonawców. Negocjacje powinny służyć poprawie ofert, by umożliwić instytucjom zamawiającym zakup robót budowlanych, dostaw i usług idealnie dostosowanych do ich konkretnych potrzeb. Negocjacje mogą dotyczyć wszystkich cech zamawianych robót budowlanych, dostaw i usług, w tym na przykład jakości, ilości, klauzul handlowych oraz aspektów społecznych, środowiskowych i innowacyjnych, o ile nie stanowią one wymagań minimalnych.

Należy wyjaśnić, że minimalnymi wymaganiami, ustanawianymi przez instytucję zamawiającą, są te warunki i cechy (zwłaszcza cechy fizyczne, funkcjonalne i prawne), które powinna spełniać lub posiadać każda oferta, by umożliwić instytucji zamawiającej udzielenie zamówienia zgodnie z wybranymi kryteriami udzielenia zamówienia. Aby zapewnić przejrzystość i możliwość śledzenia procesu, wszystkie jego etapy powinny być należycie udokumentowane. Ponadto wszystkie oferty przez cały czas trwania postępowania powinny być składane na piśmie.

- (46) Instytucje zamawiające powinny mieć możliwość skrócenia niektórych terminów mających zastosowanie w procedurze otwartej i ograniczonej oraz w procedurach konkurencyjnych z negocjacjami, w przypadkach gdy dane terminy byłyby niewykonalne ze względu na pilną konieczność, która powinna zostać należycie uzasadniona przez instytucję zamawiającą. Należy doprecyzować, że nie musi to być wyjątkowo pilna konieczność spowodowana okolicznościami, których instytucja zamawiająca nie może przewidzieć i których nie można jej przypisać.
- (47) Badania i innowacje, w tym ekoinnowacje i innowacje społeczne, to jedne z głównych motorów przyszłego wzrostu, stanowiące centralny punkt strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Organy publiczne powinny optymalnie pod względem strategicznym wykorzystać zamówienia publiczne w celu wspierania innowacji. Zakup innowacyjnych produktów, robót budowlanych i usług odgrywa kluczową rolę w poprawie skuteczności i jakości usług publicznych, przyczyniając się przy tym do rozwiązywania poważnych problemów społecznych. Pozwala także uzyskać optymalną relację jakości do wielkości zainwestowanych środków publicznych, jak również szersze korzyści gospodarcze, środowiskowe i społeczne pod względem generowania nowych pomysłów, przełożenia ich na produkty i usługi innowacyjne, wspierając w ten sposób trwały wzrost gospodarczy.

Należy pamiętać, że w komunikacie Komisji z dnia 14 grudnia 2007 r. zatytułowanym „Zamówienia przedkomercyjne: wspieranie innowacyjności w celu zapewnienia trwałości i wysokiej jakości usług publicznych w Europie” przedstawiono szereg modeli zamówień odnoszących się do zamówień na usługi

▼B

badawcze i rozwojowe niewchodzące w zakres stosowania niniejszej dyrektywy. Modele te będą nadal dostępne, ale niniejsza dyrektywa powinna także ułatwiać zamówienia publiczne na innowacje i wspomagać państwa członkowskie w realizowaniu celów Unii Innowacji.

- (48) Z uwagi na znaczenie innowacji instytucje zamawiające należy zachęcać do jak najczęstszego dopuszczania ofert wariantowych. W związku z tym należy zwrócić ich uwagę tych instytucji na konieczność określenia minimalnych wymogów, jakie takie oferty wariantowe muszą spełnić, przed wskazaniem, że oferty wariantowe są dopuszczalne.
- (49) Gdy dostępne na rynku rozwiązania nie mogą zaspokoić potrzeby opracowania innowacyjnego produktu lub usługi lub innowacyjnych robót budowlanych oraz późniejszego zakupu wynikających dostaw, usług lub robót budowlanych, instytucje zamawiające powinny mieć dostęp do szczególnej procedury udzielania zamówień w odniesieniu do zamówień wchodzących w zakres stosowania niniejszej dyrektywy. Ta szczególna procedura powinna umożliwić instytucjom zamawiającym ustanowienie długotrwałego partnerstwa innowacyjnego w celu opracowania, a następnie zakupu nowego, innowacyjnego produktu, usługi lub robót budowlanych, pod warunkiem że taki innowacyjny produkt, usługa lub roboty budowlane mogą być wykonane zgodnie z ustalonymi poziomami wydajności i kosztami, bez konieczności przeprowadzania odrębnego postępowania o udzielenie zamówienia dla ich zakupu. Partnerstwo innowacyjne powinno opierać się na przepisach proceduralnych, które mają zastosowanie przy procedurze konkurencyjnej z negocjacjami, a zamówienia powinny być udzielane wyłącznie na podstawie najlepszej relacji jakości do ceny, co jest najbardziej odpowiednie do porównywania ofert dotyczących innowacyjnych rozwiązań. Bez względu na to, czy projekty innowacyjne są bardzo duże czy mniejsze, partnerstwo innowacyjne powinno mieć taką strukturę, by mogło zapewnić niezbędny mechanizm popytowy, gdzie innowacyjne rozwiązania są opracowywane w odpowiedzi na zapotrzebowanie rynku (ang. market pull), bez wykluczania z rynku.

Instytucje zamawiające nie powinny zatem stosować partnerstwa innowacyjnego w sposób uniemożliwiający, ograniczający lub zakłócający konkurencję. W niektórych przypadkach ustanowienie innowacyjnych partnerstw z kilkoma partnerami mogłoby pomóc uniknąć takich skutków.

- (50) Procedury negocjacyjne bez uprzedniej publikacji ogłoszenia o zamówieniu, ze względu na ich szkodliwy wpływ na konkurencję, powinny być stosowane wyłącznie w szczególnie wyjątkowych okolicznościach. Wyjątki te powinny ograniczać się do przypadków, gdy publikacja ogłoszenia nie jest możliwa z racji wyjątkowo pilnej konieczności spowodowanej okolicznościami, których instytucja zamawiająca nie może przewidzieć i których nie można jej przypisać, albo gdy od początku jasne jest, że

▼ B

publikacja nie spowoduje większej konkurencji ani nie przyniesie lepszych wyników zamówienia, zwłaszcza wtedy, gdy obiektywnie istnieje tylko jeden wykonawca zdolny wykonać zamówienie. Tak jest w przypadku prac artystycznych, gdy tożsamość artysty nierozdzielnie determinuje niepowtarzalny charakter i wartość samego dzieła. Wyłączność może również wynikać z innych przyczyn, ale jedynie obiektywne sytuacje wyłączności mogą uzasadnić zastosowanie procedury negocjacyjnej bez publikacji, gdy sytuacja ta nie została stworzona przez samą instytucję zamawiającą z myślą o przyszłym postępowaniu o udzielenie zamówienia.

Instytucje zamawiające odwołujące się do tego wyjątku powinny przedstawić powody braku racjonalnych rozwiązań alternatywnych lub zamiennych, takich jak wykorzystywanie alternatywnych kanałów dystrybucji, również poza państwem członkowskim, w którym znajduje się instytucja zamawiająca lub rozważenie porównywalnych pod względem funkcjonalności robót budowlanych, dostaw i usług.

Gdy sytuacja wyłączności spowodowana jest względami technicznymi, powinny one być rygorystycznie określone i uzasadnione w każdym indywidualnym przypadku. Mogą one obejmować na przykład techniczną niemożliwość osiągnięcia przez innego wykonawcę wymaganej wydajności lub konieczność skorzystania ze specjalistycznej wiedzy, narzędzi lub środków, którymi dysponuje wyłącznie jeden wykonawca. Względy techniczne mogą być także spowodowane szczególnymi wymogami z zakresu interoperacyjności, które należy spełnić, by zapewnić funkcjonowanie zamawianych robót budowlanych, dostaw lub usług.

Postępowanie o udzielenie zamówienia nie jest też przydatne w przypadku, gdy dostawy nabywane są bezpośrednio na rynku towarowym, w tym na giełdach towarów, takich jak produkty rolne, surowce oraz na giełdach energii, gdy regulowana i nadzorowana wielostronna struktura handlowa w sposób naturalny gwarantuje ceny rynkowe.

- (51) Należy doprecyzować, że przepisy dotyczące ochrony informacji poufnych w żaden sposób nie uniemożliwiają podawania do wiadomości publicznej części zawartych umów niemających charakteru poufnego, w tym wszelkich późniejszych zmian ich tekstu.
- (52) Publikację informacji dotyczących zamówień w znacznym stopniu mogą ułatwić elektroniczne środki informacji i komunikacji; mogą one też poprawić skuteczność i przejrzystość procesu udzielania zamówień. Środki te powinny stać się standardowymi środkami komunikacji i wymiany informacji w postępowaniach o udzielanie zamówień, ponieważ znacząco zwiększają one możliwości udziału wykonawców w postępowaniach o udzielanie zamówień na całym rynku wewnętrznym. W tym celu przekazywanie ogłoszeń w formie elektronicznej, elektroniczna dostępność dokumentów zamówienia oraz – po 30-miesięcznym okresie

▼B

przejściowym – w pełni elektroniczna komunikacja oznaczająca komunikację za pomocą środków elektronicznych na wszystkich etapach postępowania, łącznie z przekazywaniem wniosków o dopuszczenie do udziału i w szczególności przekazywaniem ofert (elektroniczne składanie ofert), powinny być obowiązkowe. Państwa członkowskie i instytucje zamawiające powinny zachować swobodę w kwestii podjęcia dalej idących środków. Należy również sprecyzować, że obowiązkowe stosowanie elektronicznych środków komunikacji na mocy niniejszej dyrektywy nie powinno jednak zobowiązywać instytucji zamawiających do elektronicznego przetwarzania ofert, ani wprowadzać obowiązku elektronicznej oceny lub automatycznego przetwarzania. Ponadto zgodnie z niniejszą dyrektywą żaden element procesu zamówień publicznych po udzieleniu zamówienia nie powinien być objęty obowiązkiem stosowania elektronicznych środków komunikacji; obowiązek ten nie powinien też dotyczyć wewnętrznej komunikacji w obrębie instytucji zamawiającej.

- (53) Instytucje zamawiające powinny, z wyjątkiem pewnych określonych sytuacji, stosować elektroniczne środki komunikacji, które są niedyskryminujące, ogólnie dostępne i interoperacyjne z produktami ICT będącymi w powszechnym użyciu i które nie ograniczają dostępu wykonawców do postępowania o udzielenie zamówienia. Stosowanie takich środków komunikacji powinno również należycie uwzględniać dostępność dla osób niepełnosprawnych. Należy doprecyzować, że obowiązek stosowania środków elektronicznych na wszystkich etapach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego nie byłby właściwy ani w przypadkach, gdy zastosowanie takich środków wymagałoby specjalistycznych narzędzi lub formatów plików, które nie są ogólnie dostępne, ani w przypadkach gdyby prowadzenie komunikacji było możliwe wyłącznie z wykorzystaniem specjalistycznego sprzętu biurowego. Instytucje zamawiające nie powinny zatem być zobowiązane do wymagania stosowania elektronicznych środków komunikacji przy składaniu ofert w pewnych przypadkach, które należy w sposób wyczerpujący sprecyzować. Niniejsza dyrektywa stanowi, że przypadki takie powinny obejmować sytuacje wymagające wykorzystania specjalistycznego sprzętu biurowego, który nie jest ogólnie dostępny dla instytucji zamawiających, takiego jak drukarki szerokoformatowe. W niektórych postępowaniach o udzielenie zamówienia dokumenty zamówienia mogą wymagać przedstawienia modelu fizycznego lub w skali, którego nie można przedstawić instytucji zamawiającej drogą elektroniczną. W takich sytuacjach model powinien być przekazany instytucji zamawiającej pocztą lub w inny odpowiedni sposób.

Należy jednak zaznaczyć, że stosowanie innych środków komunikacji powinno być ograniczone tylko do tych części oferty, dla których droga elektroniczna nie jest wymagana.

Należy doprecyzować, że w przypadku, gdy jest to konieczne z przyczyn technicznych, instytucje zamawiające powinny mieć możliwość określenia górnego limitu rozmiaru plików, które można przedkładać.

▼ B

- (54) Mogą zaistnieć przypadki wyjątkowe, w których instytucjom zamawiającym należy zezwolić na niestosowanie elektronicznych środków komunikacji, gdy niekorzystanie z takich środków komunikacji jest konieczne w celu ochrony szczególnie wrażliwego charakteru informacji. Należy wyjaśnić, że w przypadku gdy zastosowanie narzędzi elektronicznych, które nie są ogólnie dostępne, mogło zapewnić niezbędny poziom ochrony, takie narzędzia elektroniczne powinny zostać zastosowane. Może tak się przykładowo zdarzyć, gdy instytucje zamawiające wymagają użycia dedykowanego bezpiecznego środka komunikacji, do którego zapewniają dostęp.
- (55) Zróżnicowane formaty techniczne lub standardy dotyczące procesów i przesyłania komunikatów mogą potencjalnie stwarzać przeszkody dla interoperacyjności, nie tylko wewnątrz danego państwa członkowskiego, lecz także - i w szczególności - między państwami członkowskimi. Na przykład, aby wziąć udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia, w którym dozwolone lub wymagane jest stosowanie elektronicznych katalogów – będących formatem do prezentacji i organizacji informacji w sposób wspólny dla wszystkich uczestniczących oferentów i który nadaje się do obsługi elektronicznej – wykonawcy, przy braku standaryzacji, musieliby dostosowywać swoje katalogi do każdego postępowania o udzielenie zamówienia, co pociągałoby za sobą przekazywanie bardzo podobnych informacji w różnych formatach w zależności od specyfikacji przedstawionych przez daną instytucję zamawiającą. Standaryzacja formatów katalogów podniosłaby zatem poziom interoperacyjności, zwiększyła efektywność, a także zmniejszyła wysiłek ze strony wykonawców.
- (56) Zastanawiając się nad tym, czy istnieje potrzeba zapewnienia lub zwiększenia interoperacyjności między zróżnicowanymi formatami technicznymi lub standardami dotyczącymi procesów i przesyłania komunikatów poprzez nałożenie obowiązku stosowania określonych standardów oraz, w takich sytuacjach, określając standardy, które należy stosować, Komisja powinna szczególnie uwzględniać opinie zainteresowanych stron. Powinna ona wziąć także pod uwagę zakres, w jakim dany standard był dotychczas stosowany w praktyce przez wykonawców i instytucje zamawiające, oraz wyniki jego działania. Komisja, zanim nałoży obowiązek stosowania konkretnego standardu technicznego, powinna także starannie przeanalizować ewentualne koszty, zwłaszcza pod kątem dostosowania do istniejących rozwiązań z zakresu elektronicznych zamówień publicznych, w tym koszty infrastruktury, procesów lub oprogramowania. W przypadku gdy dane standardy nie zostały opracowane przez międzynarodową, europejską lub krajową organizację normalizacyjną, powinny one spełniać wymogi mające zastosowanie do standardów ICT ustanowionych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 1025/2012 ⁽¹⁾.
- (57) Przed określeniem poziomu bezpieczeństwa wymaganego dla elektronicznych środków komunikacji, które należy stosować na poszczególnych etapach postępowania o udzielenie zamówienia,

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie normalizacji europejskiej, zmieniające dyrektywy Rady 89/686/EWG i 93/15/EWG oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/9/WE, 94/25/WE, 95/16/WE, 97/23/WE, 98/34/WE, 2004/22/WE, 2007/23/WE, 2009/23/WE i 2009/105/WE oraz uchylające decyzję Rady 87/95/EWG i decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1673/2006/WE (Dz.U. L 316 z 14.11.2012, s. 12).

▼B

państwa członkowskie i instytucje zamawiające powinny ocenić proporcjonalność między, z jednej strony, wymogami służącymi zapewnieniu prawidłowej i wiarygodnej identyfikacji nadawców danej wiadomości oraz integralności jej zawartości a, z drugiej strony, ryzykiem powstania problemów takich jak w sytuacjach, w których wiadomości przesyłane są przez innego nadawcę niż uprzednio wskazany. W zasadzie oznaczałoby to, że poziom bezpieczeństwa wymagany dla np. wiadomości e-mail z prośbą o potwierdzenie dokładnego adresu, pod którym ma się odbyć spotkanie informacyjne, nie musiałby być taki sam jak dla samej oferty, która jest wiążąca dla wykonawcy. Podobnie, ocena proporcjonalności mogłaby skutkować wymogiem niższego poziomu bezpieczeństwa w związku z ponownym przedłożeniem katalogów elektronicznych lub przedłożeniem ofert w ramach minikonkursów na mocy umowy ramowej lub dostępem do dokumentów zamówienia.

- (58) O ile niezbędne elementy postępowania o udzielenie zamówienia, takie jak dokumenty zamówienia, wnioski o dopuszczenie do udziału, potwierdzenia zainteresowania i oferty powinny zawsze być sporządzane na piśmie, to w innych przypadkach komunikacja ustna z wykonawcami powinna być nadal możliwa, pod warunkiem że jej treść jest w dostatecznym stopniu udokumentowana. Jest to konieczne, by zapewnić odpowiedni poziom przejrzystości umożliwiający weryfikację przestrzegania zasady równego traktowania. W szczególności niezbędne jest, by komunikacja ustna z oferentami – która może mieć wpływ na treść i ocenę ofert – była dokumentowana w dostatecznym stopniu i w odpowiedni sposób, na przykład na piśmie lub za pomocą nagrania, lub streszczeń głównych elementów rozmowy.
- (59) Na unijnych rynkach zamówień publicznych rodzi się silna tendencja do agregacji zapotrzebowania przez publicznych nabywców w celu uzyskania ekonomii skali, w tym niższych cen i kosztów transakcyjnych, oraz w celu poprawy i profesjonalizacji zarządzania zamówieniami. Można to uzyskać poprzez koncentrację zakupów pod względem liczby zaangażowanych instytucji zamawiających, bądź ilości i wartości w czasie. Agregacja i centralizacja zakupów powinny jednak być uważnie monitorowane w celu uniknięcia nadmiernej koncentracji siły nabywczej i zmywy oraz w celu zachowania przejrzystości i konkurencji, jak również możliwości dostępu do rynku dla MŚP.
- (60) Umowy ramowe są powszechnie wykorzystywanym instrumentem, uznawanym za skuteczną technikę udzielania zamówień w całej Europie. Instrument ten powinien zatem zostać zachowany zasadniczo w obecnej formie. Należy jednak doprecyzować niektóre aspekty, w szczególności fakt, że umów ramowych nie powinny stosować instytucje zamawiające niezidentyfikowane w takiej umowie. W związku z tym instytucje zamawiające będące stronami konkretnej umowy ramowej powinny być od początku wyraźnie wskazane poprzez nazwę lub inaczej, np. przez odesłanie do konkretnej kategorii instytucji zamawiających

▼ B

w wyraźnie oznaczonym obszarze geograficznym, tak by można było łatwo i jednoznacznie zidentyfikować te instytucje zamawiające. Podobnie, nowi wykonawcy nie powinni mieć możliwości przystąpienia do umowy ramowej po jej zawarciu. Oznacza to na przykład, że gdy centralna jednostka zakupująca korzysta z ogólnego rejestru instytucji zamawiających lub ich kategorii, takich jak władze lokalne w danym obszarze geograficznym, uprawnionych do korzystania z umów ramowych zawartych przez tę centralną jednostkę zakupującą, jednostka ta powinna to zrobić w sposób umożliwiający weryfikację nie tylko tożsamości danej instytucji zamawiającej, lecz także terminu, od którego nabywa ona prawo do korzystania z umowy ramowej zawartej przez centralną jednostkę zakupującą, ponieważ termin ten decyduje o tym, z których konkretnych umów ramowych ta instytucja zamawiająca może korzystać.

- (61) Obiektywne warunki ustalania, którzy wykonawcy będący stronami umowy ramowej powinni wykonywać dane zadanie, takie jak dostawy lub usługi przeznaczone do wykorzystania przez osoby fizyczne, mogą, w kontekście umów ramowych określających wszystkie warunki, obejmować potrzeby tych osób fizycznych lub wybór, którego dokonali.

Instytucje zamawiające powinny mieć większą elastyczność przy dokonywaniu zamówień na mocy umów ramowych, które są zawierane z co najmniej dwoma wykonawcami i określają wszystkie warunki.

W takich przypadkach instytucjom zamawiającym należy umożliwić uzyskanie konkretnych robót budowlanych, dostaw lub usług objętych umową ramową albo przez nałożenie wymogu ich wykonania na jednego z wykonawców, ustalonego zgodnie z obiektywnymi kryteriami i na warunkach uprzednio określonych, albo przez udzielenie konkretnego zamówienia na te roboty budowlane, dostawy lub usługi w następstwie minikonkursu przeprowadzonego wśród wykonawców będących stronami danej umowy ramowej. Aby zapewnić przejrzystość i równe traktowanie, instytucje zamawiające powinny wskazać w dokumentach zamówienia dotyczących danej umowy ramowej obiektywne kryteria, które będą regulowały wybór między tymi dwiema metodami realizacji umowy ramowej. Kryteria te mogą dotyczyć na przykład ilości, wartości lub cech charakterystycznych danych robót budowlanych, dostaw lub usług, w tym na przykład wyższego poziomu usługi lub większego poziomu bezpieczeństwa, lub różnic cenowych w porównaniu do uprzednio ustalonego cennika. Umowy ramowe nie powinny być stosowane w sposób nieodpowiedni ani też w sposób uniemożliwiający, ograniczający lub zakłócający konkurencję. Zgodnie z niniejszą dyrektywą instytucje zamawiające nie powinny mieć obowiązku zamawiania robót budowlanych, dostaw lub usług objętych umową ramową na mocy tej umowy ramowej.

- (62) Należy również sprecyzować, że chociaż zamówienia oparte na umowie ramowej mają być udzielone przed zakończeniem okresu obowiązywania samej umowy ramowej, to okres obowiązywania poszczególnych umów w sprawie zamówień opartych na umowie ramowej nie musi odpowiadać okresowi obowiązywania tej

▼B

umowy ramowej, lecz może być – stosownie do przypadku – krótszy lub dłuższy. W szczególności należy zezwolić na określanie długości poszczególnych umów opartych na umowie ramowej, z uwzględnieniem takich czynników, jak czas konieczny do ich realizacji gdy uwzględnia się utrzymanie sprzętu o oczekiwanym okresie użytkowania przekraczającym cztery lata lub gdy konieczne jest intensywne szkolenie personelu w celu realizacji zamówienia.

Należy również wyjaśnić, że mogą zaistnieć przypadki wyjątkowe, w których powinno się zezwolić na to, by okres obowiązywania samych umów ramowych był dłuższy niż cztery lata. Takie przypadki, które powinny być należycie uzasadnione, w szczególności przedmiotem umowy ramowej, mogą się pojawić np. gdy wykonawcy muszą dysponować sprzętem, którego okres amortyzacji przekracza cztery lata i który musi być dostępny w każdej chwili w całym okresie obowiązywania danej umowy ramowej.

- (63) Na podstawie dotychczasowych doświadczeń istnieje również konieczność dostosowania przepisów regulujących dynamiczne systemy zakupów, aby umożliwić instytucjom zamawiającym pełne wykorzystanie możliwości oferowanych przez ten instrument. Systemy te należy uprościć, w szczególności poprzez ich realizację w drodze procedury ograniczonej, eliminując w ten sposób konieczność składania ofert orientacyjnych, uznanych za jedno z głównych obciążeń związanych z dynamicznymi systemami zakupów. Zatem każdy wykonawca, który złoży wniosek o dopuszczenie do udziału i który spełnia kryteria kwalifikacji, powinien mieć możliwość udziału w postępowaniach o udzielanie zamówień prowadzonych na podstawie dynamicznego systemu zakupów w okresie jego ważności. Ten sposób dokonywania zakupów umożliwi instytucji zamawiającej korzystanie ze szczególnie szerokiej gamy ofert, a co za tym idzie, zapewni optymalne wykorzystanie środków publicznych dzięki szerokiej konkurencji w odniesieniu do powszechnie używanych lub gotowych produktów, robót budowlanych lub usług, które są ogólnie dostępne na rynku.
- (64) Analiza tych wniosków o dopuszczenie do udziału powinna zazwyczaj być przeprowadzona w ciągu maksymalnie 10 dni roboczych, mając na uwadze fakt, że ocena kryteriów kwalifikacji będzie się odbywać na podstawie uproszczonych wymogów dotyczących dokumentacji określonych w niniejszej dyrektywie. Jednak gdy dynamiczny system zakupów jest ustanawiany po raz pierwszy, instytucje zamawiające mogą – w odpowiedzi na pierwszą publikację ogłoszenia o zamówieniu lub na zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania – otrzymać tak dużą liczbę wniosków o dopuszczenie do udziału, że mogą potrzebować więcej czasu na ich analizę. Powinno to być dopuszczalne, pod warunkiem że przed przeanalizowaniem wszystkich wniosków, nie zostanie rozpoczęte żadne konkretne postępowanie o udzielenie zamówienia. Instytucje zamawiające powinny mieć swobodę w organizowaniu sposobu analizy wniosków o dopuszczenie do udziału, na przykład postanawiając analizować je tylko raz w tygodniu, pod warunkiem że dotrzymane są terminy rozpatrzenia każdego wniosku.

▼B

- (65) W każdej chwili w okresie ważności dynamicznego systemu zakupów instytucje zamawiające powinny mieć możliwość zażądania od wykonawców przedłożenia – w odpowiednim terminie – nowego i zaktualizowanego oświadczenia własnego o spełnieniu kryteriów kwalifikacji jakościowej. Należy pamiętać, że przewidziana w ogólnych przepisach niniejszej dyrektywy dotyczących środków dowodowych możliwość zwrócenia się do wykonawców o przedłożenie dokumentów potwierdzających i obowiązek ich przedłożenia przez oferenta, któremu udzielono zamówienia, ma zastosowanie również do dynamicznych systemów zakupów.
- (66) Aby zwiększyć możliwości udziału MŚP w dynamicznym systemie zakupów na dużą skalę, na przykład w systemie obsługiwanym przez centralną jednostkę zakupującą, dana instytucja zamawiająca powinna być w stanie przedstawić ten system w obiektywnie określonych kategoriach produktów, robót budowlanych lub usług. Kategorie te powinny być określone przez odniesienie do obiektywnych czynników, które mogą obejmować na przykład maksymalną dopuszczalną wielkość konkretnych zamówień udzielanych w ramach danej kategorii lub konkretny obszar geograficzny, w którym konkretne zamówienia mają być realizowane. Gdy dynamiczny system zakupów podzielony jest na kategorie, instytucja zamawiająca powinna stosować kryteria kwalifikacji proporcjonalne do cech charakterystycznych danej kategorii.
- (67) Należy wyraźnie stwierdzić, że aukcje elektroniczne zazwyczaj nie nadają się do niektórych zamówień publicznych na roboty budowlane ani niektórych zamówień publicznych na usługi, których przedmiotem są prace intelektualne, takie jak projektowanie robót budowlanych, ponieważ przedmiotem aukcji elektronicznych mogą być wyłącznie części nadające się do automatycznej oceny za pomocą środków elektronicznych bez żadnej ingerencji lub oceny ze strony instytucji zamawiającej – są to części nadające się do oszacowania ilościowego, tak by można było je wyrazić w liczbach lub procentach.

Należy jednak także doprecyzować, że aukcje elektroniczne mogą być wykorzystywane w postępowaniu o udzielenie zamówienia na zakup konkretnego prawa własności intelektualnej. Należy także pamiętać o tym, że podczas gdy instytucje zamawiające mogą zmniejszać liczbę kandydatów lub oferentów, dopóki aukcja się nie rozpoczęła, to żadne zmniejszanie liczby oferentów biorących udział w aukcji elektronicznej nie powinno być dozwolone po rozpoczęciu aukcji.

- (68) Stale opracowywane są nowe elektroniczne techniki zakupów, takie jak katalogi elektroniczne. Katalogi te stanowią format prezentacji i organizacji informacji w sposób wspólny dla wszystkich uczestniczących oferentów i nadają się do przetwarzania elektronicznego. Przykładem mogą być tu oferty przedstawione w formie arkusza kalkulacyjnego. Instytucje zamawiające powinny mieć możliwość wymagania katalogów elektronicznych we wszystkich dostępnych procedurach, gdy wymagane jest stosowanie elektronicznych środków komunikacji. Katalogi elektroniczne przyczyniają się do zwiększenia konkurencji i usprawnienia zakupów publicznych, w szczególności pod względem

▼B

oszczędności czasu i pieniędzy. Należy jednak ustanowić pewne przepisy gwarantujące, że stosowanie nowych technik jest zgodne z niniejszą dyrektywą oraz z zasadami równego traktowania, niedyskryminacji i przejrzystości. Zatem korzystanie z katalogów elektronicznych do celów prezentacji ofert nie powinno oznaczać, że wykonawcy mogą się ograniczać do przesłania swojego ogólnego katalogu. Powinni oni nadal mieć obowiązek dostosowania swoich ogólnych katalogów do konkretnego postępowania o udzielenie zamówienia. Dostosowanie takie gwarantuje, że katalog przesyłany w odpowiedzi na dane postępowanie o udzielenie zamówienia będzie zawierał wyłącznie te produkty, roboty budowlane lub usługi, które w ocenie wykonawcy przeprowadzonej na podstawie dogłębnej analizy odpowiadają wymaganiom instytucji zamawiającej. W związku z tym wykonawcom należy zezwolić na kopiowanie informacji przedstawionych w ich ogólnym katalogu, ale nie należy zezwalać im na przedkładanie ogólnego katalogu jako takiego.

Ponadto, w przypadku gdy oferowane są dostateczne gwarancje dotyczące możliwości prześledzenia, równego traktowania i przewidywalności, instytucje zamawiające powinny mieć możliwość generowania ofert w odniesieniu do konkretnych zakupów na podstawie uprzednio przekazanych elektronicznych katalogów, zwłaszcza w przypadkach gdy zamówienie zostało ponownie poddane procedurze konkurencyjnej na mocy umowy ramowej lub gdy wykorzystuje się dynamiczny system zakupów.

Gdy oferty wygenerowała instytucja zamawiająca, danemu wykonawcy należy umożliwić sprawdzenie, czy oferta tak utworzona przez instytucję zamawiającą nie zawiera żadnych istotnych błędów. W przypadku wystąpienia takich błędów wykonawca nie powinien być związany wygenerowaną przez instytucję zamawiającą ofertą, chyba że błędy te zostaną poprawione.

Zgodnie z wymogami przepisów dotyczących elektronicznych środków komunikacji, instytucje zamawiające powinny unikać nieuzasadnionych przeszkód w zakresie dostępu wykonawców do postępowań o udzielenie zamówienia, w których oferty należy składać w formie elektronicznych katalogów i które gwarantują zgodność z ogólnymi zasadami niedyskryminacji i równego traktowania.

- (69) W większości państw członkowskich coraz częściej stosowane są scentralizowane techniki zakupów. Centralne jednostki zakupujące odpowiadają za nabywanie, zarządzanie dynamicznymi systemami zakupów lub udzielanie zamówień publicznych/zawieranie umów ramowych w imieniu innych instytucji zamawiających, za wynagrodzeniem lub bez. Instytucje zamawiające, w imieniu których zawarto umowę ramową, powinny być w stanie korzystać z niej do celów pojedynczych lub powtarzających się zakupów. Z uwagi na duże wolumeny zakupów, tego rodzaju techniki mogą pomóc w zwiększaniu konkurencji i powinny pomóc w doprowadzeniu do profesjonalizacji zakupów publicznych. Należy zatem przewidzieć unijną definicję centralnych jednostek zakupujących przeznaczonych na potrzeby instytucji zamawiających oraz należy doprecyzować, że centralne jednostki zakupujące działają w dwojaki sposób.

▼B

Po pierwsze, powinny mieć one możliwość działania jako hurtownicy, kupując, przechowując i odsprzedając lub, po drugie, powinny mieć one możliwość działania jako pośrednicy, udzielając zamówień, obsługując dynamiczne systemy zakupów lub zawierając umowy ramowe, które zostaną wykorzystane przez instytucje zamawiające. Taka funkcja pośrednika mogłaby być w niektórych przypadkach wykonywana w drodze autonomicznego prowadzenia stosownych postępowań o udzielanie zamówień, bez szczegółowych instrukcji od danych instytucji zamawiających; w innych zaś przypadkach – w drodze prowadzenia stosownych postępowań o udzielanie zamówień zgodnie z instrukcjami od danych instytucji zamawiających, w ich imieniu i na ich rachunek.

Ponadto, należy ustalić zasady podziału odpowiedzialności z tytułu wypełniania obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy pomiędzy centralną jednostką zakupującą a instytucjami zamawiającymi, które nabywają od centralnej jednostki zakupującej lub za jej pośrednictwem. W przypadku gdy centralna jednostka zakupująca ponosi wyłączną odpowiedzialność za przeprowadzanie postępowań o udzielenie zamówienia, powinna ona być również wyłącznie i bezpośrednio odpowiedzialna za zgodność tych postępowań z prawem. W przypadku gdy instytucja zamawiająca prowadzi niektóre części postępowania, na przykład ponownie poddaje zamówienie procedurze konkurencyjnej na mocy umowy ramowej lub udziela poszczególnych zamówień w oparciu o dynamiczny system zakupów, powinna ona nadal ponosić odpowiedzialność za realizowane przez siebie etapy.

- (70) Instytucjom zamawiającym należy zezwolić na udzielenie centralnej jednostce zakupującej zamówienia publicznego na usługi dotyczące scentralizowanych działań zakupowych bez stosowania procedur przewidzianych w niniejszej dyrektywie. Należy zezwolić także na to, by takie zamówienia publiczne na usługi obejmowały pomocnicze działania zakupowe. Gdy zamówienia publiczne na usługi, dotyczące pomocniczych działań zakupowych, są realizowane przez podmioty inne niż centralna jednostka zakupująca w związku z prowadzeniem przez nią scentralizowanych działań zakupowych na rzecz danej instytucji zamawiającej, takie zamówienia publiczne na usługi powinny być udzielane zgodnie z niniejszą dyrektywą. Należy także pamiętać, że niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania w przypadkach, gdy scentralizowane lub pomocnicze działania zakupowe prowadzone są w sposób inny niż na mocy umowy o charakterze odpłatnym, co stanowi zamówienie w rozumieniu niniejszej dyrektywy.
- (71) Wzmocnienie przepisów dotyczących centralnych jednostek zakupujących nie powinno w żaden sposób stać na przeszkodzie obecnym praktykom polegającym na sporadycznym wspólnym udzielaniu zamówień, tj. mniej zinstytucjonalizowanych i systematycznych wspólnych zakupach, lub ustalonej praktyki zwracania się do usługodawców przygotowujących i zarządzających procedurami udzielania zamówień w imieniu i na rachunek instytucji zamawiającej oraz na jej polecenie. Przeciwnie, pewne cechy wspólnego udzielania zamówień powinny zostać doprecyzowane z racji istotnej roli, jaką może odgrywać wspólne udzielanie zamówień, zwłaszcza w związku z projektami innowacyjnymi.

▼B

Wspólne udzielanie zamówień może przybierać różne postaci – od zamówień skoordynowanych poprzez opracowywanie wspólnych specyfikacji technicznych dla robót budowlanych, dostaw lub usług, które zostaną zamówione przez pewną liczbę instytucji zamawiających, z których każda prowadzi odrębne postępowanie o udzielenie zamówienia, po sytuacje, w których dane instytucje zamawiające wspólnie prowadzą jedno postępowanie o udzielenie zamówienia albo działając razem, albo powierzając jednej instytucji zamawiającej zadanie zarządzania postępowaniem o udzielenie zamówienia w imieniu wszystkich instytucji zamawiających.

W przypadku gdy kilka instytucji zamawiających wspólnie prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia, powinny one wspólnie odpowiadać za wypełnienie swoich obowiązków na mocy niniejszej dyrektywy. Jednak w przypadku gdy instytucje zamawiające prowadzą wspólnie jedynie pewne części postępowania o udzielenie zamówienia, wspólna odpowiedzialność powinna mieć zastosowanie wyłącznie do tych części postępowania, które zostały zrealizowane wspólnie. Każda instytucja zamawiająca powinna ponosić wyłączną odpowiedzialność za te procedury lub ich części, które prowadzi sama, takie jak udzielenie zamówienia, zawarcie umowy ramowej, obsługa dynamicznego systemu zakupów, ponowne poddanie zamówienia procedurze konkurencyjnej na mocy umowy ramowej lub rozstrzygnięcie, który wykonawca będący stroną umowy ramowej będzie wykonywał dane zadanie.

- (72) Elektroniczne środki komunikacji są szczególnie odpowiednie do wspierania praktyk i narzędzi służących do scentralizowanych zakupów ze względu na możliwości, które oferują w zakresie ponownego wykorzystania i automatycznego przetwarzania danych oraz minimalizacji kosztów informowania i transakcji. Dlatego też należy w pierwszej kolejności wprowadzić obowiązek stosowania tego rodzaju elektronicznych środków komunikacji przez centralne jednostki zakupujące, a jednocześnie ułatwiać zbliżanie praktyk stosowanych w całej Unii. Następnie, po upływie 30-miesięcznego okresu przejściowego, należy wprowadzić powszechny obowiązek stosowania elektronicznych środków komunikacji we wszystkich procedurach udzielania zamówień.
- (73) Wspólne udzielanie zamówień publicznych przez instytucje zamawiające z różnych państw członkowskich napotyka obecnie szczególne trudności prawne, dotyczące konfliktów ustawodawstw krajowych. Pomimo tego, że dyrektywa 2004/18/WE w sposób dorozumiany pozwoliła na wspólne transgraniczne publiczne zamówienia, instytucje zamawiające nadal napotykają istotne trudności prawne i praktyczne przy zakupach od centralnych jednostek zakupujących w innych państwach członkowskich lub przy wspólnym udzielaniu zamówień publicznych. Trudnościom tym należy zaradzić, aby umożliwić instytucjom zamawiającym czerpanie maksymalnych korzyści z potencjału rynku wewnętrznego w kategoriach ekonomii skali oraz podziału ryzyka

▼B

i korzyści, szczególnie w odniesieniu do projektów innowacyjnych wiążących się z większym ryzykiem niż może racjonalnie ponieść jedna instytucja zamawiająca. W związku z tym należy ustanowić nowe przepisy dotyczące wspólnych zamówień transgranicznych, aby ułatwić współpracę pomiędzy instytucjami zamawiającymi i zwiększyć korzyści płynące z rynku wewnętrznego poprzez stworzenie transgranicznych możliwości biznesowych dla dostawców i usługodawców. Przepisy te powinny określać warunki transgranicznego korzystania z centralnych jednostek zakupujących i wskazywać mające zastosowanie ustawodawstwo dotyczące zamówień publicznych, w tym mające zastosowanie ustawodawstwo dotyczące środków odwoławczych, w przypadkach wspólnych postępowań transgranicznych, stanowiąc tym samym uzupełnienie norm kolizyjnych przewidzianych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 ⁽¹⁾. Ponadto instytucje zamawiające z różnych państw członkowskich powinny mieć możliwość ustanawiania wspólnych podmiotów na podstawie prawa krajowego lub unijnego. Należy ustanowić szczególne przepisy dotyczące takiej formy wspólnego udzielania zamówień.

Niemniej jednak instytucje zamawiające nie powinny korzystać z możliwości wspólnych zamówień transgranicznych do celów obchodzenia obowiązkowych przepisów prawa publicznego, zgodnych z prawem unijnym, które mają do nich zastosowanie w państwie członkowskim, w którym się one znajdują. Przepisy takie mogą przykładowo obejmować przepisy dotyczące przejrzystości i dostępu do dokumentów lub szczególnie wymagania dotyczące identyfikowalności niewrażliwych dostaw.

- (74) Specyfikacje techniczne sporządzane przez publicznych nabywców muszą umożliwiać otwarcie zamówień publicznych na konkurencję oraz realizację celów w zakresie zrównoważonego rozwoju. W tym celu należy umożliwić składanie ofert odzwierciedlających różnorodność rozwiązań technicznych, norm i specyfikacji technicznych na rynku, w tym ofert opracowanych na podstawie kryteriów wykonania związanych z cyklem życia procesu produkcji robót budowlanych, dostaw i usług oraz ich zgodności z zasadą zrównoważonego rozwoju.

W związku z powyższym specyfikacje techniczne powinny być opracowywane w taki sposób, aby uniknąć sztucznego zawężania konkurencji poprzez wymogi, które faworyzują konkretnego wykonawcę, odzwierciedlając kluczowe cechy dostaw, usług lub robót budowlanych oferowanych zwykle przez tego wykonawcę. Opracowanie specyfikacji technicznych pod względem wymagań wydajnościowych i funkcjonalnych zasadniczo umożliwia optymalne osiągnięcie tego celu. Wymagania funkcjonalne i odnoszące się do wydajności są również odpowiednim środkiem sprzyjającym innowacji w zamówieniach publicznych i powinny być stosowane jak najszerszej. W przypadku odwołania do normy europejskiej albo, w przypadku jej braku, do normy krajowej, oferty oparte na równoważnych rozwiązaniach powinny być brane pod uwagę przez instytucje zamawiające. Udowodnienie równoważności w odniesieniu do wymaganej etykiety powinno być obowiązkiem wykonawcy.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I) (Dz.U. L 177 z 4.7.2008, s. 6).

▼B

W celu udowodnienia równoważności powinna istnieć możliwość zobowiązania oferentów do przedstawienia dowodów zweryfikowanych przez osoby trzecie. Należy jednak dopuścić również inne odpowiednie środki dowodowe, takie jak dokumentacja techniczna producenta, jeżeli dany wykonawca nie ma dostępu do zaświadczeń bądź raportów z testów, ani nie ma możliwości ich uzyskania w stosownym terminie, pod warunkiem że dany wykonawca tym samym dowiedzie, że roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniają wymogi lub kryteria określone w specyfikacjach technicznych, kryteriach udzielenia zamówienia lub warunkach realizacji zamówienia.

- (75) Instytucje zamawiające, które pragną dokonać zakupu robót budowlanych, dostaw lub usług o szczególnych cechach środowiskowych, społecznych lub innych, powinny mieć możliwość odwoływania się do określonych etykiet, takich jak europejskie oznakowanie ekologiczne, ekoetykiety krajowe lub międzynarodowe lub wszelkie inne etykiety, o ile wymogi dotyczące danej etykiety związane są z przedmiotem zamówienia, na przykład z opisem produktu i jego prezentacją, w tym z wymogami dotyczącymi opakowań. Bardzo istotne jest ponadto opracowywanie i przyjmowanie tych wymogów na podstawie obiektywnie weryfikowalnych kryteriów, przy zastosowaniu procedury, w której uczestniczyć mogą zainteresowane strony, takie jak instytucje rządowe, konsumenci, producenci, dystrybutorzy i organizacje środowiskowe; równie istotne jest to, by dana etykieta była dostępna dla wszystkich zainteresowanych stron. Należy doprecyzować, że zainteresowanymi stronami mogą być podmioty publiczne lub prywatne, przedsiębiorstwa lub wszelkiego rodzaju organizacje pozarządowe (organizacja, która nie jest częścią rządu ani konwencjonalnym przedsiębiorstwem).

Należy także wyjaśnić, że konkretne podmioty lub organizacje krajowe lub rządowe mogą – nie tracąc statusu osoby trzeciej – uczestniczyć w określaniu wymogów dotyczących etykiet, które można stosować w związku z udzielaniem zamówień przez organy publiczne.

Odwołania do etykiet nie powinny skutkować ograniczeniem innowacji.

- (76) W przypadku wszelkich zamówień przeznaczonych do użytku osób, zarówno ogółu społeczeństwa, jak i personelu instytucji zamawiającej, niezbędne jest opracowanie przez instytucje zamawiające specyfikacji technicznych w sposób uwzględniający kryteria dostępności dla osób niepełnosprawnych lub opcji projektowania dla wszystkich, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków.
- (77) Opracowując specyfikacje techniczne, instytucje zamawiające powinny uwzględniać wymogi wynikające z unijnego prawa w dziedzinie ochrony danych, zwłaszcza w odniesieniu do projektowania procesu przetwarzania danych osobowych (uwzględnienie ochrony danych już w fazie projektowania).

▼B

- (78) Zamówienia publiczne powinny być dostosowane do potrzeb MŚP. Instytucje zamawiające należy zachęcać do korzystania z kodeksu najlepszych praktyk określonego w dokumencie roboczym służb Komisji z dnia 25 czerwca 2008 r. zatytułowanym „Europejski kodeks najlepszych praktyk ułatwiających dostęp MŚP do zamówień publicznych”, zawierającego wytyczne mówiące o tym, w jaki sposób instytucje te mogą stosować ramy zamówień publicznych, aby ułatwić udział MŚP. W tym celu oraz aby zwiększyć konkurencję, instytucje zamawiające należy w szczególności zachęcać do dzielenia dużych zamówień na części. Podziału takiego można dokonać na zasadzie ilościowej, tak by wielkość poszczególnych zamówień lepiej odpowiadała możliwościom MŚP, lub na zasadzie jakościowej, z uwzględnieniem różnych zaangażowanych branż i specjalizacji, tak by w większym stopniu dostosować treść poszczególnych zamówień do wyspecjalizowanych sektorów MŚP, lub według różnych kolejnych etapów projektu.

Wielkość i przedmiot poszczególnych części zamówienia powinny być dowolnie określone przez instytucję zamawiającą, która zgodnie z odnośnymi przepisami o obliczaniu szacunkowej wartości zamówienia, powinna także mieć prawo do tego, by udzielić niektórych z tych części zamówienia bez stosowania procedur niniejszej dyrektywy. Instytucja zamawiająca powinna mieć obowiązek rozważenia celowości podziału zamówień na części, jednocześnie zachowując swobodę autonomicznego podejmowania decyzji na każdej podstawie, jaką uzna za stosowną, nie podlegając nadzorowi administracyjnemu ani sądowemu. W przypadku gdy instytucja zamawiająca zdecyduje, że podział zamówienia na części nie byłby właściwy, stosowne indywidualne sprawozdanie lub dokumenty zamówienia powinny zawierać wskazanie głównych przyczyn decyzji instytucji zamawiającej. Przyczyny te mogłyby być na przykład następujące: instytucja zamawiająca mogłaby stwierdzić, że taki podział groziłby ograniczeniem konkurencji albo nadmiernymi trudnościami technicznymi lub nadmiernymi kosztami wykonania zamówienia, lub też potrzeba skoordynowania działań różnych wykonawców realizujących poszczególne części zamówienia mogłaby poważnie zagrozić właściwemu wykonaniu zamówienia.

Państwa członkowskie powinny zachować możliwość podejmowania dalszych starań w celu ułatwiania MŚP udziału w rynku zamówień publicznych, rozszerzając zakres obowiązku rozważenia celowości podziału zamówień na mniejsze części, żądając od instytucji zamawiających uzasadnienia decyzji o niedokonywaniu podziału zamówień na części lub czyniąc ten podział obowiązkowym pod pewnymi warunkami. W tym samym celu państwa członkowskie powinny także mieć możliwość zapewnienia mechanizmów służących dokonywaniu bezpośrednich płatności na rzecz podwykonawców.

- (79) W przypadku podziału zamówienia na części, instytucjom zamawiającym należy, na przykład w celu ochrony konkurencji lub zagwarantowania niezawodności dostaw, zezwolić na ograniczenie liczby części, o które może się ubiegać wykonawca; należy im również zezwolić na ograniczenie liczby części, które mogą zostać przyznane jednemu oferentowi.

▼B

Niemniej jednak realizacja celu, jakim jest ułatwienie dostępu MŚP do zamówień publicznych, mogłaby zostać utrudniona, gdyby instytucje zamawiające były zobowiązane do udzielenia zamówienia w częściach nawet wtedy, gdy oznaczałoby to konieczność zaakceptowania znacznie mniej korzystnych rozwiązań w porównaniu z udzieleniem zamówienia obejmującego pewien zbiór części lub ich całość. W przypadku gdy możliwość zastosowania takiej metody została wyraźnie wskazana wcześniej, instytucje zamawiające powinny mieć zatem możliwość przeprowadzenia oceny porównawczej ofert w celu ustalenia, czy oferty złożone przez konkretnego oferenta w odniesieniu do konkretnej kombinacji części spełniałyby – jako całość – kryteria udzielenia zamówienia określone zgodnie z niniejszą dyrektywą w odniesieniu do tych części w sposób lepszy niż oferty dotyczące poszczególnych odnośnych części rozpatrywane oddzielnie. W przypadku pozytywnego wyniku takiej oceny instytucji zamawiającej należy zezwolić na udzielenie danemu oferentowi zamówienia obejmującego odnośne części. Należy doprecyzować, że instytucje zamawiające powinny przeprowadzać taką ocenę porównawczą, po pierwsze określając, które oferty najlepiej spełniają kryteria udzielenia zamówienia określone w odniesieniu do każdej części, a następnie – porównując je z ofertami złożonymi przez konkretnego oferenta w odniesieniu do konkretnej kombinacji części, w ujęciu całościowym.

- (80) Aby przyspieszyć i usprawnić procedury, terminy udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia powinny być możliwie najkrótsze i nie powinny stwarzać niepotrzebnych przeszkód w dostępie dla wykonawców z całego rynku wewnętrznego, w szczególności MŚP. Ustalając terminy otrzymywania ofert i wniosków o dopuszczenie do udziału, należy zatem mieć na uwadze to, że instytucje zamawiające powinny uwzględniać w szczególności złożoność zamówienia i czas potrzebny do sporządzenia ofert, nawet jeżeli pociąga to za sobą ustalenie terminów dłuższych niż minimalne przewidziane na mocy niniejszej dyrektywy. Stosowanie elektronicznych środków informacji i komunikacji, zwłaszcza pełna elektroniczna dostępność dokumentów zamówienia dla wykonawców, oferentów i kandydatów oraz elektroniczne przekazywanie komunikatów, prowadzi z drugiej strony do większej przejrzystości i oszczędności czasu. W związku z tym, należy wprowadzić przepisy dotyczące skrócenia minimalnych terminów zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu GPA i pod warunkiem ich zgodności ze szczególnym sposobem przekazywania przewidzianym na szczeblu Unii. Ponadto instytucje zamawiające powinny mieć możliwość dalszego skracania terminów otrzymywania wniosków o dopuszczenie do udziału i ofert w przypadkach, gdy pilny charakter sytuacji sprawia, że zwykłe terminy są niewykonalne, lecz nie uniemożliwia przeprowadzenia regularnego postępowania z ogłoszeniem. Wyłącznie w wyjątkowych sytuacjach, gdy nadzwyczajnie pilna potrzeba spowodowana zdarzeniami, których dana instytucja zamawiająca nie może przewidzieć i których nie można jej przypisać, nie pozwala na przeprowadzenie regularnego postępowania nawet przy skróconych terminach, instytucje zamawiające powinny – w stopniu, w jakim jest to absolutnie konieczne – mieć możliwość udzielania zamówień w drodze procedury negocjacyjnej bez uprzedniej publikacji. Może tak być, gdy klęski żywiołowe wymagają niezwłocznego działania.
- (81) Należy doprecyzować, że potrzeba zapewnienia wykonawcom czasu wystarczającego na sporządzenie dopuszczalnych ofert może spowodować konieczność wydłużenia pierwotnie ustalonych

▼B

terminów. Tak byłoby w szczególności w przypadku wprowadzenia istotnych zmian w dokumentach zamówienia. Należy również uściślić, że w takiej sytuacji istotne zmiany należy rozumieć jako obejmujące zmiany, w szczególności w specyfikacjach technicznych, w odniesieniu do których wykonawcy potrzebowałyby dodatkowego czasu na ich zrozumienie i odpowiednią reakcję. Należy jednak wyjaśnić, że zmiany te nie powinny być na tyle istotne, by umożliwić dopuszczenie innych kandydatów niż kandydaci pierwotnie zakwalifikowani lub by zainteresować postępowaniem o udzielenie zamówienia dodatkowych uczestników. Taki przypadek wystąpiłby w sytuacji, gdy wprowadzane modyfikacje istotnie zmieniają charakter zamówienia lub umowy ramowej w porównaniu z charakterem pierwotnie określonym w dokumentach zamówienia.

- (82) Należy doprecyzować, że informacje dotyczące pewnych decyzji podjętych w toku postępowania o udzielenie zamówienia – w tym decyzji o nieudzieleniu zamówienia lub niezawarciu umowy ramowej – powinny być wysyłane przez instytucje zamawiające, bez wymogu zwrócenia się kandydatów lub oferentów z żądaniem o takie informacje. Należy także pamiętać, że dyrektywa Rady 89/665/EWG ⁽¹⁾ przewiduje obowiązek instytucji zamawiających, również bez konieczności żądania tego przez kandydatów lub oferentów, w zakresie przekazania zainteresowanym kandydatom lub oferentom streszczenia stosownych przyczyn niektórych najważniejszych decyzji podjętych w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia. I wreszcie, trzeba sprecyzować, że kandydatom i oferentom należy umożliwić występowanie o bardziej szczegółowe informacje dotyczące tych przyczyn, które to informacje instytucje zamawiające powinny mieć obowiązek przekazywać, z wyjątkiem sytuacji, gdy istnieją poważne podstawy do ich nieprzekazania. Podstawy te powinny być określone w niniejszej dyrektywie. Aby zapewnić niezbędną przejrzystość w ramach procedur udzielania zamówień obejmujących dialog i negocjacje z oferentami, oferenci, którzy złożyli dopuszczalne oferty, również powinni – z wyjątkiem przypadków, w których zachodzą poważne powody by od tego odstąpić – mieć możliwość zwracania się o informacje na temat przebiegu i stanu zaawansowania postępowania.

- (83) Zbyt surowe wymogi w zakresie zdolności ekonomicznej i finansowej często stanowią nieuzasadnioną przeszkodę dla udziału MŚP w zamówieniach publicznych. Wszelkie takie wymogi powinny być związane z przedmiotem zamówienia i proporcjonalne do niego. W szczególności instytucjom zamawiającym nie należy zezwalać na wymaganie od wykonawców obrotu minimalnego, który byłby nieproporcjonalny do przedmiotu zamówienia; wymóg ten nie powinien zwykle przekraczać dwukrotnej wysokości szacunkowej wartości zamówienia. W odpowiednio uzasadnionych przypadkach powinna jednak istnieć możliwość stosowania zaostrzonych wymogów. Okoliczności takie mogą dotyczyć wysokiego ryzyka związanego z realizacją zamówienia lub faktu, że terminowa i prawidłowa realizacja zamówienia jest szczególnie istotna, na przykład ze względu na fakt, że jest ona niezbędnym etapem poprzedzającym realizację innych zamówień.

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 89/665/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane (Dz.U. L 395 z 30.12.1989, s. 33).

▼B

W takich odpowiednio uzasadnionych przypadkach instytucje zamawiające powinny zachować swobodę samodzielnego decydowania o tym, czy surowsze wymogi dotyczące minimalnego obrotu byłyby właściwe i stosowne, nie podlegając nadzorowi administracyjnemu ani sądowemu. W przypadku gdy mają zostać zastosowane surowsze wymogi dotyczące minimalnego obrotu, instytucje zamawiające powinny zachować swobodę w zakresie ustalania jego poziomu, o ile jest on związany z przedmiotem zamówienia i do niego proporcjonalny. W przypadku gdy instytucja zamawiająca postanowi, że wymóg dotyczący minimalnego obrotu powinien zostać ustalony na wyższym poziomie niż dwukrotność szacunkowej wartości zamówienia, stosowne indywidualne sprawozdanie lub dokumenty zamówienia powinny zawierać wskazanie głównych przyczyn decyzji instytucji zamawiającej.

Instytucje zamawiające powinny również mieć możliwość zwrócenia się o informacje dotyczące określonych stosunków przykładowo pomiędzy aktywami i pasywami w rocznym sprawozdaniu finansowym. Stosunek pozytywny wykazujący wyższy poziom aktywów niż pasywów mógłby stanowić dodatkowy dowód na to, że zdolność finansowa wykonawców jest wystarczająca.

- (84) Wielu wykonawców, zwłaszcza MŚP, uważa, że jedną z głównych przeszkód dla ich uczestnictwa w zamówieniach publicznych są obciążenia administracyjne wynikające z konieczności przedstawienia znacznej liczby zaświadczeń lub innych dokumentów dotyczących kryteriów wykluczenia i kwalifikacji. Ograniczenie takich wymogów, na przykład przez zastosowanie jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia obejmującego zaktualizowane oświadczenie własne, mogłoby w znacznym stopniu uprościć procedurę z korzyścią zarówno dla instytucji zamawiających, jak i wykonawców.

Oferent, któremu postanowiono udzielić zamówienia, powinien być jednak zobowiązany do przedstawienia stosownych dowodów, a instytucje zamawiające nie powinny zawierać umów z oferentami, którzy nie są w stanie tego zrobić. Instytucje zamawiające powinny być także uprawnione do zwrócenia się w każdej chwili o całość lub część dokumentów potwierdzających, gdy uważają, że jest to niezbędne dla właściwego przebiegu postępowania. Może to w szczególności dotyczyć procedur dwustopniowych – procedur ograniczonych, procedur konkurencyjnych z negocjacjami, dialogów konkurencyjnych oraz partnerstw innowacyjnych – w ramach którego instytucje zamawiające korzystają z możliwości ograniczania liczby kandydatów zaproszonych do złożenia oferty. Wymóg przedłożenia dokumentów potwierdzających w chwili kwalifikacji zapraszanych kandydatów może być uzasadniony, by nie dopuścić do zaproszenia przez instytucje zamawiające kandydatów, którzy następnie nie są w stanie przedłożyć tych dokumentów na etapie udzielania zamówienia, tym samym uniemożliwiając udział kwalifikującym się kandydatom.

Należy wyraźnie określić, że jednolity europejski dokument zamówienia powinien również przedstawiać stosowne informacje w odniesieniu do podmiotów, na których zdolnościach polega wykonawca, tak by weryfikacja informacji dotyczących takich podmiotów mogła zostać przeprowadzona łącznie z weryfikacją odnoszącą się do głównego wykonawcy i na takich samych warunkach.

▼B

- (85) Istotne jest, by decyzje instytucji zamawiających opierały się na aktualnych informacjach, w szczególności jeśli chodzi o podstawy wykluczenia, z uwagi na to, że ważne zmiany mogą zachodzić dość szybko, np. w przypadku trudności finansowych, które sprawiałyby, że dany wykonawca staje się nieodpowiedni, lub, przeciwnie, z racji spłacenia w międzyczasie zaległych zobowiązań z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne. W związku z tym bardziej pożądane jest, by w miarę możliwości instytucje zamawiające weryfikowały takie informacje za pomocą dostępu do stosownych baz danych, które powinny mieć charakter państwowy w tym sensie, że powinny być zarządzane przez organy publiczne. Na obecnym etapie rozwoju wciąż mogą pojawiać się przypadki, gdy z przyczyn technicznych nie będzie to możliwe. Z tej przyczyny Komisja powinna przewidzieć środki wspierające, które mogłyby ułatwić proste korzystanie z aktualnych informacji drogą elektroniczną, takie jak wzmocnienie narzędzi zapewniających dostęp do wirtualnych kartotek przedsiębiorstw lub środki ułatwiające interoperacyjność baz danych bądź też inne podobne środki wspierające.

Należy również przewidzieć, by instytucje zamawiające nie zwracały się o wciąż aktualne dokumenty, które posiadają już w związku z wcześniejszymi postępowaniami o udzielenie zamówienia. Niemniej jednak należy także zapewnić, by instytucje zamawiające nie stanęły w tym kontekście przed nieproporcjonalnym obciążeniem związanym z archiwizowaniem i rejestrowaniem. W związku z tym obowiązek ten powinien mieć zastosowanie dopiero po wprowadzeniu obowiązkowego stosowania elektronicznych środków komunikacji, gdyż elektroniczne zarządzanie dokumentami znacznie ułatwi instytucjom zamawiającym to zadanie.

- (86) Dalsze uproszczenia zarówno dla wykonawców, jak i instytucji zamawiających można by uzyskać za pomocą standardowego formularza oświadczeń własnych, co mogłoby zmniejszyć problemy związane z precyzyjnym formułowaniem formalnych oświadczeń i oświadczeń o wydaniu zgody, a także z kwestiami językowymi.
- (87) Komisja zapewnia system elektroniczny e-Certis i zarządza nim; system ten jest na bieżąco aktualizowany i weryfikowany na zasadzie dobrowolnej przez organy krajowe. Celem systemu e-Certis jest ułatwienie wymiany zaświadczeń i innych dowodów w formie dokumentów wymaganych często przez instytucje zamawiające. Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że dobrowolna aktualizacja i weryfikacja nie wystarczą, aby zagwarantować, że system e-Certis będzie w stanie w pełni zrealizować swój potencjał związany z uproszczeniem i ułatwieniem wymiany dokumentów, w szczególności z korzyścią dla MŚP. Dlatego należy w pierwszej kolejności nałożyć obowiązek utrzymania systemu e-Certis. Korzystanie z tego systemu stanie się obowiązkowe na późniejszym etapie.
- (88) Instytucje zamawiające powinny mieć możliwość wymagania, aby w trakcie realizacji zamówienia publicznego stosowane były środki lub systemy zarządzania środowiskowego. Systemy zarządzania środowiskowego, zarówno zarejestrowane, jak i niezarejestrowane na mocy unijnych aktów prawnych, takich jak

▼B

rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 ⁽¹⁾, mogą wykazać, że wykonawca posiada zdolność techniczną do realizacji zamówienia. Obejmuje to certyfikaty Ecolabel zawierające kryteria zarządzania środowiskowego. W przypadku gdy wykonawca nie ma dostępu do tego rodzaju systemów rejestracji zarządzania środowiskowego ani możliwości uzyskania go w stosownym terminie, dozwolone powinno być przedłożenie opisu wdrożonych środków zarządzania środowiskowego, pod warunkiem że dany wykonawca wykaże, iż środki te gwarantują identyczny poziom ochrony środowiska jak środki wymagane na mocy zarządzania środowiskowego.

- (89) Pojęcie „kryteriów udzielenia zamówienia” jest kluczowe dla niniejszej dyrektywy. W związku z tym ważne jest, by odnośne przepisy zostały przedstawione w sposób jak najprostszy i przystępny. Można to osiągnąć poprzez zastosowanie jako nadrzędnej koncepcji terminu „oferty najkorzystniejszej ekonomicznie” gdyż wszystkie zwycięskie oferty powinny być ostatecznie wybierane zgodnie z tym, co poszczególne instytucje zamawiające uznają za rozwiązanie najkorzystniejsze ekonomicznie spośród zaoferowanych. Aby uniknąć pomieszania pojęć z kryterium udzielenia zamówienia aktualnie znanym jako „oferta najkorzystniejsza ekonomicznie” w dyrektywach 2004/17/WE i 2004/18/WE, należy zastosować inną terminologię, aby ująć koncepcję „najlepszej relacji jakości do ceny”. W związku z tym należy ten termin interpretować zgodnie z orzecnictwem dotyczącym wspomnianych dyrektyw, z wyjątkiem sytuacji, gdy w niniejszej dyrektywie zawarto jednoznacznie odmienne rozwiązanie.
- (90) Zamówienia powinny być udzielane na podstawie obiektywnych kryteriów zapewniających przestrzeganie zasad przejrzystości, niedyskryminacji i równego traktowania, z myślą o zagwarantowaniu obiektywnego porównania relatywnej wartości ofert, tak aby ustalić – w warunkach efektywnej konkurencji – która z ofert jest najkorzystniejsza ekonomicznie. Należy wyraźnie określić, iż ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie powinno się oceniać na podstawie najlepszej relacji jakości do ceny, co zawsze powinno obejmować element cenowy lub kosztowy. Należy również sprecyzować, że taką ocenę oferty najkorzystniejszej ekonomicznie można też przeprowadzić na podstawie ceny i efektywności kosztowej lub wyłącznie na podstawie efektywności kosztowej. Ponadto należy przypomnieć, że instytucje zamawiające mają swobodę ustalania odpowiednich standardów jakości przy użyciu specyfikacji technicznych lub warunków realizacji zamówienia.

Aby zachęcić do tego, by w zamówieniach publicznych większą uwagę zwracano na jakość, państwa członkowskie powinny mieć prawo – gdy uznają to za stosowne – zabronić stosowania wyłącznie ceny lub wyłącznie kosztu do celów oceny oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, bądź też ograniczyć stosowanie tych czynników.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS) (Dz.U. L 342 z 22.12.2009, s. 1).

▼ B

Aby zagwarantować przestrzeganie zasady równego traktowania przy udzielaniu zamówień, instytucje zamawiające powinny być zobowiązane do zapewnienia niezbędnej przejrzystości, by umożliwić wszystkim oferentom otrzymywanie wystarczających informacji na temat kryteriów i warunków, które zostaną zastosowane przy podejmowaniu decyzji o udzieleniu zamówienia. Instytucje zamawiające powinny mieć zatem obowiązek wskazania kryteriów udzielenia zamówienia oraz względnej wagi przypisanej każdemu z nich. Instytucje zamawiające powinny jednak mieć możliwość zastosowania odstępstwa od powyższego obowiązku wskazania wagi kryteriów w należycie uzasadnionych przypadkach – przy czym instytucje muszą być w stanie podać stosowne przyczyny – gdy wagi tej nie można ustalić z wyprzedzeniem, zwłaszcza z powodu złożonego charakteru zamówienia. W takich przypadkach instytucje zamawiające powinny wskazać kryteria według malejącej hierarchii ważności.

- (91) Art. 11 TFUE wymaga, by wymogi ochrony środowiska były uwzględniane przy ustalaniu i realizacji unijnych polityk i działań, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju. Niniejsza dyrektywa precyzuje, w jaki sposób instytucje zamawiające mogą przyczynić się do ochrony środowiska i wspierania zrównoważonego rozwoju, zapewniając jednocześnie możliwość uzyskania przez te instytucje najlepszej jakości za daną cenę dla ich zamówień.
- (92) Oceniając najlepszą relację jakości do ceny, instytucje zamawiające powinny określić kryteria ekonomiczne i jakościowe dotyczące przedmiotu zamówienia, na podstawie których przeprowadzą ocenę. Kryteria te powinny zatem umożliwić ocenę porównawczą poziomu wykonania oferowanego w każdej z ofert w kontekście przedmiotu zamówienia określonego w specyfikacji technicznej. W odniesieniu do najlepszej relacji jakości do ceny w niniejszej dyrektywie przedstawiono otwarty wykaz możliwych kryteriów udzielenia zamówienia, który obejmuje aspekty środowiskowe i społeczne. Należy zachęcać instytucje zamawiające do wybierania takich kryteriów udzielenia zamówienia, które umożliwią im otrzymanie wysokiej jakości robót budowlanych, dostaw i usług, optymalnie odpowiadających ich potrzebom.

Wybrane kryteria udzielenia zamówienia nie powinny przyznawać instytucji zamawiającej nieograniczonej swobody wyboru oraz powinny zapewniać możliwość efektywnej i uczciwej konkurencji, a także powinny im towarzyszyć rozwiązania, które pozwalają na skuteczną weryfikację informacji przedstawianych przez oferentów.

Aby ustalić ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie, decyzja o udzieleniu zamówienia nie powinna opierać się wyłącznie na kryteriach pozakosztowych. Kryteria jakościowe powinny zatem być uzupełnione kryterium kosztów, którym według uznania instytucji zamawiającej mogłyby być cena lub podejście oparte na efektywności kosztowej, na przykład rachunek kosztów cyklu życia. Kryteria udzielenia zamówienia nie powinny jednak wpływać na stosowanie przepisów krajowych określających wynagrodzenie za niektóre usługi lub ustalających ceny stałe za niektóre dostawy.

▼ B

- (93) W przypadku gdy przepisy krajowe określają wynagrodzenie za niektóre usługi lub ustalają ceny stałe za niektóre dostawy, należy wyjaśnić, że wciąż pozostaje możliwym oszacowanie relacji jakości do ceny na podstawie czynników innych niż sama cena lub wynagrodzenie. W zależności od danej usługi lub danego produktu takie czynniki mogłyby np. obejmować warunki dostawy i płatności, aspekty związane z obsługą posprzedażną (np. zakres usług doradczych i usług w dziedzinie wymiany), bądź aspekty środowiskowe lub społeczne (np. czy książki zostały wydrukowane na papierze z makulatury lub na papierze z drewna pochodzącego ze zrównoważonej gospodarki drzewnej, koszt przypisany ekologicznym efektom zewnętrznym lub też czy promowano integrację społeczną osób defaworyzowanych lub członków słabszych grup społecznych wśród osób wyznaczonych do wykonania zamówienia). Z uwagi na liczne możliwości oszacowania relacji jakości do ceny na podstawie merytorycznych kryteriów należy unikać korzystania z losowania jako jedynego sposobu udzielania zamówień.
- (94) Każdorazowo gdy kwalifikacje zatrudnionego personelu mają wpływ na poziom realizacji zamówienia, instytucjom zamawiającym należy także zezwolić na zastosowanie jako kryterium udzielenia zamówienia organizacji, kwalifikacji i doświadczenia personelu wyznaczonego do realizacji danego zamówienia, ponieważ może mieć to wpływ na jakość wykonania zamówienia, a co za tym idzie, wartość ekonomiczną oferty. Tak może być na przykład w przypadku zamówień na usługi intelektualne, takie jak usługi doradcze lub architektoniczne. Instytucje zamawiające korzystające z tej możliwości powinny – za pomocą odpowiednich postanowień umownych – zapewnić, aby personel wyznaczony do wykonania zamówienia faktycznie spełniał określone standardy jakości i by zastąpienie tego personelu było możliwe wyłącznie za zgodą instytucji zamawiającej, która sprawdza, czy personel zastępczy zapewni równoważny poziom jakości.
- (95) Niezmiernie ważne jest pełne wykorzystanie potencjału zamówień publicznych, aby osiągnąć cele strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. W tym kontekście należy przypomnieć, że zamówienia publiczne są kluczowe dla wspierania innowacyjności, co ma ogromne znaczenie dla przyszłego wzrostu gospodarczego w Europie. Z racji istotnych różnic pomiędzy poszczególnymi sektorami i rynkami nie byłoby jednak właściwe ustanowienie ogólnych obowiązkowych wymogów w zakresie zamówień środowiskowych, społecznych i innowacyjnych.

Prawodawca unijny określił już obowiązkowe wymogi dotyczące zamówień służące realizacji konkretnych celów w sektorze pojazdów transportu drogowego (dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/33/WE ⁽¹⁾) oraz w sektorze urządzeń biurowych (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 106/2008 ⁽²⁾). Poczyniono także znaczące postępy, jeśli chodzi o określenie wspólnych metodologii dotyczących rachunku kosztów cyklu życia.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/33/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego (Dz.U. L 120 z 15.5.2009, s. 5).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 106/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie wspólnotowego programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych (Dz.U. L 39 z 13.2.2008, s. 1).

▼ B

Wydaje się w związku z tym zasadne, by kontynuować działania w tym kierunku, pozostawiając ustawodawstwu sektorowemu ustalanie obowiązkowych celów i zadań, z uwzględnieniem konkretnych polityk i warunków dominujących w danym sektorze, oraz wspieranie rozwoju i wykorzystania europejskich rachunków kosztów cyklu życia jako kolejnej podstawy wykorzystania zamówień publicznych na rzecz trwałego wzrostu gospodarczego.

- (96) Uzupełnieniem takich działań sektorowych powinno być dostosowanie dyrektyw 2004/17/WE i 2004/18/WE, tak by umocnić instytucje zamawiające do realizacji celów strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu w ramach ich strategii zakupowych. Należy zatem wyraźnie stwierdzić, że – z wyjątkiem sytuacji, gdy ocena jest przeprowadzana wyłącznie na podstawie ceny – instytucje zamawiające mogą ustalać ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie i ofertę o najniższym koszcie, stosując rachunek kosztów cyklu życia. Pojęcie takiego rachunku obejmuje wszystkie koszty w trakcie cyklu życia robót budowlanych, dostaw lub usług.

Oznacza to koszty wewnętrzne, takie jak koszty badań, które należy przeprowadzić, rozwoju, produkcji, transportu, użytkowania, konserwacji i utylizacji na końcu cyklu życia, lecz może także obejmować koszty przypisane ekologicznym efektom zewnętrznym, takim jak zanieczyszczenia spowodowane wydobywaniem surowców wykorzystywanych w produkcji lub spowodowane przez sam produkt lub jego wytworzenie, o ile czynniki te można wyliczyć i monitorować. Stosowane przez instytucje zamawiające metody szacowania kosztów przypisanych ekologicznym efektom zewnętrznym powinny być opracowane z wyprzedzeniem w sposób obiektywny i niedyskryminujący oraz być dostępne dla wszystkich zainteresowanych stron. Metody takie można opracowywać na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym, ale – by uniknąć zakłóceń konkurencji przez specjalnie dostosowane metody – powinny one zachować charakter ogólny w tym sensie, że nie powinny być opracowywane specjalnie dla konkretnego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Na szczeblu unijnym powinny zostać opracowane wspólne metodologie kalkulacji kosztów cyklu życia dla konkretnych kategorii dostaw lub usług. W przypadku gdy takie wspólne metodologie zostaną opracowane, ich zastosowanie powinno być obowiązkowe.

Ponadto należy przeanalizować wykonalność ustanowienia wspólnej metodologii w zakresie rachunku społecznych kosztów cyklu życia, z uwzględnieniem istniejących metodologii, takich jak Wytyczne dotyczące społecznej oceny cyklu życia produktów („Guidelines for Social Life Cycle Assessment of Products”) przyjęte w ramach Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska.

- (97) Ponadto, by lepiej uwzględniać kwestie społeczne i środowiskowe w postępowaniach o udzielanie zamówień, instytucje zamawiające powinny mieć możliwość stosowania kryteriów udzielenia zamówienia lub warunków realizacji zamówienia w odniesieniu do robót budowlanych, dostaw lub usług, które mają być zrealizowane na podstawie zamówienia publicznego, we wszystkich

▼B

aspektach i na każdym etapie cyklu życia tych robót, dostaw lub usług, począwszy od wydobycia surowców przeznaczonych dla danego produktu aż po etap jego utylizacji, łącznie z czynnikami związanymi z konkretnym procesem produkcyjnym, dostarczeniem lub obrotem i jego warunkami w odniesieniu do tych robót budowlanych, dostaw lub usług, bądź też z konkretnym procesem na późniejszym etapie ich cyklu życia, nawet jeśli te czynniki nie są ich istotnym elementem. Kryteria i warunki odnoszące się do takich procesów produkcji lub dostarczenia mogą na przykład zakładać, że przy produkcji zakupionych produktów nie stosowano toksycznych chemikaliów, lub że zakupione usługi świadczone są z wykorzystaniem energooszczędnych urządzeń. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej obejmuje to także kryteria udzielenia zamówienia lub warunki realizacji zamówienia związane z dostarczaniem lub wykorzystywaniem produktów sprawiedliwego handlu w trakcie wykonywania zamówienia, które ma zostać udzielone. Kryteria i warunki dotyczące obrotu i jego warunków mogą np. odnosić się do faktu, że dany produkt pochodzi ze sprawiedliwego handlu, łącznie z wymogiem zapłacenia producentom ceny minimalnej i premii. Warunki realizacji zamówienia dotyczące kwestii środowiskowych mogą obejmować np. dostarczenie, opakowanie i utylizację produktów, a w odniesieniu do zamówień na roboty budowlane i na usługi – minimalizację odpadów lub efektywne gospodarowanie zasobami.

Warunek związku z przedmiotem zamówienia wyklucza jednak kryteria i warunki dotyczące ogólnej polityki firmy, których nie można uznać za czynnik charakteryzujący konkretny proces produkcji lub dostarczania zakupionych robót budowlanych, dostaw lub usług. Instytucje zamawiające nie powinny mieć zatem możliwości wymagania od oferentów, by prowadzili określoną politykę społecznej lub środowiskowej odpowiedzialności przedsiębiorstw.

- (98) Niezbędne jest, by kryteria udzielenia zamówienia lub warunki realizacji zamówienia dotyczące społecznych aspektów procesu produkcji miały związek z robotami budowlanymi, dostawami lub usługami, które mają być zrealizowane na podstawie zamówienia. Oprócz tego, powinny one być stosowane zgodnie z dyrektywą 96/71/WE, zgodnie z wykładnią Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, i nie powinny być dobierane ani stosowane w sposób pośrednio lub bezpośrednio dyskryminujący wykonawców z innych państw członkowskich lub z państw trzecich będących stronami Porozumienia GPA lub umów o wolnym handlu, których stroną jest Unia. Zatem wymogi dotyczące podstawowych warunków pracy regulowanych dyrektywą 96/71/WE, takich jak minimalna stawka wynagrodzenia, powinny pozostać na poziomie ustalonym na mocy przepisów krajowych lub układów zbiorowych stosowanych zgodnie z prawem unijnym w kontekście tej dyrektywy.

Warunki realizacji zamówienia mogą także mieć na celu sprzyjanie wdrożeniu środków służących promowaniu równouprawnienia płci w pracy, większemu uczestnictwu kobiet w rynku pracy oraz godzeniu życia zawodowego i prywatnego, a także ochronie środowiska lub dobrostanowi zwierząt, przestrzeganie co do istoty podstawowych konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy i zatrudnianie większej liczby osób defaworyzowanych niż przewidują to przepisy krajowe.

▼ B

- (99) Środki, które mają na celu ochronę zdrowia personelu biorącego udział w procesie produkcji, wspieranie integracji społecznej osób defaworyzowanych lub członków słabszych grup społecznych wśród osób wyznaczonych do wykonania zamówienia lub przeprowadzenia szkoleń z umiejętności potrzebnych przy danym zamówieniu, także mogą stanowić przedmiot kryteriów udzielenia zamówienia lub warunków realizacji zamówienia, o ile dotyczą robót budowlanych, dostaw lub usług, które mają zostać zrealizowane na podstawie danego zamówienia. Na przykład takie kryteria lub warunki mogą odnosić się m.in. do zatrudniania osób długo poszukujących pracy, czy wdrożenia działań szkoleniowych dla bezrobotnych lub ludzi młodych w trakcie wykonania zamówienia, które ma zostać udzielone. W specyfikacjach technicznych instytucje zamawiające mogą umieścić takie wymogi społeczne, które bezpośrednio charakteryzują dany produkt lub daną usługę – są to np. dostępność dla osób niepełnosprawnych lub projektowanie dla wszystkich użytkowników.
- (100) Nie należy udzielać zamówień publicznych wykonawcom, którzy byli członkami organizacji przestępczej lub których uznano winnymi korupcji, nadużycia ze szkodą dla interesów finansowych Unii, przestępstw terrorystycznych, prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. Obowiązkowe wykluczenie na szczeblu unijnym powinno również obejmować wykonawców uchylających się od płacenia podatków lub składek na ubezpieczenie społeczne. Państwa członkowskie powinny jednak mieć możliwość przewidzenia odstępstwa od tych obowiązkowych wykluczeń w sytuacjach wyjątkowych, gdy nadrzędne wymogi w interesie ogólnym sprawiają, że udzielenie zamówienia jest niezbędne. Może to obejmować przypadki, gdy na przykład pilnie potrzebne szczepionki lub sprzęt ratowniczy mogą być zakupione wyłącznie od wykonawcy, do którego miałyby zastosowanie jedna z obowiązkowych podstaw wykluczenia.
- (101) Ponadto instytucje zamawiające powinny mieć możliwość wykluczenia wykonawców, którzy okazali się nierzetelni, na przykład z powodu naruszeń obowiązków środowiskowych lub społecznych, w tym przepisów dotyczących dostępności dla osób niepełnosprawnych, lub innych form poważnych wykroczeń zawodowych, takich jak naruszenie reguł konkurencji lub praw własności intelektualnej. Należy sprecyzować, że poważne wykroczenie zawodowe może poddać w wątpliwość uczciwość wykonawcy, a tym samym sprawić, że nie będzie on odpowiedni, by uzyskać zamówienie publiczne, niezależnie od tego, czy dany wykonawca posiadałby poza tym techniczną i ekonomiczną zdolność do realizacji zamówienia.

Mając na uwadze fakt, że instytucja zamawiająca będzie odpowiadać za skutki swojej ewentualnie błędnej decyzji, instytucje zamawiające powinny również zachować możliwość uznania, że doszło do poważnego wykroczenia zawodowego, gdy – przed wydaniem ostatecznej i wiążącej decyzji o istnieniu obowiązkowych podstaw wykluczenia – mogą one wykazać za pomocą dowolnych środków, że dany wykonawca naruszył swoje obowiązki, w tym obowiązki dotyczące płacenia podatków lub składek na ubezpieczenie społeczne, chyba że przepisy krajowe

▼B

stanowią inaczej. Instytucje te powinny także mieć możliwość wykluczenia kandydatów lub oferentów, którzy przy wykonywaniu wcześniejszych zamówień publicznych wykazali poważne braki w odniesieniu do spełnienia istotnych wymogów; było to np. niedostarczenie produktu lub niewykonanie zamówienia znaczące wady dostarczonego produktu lub świadczonej usługi, które spowodowały ich niezdatność do użytku zgodnie z przeznaczeniem, lub niewłaściwe zachowanie poddające w poważną wątpliwość wiarygodność wykonawcy. Przepisy krajowe powinny określać maksymalny czas trwania takich wykluczeń.

Stosując fakultatywne podstawy wykluczenia, instytucje zamawiające powinny zwracać szczególną uwagę na zasadę proporcjonalności. Drobne nieprawidłowości powinny jedynie w wyjątkowych okolicznościach prowadzić do wykluczenia wykonawcy. Powtarzające się przypadki drobnych nieprawidłowości mogą jednak wzbudzić wątpliwości co do wiarygodności wykonawcy, co może uzasadniać jego wykluczenie.

- (102) Należy jednak uwzględnić możliwość przyjęcia przez wykonawców środków dostosowawczych mających na celu naprawę skutków wszelkich przestępstw lub naruszeń oraz skuteczne zapobieganie dalszym przypadkom niewłaściwego zachowania. Środki takie mogą w szczególności obejmować działania personalne i organizacyjne, takie jak zerwanie wszelkich powiązań z osobami lub organizacjami odpowiedzialnymi za niewłaściwe zachowania, odpowiednie środki służące reorganizacji personelu, wdrożenie systemów sprawozdawczości i kontroli, utworzenie struktury audytu wewnętrznego monitorującego przestrzeganie i przyjęcie wewnętrznych zasad odpowiedzialności i odszkodowań. W przypadku gdy działania te oferują wystarczające gwarancje, dany wykonawca nie powinien być już wykluczony jedynie ze wspomnianych względów. Wykonawcy powinni mieć możliwość zwracania się o zbadanie środków dostosowawczych podjętych w celu ewentualnego dopuszczenia do postępowania o udzielenie zamówienia. Jednak to państwom członkowskim należy pozostawić określenie szczegółowych warunków proceduralnych i merytorycznych mających zastosowanie w takich przypadkach. Państwa członkowskie powinny w szczególności mieć swobodę w decydowaniu, czy zezwolić poszczególnym instytucjom zamawiającym na przeprowadzanie stosownych ocen, czy też powierzyć to zadanie innym organom na szczeblu centralnym lub niższym.

- (103) Oferty, które wydają się rażąco tanie w odniesieniu do robót budowlanych, dostaw lub usług, mogą opierać się na błędnych pod względem technicznym, ekonomicznym lub prawnym założeniach lub praktykach. W przypadku gdy oferent nie jest w stanie przedstawić wystarczającego wyjaśnienia, instytucji zamawiającej powinno przysługiwać prawo do odrzucenia oferty. Oferta powinna być obowiązkowo odrzucana w przypadkach, gdy instytucja zamawiająca stwierdzi, że proponowana rażąco niska cena lub także koszty są wynikiem niezgodności z obowiązującym prawem unijnym lub zgodnym z nim prawem krajowym w dziedzinach prawa socjalnego, prawa pracy lub prawa ochrony środowiska, bądź z przepisami międzynarodowego prawa pracy.

▼B

- (104) Warunki realizacji zamówienia służą określeniu konkretnych wymogów dotyczących realizacji danego zamówienia. W przeciwieństwie do kryteriów udzielenia zamówienia, które stanowią podstawę oceny porównawczej jakości ofert, warunki realizacji zamówienia stanowią stałe, obiektywne wymogi niemające wpływu na ocenę ofert. Warunki realizacji zamówienia powinny być zgodne z niniejszą dyrektywą, pod warunkiem że nie są one, bezpośrednio ani pośrednio, dyskryminujące i są powiązane z przedmiotem zamówienia, co obejmuje wszystkie czynniki związane z konkretnym procesem produkcji, dostarczaniem lub wprowadzaniem na rynek. Obejmuje to warunki dotyczące procesu realizacji zamówienia, wyklucza jednakże wymogi odnoszące się do ogólnej polityki firmy.

Warunki realizacji zamówienia powinny być wskazane w ogłoszeniu o zamówieniu, wstępnym ogłoszeniu informacyjnym wykorzystywanym jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie lub w dokumentach zamówienia.

- (105) Istotne jest, by właściwe organy krajowe, takie jak np. agencje inspekcji pracy lub agencje ds. ochrony środowiska, za pomocą stosownych działań leżących w zakresie ich obowiązków i kompetencji, zapewniły, by podwykonawcy przestrzegali mających zastosowanie obowiązków w dziedzinie prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy, ustanowionych w przepisach unijnych, krajowych, układach zbiorowych bądź w postanowieniach międzynarodowego prawa ochrony środowiska, międzynarodowego prawa socjalnego i międzynarodowego prawa pracy wymienionych w niniejszej dyrektywie, pod warunkiem że postanowienia te oraz ich zastosowanie są zgodne z prawem Unii.

Konieczne jest także zapewnienie pewnej przejrzystości w łańcuchu podwykonawców, ponieważ zapewnia to instytucjom zamawiającym informacje na temat tego, kto jest obecny na placach budowy, na których wykonywane są na ich rzecz roboty budowlane, lub na temat tego, które przedsiębiorstwa świadczą usługi w lub na budynkach, obiektach infrastruktury lub obszarach, takich jak ratusze, szkoły komunalne, obiekty sportowe, porty czy autostrady, za które instytucje zamawiające są odpowiedzialne lub nad którymi sprawują bezpośredni nadzór. Należy sprecyzować, że obowiązek dostarczenia wymaganych informacji będzie w każdym razie spoczywał na głównym wykonawcy, czy to na podstawie konkretnych klauzul, które każda instytucja zamawiająca musiałaby umieścić we wszystkich postępowaniach o udzielenie zamówienia, czy to na podstawie obowiązków, które państwa członkowskie nałożyłyby na głównych wykonawców w drodze mających powszechnie zastosowanie przepisów.

Należy także sprecyzować, że warunki dotyczące egzekwowania przestrzegania mających zastosowanie obowiązków w dziedzinie prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy, ustanowionych w przepisach unijnych, krajowych, układach zbiorowych bądź w przepisach międzynarodowego prawa ochrony środowiska, międzynarodowego prawa socjalnego i międzynarodowego prawa pracy wymienionych w niniejszej dyrektywie, pod warunkiem że przepisy te oraz ich zastosowanie są zgodne z prawem Unii, powinny być stosowane każdorazowo, gdy przepisy krajowe państwa członkowskiego przewidują mechanizm

▼B

odpowiedzialności solidarnej między podwykonawcami a głównym wykonawcą. Ponadto należy wyraźnie stwierdzić, że państwa członkowskie powinny mieć możliwość podjęcia dalej idących środków, np. rozszerzyć obowiązki związane z przejrzystością, umożliwić bezpośrednie płatności na rzecz podwykonawców, bądź umożliwić instytucjom zamawiającym sprawdzenie, czy podwykonawcy nie znajdują się w jednej z sytuacji uzasadniających wykluczenie wykonawców, lub nałożyć na instytucje zamawiające wymóg sprawdzenia tego. W przypadku zastosowania takich środków wobec podwykonawców należy zapewnić spójność z przepisami mającymi zastosowanie do głównych wykonawców tak, by pojawienie się obowiązkowej podstawy wykluczenia pociągało za sobą obowiązek głównego wykonawcy zastąpienia danego podwykonawcy. Gdy stosowna weryfikacja wykaże obecność nieobowiązkowych podstaw wykluczenia, należy doprecyzować, że instytucje zamawiające powinny mieć możliwość zażądania zastąpienia. Należy jednak również wyraźnie stwierdzić, że instytucje zamawiające mogą zostać zobligowane do zażądania zastąpienia danego podwykonawcy, w przypadkach gdy obowiązkowe byłoby wykluczenie głównego wykonawcy.

Należy także wyraźnie stwierdzić, że państwa członkowskie zachowują swobodę wprowadzenia na mocy prawa krajowego bardziej rygorystycznych przepisów dotyczących odpowiedzialności lub podjęcia na mocy prawa krajowego dalej idących środków w odniesieniu do bezpośrednich płatności na rzecz podwykonawców.

- (106) Należy przypomnieć, że rozporządzenie Rady (EWG, Euratom) nr 1182/71 ⁽¹⁾ ma zastosowanie do obliczania terminów przewidzianych w niniejszej dyrektywie.
- (107) Niezbędne jest doprecyzowanie warunków, w jakich modyfikacje umowy w trakcie jej realizacji wymagają przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia, z uwzględnieniem stosownego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Nowe postępowanie o udzielenie zamówienia wymagane jest w przypadku istotnych zmian w pierwotnej umowie, w szczególności w odniesieniu do zakresu i treści wzajemnych praw i obowiązków stron, w tym podziału praw własności intelektualnej. Zmiany te wskazują na zamiar stron dotyczący renegocjacji istotnych warunków tej umowy. Ma to miejsce szczególnie w sytuacji, gdy zmienione warunki miałyby wpływ na wynik postępowania, gdyby zostały uwzględnione w pierwotnym postępowaniu.

Modyfikacje umowy skutkujące nieznaczną zmianą wartości umowy do określonej wartości powinny być możliwe zawsze bez konieczności przeprowadzania nowego postępowania o udzielenie zamówienia. W tym celu i aby zapewnić pewność prawa, niniejsza dyrektywa powinna przewidywać progi minimalne, poniżej których nowe postępowanie o udzielenie zamówienia nie jest konieczne. Modyfikacje umowy powyżej tych progów powinny być możliwe bez konieczności przeprowadzania nowego postępowania o udzielenie zamówienia w zakresie, w jakim są one zgodne z odpowiednimi warunkami określonymi w niniejszej dyrektywie.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r. określające zasady mające zastosowanie do okresów, dat i terminów (Dz.U. L 124 z 8.6.1971, s. 1).

▼B

- (108) Instytucje zamawiające mogą stanąć w obliczu sytuacji, gdy dodatkowe roboty budowlane, dostawy lub usługi okażą się konieczne; w takich przypadkach modyfikacja pierwotnej umowy bez nowego postępowania o udzielenie zamówienia może być uzasadniona, w szczególności gdy dodatkowe dostawy mają na celu częściową wymianę albo zwiększenie bieżących usług, dostaw lub rozbudowę istniejących instalacji, jeżeli zmiana dostawcy zobowiązywałaby instytucję zamawiającą do nabywania materiałów, robót budowlanych lub usług o innych właściwościach technicznych, co powodowałoby niekompatybilność lub nieproporcjonalnie duże trudności techniczne w użytkowaniu i utrzymaniu.
- (109) Instytucje zamawiające mogą napotkać okoliczności zewnętrzne, których nie mogły przewidzieć w momencie udzielania zamówienia, w szczególności gdy zamówienie jest wykonywane przez dłuższy czas. W takim przypadku niezbędny jest pewien stopień elastyczności w celu dostosowania umowy do tych okoliczności bez konieczności przeprowadzania nowego postępowania o udzielenie zamówienia. Pojęcie niemożliwych do przewidzenia okoliczności odnosi się do okoliczności, których nie można było przewidzieć pomimo odpowiednio starannego przygotowania pierwotnego postępowania o udzielenie zamówienia przez instytucję zamawiającą, z uwzględnieniem dostępnych jej środków, charakteru i cech tego konkretnego projektu, dobrych praktyk w danej dziedzinie oraz konieczności zagwarantowania odpowiedniej relacji pomiędzy zasobami wykorzystanymi na przygotowanie postępowania a jego przewidywalną wartością. Nie może to jednak mieć zastosowania w sytuacjach, w których modyfikacja powoduje zmianę charakteru całego zamówienia, na przykład przez zastąpienie zamawianych robót budowlanych, dostaw lub usług innym przedmiotem zamówienia lub przez całkowitą zmianę rodzaju zamówienia, ponieważ w takiej sytuacji można zakładać hipotetyczny wpływ na wynik.
- (110) Zgodnie z zasadami równego traktowania i przejrzystości zwycięski oferent nie powinien – np. w przypadku rozwiązania umowy z powodu niedociągnięć w realizacji – zostać zastąpiony innym wykonawcą bez ponownego poddania zamówienia procedurze konkurencyjnej. Zwycięski oferent wykonujący zamówienie powinien jednak mieć możliwość, w szczególności w przypadku gdy zamówienie zostało udzielone więcej niż jednemu przedsiębiorstwu, przejść w trakcie wykonywania zamówienia pewne zmiany strukturalne, takie jak czysto wewnętrzne reorganizacje, przejęcia, połączenia i nabycia, czy też upadłość. Tego rodzaju zmiany strukturalne nie powinny automatycznie wiązać się z wymogiem przeprowadzenia nowych postępowań o udzielenie zamówienia dla wszystkich zamówień publicznych realizowanych przez tego oferenta.
- (111) Instytucje zamawiające powinny mieć możliwość, w odniesieniu do poszczególnych zamówień, przewidzenia modyfikacji zamówienia w drodze klauzul przeglądowych lub klauzul dotyczących opcji, jednak klauzule takie nie powinny dawać im nieograniczonej swobody decyzyjnej. W niniejszej dyrektywie należy zatem określić, do jakiego stopnia pierwotna umowa może przewidywać wprowadzanie modyfikacji. Następnie należy doprecyzować, że wystarczająco jasno sformułowane klauzule

▼ B

przeładowe lub klauzule dotyczące opcji mogą np. przewidywać indeksację cen lub zapewniać, by – przykładowo – urządzenia komunikacyjne dostarczane w trakcie danego okresu były w dalszym ciągu odpowiednie, również w przypadku zmiany protokołów komunikacyjnych lub innych zmian technologicznych. Na podstawie wystarczająco jasnych klauzul powinno być również możliwe wprowadzenie zapisów przewidujących dostosowanie umów konieczne z uwagi na trudności techniczne, które pojawiły się w trakcie użytkowania lub utrzymania. Należy także przypomnieć, że zamówienia mogłyby np. obejmować zarówno zwykłe utrzymanie, jak i przewidywać wyjątkowe działania w zakresie utrzymania, które mogą stać się konieczne w celu zapewnienia ciągłości usługi publicznej.

- (112) Instytucje zamawiające napotykają czasem okoliczności, które wymagają wcześniejszego rozwiązania umowy w sprawie zamówienia publicznego w celu przestrzegania obowiązków na podstawie unijnego prawa w dziedzinie zamówień publicznych. Państwa członkowskie powinny zatem zapewnić instytucjom zamawiającym możliwość – na warunkach określonych w prawie krajowym – rozwiązania umowy w sprawie zamówienia publicznego w okresie jej obowiązywania, jeśli wymaga tego prawo unijne.
- (113) Konkluzje dokumentu roboczego personelu Komisji z dnia 27 czerwca 2011 r. zatytułowanego „Ocena wpływu i efektywności prawodawstwa UE w zakresie zamówień publicznych” sugerowały, że należy dokonać przeglądu wyłączenia niektórych usług z pełnego zakresu stosowania dyrektywy 2004/18/WE. W rezultacie szereg usług powinien zostać objęty pełnym zakresem stosowania niniejszej dyrektywy.
- (114) Niektóre kategorie usług, a mianowicie tzw. usługi na rzecz osób, takie jak niektóre usługi społeczne, zdrowotne i edukacyjne, ze względu na swój charakter nadal mają ograniczony wymiar transgraniczny. Usługi te świadczone są w określonym kontekście, mocno zróżnicowanym w zależności od państwa członkowskiego z uwagi na różne tradycje kulturowe. Należy zatem ustanowić szczególny system udzielania zamówień publicznych na takie usługi, o wyższym progu niż próg mający zastosowanie do innych usług.

Usługi na rzecz osób o wartości poniżej tego progu nie są zwykle przedmiotem zainteresowania usługodawców z innych państw członkowskich, chyba że istnieją konkretne przesłanki wskazujące inaczej, takie jak unijne finansowanie projektów transgranicznych.

▼B

Zamówienia na usługi na rzecz osób powyżej tego progu powinny podlegać zasadzie przejrzystości w całej Unii. Ze względu na znaczenie kontekstu kulturowego oraz wrażliwy charakter tych usług, państwa członkowskie powinny dysponować szeroką swobodą w zakresie organizacji wyboru usługodawców w sposób uznany przez siebie za najbardziej odpowiedni. Przepisy niniejszej dyrektywy uwzględniają ten nakaz, nakładając jedynie obowiązek przestrzegania podstawowych zasad przejrzystości i równego traktowania oraz gwarantując, że instytucje zamawiające są w stanie zastosować określone kryteria jakości przy wyborze usługodawców, takie jak kryteria określone w dobrowolnych europejskich ramach jakości dla usług społecznych, opublikowanych przez Komitet Ochrony Socjalnej. Określając procedury, które mają być stosowane na potrzeby udzielania zamówień na usługi na rzecz osób, państwa członkowskie powinny wziąć pod uwagę art. 14 TFUE oraz Protokół nr 26. Państwa członkowskie powinny również przy tym realizować cele dotyczące upraszczania i zmniejszania obciążenia administracyjnego dla instytucji zamawiających i wykonawców; należy wyjaśnić, że działanie w tym kierunku może również pociągać za sobą korzystanie z przepisów mających zastosowanie do zamówień na usługi nieobjętych przedmiotowym systemem szczególnym.

Państwa członkowskie i organy publiczne zachowują swobodę samodzielnego świadczenia tych usług lub zorganizowania usług społecznych w sposób niewymagający zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego, na przykład poprzez zwykłe finansowanie takich usług lub poprzez udzielanie licencji lub zezwoleń wszystkim wykonawcom spełniającym warunki określone wcześniej przez instytucję zamawiającą, bez jakichkolwiek ograniczeń ani kwot, o ile system taki gwarantuje wystarczające upublicznienie i jest zgodny z zasadami przejrzystości i niedyskryminacji.

- (115) Podobnie, usługi hotelowe i restauracyjne zazwyczaj świadczone są wyłącznie przez podmioty znajdujące się w konkretnym miejscu świadczenia tych usług, mają zatem również ograniczony wymiar transgraniczny. W związku z tym usługi te powinny być objęte łagodniejszym reżimem dopiero od progu równego 750 000 EUR. Duże zamówienia na usługi hotelowe i restauracyjne powyżej tego progu mogą być przedmiotem zainteresowania różnych wykonawców, takich jak biura podróży i inni pośrednicy, również w ujęciu transgranicznym.
- (116) Podobnie, niektóre usługi prawne odnoszą się tylko do kwestii dotyczących wyłącznie prawa krajowego, w związku z czym są zazwyczaj oferowane tylko przez podmioty z siedzibą w danym państwie członkowskim, a co za tym idzie także mają ograniczony wymiar transgraniczny. W związku z tym usługi te powinny być objęte łagodniejszym reżimem dopiero od progu 750 000 EUR. Duże zamówienia na usługi prawne powyżej tego progu mogą być przedmiotem zainteresowania różnych wykonawców, takich jak międzynarodowe firmy prawnicze, również w ujęciu transgranicznym, w szczególności gdy zamówienia te dotyczą kwestii prawnych wynikających z prawa Unii lub innego prawa międzynarodowego albo kwestii prawnych, których tło stanowi prawo Unii lub inne prawo międzynarodowe, albo też kwestii prawnych dotyczących więcej niż jednego kraju.

▼B

- (117) Doświadczenie pokazuje, że szereg innych usług, takich jak usługi ratownictwa, usługi przeciwpożarowe i usługi więzienne, zwykle stanowi w pewnym stopniu przedmiot zainteresowania w ujęciu transgranicznym dopiero od momentu, gdy usługi te nabiorą wystarczającej masy krytycznej dzięki swojej relatywnie wysokiej wartości. O ile usługi te nie są wyłączone z zakresu niniejszej dyrektywy, powinny one być objęte łagodniejszym reżimem. W zakresie, w jakim świadczenie tych usług faktycznie odbywa się na podstawie umów, inne kategorie usług, takie jak usługi rządowe lub świadczenie usług na rzecz społeczności, zwykle stanowiłyby przedmiot zainteresowania w ujęciu transgranicznym dopiero powyżej progu 750 000 EUR, w związku z czym powinny w takim przypadku podlegać tylko łagodniejszemu reżimowi.
- (118) Aby zapewnić ciągłość usług publicznych, niniejsza dyrektywa powinna dopuszczać możliwość rezerwowania udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia na określone usługi w dziedzinie usług zdrowotnych, społecznych i kulturalnych dla organizacji opartych na własności pracowniczej lub aktywnym udziale pracowników w zarządzaniu nimi lub dla istniejących organizacji takich jak spółdzielnie, na udział w świadczeniu tych usług na rzecz użytkowników końcowych. Zakres niniejszego przepisu ogranicza się wyłącznie do określonych usług zdrowotnych i społecznych oraz usług powiązanych, określonych usług edukacyjnych i szkoleniowych, usług związanych z bibliotekami, archiwami, muzeami i innych usług kulturalnych, usług sportowych oraz usług na rzecz prywatnych gospodarstw domowych; przepis ten nie ma również obejmować żadnych wyłączeń przewidzianych ponadto w niniejszej dyrektywie. Takie usługi powinny podlegać jedynie łagodniejszemu reżimowi.
- (119) Należy określić te usługi poprzez odniesienie do konkretnych pozycji „Wspólnego Słownika Zamówień (CPV)” w wersji przyjętej rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2195/2002⁽¹⁾; jest to hierarchicznie zorganizowana nomenklatura, podzielona na działy, grupy, klasy, kategorie i podkategorie. Aby uniknąć niepewności prawnej, należy doprecyzować, że odniesienie do konkretnego działu nie pociąga za sobą w sposób dorozumiany odniesienia do podległych poddziałów. Taki kompleksowy zakres powinien być natomiast wyraźnie określony w drodze wyszczególnienia wszystkich odnośnych pozycji, w stosownych przypadkach w postaci zakresu kodów.
- (120) Konkursy są tradycyjnie najczęściej wykorzystywane w dziedzinach urbanistyki i planowania przestrzennego, architektury oraz inżynierii lub przetwarzania danych. Należy jednak przypomnieć, że te elastyczne instrumenty można by wykorzystywać również do innych celów, np. w celu uzyskania planów dotyczących inżynierii finansowej, które pozwoliłyby na optymalizację wsparcia dla MŚP w kontekście wspólnych europejskich zasobów dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (JEREMIE) lub innych unijnych programów służących wspieraniu MŚP w danym państwie członkowskim. W konkursie wykorzystywanym do nabycia planów dotyczących takiej inżynierii finansowej można by też określić, iż późniejsze zamówienia na usługi w celu zastosowania tej inżynierii finansowej zostałyby udzielone zwycięzcy lub jednemu ze zwycięzców konkursu w drodze procedury negocjacyjnej bez publikacji.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 listopada 2002 r. w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) (Dz.U. L 340 z 16.12.2002, s. 1).

▼ B

- (121) Ocena wykazała, że nadal istnieje znacząca możliwość poprawy w stosowaniu unijnych przepisów dotyczących zamówień publicznych. Z myślą o efektywniejszym i bardziej konsekwentnym stosowaniu tych przepisów niezbędne jest uzyskanie dobrego ogólnego oglądu ewentualnych problemów strukturalnych i generalnych wzorców w krajowych politykach w zakresie zamówień, by rozwiązać potencjalne problemy w bardziej ukierunkowany sposób. Ogląd ten należy uzyskać dzięki odpowiedniemu monitorowaniu, którego wyniki powinny być regularnie publikowane, by umożliwić wnikliwą debatę na temat ewentualnych ulepszeń przepisów i praktyk w zakresie zamówień. Uzyskanie takiego dobrego oglądu mogłoby również pozwolić na lepsze zrozumienie stosowania przepisów dotyczących zamówień publicznych w kontekście realizowania projektów współfinansowanych przez Unię. Państwa członkowskie powinny nadal swobodnie decydować o tym, kto i w jaki sposób będzie taki monitoring prowadził w praktyce; powinny przy tym zachować także swobodę decydowania o tym, czy monitoring ten powinien opierać się na wybiórczej kontroli *ex post*, czy też na systematycznej kontroli *ex ante* odnoszącej się do postępowań o udzielenie zamówień publicznych objętych niniejszą dyrektywą. Powinna istnieć możliwość zwrócenia uwagi odpowiednich podmiotów na potencjalne problemy; nie powinno to koniecznie oznaczać wymogu, by podmioty prowadzące monitoring mogły występować przed sądami i trybunałami.

Udzielanie lepszych wskazówek, informacji i wsparcia instytucjom zamawiającym oraz wykonawcom może znacząco przyczynić się do zwiększenia efektywności zamówień publicznych poprzez pogłębianie wiedzy, zwiększanie pewności prawnej oraz profesjonalizację praktyk z zakresu zamówień. Takie wskazówki powinny być udostępniane instytucjom zamawiającym i wykonawcom zawsze, gdy wydaje się to konieczne, by poprawić prawidłowe stosowanie przepisów. Wskazówki te mogłyby obejmować wszystkie kwestie odnoszące się do zamówień publicznych, takie jak planowanie nabywania, procedury, wybór technik i instrumentów oraz dobre praktyki prowadzenia postępowań. Jeżeli chodzi o kwestie prawne, wskazówki nie powinny koniecznie oznaczać całościowej analizy prawnej danych zagadnień; mogłyby one ograniczać się do ogólnego wskazania elementów, które należy wziąć pod uwagę przy dalszej, szczegółowej analizie odnośnych kwestii, na przykład poprzez wskazanie orzecznictwa, które może być w danym przypadku stosowne, lub uwag kierunkowych lub innych źródeł, w których dokonano analizy danej kwestii.

- (122) Dyrektywa 89/665/EWG przewiduje określone procedury odwoławcze, które mają być dostępne co najmniej dla każdej osoby, która ma lub miała interes w uzyskaniu konkretnego zamówienia, a która ucierpiała lub może ucierpieć wskutek domniemanego naruszenia unijnego prawa w dziedzinie zamówień publicznych lub przepisów krajowych przenoszących to prawo. Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć wpływu na te procedury odwoławcze. Jednak obywatele, zainteresowane podmioty, bez względu na to, czy są zorganizowane, oraz inne osoby lub organy niemające dostępu do procedur odwoławczych na mocy dyrektywy 89/665/EWG pomimo to mają, jako podatnicy, uzasadniony interes w tym, by procedury zamówień publicznych były należyte. Powinni zatem mieć możliwość – w sposób inny niż

▼ B

poprzez system odwoławczy na mocy dyrektywy 89/665/EWG i bez konieczności występowania przed sądem lub trybunałem - zgłaszania ewentualnych naruszeń niniejszej dyrektywy do właściwego organu lub struktury. Aby nie powielać istniejących organów ani struktur, państwa członkowskie powinny mieć możliwość przewidzenia odwołania się do ogólnych organów lub struktur monitorujących, sektorowych organów nadzoru, komunalnych organów nadzoru, organów ds. konkurencji, rzecznika praw obywatelskich lub krajowych organów audytowych.

- (123) Aby w pełni wykorzystać potencjał zamówień publicznych w realizacji celów strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, zamówienia środowiskowe, społeczne i innowacyjne także będą musiały odegrać swoją rolę. Zatem ważne jest, by uzyskać ogólny wykład w dziedzinie zamówień strategicznych, aby mieć aktualne informacje na temat generalnych tendencji w tym zakresie na poziomie ogólnym. Wszelkie uprzednio opracowane stosowne sprawozdania także mogą być w tym kontekście wykorzystywane.
- (124) Mając na uwadze potencjał MŚP w kontekście tworzenia miejsc pracy, a także wzrostu gospodarczego i innowacji, ważne jest, by zachęcać MŚP do udziału w zamówieniach publicznych – zarówno przez odpowiednie przepisy niniejszej dyrektywy, jak i przez inicjatywy na szczeblu krajowym. Nowe przepisy niniejszej dyrektywy powinny przyczynić się do poprawy wskaźnika skuteczności, rozumianego jako udział MŚP w całkowitej wartości udzielonych zamówień. Nie należy nakładać obowiązkowych wskaźników skuteczności, jednak krajowe inicjatywy na rzecz zwiększenia udziału MŚP powinny być uważnie monitorowane, zważywszy na znaczenie tej kwestii.
- (125) Opracowano już szereg procedur i metod pracy odnoszących się do komunikatów Komisji oraz kontaktów z państwami członkowskimi – takich jak komunikaty i kontakty dotyczące procedur przewidzianych na mocy art. 258 i 260 TFUE, sieci rozwiązywania problemów rynku wewnętrznego SOLVIT i systemu EU Pilot, których niniejsza dyrektywa nie zmienia. Należy jednak dodatkowo wyznaczyć jeden punkt kontaktowy w każdym państwie członkowskim do celów współpracy z Komisją, który to punkt działałby jako wyłączny punkt obsługi w odniesieniu do spraw dotyczących zamówień publicznych w danym państwie członkowskim. Funkcję tę mogą sprawować osoby lub struktury będące już w regularnym kontakcie z Komisją w sprawach dotyczących zamówień publicznych – mogą to być krajowe punkty kontaktowe, członkowie Komitetu Doradczego ds. Zamówień Publicznych, członkowie sieci zamówień publicznych lub krajowe instancje koordynacyjne.
- (126) Możliwość przesłedzenia i przejrzystość procesu podejmowania decyzji w postępowaniach o udzielenie zamówienia są niezbędne do zapewnienia prawidłowości tych postępowań, w tym skutecznego zwalczania korupcji i oszustw. Instytucje zamawiające powinny zatem przechowywać kopie zawartych umów o wysokiej wartości, by móc udostępnić te dokumenty zainteresowanym stronom zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami o dostępie do dokumentów. Ponadto istotne elementy i decyzje w ramach poszczególnych postępowań o udzielenie zamówienia powinny

▼B

być udokumentowane w sprawozdaniu na temat zamówienia. Aby unikać obciążeń administracyjnych tam, gdzie to możliwe, należy zezwolić na to, by stosowne sprawozdanie na temat zamówienia zawierało odniesienia do informacji zawartych już w odnośnym ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia. Zarządzane przez Komisję elektroniczne systemy publikowania tych ogłoszeń także powinny zostać udoskonalone z myślą o ułatwianiu wprowadzania danych; jednocześnie należy ułatwić dostęp do sprawozdań ogólnych i wymianę danych między systemami.

- (127) W celu uproszczenia procedur administracyjnych oraz zmniejszenia obciążeń dla państw członkowskich Komisja powinna okresowo sprawdzać, czy jakość i kompletność informacji zawartych w ogłoszeniach publikowanych w związku z postępowaniami o udzielenie zamówień publicznych są wystarczające, by umożliwić Komisji zdobycie informacji statystycznych, które w innym przypadku musiałyby przekazywać państwa członkowskie.
- (128) Skuteczna współpraca administracyjna jest konieczna do wymiany informacji potrzebnych do prowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia w sytuacjach transgranicznych, zwłaszcza w odniesieniu do weryfikacji podstaw wykluczenia i kryteriów kwalifikacji, stosowania norm jakościowych i środowiskowych oraz wykazów zatwierdzonych wykonawców. Wymiana informacji podlega krajowym przepisom dotyczącym poufności. W związku z tym niniejsza dyrektywa nie nakłada na państwa członkowskie żadnych obowiązków w zakresie wymiany informacji wykraczających poza informacje, do których krajowe instytucje zamawiające mają dostęp. System wymiany informacji na rynku wewnętrznym (IMI) ustanowiony na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1024/2012 ⁽¹⁾ mógłby stanowić przydatny elektroniczny sposób ułatwiania i pogłębiania współpracy administracyjnej, zarządzając wymianą informacji na podstawie prostych i ujednoczonych procedur przewyższających bariery językowe. Należy zatem jak najszybciej uruchomić projekt pilotażowy, by przetestować zasadność rozszerzenia systemu IMI na wymianę informacji na mocy niniejszej dyrektywy.
- (129) W celu dostosowania się do szybkich zmian technicznych, gospodarczych i regulacyjnych, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 TFUE w odniesieniu do pewnych elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy. Ze względu na konieczność przestrzegania umów międzynarodowych, Komisji powinno przysługiwać uprawnienie do zmiany procedur technicznych dotyczących metod wyliczania progów, jak również do okresowej korekty samych progów oraz do dostosowania załącznika X; wykazy instytucji administracji centralnej podlegają modyfikacjom wynikającym ze zmian administracyjnych na szczeblu krajowym. Zmiany te są notyfikowane Komisji,

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1024/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie współpracy administracyjnej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym i uchylające decyzję Komisji 2008/49/WE („rozporządzenie w sprawie IMI”) (Dz.U. L 316 z 14.11.2012, s. 1).

▼B

której powinno przysługiwać prawo do dostosowania załącznika I; odniesienia do nomenklatury CPV mogą podlegać zmianom regulacyjnym na szczeblu Unii i należy uwzględnić te zmiany w treści niniejszej dyrektywy; techniczne szczegóły i właściwości urządzeń do elektronicznego odbioru należy aktualizować zgodnie z postępem technologicznym; konieczne jest również powierzenie Komisji uprawnienia do nakładania wymogu stosowania standardów technicznych w zakresie komunikacji elektronicznej w celu zagwarantowania interoperacyjności formatów technicznych, standardów dotyczących procesów i przesyłania komunikatów w postępowaniach o udzielenie zamówień prowadzonych z użyciem elektronicznych środków komunikacji, z uwzględnieniem postępu technologicznego; wykaz unijnych aktów prawnych ustanawiających wspólne metody kalkulacji kosztów cyklu życia należy pilnie dostosować, aby uwzględnić środki przyjęte na poziomie sektorowym. Aby zaspokoić te potrzeby, Komisja powinna zostać uprawniona do prowadzenia wykazu aktów prawnych uwzględniających zaktualizowane metodologie rachunku kosztów cyklu życia. Szczególnie ważne jest, aby Komisja prowadziła odpowiednie konsultacje podczas swych prac przygotowawczych, w tym na poziomie eksperckim. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednoczesne, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

- (130) W odniesieniu do stosowania niniejszej dyrektywy Komisja powinna konsultować się ze stosownymi grupami ekspertów w dziedzinie elektronicznych zamówień publicznych, zapewniając wyważony skład głównych grup zainteresowanych stron.
- (131) Aby zapewnić jednolite warunki wykonywania niniejszej dyrektywy, należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w zakresie opracowania standardowych formularzy do publikacji ogłoszeń oraz standardowych formularzy oświadczeń własnych. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 ⁽¹⁾.
- (132) W przypadku przyjmowania aktów wykonawczych dotyczących standardowych formularzy publikacji ogłoszeń, które to akty nie mają żadnych skutków finansowych ani nie wpływają na charakter i zakres obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy, należy stosować procedurę doradczą. Akty te bowiem charakteryzują się tym, że mają wyłącznie administracyjny cel i służą ułatwieniu stosowania zasad określonych w niniejszej dyrektywie.
- (133) Do przyjmowania standardowych formularzy oświadczeń własnych należy stosować procedurę sprawdzającą, z uwagi na wpływ tych oświadczeń na zamówienia oraz ze względu na to, że odgrywają one kluczową rolę w upraszczaniu wymogów dotyczących dokumentów w ramach postępowań o udzielenie zamówienia.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

▼B

- (134) Komisja powinna dokonać przeglądu skutków, jakie dla rynku wewnętrznego ma stosowanie progów, i przedstawić na ten temat sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. Komisja powinna przy tym wziąć pod uwagę takie czynniki, jak poziom zamówień transgranicznych, udział MŚP, koszty transakcji oraz stosunek kosztów do korzyści.

Zgodnie z jego art. XXII ust. 7, Porozumienie GPA podlega dalszym negocjacom trzy lata po jego wejściu w życie, a później okresowo. W związku z tym należy sprawdzić zasadność poziomu progów, mając na uwadze wpływ inflacji, z uwagi na to, że w Porozumieniu GPA od dawna nie wprowadzono zmian dotyczących progów; gdyby poziom progów miał się w związku z tym zmienić, Komisja powinna, w stosownych przypadkach, przyjąć wniosek w sprawie aktu prawnego zmieniającego progi określone w niniejszej dyrektywie.

- (135) Mając na uwadze aktualne dyskusje na temat horyzontalnych przepisów regulujących stosunki z państwami trzecimi w kontekście zamówień publicznych, Komisja powinna bacznie monitorować warunki globalnego handlu i ocenić konkurencyjną pozycję Unii.

- (136) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy, a mianowicie koordynacja przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich mających zastosowanie do niektórych postępowań o udzielenie zamówień publicznych, nie może być osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast może ze względu na swój rozmiar i skutki, być lepiej osiągnięty na poziomie Unii, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.

- (137) Należy uchylić dyrektywę 2004/18/WE.

- (138) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji dotyczącą dokumentów wyjaśniających z dnia 28 września 2011 r., państwa członkowskie zobowiązały się do dołączania, w uzasadnionych przypadkach, do powiadomień o środkach transpozycji co najmniej jednego dokumentu wyjaśniającego związku między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy prawodawca uznaje, że złożenie tych dokumentów jest uzasadnione,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

TYTUŁ I: ZAKRES STOSOWANIA, DEFINICJE I ZASADY OGÓLNE

ROZDZIAŁ I: Zakres stosowania i definicje

SEKCJA 1: PRZEDMIOT I DEFINICJE

Artykuł 1: Przedmiot i zakres stosowania

Artykuł 2: Definicje

Artykuł 3: Zamówienia mieszane

▼ B

SEKCJA 2:	PROGI
Artykuł 4:	Kwoty progowe
Artykuł 5:	Metody obliczania szacunkowej wartości zamówienia
Artykuł 6:	Korekta progów i wykazu instytucji administracji centralnej
SEKCJA 3:	WYŁĄCZENIA
Artykuł 7:	Zamówienia w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych
Artykuł 8:	Szczególne wyłączenia w dziedzinie łączności elektronicznej
Artykuł 9:	Zamówienia publiczne udzielane i konkursy organizowane zgodnie z przepisami międzynarodowymi
Artykuł 10:	Wyłączenia szczególne dotyczące zamówień na usługi
Artykuł 11:	Zamówienia na usługi udzielane na podstawie prawa wyłącznego
Artykuł 12:	Zamówienia publiczne między podmiotami sektora publicznego
SEKCJA 4:	SYTUACJE SZCZEGÓLNE
Podsekcja 1:	Zamówienia subsydiowane oraz usługi badawcze i rozwojowe
Artykuł 13:	Zamówienia subsydiowane przez instytucje zamawiające
Artykuł 14:	Usługi badawcze i rozwojowe
Podsekcja 2:	Zamówienia obejmujące aspekty obronności lub bezpieczeństwa
Artykuł 15:	Obronność i bezpieczeństwo
Artykuł 16:	Zamówienia mieszane obejmujące aspekty obronności lub bezpieczeństwa
Artykuł 17:	Zamówienia publiczne i konkursy obejmujące aspekty obronności lub bezpieczeństwa, udzielane lub organizowane na mocy przepisów międzynarodowych
ROZDZIAŁ II:	Przepisy ogólne
Artykuł 18:	Zasady udzielania zamówień
Artykuł 19:	Wykonawcy
Artykuł 20:	Zamówienia zastrzeżone
Artykuł 21:	Poufność
Artykuł 22:	Zasady mające zastosowanie do komunikacji
Artykuł 23:	Nomenklatura
Artykuł 24:	Konflikty interesów
TYTUŁ II:	PRZEPISY DOTYCZĄCE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH
ROZDZIAŁ I:	Procedury
Artykuł 25:	Warunki dotyczące Porozumienia GPA w sprawie zamówień publicznych i innych umów międzynarodowych
Artykuł 26:	Wybór procedury
Artykuł 27:	Procedura otwarta
Artykuł 28:	Procedura ograniczona
Artykuł 29:	Procedura konkurencyjna z negocjacjami

▼ B

Artykuł 30:	Dialog konkurencyjny
Artykuł 31:	Partnerstwo innowacyjne
Artykuł 32:	Stosowanie procedury negocjacyjnej bez uprzedniej publikacji
ROZDZIAŁ II:	Techniki i instrumenty w zakresie zamówień elektronicznych i zamówień zagregowanych
Artykuł 33:	Umowy ramowe
Artykuł 34:	Dynamiczne systemy zakupów
Artykuł 35:	Aukcje elektroniczne
Artykuł 36:	Katalogi elektroniczne
Artykuł 37:	Scentralizowane działania zakupowe i centralne jednostki zakupujące
Artykuł 38:	Okazjonalne wspólne udzielanie zamówień
Artykuł 39:	Zamówienia, w których biorą udział instytucje zamawiające z różnych państw członkowskich
ROZDZIAŁ III:	Przeprowadzenie postępowania
SEKCJA 1:	PRZYGOTOWANIE
Artykuł 40:	Wstępne konsultacje rynkowe
Artykuł 41:	Wcześniejsze zaangażowanie kandydatów lub oferentów
Artykuł 42:	Specyfikacje techniczne
Artykuł 43:	Etykiety
Artykuł 44:	Raporty z testów, certyfikacja i inne środki dowodowe
Artykuł 45:	Oferty wariantowe
Artykuł 46:	Podział zamówień na części
Artykuł 47:	Wyznaczanie terminów
SEKCJA 2:	PUBLIKACJA I PRZEJRZYSTOŚĆ
Artykuł 48:	Wstępne ogłoszenie informacyjne
Artykuł 49:	Ogłoszenie o zamówieniu
Artykuł 50:	Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia
Artykuł 51:	Forma i sposób publikacji ogłoszeń
Artykuł 52:	Publikacja na poziomie krajowym
Artykuł 53:	Dostępność w formie elektronicznej dokumentów zamówienia
Artykuł 54:	Zaproszenie kandydatów
Artykuł 55:	Informowanie kandydatów i oferentów
SEKCJA 3:	WYBÓR UCZESTNIKÓW ORAZ UDZIELENIE ZAMÓWIENIA
Artykuł 56:	Zasady ogólne
Podsekcja 1:	Kryteria kwalifikacji podmiotowej
Artykuł 57:	Podstawy wykluczenia
Artykuł 58:	Kryteria kwalifikacji
Artykuł 59:	Jednolity europejski dokument zamówienia

▼ B

Artykuł 60:	Środki dowodowe
Artykuł 61:	Internetowe repozytorium zaświadczeń (e-Certis)
Artykuł 62:	Normy zapewniania jakości i normy zarządzania środowiskowego
Artykuł 63:	Poleganie na zdolności innych podmiotów
Artykuł 64:	Urzędowe wykazy zatwierdzonych wykonawców oraz certyfikacja przez jednostki prawa publicznego lub prywatnego
Podsekcja 2:	Ograniczanie liczby kandydatów, ofert i rozwiązań
Artykuł 65:	Ograniczanie liczby kwalifikujących się kandydatów, którzy zostaną zaproszeni do udziału
Artykuł 66:	Ograniczanie liczby ofert i rozwiązań
Podsekcja 3:	Udzielenie zamówienia
Artykuł 67:	Kryteria udzielenia zamówienia
Artykuł 68:	Rachunek kosztów cyklu życia
Artykuł 69:	Rażąco tanie oferty
ROZDZIAŁ IV:	Realizacja zamówienia
Artykuł 70:	Warunki realizacji zamówień
Artykuł 71:	Podwykonawstwo
Artykuł 72:	Modyfikacja umów w okresie ich obowiązywania
Artykuł 73:	Rozwiązywanie umów
TYTUŁ III:	SZCZEGÓLNE REŻIMY UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ
ROZDZIAŁ I:	Usługi społeczne i inne szczególne usługi
Artykuł 74:	Udzielanie zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi
Artykuł 75:	Publikacja ogłoszeń
Artykuł 76:	Zasady udzielania zamówień
Artykuł 77:	Zamówienia zastrzeżone w odniesieniu do określonych usług
ROZDZIAŁ II:	Przepisy dotyczące konkursów
Artykuł 78:	Zakres stosowania
Artykuł 79:	Ogłoszenia
Artykuł 80:	Reguły dotyczące organizacji konkursów i kwalifikacji uczestników
Artykuł 81:	Skład sądu konkursowego
Artykuł 82:	Decyzje sądu konkursowego
TYTUŁ IV:	ŁAD ADMINISTRACYJNO-REGULACYJNY
Artykuł 83:	Egzekwowanie przepisów
Artykuł 84:	Indywidualne sprawozdania dotyczące postępowań o udzielenie zamówienia
Artykuł 85:	Sprawozdania krajowe i informacje statystyczne
Artykuł 86:	Współpraca administracyjna

▼B

TYTUŁ V:	PRZEKAZANIE UPRAWNIENI, UPRAWNIENIA WYKONAWCZE I PRZEPISY KOŃCOWE
Artykuł 87:	Wykonywanie przekazanych uprawnień
Artykuł 88:	Tryb pilny
Artykuł 89:	Procedura komitetowa
Artykuł 90:	Transpozycja i przepisy przejściowe
Artykuł 91:	Uchylenie
Artykuł 92:	Przegląd
Artykuł 93:	Wejście w życie
Artykuł 94:	Adresaci
ZAŁĄCZNIKI:	
ZAŁĄCZNIK I:	INSTYTUCJE ADMINISTRACJI CENTRALNEJ
ZAŁĄCZNIK II:	WYKAZ RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 2 UST. 1 PKT 6 LIT. a)
ZAŁĄCZNIK III:	WYKAZ PRODUKTÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 4 LIT. b) W ODNIESIENIU DO ZAMÓWIEŃ UDZIELANYCH PRZEZ INSTYTUCJE ZAMAWIAJĄCE W DZIEDZINIE OBRONNOŚCI
ZAŁĄCZNIK IV:	WYMAGANIA DOTYCZĄCE NARZĘDZI I URZĄDZEŃ DO ELEKTRONICZNEGO ODBIORU OFERT, WNIOSKÓW O DOPUSZCZENIE DO UDZIAŁU ORAZ PLANÓW I PROJEKTÓW W KONKURSACH
ZAŁĄCZNIK V:	INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU
Część A:	INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O PUBLIKACJI WSTĘPNEGO OGŁOSZENIA INFORMACYJNEGO NA PROFILU NABYWCY
Część B:	INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ WE WSTĘPNYM OGŁOSZENIU INFORMACYJNYM (o którym mowa w art. 48)
Część C:	INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O ZAMÓWIENIU (o którym mowa w art. 49)
Część D:	INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O UDZIELENIU ZAMÓWIENIA (o którym mowa w art. 50)
Część E:	INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O KONKURSIE (o którym mowa w art. 79 ust. 1)

▼B

Część F:	INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O WYNIKACH KONKURSU (o którym mowa w art. 79 ust. 2)
Część G:	INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O MODYFIKACJI UMOWY W OKRESIE JEJ OBOWIĄZYWANIA (o którym mowa w art. 72 ust. 1)
Część H:	INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O ZAMÓWIENIU NA USŁUGI SPOŁECZNE I INNE SZCZEGÓLNE USŁUGI (o którym mowa w art. 75 ust. 1)
Część I:	INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ WE WSTĘPNYCH OGŁOSZENIACH INFORMACYJNYCH DOTYCZĄCYCH USŁUG SPOŁECZNYCH I INNYCH SZCZEGÓLNYCH USŁUG (o których mowa w art. 75 ust. 1)
Część J:	INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIACH O UDZIELENIU ZAMÓWIENIA DOTYCZĄCYCH ZAMÓWIEŃ NA USŁUGI SPOŁECZNE I INNE SZCZEGÓLNE USŁUGI (o których mowa w art. 75 ust. 2)
ZAŁĄCZNIK VI:	INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W DOKUMENTACH ZAMÓWIENIA DOTYCZĄCYCH AUKCJI ELEKTRONICZNYCH (ART. 35 UST. 4)
ZAŁĄCZNIK VII:	DEFINICJE NIEKTÓRYCH SPECYFIKACJI TECHNICZNYCH
ZAŁĄCZNIK VIII:	WYMOGI DOTYCZĄCE PUBLIKACJI
ZAŁĄCZNIK IX:	TREŚĆ ZAPROSZEŃ DO SKŁADANIA OFERT, DO UDZIAŁU W DIALOGU LUB DO POTWIERDZENIA ZAINTERESOWANIA PRZEWIDZIANYCH W ART. 54
ZAŁĄCZNIK X:	WYKAZ MIĘDZYNARODOWYCH KONWENCJI W ZAKRESIE PRAWA SOCJALNEGO I PRAWA OCHRONY ŚRODOWISKA, O KTÓRYCH MOWA W ART. 18 UST. 2
ZAŁĄCZNIK XI:	REJESTRY
ZAŁĄCZNIK XII:	ŚRODKI DOWODOWE NA POTRZEBY KRYTERIÓW KWALIFIKACJI
ZAŁĄCZNIK XIII:	WYKAZ PRZEPISÓW UNIJNYCH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 68 UST. 3
ZAŁĄCZNIK XIV:	USŁUGI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 74
ZAŁĄCZNIK XV:	TABELA KORELACJI

TYTUŁ I

ZAKRES STOSOWANIA, DEFINICJE I ZASADY OGÓLNE

ROZDZIAŁ I

Zakres stosowania i definicje

Sekcja 1

Przedmiot i definicje*Artykuł 1***Przedmiot i zakres stosowania**

1. Niniejsza dyrektywa ustanawia przepisy dotyczące procedur udzielania zamówień przez instytucje zamawiające w odniesieniu do zamówień publicznych oraz konkursów, których wartość szacunkowa jest nie mniejsza niż kwoty progowe określone w art. 4.
2. Zamówienie w rozumieniu niniejszej dyrektywy stanowi nabycie – w drodze zamówienia publicznego – robót budowlanych, dostaw lub usług przez co najmniej jedną instytucję zamawiającą od wykonawców wybranych przez te instytucje zamawiające, niezależnie od tego, czy roboty budowlane, dostawy lub usługi przeznaczone są do celów publicznych.
3. Niniejszą dyrektywę stosuje się z zastrzeżeniem art. 346 TFUE.
4. Niniejsza dyrektywa nie ogranicza swobody państw członkowskich w zakresie definiowania, zgodnie z prawem unijnym, usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, sposobu ich organizacji i finansowania – zgodnie z przepisami dotyczącymi pomocy publicznej – a także określania tego, jakim szczegółowym obowiązkiem usługi te powinny podlegać. Niniejsza dyrektywa nie wpływa również na decyzje organów publicznych dotyczące tego, czy chcą one – oraz w jaki sposób i w jakim stopniu – samodzielnie realizować funkcje publiczne zgodnie z art. 14 TFUE oraz Protokołem nr 26.
5. Niniejsza dyrektywa nie ma wpływu na sposób, w jaki państwa członkowskie organizują swoje systemy zabezpieczenia społecznego.
6. Porozumienia, decyzje lub inne instrumenty prawne regulujące przekazanie uprawnień i obowiązków związanych z wykonywaniem zadań publicznych między instytucjami zamawiającymi lub grupami instytucji zamawiających, które nie przewidują wypłaty wynagrodzenia za wykonanie umowy, uznaje się za kwestie, które podlegają wewnętrznemu uregulowaniu w danym państwie członkowskim i na którą w związku z tym niniejsza dyrektywa nie ma żadnego wpływu.

*Artykuł 2***Definicje**

1. Na użytek niniejszej dyrektywy zastosowanie mają następujące definicje:
  - 1) „instytucje zamawiające” oznaczają państwo, władze regionalne lub lokalne, podmioty prawa publicznego lub związki złożone z co najmniej jednej takiej instytucji lub z co najmniej jednego takiego podmiotu prawa publicznego;

▼ B

- 2) „instytucje administracji centralnej” oznaczają instytucje zamawiające wymienione w załączniku I oraz – w przypadku korekt lub zmian dokonanych na poziomie krajowym – podmioty będące ich następcami prawnymi;
- 3) „instytucje zamawiające poniżej szczebla centralnego” oznaczają wszystkie instytucje zamawiające, które nie są instytucjami administracji centralnej;
- 4) „podmiot prawa publicznego” oznacza podmiot, który posiada wszystkie poniższe cechy:
  - a) został utworzony w konkretnym celu zaspokajania potrzeb w interesie ogólnym, które nie mają charakteru przemysłowego ani handlowego;
  - b) posiada osobowość prawną; oraz
  - c) jest finansowany w przeważającej części przez państwo, władze regionalne lub lokalne lub inne podmioty prawa publicznego; bądź jego zarząd podlega nadzorowi ze strony tych władz lub podmiotów; bądź ponad połowa członków jego organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego została wyznaczona przez państwo, władze regionalne lub lokalne, lub przez inne podmioty prawa publicznego;
- 5) „zamówienia publiczne” oznaczają umowy o charakterze odpłatnym zawierane na piśmie pomiędzy co najmniej jednym wykonawcą a co najmniej jedną instytucją zamawiającą, których przedmiotem jest wykonanie robót budowlanych, dostawa produktów lub świadczenie usług;
- 6) „zamówienia publiczne na roboty budowlane” oznaczają zamówienia publiczne, których przedmiotem jest jedno z następujących działań:
  - a) wykonanie albo zarówno zaprojektowanie jak i wykonanie robót budowlanych związanych z jednym z rodzajów działalności określonych w załączniku II;
  - b) wykonanie albo zarówno zaprojektowanie, jak i wykonanie obiektu budowlanego;
  - c) realizacja, za pomocą dowolnych środków, obiektu budowlanego odpowiadającego wymogom określonym przez instytucję zamawiającą mającą decydujący wpływ na rodzaj lub projekt obiektu;
- 7) „obiekt budowlany” oznacza wynik całości robót budowlanych w zakresie budownictwa lub inżynierii lądowej i wodnej, który może samodzielnie spełniać funkcję gospodarczą lub techniczną;
- 8) „zamówienia publiczne na dostawy” oznaczają zamówienia publiczne, których przedmiotem jest zakup, dzierżawa, najem lub leasing, z opcją lub bez opcji zakupu, produktów. Zamówienie publiczne na dostawy może obejmować dodatkowo rozmieszczenie i instalację;
- 9) „zamówienia publiczne na usługi” oznaczają zamówienia publiczne, których przedmiotem jest świadczenie usług innych niż te, o których mowa w pkt 6;
- 10) „wykonawca” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, podmiot publiczny lub grupę takich osób lub podmiotów, w tym tymczasowe stowarzyszenie przedsiębiorstw, które oferują na rynku wykonanie robót budowlanych lub obiektu budowlanego, dostawę produktów lub świadczenie usług;

▼B

- 11) „oferent” oznacza wykonawcę, który złożył ofertę;
- 12) „kandydat” oznacza wykonawcę, który ubiegał się o zaproszenie lub został zaproszony do udziału w procedurze ograniczonej, procedurze konkurencyjnej z negocjacjami, procedurze negocjacyjnej bez uprzedniej publikacji, dialogu konkurencyjnym lub partnerstwie innowacyjnym;
- 13) „dokumenty zamówienia” oznaczają wszelkie dokumenty, które wytworzyła lub do których odwołuje się instytucja zamawiająca w celu opisanego lub określenia elementów zamówienia lub postępowania, w tym ogłoszenie o zamówieniu, wstępne ogłoszenie informacyjne, gdy jest stosowane jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, specyfikacje techniczne, dokument opisowy, proponowane warunki umowy, formaty przedstawiania dokumentów przez kandydatów i oferentów, informacje na temat mających ogólne zastosowanie obowiązków oraz wszelkie dokumenty dodatkowe;
- 14) „scenzalizowane działania zakupowe” oznaczają działania prowadzone w trybie ciągłym w jednej z następujących form:
  - a) nabywania dostaw lub usług z przeznaczeniem dla instytucji zamawiających;
  - b) udzielania zamówień publicznych lub zawierania umów ramowych na roboty budowlane, dostawy lub usługi z przeznaczeniem dla instytucji zamawiających;
- 15) „pomocnicze działania zakupowe” oznaczają działania polegające na zapewnieniu wsparcia dla działań zakupowych, w szczególności w następujących formach:
  - a) infrastruktury technicznej umożliwiającej instytucjom zamawiającym udzielanie zamówień publicznych lub zawieranie umów ramowych na roboty budowlane, dostawy lub usługi;
  - b) doradztwa dotyczącego prowadzenia lub planowania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego;
  - c) przygotowania postępowań o udzielenie zamówienia i zarządzania nimi w imieniu i na rzecz danej instytucji zamawiającej;
- 16) „centralna jednostka zakupująca” oznacza instytucję zamawiającą, która realizuje scenzalizowane działania zakupowe oraz, ewentualnie, pomocnicze działania zakupowe;
- 17) „dostawca usług w zakresie obsługi zamówień” oznacza podmiot publiczny lub prywatny, który oferuje pomocnicze działania zakupowe na rynku;
- 18) „pisemne” lub „na piśmie” oznacza każde wyrażenie złożone ze słów lub cyfr, które można odczytać, powielić, a następnie przekazać, w tym informacje przesyłane i przechowywane za pomocą środków elektronicznych;
- 19) „środki elektroniczne” oznaczają sprzęt elektroniczny do przetwarzania (w tym także kompresji cyfrowej) i przechowywania danych, które są przesyłane, przekazywane i odbierane za pomocą przewodów, fal radiowych, środków optycznych lub innych środków elektromagnetycznych;

▼B

- 20) „cykl życia” oznacza wszystkie kolejne lub powiązane ze sobą etapy, w tym działania badawczo-rozwojowe, które należy wykonać, produkcję, obrót i jego warunki, transport, użytkowanie i utrzymanie, w całym okresie istnienia produktu lub obiektu budowlanego lub świadczenia usługi, od nabycia surowca lub wytworzenia zasobów po wywóz, usunięcie i zakończenie obsługi lub użytkowania;
- 21) „konkursy” oznaczają procedury, które umożliwiają instytucji zamawiającej nabycie planu lub projektu wybranego przez sąd konkursowy po przeprowadzeniu postępowania konkursowego z przyznaniem lub bez przyznania nagród, przede wszystkim w dziedzinie urbanistyki i planowania przestrzennego, architektury oraz inżynierii lub przetwarzania danych;
- 22) „innowacje” oznaczają wdrażanie nowego lub znacznie udoskonalonego produktu, usługi lub procesu, w tym między innymi procesów produkcji, budowy lub konstrukcji, nowej metody marketingowej lub nowej metody organizacyjnej w działalności przedsiębiorczej, organizowaniu pracy, lub relacjach zewnętrznych m.in. po to, by pomóc rozwiązać wyzwania społeczne lub wspierać strategię „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu;
- 23) „etykieta” oznacza dowolny dokument, zaświadczenie lub poświadczenie potwierdzające, że dany obiekt budowlany, produkt, usługa, proces lub procedura spełniają określone wymagania;
- 24) „wymóg lub wymagania dotyczące etykiet” oznaczają wymagania, które dany obiekt budowlany, produkt, usługa, proces lub procedura muszą spełniać, by uzyskać odnośną etykietę.

2. Na użytek niniejszego artykułu „władze regionalne” obejmują władze wymienione w niewyczerpującym wykazie NUTS 1 i 2, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1059/2003 ⁽¹⁾, natomiast „władze lokalne” obejmują wszystkie organy jednostek administracyjnych wchodzących w zakres NUTS 3 oraz mniejsze jednostki administracyjne, o których mowa w rozporządzeniu (WE) nr 1059/2003.

*Artykuł 3***Zamówienia mieszane**

1. Ust. 2 ma zastosowanie do zamówień mieszanych, których przedmiotem są różne rodzaje zamówień, z których wszystkie są objęte zakresem niniejszej dyrektywy.

Ust. 3–5 mają zastosowanie do zamówień mieszanych, których przedmiotem jest zamówienie objęte zakresem niniejszej dyrektywy i zamówienie objęte innymi reżimami prawnymi.

2. Zamówień, których przedmiotem są co najmniej dwa rodzaje zamówień (roboty budowlane, usługi lub dostawy), udziela się zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie do rodzaju zamówień, który odpowiada głównemu przedmiotowi danego zamówienia.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz.U. L 154 z 21.6.2003, s. 1).

▼B

W przypadku zamówień mieszanych składających się częściowo z usług w rozumieniu tytułu III rozdział I, a częściowo z innych usług lub w przypadku zamówień mieszanych składających się częściowo z usług, a częściowo z dostaw, główny przedmiot zamówienia określa się przez ustalenie, która z szacowanych wartości odnośnych usług lub dostaw jest najwyższa.

3. W przypadku gdy poszczególne części danego zamówienia można obiektywnie rozdzielić, zastosowanie ma ust. 4. W przypadku gdy poszczególnych części danego zamówienia nie można obiektywnie rozdzielić, zastosowanie ma ust. 6.

W przypadku gdy część danego zamówienia jest objęta art. 346 TFUE lub dyrektywą 2009/81/WE, zastosowanie ma art. 16 niniejszej dyrektywy.

4. W przypadku zamówień, których przedmiotem jest zamówienie objęte niniejszą dyrektywą oraz zamówienie nieobjęte niniejszą dyrektywą, instytucje zamawiające mogą zdecydować o udzieleniu odrębnych zamówień na poszczególne części lub udzielić jednego zamówienia. W przypadku gdy instytucje zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu odrębnych zamówień na poszczególne części, decyzję o tym, który z reżimów prawnych ma zastosowanie do każdego takiego odrębnego zamówienia podejmuje się na podstawie cech charakterystycznych odnośnej odrębnej części.

W przypadku gdy instytucje zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu jednego zamówienia, niniejsza dyrektywa – o ile art. 16 nie stanowi inaczej – ma zastosowanie do udzielonego w ten sposób zamówienia mieszanego, bez względu na wartość części, które w przeciwnym razie podlegałyby innemu reżimowi prawnemu, i bez względu na to, jakiemu reżimowi prawnemu podlegałyby te części w przeciwnym razie.

W przypadku zamówień mieszanych zawierających elementy zamówień na dostawy, roboty budowlane i usługi oraz elementy koncesji, zamówienie mieszane udzielane jest zgodnie z niniejszą dyrektywą, pod warunkiem że szacunkowa wartość części zamówienia, która stanowi zamówienie objęte niniejszą dyrektywą, obliczona zgodnie z art. 5, jest równa lub wyższa od stosownego progu określonego w art. 4.

5. W przypadku zamówień, których przedmiotem jest zarówno zamówienie objęte niniejszą dyrektywą, jak i zamówienie na wykonywanie rodzaju działalności, która podlega dyrektywie 2014/25/UE, mające zastosowanie przepisy, niezależnie od ust. 4 niniejszego artykułu, ustala się na podstawie art. 5 i 6 dyrektywy 2014/25/UE.

6. Jeżeli poszczególnych części danego zamówienia nie da się w obiektywny sposób rozdzielić, mający zastosowanie reżim prawny ustala się w oparciu o główny przedmiot tego zamówienia.

Sekcja 2

Progi

Artykuł 4

Kwoty progowe

Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do zamówień, których wartość, bez podatku od wartości dodanej (VAT), oszacowano na poziomie lub powyżej następujących progów:

- a) ►**M1** 5 225 000 EUR ◀ w przypadku zamówień publicznych na roboty budowlane;

▼B

- b) ► **M1** 135 000 EUR ◀ w przypadku zamówień publicznych na dostawy i usługi udzielanych przez instytucje administracji centralnej i konkursów organizowanych przez te instytucje; w odniesieniu do zamówień publicznych na dostawy udzielanych przez instytucje zamawiające działające w dziedzinie obronności, próg ten dotyczy wyłącznie zamówień na produkty objęte załącznikiem III;
- c) ► **M1** 209 000 EUR ◀ w przypadku zamówień publicznych na dostawy i usługi udzielanych przez instytucje zamawiające poniżej szczebla centralnego i konkursów organizowanych przez te instytucje; próg ten stosuje się także do zamówień publicznych na dostawy udzielanych przez instytucje administracji centralnej działające w dziedzinie obronności, gdy zamówienia te dotyczą produktów nieobjętych załącznikiem III;
- d) 750 000 EUR w przypadku zamówień publicznych na usługi społeczne i inne szczególne usługi wymienione w załączniku XIV.

*Artykuł 5***Metody obliczania szacunkowej wartości zamówienia**

1. Podstawą obliczenia szacunkowej wartości zamówienia jest całkowita kwota należna, bez VAT, oszacowana przez instytucję zamawiającą, z uwzględnieniem wszelkich opcji oraz wznowień zamówienia wyraźnie określonych w dokumentach zamówienia.

W przypadku gdy instytucja zamawiająca przewiduje nagrody lub wynagrodzenia dla kandydatów lub oferentów, uwzględnia je ona przy obliczaniu szacunkowej wartości zamówienia.

2. W przypadku gdy instytucja zamawiająca składa się z kilku odrębnych jednostek operacyjnych, uwzględnia się całkowitą szacunkową wartość dla wszystkich poszczególnych jednostek operacyjnych.

Niezależnie od akapitu pierwszego, w przypadku gdy odrębna jednostka operacyjna jest samodzielnie odpowiedzialna za zamówienie lub niektóre jego kategorie, wartości mogą być szacowane na poziomie przedmiotowej jednostki.

3. Wyboru metody wykorzystywanej do obliczania szacunkowej wartości zamówienia nie można dokonywać z zamiarem wyłączenia go z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy. Zamówienie nie może być dzielone w przypadku gdy skutkowałoby to nieobjęciem go zakresem stosowania niniejszej dyrektywy, chyba że jest to uzasadnione obiektywnymi przyczynami.

4. Ta szacunkowa wartość obowiązuje w chwili wysłania zaproszenia do ubiegania się o zamówienie lub, w przypadku gdy nie przewiduje się takiego zaproszenia, w chwili rozpoczęcia przez instytucję zamawiającą postępowania o udzielenie zamówienia, na przykład, w stosownych przypadkach przez nawiązanie kontaktu z wykonawcami w związku z zamówieniem.

5. W odniesieniu do umów ramowych i dynamicznych systemów zakupów uwzględnia się maksymalną szacunkową wartość bez VAT wszystkich zamówień przewidywanych przez cały okres obowiązywania umowy ramowej lub okres ważności dynamicznego systemu zakupów.

▼ B

6. W przypadku partnerstw innowacyjnych uwzględnia się maksymalną szacunkową wartość bez VAT wszystkich działań badawczych i rozwojowych, które mają zostać przeprowadzone na wszystkich etapach planowanego partnerstwa, a także wszystkich dostaw, usług lub robót budowlanych, które mają być opracowane i zamówione na koniec planowanego partnerstwa.

7. W odniesieniu do zamówień publicznych na roboty budowlane, przy obliczaniu ich szacunkowej wartości uwzględnia się zarówno koszt robót budowlanych, jak i całkowitą szacunkową wartość dostaw i usług oddawanych do dyspozycji wykonawcy przez instytucję zamawiającą, o ile są one niezbędne do wykonania tych robót budowlanych.

8. W przypadku gdy proponowana realizacja obiektu budowlanego lub proponowane świadczenie usług mogą prowadzić do udzielenia zamówień w formie odrębnych części, uwzględnia się całkowitą szacunkową wartość wszystkich takich części.

W przypadku gdy łączna wartość części jest na poziomie lub powyżej progu określonego w art. 4, przepisy niniejszej dyrektywy stosuje się do udzielenia każdej części zamówienia.

9. W przypadku gdy proponowane nabycie podobnych dostaw może prowadzić do udzielenia zamówień w formie odrębnych części, przy stosowaniu art. 4 lit. b) i c) uwzględnia się całkowitą szacunkową wartość wszystkich tych części.

W przypadku gdy łączna wartość części jest na poziomie lub powyżej progu określonego w art. 4, przepisy niniejszej dyrektywy stosuje się do udzielenia każdej z części zamówienia.

10. Niezależnie od ust. 8 i 9 instytucje zamawiające mogą udzielić zamówień na poszczególne części bez stosowania procedur przewidzianych w niniejszej dyrektywie, pod warunkiem że szacunkowa wartość bez VAT danej części wynosi w przypadku dostaw lub usług mniej niż 80 000 EUR, a w przypadku robót budowlanych mniej niż 1 mln EUR. Łączna wartość części zamówienia udzielonych w ten sposób bez stosowania niniejszej dyrektywy nie może jednak przekroczyć 20 % łącznej wartości wszystkich części, na które zostały podzielone proponowane roboty budowlane, proponowane nabycie podobnych dostaw lub proponowane świadczenie usług.

11. W przypadku zamówień publicznych na dostawy lub usługi powtarzających się lub podlegających wznowieniu w oznaczonym czasie, podstawą obliczania szacunkowej wartości zamówienia jest:

- a) rzeczywista łączna wartość kolejnych zamówień tego samego typu, udzielonych w ciągu poprzednich 12 miesięcy lub w poprzednim roku budżetowym, skorygowana, w miarę możliwości, tak by uwzględnić zmiany w ilości lub w wartości, które mogły wystąpić w ciągu 12 miesięcy następujących od udzielenia pierwszego zamówienia;
- b) lub całkowita szacunkowa wartość kolejnych zamówień udzielonych w ciągu 12 miesięcy następujących po realizacji pierwszej dostawy lub w trakcie roku budżetowego, jeżeli jest on dłuższy niż 12 miesięcy.

▼B

12. W odniesieniu do zamówień publicznych na dostawy dotyczących dzierżawy, wypożyczenia, najmu lub leasingu produktów podstawą obliczania szacunkowej wartości zamówienia jest:

- a) w przypadku umów w sprawie zamówień publicznych na czas określony, jeżeli okres obowiązywania wynosi 12 miesięcy lub mniej – całkowita szacunkowa wartość zamówienia w okresie obowiązywania umowy, a jeżeli okres obowiązywania przekracza 12 miesięcy – całkowita wartość zamówienia łącznie z szacunkową wartością końcową;
- b) w przypadku umów w sprawie zamówień publicznych na czas nieokreślony lub umów, których okres obowiązywania nie może zostać określony – wartość miesięczna pomnożona przez 48.

13. W odniesieniu do zamówień publicznych na usługi podstawę obliczenia szacunkowej wartości zamówienia stanowią odpowiednio:

- a) usługi ubezpieczeniowe: należna składka oraz inne rodzaje wynagrodzenia;
- b) usługi bankowe i inne usługi finansowe: opłaty, należne prowizje, odsetki oraz inne rodzaje wynagrodzenia;
- c) zamówienia na wykonanie projektu: opłaty, należne prowizje oraz inne rodzaje wynagrodzenia.

14. W odniesieniu do zamówień publicznych na usługi, w przypadku których nie określono łącznej ceny, podstawę obliczenia szacunkowej wartości zamówienia stanowią:

- a) w przypadku umów w sprawie zamówień na czas określony, jeżeli okres obowiązywania wynosi 48 miesięcy lub mniej – całkowita wartość zamówienia przez cały okres obowiązywania umowy;
- b) w przypadku umów w sprawie zamówień na czas nieokreślony lub o okresie obowiązywania dłuższym niż 48 miesięcy – wartość miesięczna pomnożona przez 48.

*Artykuł 6***Korekta progów i wykazu instytucji administracji centralnej**

1. Co dwa lata, począwszy od dnia 30 czerwca 2013 r., Komisja weryfikuje progi określone w art. 4 lit. a), b) i c) pod kątem ich zgodności z progami ustanowionymi w Porozumieniu Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych (zwanym dalej „Porozumieniem GPA”) oraz, w razie potrzeby, dokonuje ich korekty zgodnie z niniejszym artykułem.

Zgodnie z metodą obliczania określoną w Porozumieniu GPA, Komisja oblicza wartość tych progów na podstawie średnich dziennych wartości euro w odniesieniu do specjalnych praw ciągnięcia (SDR) z okresu 24 miesięcy, którego koniec przypada na dzień 31 sierpnia poprzedzającego korektę ze skutkiem od 1 stycznia. Wartość progów poddanych takiej korekcie zaokrągla się, w razie potrzeby, w dół do pełnego tysiąca euro, aby zagwarantować przestrzeganie obowiązujących progów przewidzianych w Porozumieniu GPA i wyrażonych w SDR.

▼B

2. Dokonując korekty zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu, Komisja koryguje ponadto:

- a) próg ustanowiony w art. 13 akapit pierwszy lit. a), dostosowując go do skorygowanego progu mającego zastosowanie do zamówień publicznych na roboty budowlane;
- b) próg ustanowiony w art. 13 akapit pierwszy lit. b), dostosowując go do skorygowanego progu mającego zastosowanie do zamówień publicznych na usługi udzielanych przez instytucje zamawiające administracji poniżej szczebla centralnego.

3. Co dwa lata, począwszy od dnia 1 stycznia 2014 r., Komisja ustala, w walutach krajowych państw członkowskich, których walutą nie jest euro, wartości progów, o których mowa w art. 4 lit. a), b) i c), skorygowane zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu.

Jednocześnie Komisja ustala wartość progu, o którym mowa w art. 4 lit. d), w walutach krajowych państw członkowskich, których walutą nie jest euro.

Zgodnie z metodą obliczania określoną w Porozumieniu GPA, podstawą ustalenia tych wartości są średnie dzienne wartości tych walut, odpowiadające mającemu zastosowanie progowi wyrażonemu w euro, z okresu 24 miesięcy, którego koniec przypada na dzień 31 sierpnia poprzedzającego korektę ze skutkiem od 1 stycznia.

4. Komisja publikuje skorygowane progi, o których mowa w ust. 1, odpowiadające im wartości w walucie krajowej, o których mowa w ust. 3 akapit pierwszy, oraz wartość ustalona zgodnie z ust. 3 akapit drugi, w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* na początku listopada następującego po ich korekcie.

5. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 87 w celu dostosowania metody określonej w ust. 1 akapit drugi niniejszego artykułu do wszelkich zmian metody przewidzianej w Porozumieniu GPA odnośnie do korekty progów, o których mowa w art. 4 lit. a), b) i c), oraz dla ustalenia odpowiadających im wartości w walutach krajowych państw członkowskich, których walutą nie jest euro, jak określono w ust. 3 niniejszego artykułu.

Komisja jest również uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 87 w celu skorygowania progów, o których mowa w art. 4 lit. a), b) i c), zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu, oraz w celu skorygowania progów, o których mowa w art. 13 akapit pierwszy lit. a) i b), zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu.

▼B

6. W przypadku gdy zachodzi konieczność skorygowania progów, o których mowa w art. 4 lit. a), b) i c), oraz progów, o których mowa w art. 13 akapit pierwszy lit. a) i b), a ograniczenia czasowe nie pozwalają na zastosowanie procedury określonej w art. 87, a zatem wymaga tego szczególnie pilna potrzeba, do aktów delegowanych przyjmowanych zgodnie z ust. 5 akapit drugi niniejszego artykułu ma zastosowanie procedura określona w art. 88.

7. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 87 w celu zmiany załącznika I na potrzeby aktualizacji wykazu instytucji zamawiających po otrzymaniu powiadomień od państw członkowskich, jeżeli takie zmiany są konieczne dla poprawnej identyfikacji instytucji zamawiających.

Sekcja 3**Wyłączenia***Artykuł 7***Zamówienia w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych**

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień publicznych i konkursów, które zgodnie z dyrektywą 2014/25/UE są udzielane lub organizowane przez instytucje zamawiające prowadzące co najmniej jeden z rodzajów działalności określonych w art. 8–14 tej dyrektywy i które są udzielane w celu wykonywania tych działalności, do zamówień publicznych wyłączonych z zakresu wspomnianej dyrektywy na mocy jej art. 18, 23 i 34, ani – w przypadku udzielania ich przez instytucję zamawiającą, która świadczy usługi pocztowe w rozumieniu art. 13 ust. 2 lit. b) tej dyrektywy – do zamówień udzielanych w celu prowadzenia następujących rodzajów działalności:

- a) usługi o wartości dodanej związane ze środkami elektronicznymi i świadczone wyłącznie za pomocą takich środków (w tym bezpieczne przesyłanie kodowanych dokumentów za pomocą środków elektronicznych, usługi zarządzania adresami i przesyłanie poleconej poczty elektronicznej);
- b) usługi finansowe, objęte kodami CPV od 66100000-1 do 66720000-3 oraz w art. 21 lit. d) dyrektywy 2014/25/UE, i obejmujące w szczególności przekazy pocztowe i pocztowe przelewy na konto;
- c) usługi filatelistyczne; lub
- d) usługi logistyczne (usługi stanowiące połączenie fizycznego doręczenia lub magazynowania z innymi nie pocztowymi funkcjami).

*Artykuł 8***Szczególne wyłączenia w dziedzinie łączności elektronicznej**

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień publicznych i konkursów, których głównym celem jest umożliwienie instytucjom zamawiającym udostępnienia lub eksploatacji publicznych sieci łączności lub świadczenia ogółowi społeczeństwa usługi lub usług łączności elektronicznej.

Na użytek niniejszego artykułu „publiczna sieć łączności” oraz „usługa łączności elektronicznej” mają takie same znaczenie jak w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/12/WE ⁽¹⁾.

*Artykuł 9***Zamówienia publiczne udzielane i konkursy organizowane zgodnie z przepisami międzynarodowymi**

1. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień publicznych, których instytucja zamawiająca ma obowiązek udzielić, ani do konkursów, które ma obowiązek zorganizować, zgodnie z procedurami udzielania zamówień innymi niż określone w niniejszej dyrektywie, określonymi:

- a) instrumentem prawnym tworzącym zobowiązania prawnomiędzynarodowe, takim jak umowa międzynarodowa zawarta zgodnie z Traktatami między państwem członkowskim a co najmniej jednym państwem trzecim lub jego jednostkami terytorialnymi i obejmująca roboty budowlane, dostawy lub usługi przeznaczone na potrzeby wspólnej realizacji lub eksploatacji projektu przez sygnatariuszy;
- b) przez organizację międzynarodową.

Państwa członkowskie informują o wszelkich instrumentach prawnych, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a), Komisję, która może skonsultować się z Komitetem Doradczym ds. Zamówień Publicznych, o którym mowa w art. 89.

2. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień publicznych i konkursów udzielanych lub organizowanych przez instytucję zamawiającą zgodnie z przepisami dotyczącymi zamówień określonymi przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą, gdy przedmiotowe zamówienia publiczne i konkursy są w całości finansowane przez tę organizację lub instytucję; w przypadku zamówień publicznych i konkursów współfinansowanych w przeważającej części przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą strony uzgadniają mające zastosowanie procedury udzielania zamówień.

3. Art. 17 ma zastosowanie do zamówień i konkursów obejmujących aspekty obronności i bezpieczeństwa, udzielanych lub organizowanych na mocy przepisów międzynarodowych. ust. 1 i 2 niniejszego artykułu nie mają zastosowania do takich zamówień i konkursów.

⁽¹⁾ Dyrektywa 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywa ramowa) (Dz.U. L 108 z 24.4.2002, s. 33).

Artykuł 10

Wyłączenia szczególne dotyczące zamówień na usługi

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień publicznych na usługi w zakresie:

- a) nabycia lub najmu, bez względu na sposób finansowania, gruntu, istniejących budynków lub innych nieruchomości lub praw do nich;
- b) nabycia, opracowania, produkcji lub koprodukcji materiałów do audycji przeznaczonych na potrzeby audiowizualnych usług medialnych lub radiowych usług medialnych, udzielanych przez dostawców audiowizualnych lub radiowych usług medialnych, lub zamówień na czas antenowy lub dostarczanie audycji, udzielanych dostawcom audiowizualnych lub radiowych usług medialnych. Do celów niniejszej litery, terminy „audiowizualne usługi medialne” i „dostawca usług medialnych” mają to samo znaczenie co w art. 1 ust. 1 lit. a) i d) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE ⁽¹⁾. Termin „audycja” ma to samo znaczenie co w art. 1 ust. 1 lit. b) tej dyrektywy, ale obejmuje także audycje radiowe i materiały do audycji radiowych. Ponadto, do celów niniejszego przepisu, termin „materiały do audycji” ma to samo znaczenie co termin „audycja”;
- c) usług arbitrażowych i pojednawczych;
- d) dowolnej z następujących usług prawnych:
  - (i) zastępstwa prawnego klienta, wykonywanego przez prawnika w rozumieniu art. 1 dyrektywy Rady 77/249/EWG ⁽²⁾ w:
    - postępowaniu arbitrażowym lub pojednawczym toczącym się w państwie członkowskim, państwie trzecim lub przed międzynarodową instancją arbitrażową lub pojednawczą, lub
    - postępowaniu sądowym toczącym się przed sądami, trybunałami lub przed organami publicznymi państwa członkowskiego lub państwa trzeciego lub przed międzynarodowymi sądami, trybunałami lub instytucjami;
  - (ii) porad prawnych udzielanych w ramach przygotowywania dowolnego z postępowań, o których mowa w ppkt (i) niniejszej litery, lub w przypadku gdy istnieją konkretne przesłanki i duże prawdopodobieństwo, że sprawa, której dotyczą porady, stanie się przedmiotem takich postępowań, pod warunkiem że porad tych udziela prawnik w rozumieniu art. 1 dyrektywy 77/249/EWG;
  - (iii) usług poświadczania i uwierzytelniania dokumentów, które to usługi muszą świadczyć notariusze;

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych) (Dz.U. L 95 z 15.4.2010, s. 1).

⁽²⁾ Dyrektywa Rady 77/249/EWG z dnia 22 marca 1977 r. mająca na celu ułatwienie skutecznego korzystania przez prawników ze swobody świadczenia usług (Dz.U. L 78 z 26.3.1977, s. 17).

▼B

- (iv) usług prawnych świadczonych przez powierników lub wyznaczonych opiekunów lub innych usług prawnych, których wykonawcy są wyznaczani przez sąd lub trybunał danego państwa członkowskiego lub wyznaczani z mocy prawa w celu wykonania konkretnych zadań pod nadzorem takich trybunałów lub sądów;
- (v) pozostałych usług prawnych, które w danym państwie członkowskim są powiązane, nawet sporadycznie, ze sprawowaniem władzy publicznej;
- e) usług finansowych związanych z emisją, sprzedażą, zakupem lub zbyciem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych w rozumieniu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/39/WE ⁽¹⁾, usług banku centralnego oraz operacji przeprowadzanych z Europejskim Instrumentem Stabilności Finansowej i Europejskim Mechanizmem Stabilności;
- f) pożyczek, bez względu na to, czy wiążą się one z emisją, sprzedażą, zakupem lub zbyciem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych;
- g) umów o pracę;
- h) usług w dziedzinie obrony cywilnej, ochrony ludności i zapobiegania niebezpieczeństwom, świadczonych przez organizacje lub stowarzyszenia o charakterze niekomercyjnym i objętych następującymi kodami CPV: 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8; 98113100-9; 85143000-3, z wyjątkiem usług transportu sanitarnego pacjentów;
- i) usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego koleją lub metrem;
- j) usług dotyczących kampanii politycznych, objętych kodami CPV 79341400-0, 92111230-3 i 92111240-6, o ile udzielane są przez partię polityczną w kontekście kampanii wyborczej.

*Artykuł 11***Zamówienia na usługi udzielane na podstawie prawa wyłącznego**

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień publicznych na usługi udzielanych przez instytucję zamawiającą innej instytucji zamawiającej lub związkowi instytucji zamawiających na podstawie prawa wyłącznego przyznanego im zgodnie z przepisem ustawowym, wykonawczym lub opublikowanym przepisem administracyjnym, zgodnym z TFUE.

*Artykuł 12***Zamówienia publiczne między podmiotami sektora publicznego**

1. Zamówienie publiczne udzielone przez instytucję zamawiającą osobie prawa prywatnego lub publicznego nie jest objęte zakresem stosowania niniejszej dyrektywy, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

⁽¹⁾ Dyrektywa 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniająca dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 93/22/EWG (Dz.U. L 145 z 30.4.2004, s. 1).

▼B

- a) instytucja zamawiająca sprawuje nad daną osobą prawną kontrolę podobną do kontroli, jaką sprawuje nad własnymi jednostkami;
- b) ponad 80 % działalności kontrolowanej osoby prawnej jest prowadzone w ramach wykonywania zadań powierzonych jej przez instytucję zamawiającą sprawującą kontrolę lub przez inne osoby prawne kontrolowane przez tę instytucję zamawiającą; oraz
- c) w kontrolowanej osobie prawnej nie ma bezpośredniego udziału kapitału prywatnego, z wyjątkiem form udziału kapitału prywatnego o charakterze niekontrolującym i nieblokującym, wymaganych na mocy krajowych przepisów ustawowych, zgodnie z Traktatami, oraz nie wywierających decydującego wpływu na kontrolowaną osobę prawną.

Uznaje się, że instytucja zamawiająca sprawuje nad daną osobą prawną kontrolę podobną do kontroli, jaką sprawuje nad własnymi jednostkami w rozumieniu akapitu pierwszego lit. a), jeżeli wywiera decydujący wpływ zarówno na cele strategiczne, jak i na istotne decyzje kontrolowanej osoby prawnej. Kontrolę tę może sprawować także inna osoba prawna, która sama jest kontrolowana w ten sam sposób przez instytucję zamawiającą.

2. Ust. 1 ma także zastosowanie w przypadku, gdy kontrolowana osoba prawna będąca instytucją zamawiającą udziela zamówienia instytucji zamawiającej sprawującej nad nią kontrolę lub innej osobie prawnej kontrolowanej przez tę samą instytucję zamawiającą, pod warunkiem że w osobie prawnej, której udziela się zamówienia publicznego, nie ma bezpośredniego udziału kapitału prywatnego, z wyjątkiem form udziału kapitału prywatnego o charakterze niekontrolującym i nieblokującym, wymaganych na mocy krajowych przepisów ustawowych, zgodnie z Traktatami, oraz niewywierających decydującego wpływu na kontrolowaną osobę prawną.

3. Niemniej jednak instytucja zamawiająca, która nie sprawuje nad osobą prawa prywatnego lub publicznego kontroli w rozumieniu ust. 1, może udzielić zamówienia publicznego tej osobie prawnej bez zastosowania przepisów niniejszej dyrektywy, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) instytucja zamawiająca, wspólnie z innymi instytucjami zamawiającymi, sprawuje kontrolę nad daną osobą prawną podobną do kontroli, jaką sprawują one nad własnymi jednostkami;
- b) ponad 80 % działalności tej osoby prawnej jest prowadzone w ramach wykonywania zadań powierzonych jej przez instytucje zamawiające sprawujące kontrolę lub przez inne osoby prawne kontrolowane przez te same instytucje zamawiające; oraz
- c) w kontrolowanej osobie prawnej nie ma bezpośredniego udziału kapitału prywatnego, z wyjątkiem form udziału kapitału prywatnego o charakterze niekontrolującym i nieblokującym, wymaganych na mocy krajowych przepisów ustawowych, zgodnie z Traktatami, oraz nie wywierających decydującego wpływu na kontrolowaną osobę prawną.

▼B

Do celów akapitu pierwszego lit. a) instytucje zamawiające sprawują wspólnie kontrolę nad daną osobą prawną, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- (i) w skład organów decyzyjnych kontrolowanej osoby prawnej wchodzi przedstawiciele wszystkich uczestniczących instytucji zamawiających. Poszczególni przedstawiciele mogą reprezentować niektóre lub wszystkie uczestniczące instytucje zamawiające;
- (ii) wspomniane instytucje zamawiające są w stanie wspólnie wywierać decydujący wpływ na cele strategiczne oraz istotne decyzje kontrolowanej osoby prawnej; oraz
- (iii) kontrolowana osoba prawna nie działa w interesie sprzecznym z interesami instytucji zamawiających sprawujących nad nią kontrolę.

4. Umowa zawarta wyłącznie pomiędzy dwiema lub więcej instytucjami zamawiającymi wykracza poza zakres stosowania niniejszej dyrektywy, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) umowa ustanawia lub wdraża współpracę między uczestniczącymi instytucjami zamawiającymi w celu zapewnienia wykonania usług publicznych, które muszą one wykonać, z myślą o realizacji celów, które im wspólnie przyświecają;
- b) wdrożeniem tej współpracy kierują jedynie względy związane z interesem publicznym; oraz
- c) uczestniczące instytucje zamawiające wykonują na otwartym rynku mniej niż 20 % działalności będących przedmiotem współpracy.

5. Do celów ustalenia odsetka działalności, o którym mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. b), ust. 3 akapit pierwszy lit. b) i ust. 4 lit. c) uwzględnia się średni całkowity obrót – lub odpowiednią alternatywną miarę opartą na działalności, taką jak koszty poniesione przez odnośną osobę prawną lub instytucję zamawiającą – w odniesieniu do usług, dostaw i robót budowlanych za trzy lata poprzedzające udzielenie zamówienia.

Jeżeli, ze względu na datę utworzenia odnośnej osoby prawnej lub instytucji zamawiającej, lub rozpoczęcia przez nie działalności lub ze względu na reorganizację ich działalności, dane dotyczące obrotu – lub alternatywna miara oparta na działalności, taka jak koszty – za poprzednie trzy lata są niedostępne lub nieprzydatne, wystarczające jest wykazanie, że miara działalności jest wiarygodna, szczególnie za pomocą prognoz handlowych.

Sekcja 4

Sytuacje szczególne

Podsekcja 1

Zamówienia subsydiowane oraz usługi badawcze i rozwojowe

Artykuł 13

Zamówienia subsydiowane przez instytucje zamawiające

Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do udzielania następujących zamówień:

▼B

- a) zamówień na roboty budowlane, które subsydiowane są w sposób bezpośredni w ponad 50 % przez instytucje zamawiające i których szacunkowa wartość bez VAT jest równa lub wyższa niż ►**M1** 5 225 000 EUR ◀, jeżeli zamówienia te obejmują jeden z poniższych rodzajów działalności:
- (i) działalność z zakresu inżynierii lądowej i wodnej wymienioną w załączniku II;
  - (ii) prace budowlane dotyczące budowy szpitali, obiektów sportowych, rekreacyjnych i wypoczynkowych, budynków szkolnych i uniwersyteckich oraz budynków wykorzystywanych do celów administracyjnych;
- b) zamówień na usługi, które subsydiowane są w sposób bezpośredni w ponad 50 % przez instytucje zamawiające i których szacunkowa wartość bez VAT jest równa lub wyższa niż ►**M1** 209 000 EUR ◀ oraz które związane są z zamówieniem na roboty budowlane, o którym mowa w lit. a).

Instytucje zamawiające przekazujące subsydia, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a) i b), zapewniają przestrzeganie przepisów niniejszej dyrektywy w przypadku, gdy subsydiowanego zamówienia nie udzielają one same lub w przypadku, gdy udzielają takiego zamówienia w imieniu i na rzecz innych podmiotów.

*Artykuł 14***Usługi badawcze i rozwojowe**

Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie jedynie do zamówień publicznych na usługi badawcze i rozwojowe objęte kodami CPV od 73000000-2 do 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 i 73430000-5, pod warunkiem że spełnione są oba poniższe warunki:

- a) korzyści z tych usług przypadają wyłącznie instytucji zamawiającej na potrzeby jej własnej działalności; oraz
- b) całość wynagrodzenia za świadczoną usługę wypłaca instytucja zamawiająca.

*Podsekcja 2***Zamówienia obejmujące aspekty obronności lub bezpieczeństwa***Artykuł 15***Obronność i bezpieczeństwo**

1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do zamówień publicznych udzielanych w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa oraz konkursów organizowanych w tych dziedzinach, z wyjątkiem następujących zamówień:

- a) zamówień objętych zakresem zastosowania dyrektywy 2009/81/WE;
- b) zamówień, do których dyrektywa 2009/81/WE nie ma zastosowania zgodnie z jej art. 8, 12 i 13.

2. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień publicznych i konkursów, które nie są w inny sposób wyłączone na mocy ust. 1, w stopniu, w jakim ochrona podstawowych interesów danego państwa członkowskiego w zakresie bezpieczeństwa nie może zostać zagwarantowana przez mniej inwazyjne środki, na przykład przez nałożenie wymogów mających na celu ochronę poufnego charakteru informacji udostępnianych przez instytucję zamawiającą w trakcie trwania postępowania o udzielenie zamówienia zgodnie z niniejszą dyrektywą.

▼B

Ponadto, zgodnie z art. 346 ust. 1 lit. a) TFUE, niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień publicznych i konkursów, które nie są w inny sposób wyłączone na mocy ust. 1 niniejszego artykułu, w stopniu, w jakim stosowanie niniejszej dyrektywy zobowiązywałoby państwo członkowskie do dostarczania informacji, których ujawnienie państwo to uważa za sprzeczne z jego podstawowymi interesami w zakresie bezpieczeństwa.

3. W przypadku gdy zamówienie i realizacja umowy w sprawie zamówienia publicznego lub konkurs zostały określone jako tajne lub muszą im towarzyszyć szczególne środki bezpieczeństwa zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi obowiązującymi w danym państwie członkowskim, niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania, pod warunkiem że dane państwo członkowskie stwierdziło, że nie można zagwarantować odnośnych podstawowych interesów za pomocą mniej inwazyjnych środków, takich jak środki, o których mowa w ust. 2 akapit pierwszy.

*Artykuł 16***Zamówienia mieszane obejmujące aspekty obronności lub bezpieczeństwa**

1. W przypadku zamówień mieszanych, których przedmiotem jest zamówienie objęte przepisami niniejszej dyrektywy i zamówienie objęte art. 346 TFUE lub przepisami dyrektywy 2009/81/WE, zastosowanie ma niniejszy artykuł.

2. W przypadku gdy poszczególne części danego zamówienia publicznego można obiektywnie rozdzielić, instytucje zamawiające mogą zdecydować o udzieleniu odrębnych zamówień na poszczególne części lub udzielić jednego zamówienia.

W przypadku gdy instytucje zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu odrębnych zamówień na poszczególne części, decyzję o tym, który z reżimów prawnych ma zastosowanie do każdego takiego odrębnego zamówienia podejmuje się na podstawie cech charakterystycznych odnośnej odrębnej części.

W przypadku gdy instytucje zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu jednego zamówienia, mający zastosowanie reżim prawny określa się na podstawie następujących kryteriów:

- a) w przypadku gdy część danego zamówienia jest objęta art. 346 TFUE, zamówienia można udzielić bez stosowania niniejszej dyrektywy, pod warunkiem że udzielenie jednego zamówienia jest uzasadnione z przyczyn obiektywnych;
- b) w przypadku gdy część danego zamówienia jest objęta dyrektywą 2009/81/WE, zamówienia można udzielić zgodnie z tą dyrektywą, pod warunkiem że udzielenie jednego zamówienia jest uzasadnione z przyczyn obiektywnych. Niniejsza litera pozostaje bez uszczerbku dla progów i wyłączeń przewidzianych w tej dyrektywie.

Decyzja o udzieleniu jednego zamówienia nie może być jednak podjęta w celu wyłączenia zamówień ze stosowania niniejszej dyrektywy lub dyrektywy 2009/81/WE.

3. Ust. 2 akapit trzeci lit. a) ma zastosowanie do zamówień mieszanych, do których w innym razie zastosowanie mogłyby mieć zarówno lit. a), jak i lit. b) tego akapitu.

▼B

4. Jeżeli poszczególnych części danego zamówienia nie da się w obiektywny sposób rozdzielić, zamówienia można udzielić bez stosowania niniejszej dyrektywy, gdy obejmuje ono elementy, do których ma zastosowanie art. 346 TFUE; w innym razie można go udzielić zgodnie z dyrektywą 2009/81/WE.

*Artykuł 17***Zamówienia publiczne i konkursy obejmujące aspekty obronności lub bezpieczeństwa, udzielane lub organizowane na mocy przepisów międzynarodowych**

1. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień publicznych obejmujących aspekty obronności lub bezpieczeństwa, których instytucja zamawiająca ma obowiązek udzielić, ani do konkursów w tych dziedzinach, które instytucja ta ma obowiązek zorganizować, zgodnie z procedurami udzielania zamówień innymi niż przewidziane w niniejszej dyrektywie, określonymi:

- a) umową międzynarodową lub porozumieniem międzynarodowym zawartymi zgodnie z Traktatami między państwem członkowskim a co najmniej jednym państwem trzecim lub jego jednostkami terytorialnymi i obejmującymi roboty budowlane, dostawy lub usługi przeznaczone na potrzeby wspólnej realizacji lub eksploatacji projektu przez sygnatariuszy;
- b) umową międzynarodową lub porozumieniem międzynarodowym związanymi ze stacjonowaniem wojsk i dotyczącymi przedsięwzięć państwa członkowskiego lub państwa trzeciego;
- c) przez organizację międzynarodową.

O wszelkich umowach lub porozumieniach określonych w akapicie pierwszym lit. a) niniejszego ustępu informuje się Komisję, która może skonsultować się z Komitetem Doradczym ds. Zamówień Publicznych, o którym mowa w art. 89.

2. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień publicznych i konkursów obejmujących aspekty obronności i bezpieczeństwa, udzielanych i organizowanych przez instytucję zamawiającą zgodnie z przepisami dotyczącymi zamówień określonymi przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą, gdy przedmiotowe zamówienia publiczne i konkursy są w całości finansowane przez tę organizację lub instytucję. W przypadku zamówień publicznych i konkursów współfinansowanych w przeważającej części przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą strony uzgadniają mające zastosowanie procedury udzielania zamówień.

*ROZDZIAŁ II****Przepisy ogólne****Artykuł 18***Zasady udzielania zamówień**

1. Instytucje zamawiające zapewniają równe i niedyskryminacyjne traktowanie wykonawców oraz działają w sposób przejrzysty i proporcjonalny.

▼B

Zamówień nie organizuje się w sposób mający na celu wyłączenie zamówienia z zakresu zastosowania niniejszej dyrektywy lub sztuczne zawężanie konkurencji. Uznaje się, że konkurencja została sztucznie zawężona, gdy zamówienie zostaje zorganizowane z zamiarem nieuzasadnionego działania na korzyść lub niekorzyść niektórych wykonawców.

2. Państwa członkowskie podejmują stosowne środki służące zapewnieniu, by przy realizacji zamówień publicznych wykonawcy przestrzegali mających zastosowanie obowiązków w dziedzinie prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy, ustanowionych w przepisach unijnych, krajowych, układach zbiorowych bądź w przepisach międzynarodowego prawa ochrony środowiska, międzynarodowego prawa socjalnego i międzynarodowego prawa pracy wymienionych w załączniku X.

*Artykuł 19***Wykonawcy**

1. Wykonawcy, którzy zgodnie z prawem państwa członkowskiego, w którym mają siedzibę, są uprawnieni do świadczenia danych usług, nie mogą zostać odrzuceni jedynie z tego powodu, że zgodnie z prawem państwa członkowskiego, w którym zamówienie jest udzielane, wymagane byłoby posiadanie przez nich statusu osób fizycznych lub prawnych.

Niemniej w przypadku zamówień publicznych na usługi i zamówień publicznych na roboty budowlane, jak również zamówień publicznych na dostawy obejmujących dodatkowo usługi lub prace dotyczące rozmieszczenia i instalacji, od osób prawnych można wymagać wskazania w ofercie lub wniosku o dopuszczenie do udziału nazwisk oraz odpowiednich kwalifikacji zawodowych personelu, który będzie odpowiedzialny za wykonanie danego zamówienia.

2. Grupy wykonawców, w tym tymczasowe stowarzyszenia, mogą brać udział w postępowaniach o udzielenie zamówienia. Instytucje zamawiające nie mogą wymagać od nich posiadania określonej formy prawnej, by grupy te mogły przedłożyć ofertę lub wnioski o dopuszczenie do udziału.

W razie potrzeby instytucje zamawiające mogą w dokumentach zamówienia sprecyzować sposób, w jaki grupy wykonawców mają spełnić wymogi dotyczące sytuacji ekonomicznej i finansowej lub zdolności technicznej i zawodowej, o których mowa w art. 58, pod warunkiem że jest to obiektywnie uzasadnione i proporcjonalne. Państwa członkowskie mogą określić standardowe warunki określające, w jaki sposób grupy wykonawców mają spełniać te wymogi.

Warunki realizacji zamówienia przez takie grupy wykonawców odmienne od warunków nakładanych na pojedynczych uczestników muszą również być obiektywnie uzasadnione i proporcjonalne.

▼B

3. Niezależnie od ust. 2, instytucje zamawiające mogą wymagać, by grupy wykonawców przyjęły określoną formę prawną w przypadku udzielenia im zamówienia, w zakresie, w jakim taka zmiana niezbędna jest do zadowalającej realizacji zamówienia.

*Artykuł 20***Zamówienia zastrzeżone**

1. Państwa członkowskie mogą zastrzec prawo udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego dla zakładów pracy chronionej oraz wykonawców, których głównym celem jest społeczna i zawodowa integracja osób niepełnosprawnych lub osób defaworyzowanych, lub mogą przewidzieć możliwość realizacji takich zamówień w ramach programów zatrudnienia chronionego, pod warunkiem że co najmniej 30 % osób zatrudnionych przez te zakłady, przez tych wykonawców lub w ramach tych programów stanowią pracownicy niepełnosprawni lub pracownicy defaworyzowani.

2. Zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zawiera odniesienie do niniejszego artykułu.

*Artykuł 21***Poufność**

1. O ile nie przewidziano inaczej w niniejszej dyrektywie lub w przepisach krajowych, którym podlega dana instytucja zamawiająca, w szczególności w przepisach dotyczących dostępu do informacji, a także bez uszczerbku dla obowiązków związanych z podawaniem do wiadomości publicznej informacji o udzielonych zamówieniach oraz z udostępnianiem kandydatom i oferentom informacji określonych w art. 50 i 55, instytucja zamawiająca nie ujawnia informacji przekazanych jej przez wykonawców i oznaczonych przez nich jako poufne, w tym między innymi tajemnic technicznych lub handlowych oraz poufnych aspektów ofert.

2. Instytucje zamawiające mogą nakładać na wykonawców wymogi mające na celu ochronę poufności charakteru informacji, które te instytucje udostępniają w toku postępowania o udzielenie zamówienia.

*Artykuł 22***Zasady mające zastosowanie do komunikacji**

1. Państwa członkowskie zapewniają, że wszelka komunikacja i wymiana informacji odbywająca się na mocy niniejszej dyrektywy, w szczególności elektroniczne składanie ofert, przeprowadzane są z wykorzystaniem elektronicznych środków komunikacji zgodnie z wymogami niniejszego artykułu. Narzędzia i urządzenia wykorzystywane do celów komunikacji za pomocą środków elektronicznych, jak również ich właściwości techniczne, muszą być niedyskryminujące, ogólnie dostępne i interoperacyjne z produktami ICT będącymi w powszechnym użyciu oraz nie mogą ograniczać dostępu wykonawców do postępowania o udzielenie zamówienia.

Niezależnie od akapitu pierwszego instytucje zamawiające nie mają obowiązku wymagać elektronicznych środków komunikacji przy składaniu ofert w następujących sytuacjach:

▼ B

- a) gdy, z uwagi na wyspecjalizowany charakter zamówienia, zastosowanie elektronicznych środków komunikacji wymagałoby szczególnych narzędzi, urządzeń lub formatów plików, które nie są ogólnie dostępne lub które nie są obsługiwane za pomocą ogólnie dostępnych aplikacji;
- b) gdy aplikacje do obsługi formatów plików, które nadają się do opisu ofert, korzystają z formatów plików, których nie można obsługiwać za pomocą żadnych innych aplikacji otwartoźródłowych lub ogólnie dostępnych, lub są objęte systemem licencji własnościowej i nie mogą zostać udostępnione do pobierania lub zdalnego wykorzystania przez instytucję zamawiającą;
- c) gdy zastosowanie elektronicznych środków komunikacji wymagałoby specjalistycznego sprzętu biurowego, który nie jest ogólnie dostępny dla instytucji zamawiających;
- d) gdy dokumenty zamówienia wymagają przedstawienia modelu fizycznego lub w skali, którego nie można przekazać drogą elektroniczną.

W odniesieniu do komunikacji, do której nie są stosowane elektroniczne środki komunikacji zgodnie z akapitem drugim, komunikacja odbywa się drogą pocztową lub w inny odpowiedni sposób albo z wykorzystaniem połączenia drogi pocztowej lub innego odpowiedniego sposobu i środków elektronicznych.

Niezależnie od akapitu pierwszego niniejszego ustępu instytucje zamawiające nie mają obowiązku wymagać stosowania elektronicznych środków komunikacji przy składaniu ofert, w zakresie, w jakim stosowanie środków komunikacji innych niż środki elektroniczne jest niezbędne z racji naruszenia bezpieczeństwa elektronicznych środków komunikacji albo z uwagi na ochronę szczególnie wrażliwego charakteru informacji wymagającego tak wysokiego poziomu ochrony, że nie można go właściwie zapewnić przez zastosowanie elektronicznych narzędzi i urządzeń, które są ogólnie dostępne dla wykonawców albo które mogą im zostać udostępnione za pomocą alternatywnych środków dostępu w rozumieniu ust. 5.

Institucje zamawiające wymagające – zgodnie z akapitem drugim niniejszego ustępu – środków komunikacji innych niż środki elektroniczne przy składaniu ofert mają obowiązek wskazania w indywidualnym sprawozdaniu, o którym mowa w art. 84, powodów takiego wymogu. W stosownych przypadkach instytucje zamawiające wskazują w indywidualnym sprawozdaniu powody, dla których korzystanie ze środków komunikacji innych niż środki elektroniczne zostało uznane za niezbędne z zastosowaniem akapitu czwartego niniejszego ustępu.

2. Niezależnie od ust. 1 można stosować komunikację ustną w odniesieniu do przekazywania informacji dotyczących innych niż istotne elementy postępowania o udzielenie zamówienia, o ile treść komunikatów ustnych jest w dostatecznym stopniu udokumentowana. Do tego celu istotne elementy postępowania o udzielenie zamówienia obejmują dokumenty zamówienia, wnioski o dopuszczenie do udziału, potwierdzenie zainteresowania i oferty. W szczególności komunikacja ustna z oferentami, która może mieć istotny wpływ na treść i ocenę ofert, musi być udokumentowana w dostatecznym stopniu i w odpowiedni sposób, na przykład na piśmie lub za pomocą nagrań, lub w formie streszczeń głównych elementów rozmowy.

▼ B

3. Instytucje zamawiające zapewniają zachowanie integralności danych oraz poufności ofert i wniosków o dopuszczenie do udziału w ramach wszelkiej komunikacji, wymiany i przechowywania informacji. Instytucje zamawiające analizują treść ofert i wniosków o dopuszczenie do udziału dopiero po upływie terminu wyznaczonego na ich składanie.

4. W odniesieniu do zamówień publicznych na roboty budowlane i konkursów państwa członkowskie mogą wymagać zastosowania szczególnych narzędzi elektronicznych, takich jak narzędzia elektronicznego modelowania danych budowlanych lub podobne. W takich przypadkach instytucje zamawiające muszą zaoferować alternatywne środki dostępu zgodnie z ust. 5 do czasu, gdy takie narzędzia staną się ogólnie dostępne w rozumieniu ust. 1 akapit pierwszy zdanie drugie.

5. Instytucje zamawiające mogą, w razie potrzeby, wymagać zastosowania narzędzi i urządzeń, które nie są ogólnie dostępne, pod warunkiem że instytucje te oferują alternatywne środki dostępu.

Uznaje się, że instytucje zamawiające oferują odpowiednie alternatywne środki dostępu, jeżeli zachodzi dowolna z poniższych sytuacji:

a) instytucje zamawiające oferują nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp za pomocą środków elektronicznych do tych narzędzi i urządzeń od daty publikacji ogłoszenia zgodnie z załącznikiem VIII lub od daty wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania. W tekście ogłoszenia lub zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania podaje się adres internetowy, pod którym dostępne są te narzędzia i urządzenia;

b) instytucje zamawiające zapewniają, by oferenci niemający dostępu do tych narzędzi i urządzeń ani możliwości ich uzyskania w stosownych terminach, pod warunkiem że ten brak dostępu nie może być przypisany danemu oferentowi, mogli uzyskać dostęp do postępowania o udzielenie zamówienia przez stosowanie tymczasowych tokenów nieodpłatnie udostępnionych w sieci; lub

c) instytucje zamawiające prowadzą alternatywny kanał elektronicznego składania ofert.

6. Oprócz wymogów przedstawionych w załączniku IV następujące zasady mają zastosowanie do narzędzi i urządzeń służących do elektronicznego przesyłania i odbioru ofert oraz elektronicznego odbioru wniosków o dopuszczenie do udziału:

a) informacje na temat specyfikacji dotyczących elektronicznego składania ofert oraz wniosków o dopuszczenie do udziału, w tym kodowania oraz oznaczania czasu odbioru, są dostępne dla zainteresowanych stron;

b) państwa członkowskie, lub instytucje zamawiające działające zgodnie z ogólnymi ramami ustanowionymi przez dane państwo członkowskie, określają poziom bezpieczeństwa wymagany dla elektronicznych środków komunikacji stosowanych na poszczególnych etapach danego postępowania o udzielenie zamówienia; poziom ten jest proporcjonalny do powiązanego ryzyka;

▼B

c) w przypadku gdy państwa członkowskie, lub instytucje zamawiające działające zgodnie z ogólnymi ramami ustanowionymi przez dane państwo członkowskie, stwierdzą, że poziom ryzyka oceniony zgodnie z lit. b) niniejszego ustępu sprawia, że wymagane są zaawansowane podpisy elektroniczne określone w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/93/WE ⁽¹⁾, instytucje zamawiające akceptują zaawansowane podpisy elektroniczne oparte na kwalifikowanym certyfikacie, uwzględniając czy te certyfikaty są wystawione przez podmiot świadczący usługi certyfikacyjne wymieniony na zaufanej liście przewidzianej w decyzji Komisji 2009/767/WE ⁽²⁾, składane za pomocą bezpiecznego urządzenia służącego do składania podpisów lub bez takiego urządzenia, o ile spełnione są następujące warunki:

- (i) instytucje zamawiające ustanawiają wymagany format zaawansowanego podpisu w oparciu o formaty ustanowione decyzją Komisji 2011/130/UE ⁽³⁾ oraz wprowadzają niezbędne środki umożliwiające techniczne przetwarzanie tych formatów; w przypadku gdy stosowany jest inny format podpisu elektronicznego, taki podpis lub elektroniczny nośnik dokumentu muszą zawierać informację o istniejących metodach weryfikacji odpowiadają za to państwa członkowskie. Metody weryfikacji umożliwiają instytucji zamawiającej weryfikację – w trybie online, nieodpłatnie i w sposób zrozumiały dla osób niebędących rodzimymi użytkownikami danego języka – otrzymanego podpisu elektronicznego jako zaawansowanego podpisu elektronicznego opartego na kwalifikowanym certyfikacie.

Państwa członkowskie przekazują Komisji informacje na temat podmiotu świadczącego usługi weryfikacji a Komisja podaje informacje otrzymane od państw członkowskich do wiadomości publicznej w internecie;

- (ii) jeżeli oferta jest podpisywana z wykorzystaniem kwalifikowanego certyfikatu, który jest umieszczony na zaufanej liście, instytucje zamawiające nie mogą stosować dodatkowych wymogów mogących utrudnić oferentom korzystanie z tych podpisów.

W odniesieniu do dokumentów wykorzystywanych w kontekście postępowania o udzielenie zamówienia, które są podpisywane przez właściwy organ państwa członkowskiego lub przez inny podmiot wydający dokument, właściwy organ lub podmiot wydający dokument mogą ustanowić wymagany format zaawansowanego podpisu zgodnie z wymogami określonymi w art. 1 ust. 2 decyzji 2011/130/UE. Wprowadzają one niezbędne środki umożliwiające techniczne przetwarzanie tych formatów, umieszczając w danym dokumencie informacje wymagane

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/93/WE z dnia 13 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnotowych ram w zakresie podpisów elektronicznych (Dz.U. L 13 z 19.1.2000, s. 12).

⁽²⁾ Decyzja Komisji 2009/767/WE z dnia 16 października 2009 r. ustanawiająca środki ułatwiające korzystanie z procedur realizowanych drogą elektroniczną poprzez pojedyncze punkty kontaktowe zgodnie z dyrektywą 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącą usług na rynku wewnętrznym (Dz.U. L 274 z 20.10.2009, s. 36).

⁽³⁾ Decyzja Komisji 2011/130/UE z dnia 25 lutego 2011 r. w sprawie ustalenia minimalnych wymagań dotyczących transgranicznego przetwarzania dokumentów podpisanych elektronicznie przez właściwe organy zgodnie z dyrektywą 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącą usług na rynku wewnętrznym (Dz.U. L 53 z 26.2.2011, s. 66).

▼B

do przetworzenia podpisu. Dokumenty takie muszą zawierać w podpisie elektronicznym lub w elektronicznym nośniku dokumentu informację o istniejących metodach weryfikacji umożliwiających weryfikację otrzymanego podpisu elektronicznego w trybie online, nieodpłatnie i w sposób zrozumiały dla osób niebędących rodzimymi użytkownikami języka.

7. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 87 w celu zmiany technicznych szczegółów i właściwości określonych w załączniku IV, aby uwzględnić rozwój technologiczny.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 87 w celu zmiany wykazu określonego w ust. 1 akapit drugi lit. a)–d) niniejszego artykułu, w przypadku gdy rozwój technologiczny sprawi, że dalsze wyjątki od stosowania elektronicznych środków komunikacji staną się nieodpowiednie, lub – w wyjątkowych sytuacjach – gdy z uwagi na rozwój technologiczny niezbędne będzie wprowadzenie nowych wyłączeń.

Aby zapewnić interoperacyjność formatów technicznych, a także standardów dotyczących procesów i przesyłania komunikatów, zwłaszcza w kontekście transgranicznym, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 87 w celu ustanowienia obowiązku stosowania takich określonych standardów technicznych, w szczególności w zakresie stosowania elektronicznego składania ofert, katalogów elektronicznych i środków uwierzytelniania elektronicznego wyłącznie wtedy, gdy standardy techniczne zostały dokładnie przetestowane i została udowodniona ich przydatność w praktyce. Komisja, zanim nałoży obowiązek stosowania jakiegokolwiek standardu technicznego, także starannie przeanalizuje ewentualne koszty z tym związane, zwłaszcza pod kątem dostosowania do istniejących rozwiązań z zakresu elektronicznych zamówień publicznych, w tym koszty infrastruktury, procesów lub oprogramowania.

*Artykuł 23***Nomenklatura**

1. Wszelkie odniesienia do nomenklatur w kontekście zamówień publicznych są dokonywane z wykorzystaniem Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) przyjętego rozporządzeniem (WE) nr 2195/2002.

2. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 87 w celu dostosowania kodów CPV, o których mowa w niniejszej dyrektywie, w każdym przypadku gdy zmiany w nomenklaturze CPV wymagają uwzględnienia w niniejszej dyrektywie i nie oznaczają modyfikacji zakresu stosowania niniejszej dyrektywy.

Artykuł 24

Konflikty interesów

Państwa członkowskie zapewniają podjęcie przez instytucje zamawiające odpowiednich środków, by skutecznie zapobiegać konfliktom interesów, a także rozpoznawać i likwidować je, gdy powstają w związku z prowadzeniem postępowań o udzielenie zamówień, by nie dopuścić do ewentualnego zakłócenia konkurencji i zapewnić równe traktowanie wszystkich wykonawców.

Pojęcie konfliktu interesów obejmuje co najmniej każdą sytuację, w której członek personelu instytucji zamawiającej lub dostawcy usług w zakresie obsługi zamówień działającego w imieniu instytucji zamawiającej biorący udział w prowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia lub mogący wpłynąć na wynik tego postępowania mają, bezpośrednio lub pośrednio, interes finansowy, ekonomiczny lub inny interes osobisty, który postrzegać można jako zagrażający ich bezstronności i niezależności w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia.

TYTUŁ II

PRZEPISY DOTYCZĄCE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

ROZDZIAŁ I

Procedury

Artykuł 25

Warunki dotyczące Porozumienia GPA w sprawie zamówień publicznych i innych umów międzynarodowych

W zakresie, w jakim obejmują to załączniki 1, 2, 4 i 5 oraz uwagi ogólne do dodatku I Unii Europejskiej do Porozumienia GPA, a także inne umowy międzynarodowe, którymi związana jest Unia, instytucje zamawiające przyznają robotom budowlanym, dostawom, usługom i wykonawcom sygnatariuszy wspomnianych umów i Porozumienia traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie przyznane robotom budowlanym, dostawom, usługom i wykonawcom Unii.

Artykuł 26

Wybór procedury

1. Podczas udzielania zamówień publicznych instytucje zamawiające stosują krajowe procedury dostosowane do wymogów niniejszej dyrektywy, pod warunkiem że, nie naruszając przepisów art. 32, opublikowano zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zgodnie z niniejszą dyrektywą.
2. Państwa członkowskie zapewniają, by instytucje zamawiające mogły stosować procedurę otwartą lub procedurę ograniczoną zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy.
3. Państwa członkowskie zapewniają, by instytucje zamawiające mogły stosować partnerstwa innowacyjne zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy.
4. Państwa członkowskie zapewniają, by instytucje zamawiające mogły stosować procedurę konkurencyjną z negocjacjami lub dialog konkurencyjny w następujących sytuacjach:

▼B

- a) w odniesieniu do robót budowlanych, dostaw lub usług spełniających co najmniej jedno z następujących kryteriów:
- (i) potrzeby instytucji zamawiającej nie mogą zostać spełnione bez dostosowania łatwo dostępnych rozwiązań;
  - (ii) obejmują one rozwiązania projektowe lub innowacyjne;
  - (iii) zamówienie nie może zostać udzielone bez wcześniejszych negocjacji z uwagi na szczególne okoliczności dotyczące charakteru, stopnia złożoności lub struktury prawnej i finansowej albo z uwagi na ryzyko związane z tymi robotami budowlanymi, dostawami lub usługami;
  - (iv) jeżeli instytucja zamawiająca nie może ustalić specyfikacji technicznych w wystarczająco precyzyjny sposób poprzez odniesienie do określonej normy, europejskiej oceny technicznej, wspólnej specyfikacji technicznej lub referencji technicznej w rozumieniu załącznika VII pkt 2–5;
- b) w odniesieniu do robót budowlanych, dostaw lub usług, w przypadku których w następstwie zastosowania procedury otwartej lub procedury ograniczonej złożono tylko oferty nieprawidłowe lub niedopuszczalne. W takich sytuacjach instytucje zamawiające nie są zobowiązane do publikowania ogłoszenia o zamówieniu, jeżeli w procedurze wezmą udział wszyscy – i wyłącznie tacy – oferenci, którzy spełniają kryteria określone w art. 57–64 i którzy podczas wcześniejszej procedury otwartej lub ograniczonej złożyli oferty zgodnie z formalnymi wymogami postępowania o udzielenie zamówienia.

Za nieprawidłowe należy uznać w szczególności te oferty, które są niezgodne z dokumentami zamówienia, zostały otrzymane z opóźnieniem, w przypadku gdy istnieją dowody na znowę lub korupcję, lub oferty, które instytucja zamawiająca uznała za rażąco tanie. Za niedopuszczalne należy uznać oferty przedłożone przez oferentów nieposiadających wymaganych kwalifikacji oraz oferty, których cena przekracza budżet instytucji zamawiającej, ustalony i udokumentowany przed rozpoczęciem postępowania o udzielenie zamówienia.

5. Zaproszenia do ubiegania się o zamówienie dokonuje się za pomocą ogłoszenia o zamówieniu zgodnie z art. 49.

Jeżeli zamówienie jest udzielane w drodze procedury ograniczonej lub procedury konkurencyjnej z negocjacjami, państwa członkowskie mogą, niezależnie od akapitu pierwszego niniejszego ustępu, postanowić, że instytucje zamawiające poniżej szczebla centralnego lub ich określone kategorie mogą wystosować zaproszenie do ubiegania się o zamówienie za pomocą wstępnego ogłoszenia informacyjnego zgodnie z art. 48 ust. 2.

▼B

Jeżeli zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zostaje dokonane za pomocą wstępnego ogłoszenia informacyjnego zgodnie z art. 48 ust. 2, wykonawcy, którzy wyrazili swoje zainteresowanie w odpowiedzi na publikację wstępnego ogłoszenia informacyjnego, są następnie zapraszani do potwierdzenia zainteresowania na piśmie za pomocą „zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania” zgodnie z art. 54.

6. W szczególnych przypadkach i okolicznościach wyraźnie określonych w art. 32 państwa członkowskie mogą postanowić, że instytucje zamawiające mogą stosować procedurę negocjacyjną bez uprzedniej publikacji zaproszenia do ubiegania się o zamówienie. Państwa członkowskie nie zezwalają na stosowanie tej procedury w żadnych innych przypadkach niż opisane w art. 32.

*Artykuł 27***Procedura otwarta**

1. W procedurze otwartej każdy zainteresowany wykonawca może złożyć ofertę w odpowiedzi na zaproszenie do ubiegania się o zamówienie.

Minimalny termin składania ofert wynosi 35 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu.

Ofercie towarzyszą informacje na potrzeby kwalifikacji podmiotowej wymagane przez instytucję zamawiającą.

2. W przypadku gdy instytucje zamawiające opublikowały wstępne ogłoszenie informacyjne, które nie stanowiło zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, minimalny termin składania ofert, określony w ust. 1 akapit drugi niniejszego artykułu, może zostać skrócony do 15 dni, pod warunkiem że spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) wstępne ogłoszenie informacyjne zawierało wszystkie informacje wymagane dla ogłoszenia o zamówieniu w załączniku V część B sekcja I, w zakresie, w jakim informacje te były dostępne w momencie publikacji wstępnego ogłoszenia informacyjnego;
- b) wstępne ogłoszenie informacyjne zostało wysłane do publikacji na co najmniej 35 dni i nie więcej niż 12 miesięcy przed datą wysłania ogłoszenia o zamówieniu.

3. Jeżeli ze względu na stan pilnej konieczności należy uzasadniony przez instytucję zamawiającą, termin określony w ust. 1 akapit drugi nie może być dotrzymany, instytucja zamawiająca może wyznaczyć termin, który nie może być krótszy niż 15 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu.

4. Instytucja zamawiająca może skrócić o pięć dni termin składania ofert określony w ust. 1 akapit drugi niniejszego artykułu, jeżeli akceptuje składanie ofert za pomocą środków elektronicznych zgodnie z art. 22 ust. 1 akapit pierwszy oraz art. 22 ust. 5 i 6.

*Artykuł 28***Procedura ograniczona**

1. W procedurze ograniczonej każdy wykonawca może – w odpowiedzi na zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zawierające informacje określone w załączniku V część B lub C zależnie od okoliczności – złożyć wniosek o dopuszczenie do udziału, przedstawiając informacje na potrzeby kwalifikacji podmiotowej wymagane przez instytucję zamawiającą.

Minimalny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału wynosi 30 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu lub, w przypadku gdy wstępne ogłoszenie informacyjne jest stosowane jako sposób zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, od daty wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania.

2. Oferty mogą składać tylko wykonawcy zaproszeni przez instytucję zamawiającą po dokonaniu przez nią oceny dostarczonych informacji. Instytucje zamawiające mogą ograniczyć liczbę odpowiednich kandydatów, których zaproszą do udziału w postępowaniu, zgodnie z art. 65.

Minimalny termin składania ofert wynosi 30 dni od daty wysłania zaproszenia do składania ofert.

3. W przypadku gdy instytucje zamawiające opublikowały wstępne ogłoszenie informacyjne, które nie stanowiło zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, minimalny termin składania ofert, określony w ust. 2 akapit drugi niniejszego artykułu, może zostać skrócony do 10 dni, pod warunkiem że spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) wstępne ogłoszenie informacyjne zawierało wszystkie informacje wymagane w załączniku V część B sekcja I, w zakresie, w jakim informacje te były dostępne w momencie publikacji wstępnego ogłoszenia informacyjnego;
- b) wstępne ogłoszenie informacyjne zostało wysłane do publikacji na co najmniej 35 dni i nie więcej niż 12 miesięcy przed datą wysłania ogłoszenia o zamówieniu.

4. Państwa członkowskie mogą postanowić, że wszystkie instytucje zamawiające poniżej szczebla centralnego – lub określone ich rodzaje – mogą wyznaczyć termin składania ofert w drodze wzajemnego porozumienia między instytucją zamawiającą a zakwalifikowanymi kandydatami, pod warunkiem że wszyscy zakwalifikowani kandydaci będą mieli tyle samo czasu na przygotowanie i złożenie ofert. W przypadku nieosiągnięcia porozumienia w sprawie terminu składania ofert termin ten wynosi co najmniej 10 dni od daty wysłania zaproszenia do składania ofert.

▼B

5. Termin składania ofert przewidziany w ust. 2 niniejszego artykułu może zostać skrócony o pięć dni, jeżeli instytucja zamawiająca akceptuje składanie ofert za pomocą środków elektronicznych zgodnie z art. 22 ust. 1, 5 i 6.

6. Jeżeli ze względu na stan pilnej konieczności należy uzasadnione przez instytucje zamawiające terminy określone w niniejszym artykule nie mogą być zachowane, instytucje zamawiające mogą wyznaczyć:

- a) termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału wynoszący nie mniej niż 15 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu;
- b) termin składania ofert wynoszący nie mniej niż 10 dni od daty wysłania zaproszenia do składania ofert.

*Artykuł 29***Procedura konkurencyjna z negocjacjami**

1. W procedurze konkurencyjnej z negocjacjami każdy wykonawca może – w odpowiedzi na zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zawierające informacje określone w załączniku V części B i C – złożyć wniosek o dopuszczenie do udziału, przedstawiając informacje na potrzeby kwalifikacji podmiotowej wymagane przez instytucję zamawiającą.

W dokumentach zamówienia instytucje zamawiające określają przedmiot zamówienia, przedstawiając opis swoich potrzeb i cechy charakterystyczne niezbędne w odniesieniu do dostaw, robót budowlanych lub usług, które są zamawiane, oraz określają kryteria udzielenia zamówienia. Wskazują również które elementy opisu definiują minimalne wymagania, jakie muszą spełnić wszystkie oferty.

Przedstawione informacje muszą być wystarczająco precyzyjne, aby umożliwić wykonawcom ustalenie charakteru i zakresu zamówienia oraz podjęcie decyzji co do złożenia wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.

Minimalny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału wynosi 30 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu lub, w przypadku gdy wstępne ogłoszenie informacyjne jest stosowane jako sposób zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, od daty wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania. Minimalny termin składania wstępnych ofert wynosi 30 dni od daty wysłania zaproszenia. Zastosowanie ma art. 28 ust. 3–6.

2. Tylko wykonawcy zaproszeni przez instytucję zamawiającą, po dokonaniu przez nią oceny dostarczonych informacji, mogą składać wstępne oferty stanowiące podstawę późniejszych negocjacji. Instytucje zamawiające mogą ograniczyć liczbę odpowiednich kandydatów, których zaproszą do udziału w postępowaniu, zgodnie z art. 65.

3. O ile ust. 4 nie stanowi inaczej, instytucje zamawiające negocjują z oferentami wstępne i wszystkie późniejsze złożone przez nich oferty, z wyjątkiem ostatecznych ofert w rozumieniu ust. 7, w celu ulepszenia ich treści.

▼B

Minimalne wymogi i kryteria udzielenia zamówienia nie podlegają negocjacjom.

4. Instytucje zamawiające mogą udzielać zamówień na podstawie wstępnych ofert bez negocjacji, o ile wskazały w ogłoszeniu o zamówieniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania, że zastrzegają sobie taką możliwość.

5. Podczas negocjacji instytucje zamawiające zapewniają równe traktowanie wszystkich oferentów. W tym celu nie udzielają one informacji w sposób dyskryminacyjny, który może zapewnić niektórym oferentom przewagę nad innymi oferentami. Informują one na piśmie wszystkich oferentów, których oferty nie zostały wyeliminowane na podstawie ust. 6, o wszelkich zmianach w specyfikacjach technicznych lub innych dokumentach zamówienia, innych niż dokumenty określające minimalne wymogi. W następstwie tych zmian instytucje zamawiające zapewniają oferentom wystarczająco dużo czasu na zmodyfikowanie i ponowne złożenie poprawionych ofert, stosownie do przypadku.

Zgodnie z art. 21 instytucje zamawiające nie ujawniają pozostałym uczestnikom informacji poufnych udzielanych przez kandydata lub oferenta biorących udział w negocjacjach, bez ich zgody. Zgoda ta nie może mieć formy ogólnego zezwolenia, ale musi być wyrażona w odniesieniu do planowanego przekazania określonych informacji.

6. Procedura konkurencyjna z negocjacjami może zostać podzielona na kolejne etapy w celu ograniczenia liczby ofert będących przedmiotem negocjacji poprzez zastosowanie kryteriów udzielenia zamówienia wskazanych w ogłoszeniu o zamówieniu, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania lub w innym dokumencie zamówienia. W ogłoszeniu o zamówieniu, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania lub w innym dokumencie zamówienia instytucja zamawiająca wskazuje, czy skorzysta z takiego rozwiązania.

7. W przypadku gdy instytucja zamawiająca zamierza zakończyć negocjacje, informuje o tym pozostałych oferentów oraz wyznacza wspólny termin składania nowych lub zmienionych ofert. Instytucja zamawiająca sprawdza, czy ostateczne oferty spełniają minimalne wymogi i są zgodne z art. 56 ust. 1, ocenia ostateczne oferty na podstawie kryteriów udzielenia zamówienia i udziela zamówienia zgodnie z przepisami art. 66–69.

*Artykuł 30***Dialog konkurencyjny**

1. W dialogu konkurencyjnym każdy wykonawca może złożyć wniosek o dopuszczenie do udziału w odpowiedzi na ogłoszenie o zamówieniu, przedstawiając informacje na potrzeby kwalifikacji podmiotowej wymagane przez instytucję zamawiającą.

Minimalny termin składania wniosków o dopuszczeniu do udziału wynosi 30 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu.

W dialogu uczestniczyć mogą tylko wykonawcy zaproszeni przez instytucję zamawiającą po dokonaniu oceny dostarczonych informacji. Instytucje zamawiające mogą ograniczyć liczbę odpowiednich kandydatów, których zaproszą do udziału w postępowaniu, zgodnie z art. 65. Zamówienia udziela się wyłącznie na podstawie kryterium oferty o najlepszej relacji jakości do ceny zgodnie z art. 67 ust. 2.

▼B

2. Instytucje zamawiające określają swoje potrzeby i wymagania w ogłoszeniu o zamówieniu oraz precyzują te potrzeby i wymagania w tym ogłoszeniu lub w dokumencie opisowym. Równocześnie i w tych samych dokumentach określają i precyzują one również wybrane kryteria udzielenia zamówienia i przedstawiają orientacyjny harmonogram.

3. Instytucje zamawiające rozpoczynają z uczestnikami wybranymi zgodnie z odpowiednimi przepisami art. 56–66 dialog, którego celem jest ustalenie i sprecyzowanie środków, które najlepiej zaspokoją ich potrzeby. W ramach tego dialogu mogą one omawiać wszystkie aspekty zamówienia z wybranymi uczestnikami.

Instytucje zamawiające zapewniają równe traktowanie wszystkich uczestników podczas prowadzenia dialogu. W tym celu nie udzielają one informacji w sposób dyskryminacyjny, który może zapewnić niektórym uczestnikom przewagę nad innymi uczestnikami.

Zgodnie z art. 21 instytucje zamawiające nie ujawniają pozostałym uczestnikom proponowanych rozwiązań ani innych informacji poufnych udzielanych przez kandydata lub oferenta biorących udział w dialogu, bez ich zgody. Zgoda ta nie może mieć formy ogólnego zezwolenia, ale musi być wyrażona w odniesieniu do planowanego przekazania określonych informacji.

4. Dialogi konkurencyjne mogą zostać podzielone na kolejne etapy w celu ograniczenia liczby rozwiązań omawianych na etapie dialogu poprzez zastosowanie kryteriów udzielenia zamówienia określonych w ogłoszeniu o zamówieniu lub w dokumencie opisowym. W ogłoszeniu o zamówieniu lub w dokumencie opisowym instytucja zamawiająca wskazuje, czy skorzysta z takiego rozwiązania.

5. Instytucja zamawiająca prowadzi dialog do momentu, gdy jest w stanie określić rozwiązanie lub rozwiązania, które mogą zaspokoić jej potrzeby.

6. Po oświadczeniu, iż dialog dobiegł końca, oraz poinformowaniu o tym fakcie jego pozostałych uczestników, instytucje zamawiające zapraszają każdego z uczestników do złożenia ostatecznej oferty opierającej się na rozwiązaniu lub rozwiązaniach przedstawionych i określonych podczas dialogu. Oferty te zawierają wszystkie elementy wymagane i niezbędne do realizacji przedsięwzięcia.

Oferty te można wyjaśnić, uszczegółowić i zoptymalizować na wniosek instytucji zamawiającej. Takie wyjaśnienie, uszczegółowienie i optymalizacja lub dodatkowe informacje nie mogą jednak powodować zmian w istotnych aspektach oferty lub zamówienia publicznego, co dotyczy również potrzeb i wymogów określonych w ogłoszeniu o zamówieniu lub w dokumencie opisowym, jeżeli zmiany takich aspektów, potrzeb i wymogów z dużym prawdopodobieństwem spowodowałyby zakłócenie konkurencji lub prowadziłyby do dyskryminacji.

7. Instytucje zamawiające oceniają otrzymane oferty na podstawie kryteriów udzielenia zamówienia określonych w ogłoszeniu o zamówieniu lub w dokumencie opisowym.

▼ B

Na żądanie instytucji zamawiającej, z oferentem, którego oferta została uznana za ofertę zapewniającą najlepszą relację jakości do ceny zgodnie z art. 67, można prowadzić negocjacje w celu potwierdzenia zobowiązań finansowych lub innych warunków zawartych w ofercie poprzez sfinalizowanie warunków umowy w sprawie zamówienia, pod warunkiem że nie skutkuje to znaczącą modyfikacją istotnych aspektów oferty lub zamówienia publicznego, w tym potrzeb i wymagań określonych w ogłoszeniu o zamówieniu lub w dokumencie opisowym, ani nie stwarza ryzyka zakłócenia konkurencji bądź spowodowania dyskryminacji.

8. Instytucje zamawiające mogą przewidzieć nagrody lub płatności dla uczestników dialogu.

*Artykuł 31***Partnerstwo innowacyjne**

1. W partnerstwie innowacyjnym każdy wykonawca może złożyć wniosek o dopuszczenie do udziału w odpowiedzi na ogłoszenie o zamówieniu, przedstawiając informacje na potrzeby kwalifikacji podmiotowej wymagane przez instytucję zamawiającą.

W dokumentach zamówienia instytucja zamawiająca określa zapotrzebowanie na innowacyjny produkt, usługę lub roboty budowlane, które nie może zostać zaspokojone przez zakup produktów, usług lub robót budowlanych już dostępnych na rynku. Wskazuje które elementy opisu definiują minimalne wymogi, jakie muszą spełnić wszystkie oferty. Przedstawione informacje muszą być wystarczająco precyzyjne, aby umożliwić wykonawcom ustalenie charakteru i zakresu wymaganego rozwiązania oraz podjęcie decyzji co do złożenia wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.

Instytucja zamawiająca może podjąć decyzję o ustanowieniu partnerstwa innowacyjnego z jednym partnerem lub z kilkoma partnerami prowadzącymi odrębne działania badawczo-rozwojowe.

Minimalny termin składania wniosków o dopuszczeniu do udziału wynosi 30 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu. W postępowaniu uczestniczyć mogą tylko wykonawcy zaproszeni przez instytucję zamawiającą po dokonaniu przez nią oceny dostarczonych informacji. Instytucje zamawiające mogą ograniczyć liczbę odpowiednich kandydatów, których zaproszą do udziału w postępowaniu, zgodnie z art. 65. Zamówienia udziela się wyłącznie na podstawie kryterium oferty o najlepszej relacji jakości do ceny zgodnie z art. 67.

2. Celem partnerstwa innowacyjnego jest opracowanie innowacyjnego produktu, usługi lub robót budowlanych oraz późniejszy zakup dostaw, usług lub robót budowlanych będących wynikiem tych prac, pod warunkiem że odpowiadają one poziomom wydajności i maksymalnym kosztom uzgodnionym między instytucjami zamawiającymi a uczestnikami.

Organizacja partnerstwa innowacyjnego obejmuje kolejne etapy zgodnie z kolejnością kroków w procesie badawczo-innowacyjnym, które mogą obejmować wytworzenie produktów, świadczenie usług lub ukończenie robót budowlanych. W ramach partnerstwa innowacyjnego ustala się cele pośrednie, które mają osiągnąć partnerzy, oraz przewiduje wypłatę wynagrodzenia w odpowiednich ratach.

▼B

W oparciu o te cele instytucja zamawiająca może po każdym etapie postanowić zakończyć partnerstwo innowacyjne lub, w przypadku partnerstwa innowacyjnego z kilkoma partnerami, zmniejszyć liczbę partnerów poprzez rozwiązanie poszczególnych umów, pod warunkiem że instytucja zamawiająca wskazała w dokumentach zamówienia takie możliwości i warunki skorzystania z nich.

3. O ile niniejszy artykuł nie stanowi inaczej, instytucje zamawiające negocjują z oferentami wstępne i wszystkie późniejsze złożone przez nich oferty, z wyjątkiem ostatecznych ofert, w celu ulepszenia ich treści.

Minimalne wymogi i kryteria udzielenia zamówienia nie podlegają negocjacom.

4. Podczas negocjacji instytucje zamawiające zapewniają równe traktowanie wszystkich oferentów. W tym celu nie udzielają one informacji w sposób dyskryminacyjny, który może zapewnić niektórym oferentom przewagę nad innymi oferentami. Informują one na piśmie wszystkich oferentów, których oferty nie zostały wyeliminowane na podstawie ust. 5, o wszelkich zmianach w specyfikacjach technicznych lub innych dokumentach zamówienia, innych niż dokumenty określające minimalne wymogi. W następstwie tych zmian instytucje zamawiające zapewniają oferentom wystarczająco dużo czasu na zmodyfikowanie i ponowne złożenie poprawionych ofert, stosownie do przypadku.

Zgodnie z art. 21 instytucje zamawiające nie ujawniają pozostałym uczestnikom informacji poufnych udzielanych przez kandydata lub oferenta biorących udział w negocjacjach, bez ich zgody. Zgoda ta nie może mieć formy ogólnego zezwolenia, ale musi być wyrażona w odniesieniu do planowanego przekazania określonych informacji.

5. Negocjacje w ramach procedury ustanowienia partnerstwa innowacyjnego mogą zostać podzielone na kolejne etapy w celu ograniczenia liczby ofert będących przedmiotem negocjacji poprzez zastosowanie kryteriów udzielenia zamówienia wskazanych w ogłoszeniu o zamówieniu, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania lub w dokumentach zamówienia. W ogłoszeniu o zamówieniu, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania lub w dokumentach zamówienia instytucja zamawiająca wskazuje, czy skorzysta z takiego rozwiązania.

6. Podczas kwalifikacji kandydatów instytucje zamawiające stosują w szczególności kryteria dotyczące zdolności kandydatów w zakresie badań i rozwoju oraz opracowywania i wdrażania innowacyjnych rozwiązań.

Tylko wykonawcy zaproszeni przez instytucję zamawiającą, po dokonaniu przez nią oceny wymaganych informacji, mogą przedkładać projekty badawcze i innowacyjne mające na celu zaspokojenie potrzeb określonych przez instytucję zamawiającą, które nie mogą zostać zaspokojone przez istniejące rozwiązania.

W dokumentach zamówienia instytucja zamawiająca określa rozwiązania mające zastosowanie do praw własności intelektualnej. W przypadku partnerstwa innowacyjnego z kilkoma partnerami instytucja zamawiająca, zgodnie z art. 21, nie ujawnia pozostałym partnerom rozwiązań proponowanych ani innych informacji poufnych udzielanych przez jednego z partnerów w ramach partnerstwa, bez jego zgody. Zgoda ta nie może mieć formy ogólnego zezwolenia, ale musi być wyrażona w odniesieniu do planowanego przekazania określonych informacji.

▼B

7. Instytucja zamawiająca zapewnia, by struktura partnerstwa oraz w szczególności czas trwania i wartość poszczególnych etapów odzwierciedlała stopień innowacyjności proponowanego rozwiązania i kolejność działań badawczo-innowacyjnych niezbędnych do opracowania innowacyjnego rozwiązania niedostępnego jeszcze na rynku. Szacowana wartość dostaw, usług lub robót budowlanych jest proporcjonalna do wielkości inwestycji niezbędnej do ich opracowania.

*Artykuł 32***Stosowanie procedury negocjacyjnej bez uprzedniej publikacji**

1. W określonych przypadkach i okolicznościach przewidzianych w ust. 2–5 państwa członkowskie mogą postanowić, że instytucje zamawiające mogą udzielać zamówień publicznych w drodze procedury negocjacyjnej bez uprzedniej publikacji.

2. Procedurę negocjacyjną bez uprzedniej publikacji można stosować do zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi w każdym z następujących przypadków:

a) jeżeli w odpowiedzi na procedurę otwartą lub procedurę ograniczoną nie złożono żadnej oferty bądź żadnej odpowiedniej oferty lub żadnego wniosku o dopuszczenie do udziału bądź żadnego odpowiedniego wniosku o dopuszczenie do udziału, pod warunkiem że pierwotne warunki zamówienia nie ulegają zasadniczym zmianom oraz pod warunkiem że odpowiednie sprawozdanie zostanie przesłane Komisji, jeśli tego zażąda.

Ofertę uznaje się za nieodpowiednią, jeżeli nie ma ona związku z zamówieniem, ponieważ wyraźnie nie jest w stanie, bez istotnych zmian, zaspokoić potrzeb i spełnić wymogów instytucji zamawiającej określonych w dokumentach zamówienia. Wniosek o dopuszczenie do udziału uznaje się za nieodpowiedni, jeżeli dany wykonawca ma zostać lub może zostać wykluczony na mocy art. 57 lub nie spełnia kryteriów kwalifikacji określonych przez instytucję zamawiającą na mocy art. 58;

b) jeżeli roboty budowlane, dostawy lub usługi mogą zostać zrealizowane wyłącznie przez określonego wykonawcę z jednego z następujących powodów:

(i) celem zamówienia jest stworzenie lub nabycie niepowtarzalnego dzieła sztuki lub wykonania artystycznego;

(ii) braku konkurencji ze względów technicznych;

(iii) ochrony praw wyłącznych, w tym praw własności intelektualnej.

Wyjątki zawarte w ppkt (ii) i (iii) mają zastosowanie wyłącznie w przypadku, gdy nie istnieje inne rozsądne rozwiązanie alternatywne lub zastępcze, a brak konkurencji nie jest wynikiem sztucznego zawężenia parametrów zamówienia;

c) w zakresie, w jakim jest to absolutnie niezbędne, jeżeli – ze względu na wystąpienie wyjątkowo pilnej konieczności spowodowanej wydarzeniami, których instytucja zamawiająca nie mogła przewidzieć – terminy przewidziane dla procedury otwartej lub procedury ograniczonej lub procedury konkurencyjnej z negocjacjami nie mogą być dotrzymane. Okoliczności przywoływane w celu uzasadnienia wyjątkowo pilnej konieczności nie mogą być w żadnym wypadku przypisane instytucji zamawiającej.

▼B

3. Procedurę negocjacyjną bez uprzedniej publikacji można stosować dla zamówień publicznych na dostawy:

- a) jeżeli przedmiotem zamówienia są produkty wytwarzane jedynie do celów badawczych, doświadczalnych, naukowych lub rozwojowych; zamówienia udzielane na podstawie niniejszej litery nie obejmują jednak produkcji masowej służącej osiągnięciu rentowności ekonomicznej lub pokryciu kosztów badań i rozwoju;
- b) w przypadku dodatkowych dostaw realizowanych przez pierwotnego dostawcę, których celem jest częściowa wymiana dostarczonych produktów lub instalacji, bądź zwiększenie bieżących dostaw lub rozbudowa istniejących instalacji, jeżeli zmiana dostawcy zobowiązywałaby instytucję zamawiającą do nabywania dostaw o innych właściwościach technicznych, co powodowałoby niekompatybilność lub nieproporcjonalnie duże trudności techniczne w użytkowaniu i utrzymaniu; okres obowiązywania takich umów w sprawie zamówienia, a także zamówień powtarzających się, nie może, co do zasady, przekraczać trzech lat;
- c) w odniesieniu do towarów notowanych i kupowanych na rynku towarowym;
- d) w odniesieniu do zakupu dostaw lub usług na szczególnie korzystnych warunkach od dostawcy definitywnie likwidującego swoją działalność lub od likwidatorów w postępowaniu upadłościowym, w wyniku układu z wierzycielami lub podobnej procedury na mocy krajowych przepisów ustawowych lub wykonawczych.

4. Procedurę negocjacyjną bez uprzedniej publikacji można stosować do zamówień publicznych na usługi, jeżeli dane zamówienie następuje po przeprowadzeniu konkursu zorganizowanego zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy i ma zostać udzielone, zgodnie z zasadami przewidzianymi w konkursie, zwycięzcy lub jednemu ze zwycięzców konkursu; w tym drugim przypadku wszyscy zwycięzcy muszą zostać zaproszeni do udziału w negocjacjach.

5. Procedurę negocjacyjną bez uprzedniej publikacji można stosować do nowych robót budowlanych lub usług polegających na powtórzeniu podobnych robót budowlanych lub usług powierzonych wykonawcy, któremu ta sama instytucja zamawiająca udzieliła pierwotnego zamówienia, pod warunkiem że takie roboty budowlane lub usługi pozostają w zgodności z podstawowym projektem, na który udzielono pierwotnego zamówienia na podstawie jednej z procedur zgodnie z art. 26 ust. 1. Podstawowy projekt musi wskazywać zakres ewentualnych dodatkowych robót budowlanych lub usług oraz warunki, na jakich zostaną one udzielone.

Możliwość zastosowania tej procedury musi być wskazana już w chwili ogłoszenia pierwszego projektu, a całkowita szacunkowa wartość dalszych robót budowlanych lub usług musi zostać uwzględniona przez instytucje zamawiające w zakresie stosowania przez nie przepisów art. 4.

Procedura ta może być stosowana wyłącznie w okresie trzech lat od chwili zawarcia pierwotnej umowy.

ROZDZIAŁ II

*Techniki i instrumenty w zakresie zamówień elektronicznych
i zamówień zagregowanych**Artykuł 33***Umowy ramowe**

1. Instytucje zamawiające mogą zawierać umowy ramowe, pod warunkiem że stosują procedury przewidziane w niniejszej dyrektywie.

Umowa ramowa oznacza umowę zawartą pomiędzy co najmniej jedną instytucją zamawiającą a co najmniej jednym wykonawcą, której celem jest określenie warunków dotyczących zamówień, które zostaną udzielone w danym okresie, w szczególności w odniesieniu do ceny oraz, w stosownych przypadkach, przewidywanych ilości.

Okres obowiązywania umowy ramowej nie przekracza czterech lat, poza wyjątkowymi przypadkami, które są należycie uzasadnione, w szczególności przez przedmiot umowy ramowej.

2. Zamówień opartych na umowie ramowej udziela się zgodnie z procedurami określonymi w niniejszym ustępie oraz w ust. 3 i 4.

Procedury te mogą być stosowane wyłącznie pomiędzy tymi instytucjami zamawiającymi, które wyraźnie wskazano w tym celu w zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie lub zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania, a wykonawcami będącymi stronami zawartej umowy ramowej.

Zamówienia oparte na umowie ramowej nie mogą w żadnym wypadku powodować istotnych modyfikacji warunków określonych w danej umowie ramowej, w szczególności w przypadku, o którym mowa w ust. 3.

3. W przypadku gdy umowę ramową zawiera się z jednym wykonawcą, zamówień opartych na takiej umowie udziela się na warunkach w niej określonych.

Na potrzeby udzielania takich zamówień instytucje zamawiające mogą na piśmie konsultować się z wykonawcą będącym stroną umowy ramowej, żądając od niego, w razie potrzeby, uzupełnienia oferty.

4. W przypadku gdy umowa ramowa zawierana jest z więcej niż jednym wykonawcą, jest ona realizowana na jeden z poniższych sposobów:

a) zgodnie z warunkami umowy ramowej, bez ponownego poddawania zamówienia procedurze konkurencyjnej, w przypadku gdy w umowie tej określono wszystkie warunki dotyczące realizacji przedmiotowych robót budowlanych, usług i dostaw oraz obiektywne warunki wyłonienia wykonawców będących stroną umowy ramowej, którzy je zrealizują; te ostatnie warunki wskazuje się w dokumentach zamówienia dotyczących umowy ramowej;

▼B

b) w przypadku, gdy umowa ramowa określa wszystkie warunki regulujące realizację przedmiotowych robót budowlanych, usług i dostaw, częściowo bez ponownego poddawania zamówienia procedurze konkurencyjnej zgodnie z lit. a), a częściowo po ponownym poddaniu zamówienia procedurze konkurencyjnej pomiędzy wykonawcami będącymi stronami umowy ramowej zgodnie z lit. c), o ile taka możliwość została przez instytucje zamawiające przewidziana w dokumentach zamówienia dotyczących umowy ramowej. Decyzja o tym, czy określone roboty budowlane, dostawy lub usługi mają zostać nabyte po ponownym poddaniu zamówienia procedurze konkurencyjnej lub bezpośrednio na warunkach umowy ramowej, jest podejmowana na podstawie obiektywnych kryteriów, które są określone w dokumentach zamówienia dotyczących umowy ramowej. Te dokumenty zamówienia określają też, które warunki mogą być przedmiotem ponownego poddania zamówienia procedurze konkurencyjnej.

Możliwości przewidziane w akapicie pierwszym niniejszej litery mają również zastosowanie do wszelkich części umowy ramowej, dla których określono wszystkie warunki dotyczące realizacji przedmiotowych robót budowlanych, usług i dostaw, bez względu na to, czy w umowie ramowej określono wszystkie warunki dotyczące realizacji przedmiotowych robót budowlanych, usług i dostaw dla pozostałych części tej umowy;

c) poprzez ponowne poddanie zamówienia procedurze konkurencyjnej między wykonawcami będącymi stronami umowy ramowej, w przypadku gdy nie wszystkie warunki dotyczące realizacji przedmiotowych robót budowlanych, usług i dostaw określono w umowie ramowej.

5. Postępowania konkurencyjne, o których mowa w ust. 4 lit. b) i c), opierają się na tych samych warunkach, które stosowano na potrzeby zawarcia umowy ramowej i, w razie potrzeby, na bardziej szczegółowo sprecyzowanych warunkach, oraz, w stosownych przypadkach, na innych warunkach wskazanych w dokumentach zamówienia dotyczących umowy ramowej, zgodnie z następującą procedurą:

a) w odniesieniu do każdego zamówienia, które ma zostać udzielone, instytucje zamawiające konsultują się na piśmie z wykonawcami zdolnymi wykonać zamówienie;

b) instytucje zamawiające wyznaczają termin wystarczająco długi, aby umożliwić złożenie ofert w odniesieniu do każdego konkretnego zamówienia, uwzględniając czynniki, takie jak złożoność przedmiotu zamówienia oraz czas potrzebny na przesłanie ofert;

c) oferty składa się na piśmie, a z ich zawartością nie można się zapoznać przed upływem terminu przewidzianego na odpowiedź na ich złożenie;

d) instytucje zamawiające udzielają każdego zamówienia temu oferentowi, który złożył najlepszą ofertę na podstawie kryteriów udzielenia zamówienia określonych w dokumentach zamówienia dotyczących umowy ramowej.

*Artykuł 34***Dynamiczne systemy zakupów**

1. W przypadku bieżących zakupów, których cechy, jako zakupów ogólnie dostępnych na rynku, spełniają wymagania instytucji zamawiających, instytucje zamawiające mogą stosować dynamiczny system zakupów. Dynamiczny system zakupów jest realizowany jako w pełni elektroniczny proces i przez cały okres ważności systemu zakupów jest otwarty dla każdego wykonawcy, który spełnia kryteria kwalifikacji. System ten może być podzielony na kategorie produktów, robót budowlanych lub usług, które są obiektywnie zdefiniowane na podstawie cech zamówień, które będą udzielane w ramach danej kategorii. Cechy te mogą obejmować odniesienie do maksymalnej dopuszczalnej wielkości późniejszych konkretnych zamówień lub do określonego obszaru geograficznego, na którym późniejsze konkretne zamówienia będą realizowane.

2. W celu udzielenia zamówień w ramach dynamicznego systemu zakupów instytucje zamawiające przestrzegają zasad procedury ograniczonej. Wszyscy kandydaci, którzy spełniają kryteria kwalifikacji, są dopuszczani do udziału w systemie, a liczba kandydatów dopuszczanych do udziału w systemie nie jest ograniczana zgodnie z art. 65. Jeżeli instytucje zamawiające podzieliły system na kategorie produktów, robót budowlanych lub usług zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu, określają one mające zastosowanie kryteria kwalifikacji dla poszczególnych kategorii.

Niezależnie od art. 28 zastosowanie mają następujące terminy:

a) minimalny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału wynosi 30 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu lub, w przypadku gdy wstępne ogłoszenie informacyjne jest stosowane jako sposób zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, od daty wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania. Po wysłaniu zaproszenia do składania ofert dla pierwszego konkretnego zamówienia w ramach dynamicznego systemu zakupów nie wyznacza się żadnych kolejnych terminów na składanie wniosków o dopuszczenie do udziału;

b) minimalny termin składania ofert wynosi co najmniej 10 dni od daty wysłania zaproszenia do składania ofert. W stosownych przypadkach zastosowanie ma art. 28 ust. 4. Nie stosuje się art. 28 ust. 3 i 5.

3. Cała komunikacja dotycząca dynamicznego systemu zakupów przebiega wyłącznie w formie elektronicznej, zgodnie z art. 22 ust. 1, 3, 5 i 6.

4. Na potrzeby udzielania zamówień w ramach dynamicznego systemu zakupów instytucje zamawiające:

a) publikują zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, wyraźnie zaznaczając, że zastosują dynamiczny system zakupów;

b) wskazują w dokumentach zamówienia co najmniej charakter i szacowaną ilość przewidzianych zakupów, jak również wszelkie niezbędne informacje dotyczące dynamicznego systemu zakupów, w tym sposób funkcjonowania dynamicznego systemu zakupów, a także informacje dotyczące wykorzystywanego sprzętu elektronicznego oraz technicznych rozwiązań i specyfikacji dotyczących połączeń;

▼ B

- c) wskazują ewentualny podział na kategorie produktów, robót budowlanych lub usług oraz cechy określające te kategorie;
- d) przez cały okres ważności systemu oferują nieograniczony, bezpośredni i pełny dostęp do dokumentów zamówienia zgodnie z art. 53.

5. Instytucje zamawiające zapewniają każdemu wykonawcy, w trakcie całego okresu ważności dynamicznego systemu zakupów, możliwość złożenia wniosku o dopuszczenie do udziału w systemie na warunkach, o których mowa w ust. 2. Instytucje zamawiające dokonują oceny tych wniosków zgodnie z kryteriami kwalifikacji w terminie 10 dni roboczych od ich otrzymania. Termin ten może zostać przedłużony do 15 dni roboczych w indywidualnych przypadkach, o ile jest to zasadne, w szczególności w razie potrzeby przeanalizowania dodatkowej dokumentacji lub innego zweryfikowania tego, czy spełniono kryteria kwalifikacji.

Niezależnie od akapitu pierwszego, o ile zaproszenie do składania ofert w ramach pierwszego konkretnego zamówienia w dynamicznym systemie zakupów nie zostało wysłane, instytucje zamawiające mogą wydłużyć okres oceny, pod warunkiem że w przedłużonym okresie oceny nie zostanie wystosowane żadne zaproszenie do składania ofert. Instytucje zamawiające określają w dokumentach zamówienia długość przedłużonego okresu, który zamierzają zastosować.

Instytucja zamawiająca informuje danego wykonawcę w najwcześniejszym możliwym terminie o dopuszczeniu lub niedopuszczeniu go do dynamicznego systemu zakupów.

6. Instytucje zamawiające zapraszają wszystkich dopuszczonych uczestników do złożenia oferty na każde konkretne zamówienie udzielane w ramach dynamicznego systemu zakupów zgodnie z art. 54. Jeżeli dynamiczny system zakupów został podzielony na kategorie robót budowlanych, produktów lub usług, instytucje zamawiające zapraszają do składania ofert wszystkich uczestników dopuszczonych do kategorii odpowiadającej danemu zamówieniu.

Udzielają one zamówienia oferentowi, który złożył najlepszą ofertę na podstawie kryteriów udzielenia zamówienia określonych w ogłoszeniu o zamówieniu dotyczącym dynamicznego systemu zakupów lub, w przypadku gdy wstępne ogłoszenie informacyjne jest stosowane jako sposób zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania. Kryteria te mogą, w stosownych przypadkach, zostać sformułowane bardziej precyzyjnie w zaproszeniu do składania ofert.

7. Instytucje zamawiające mogą w dowolnym momencie okresu ważności dynamicznego systemu zakupów zażądać, aby dopuszczeni uczestnicy złożyli nowe i zaktualizowane oświadczenia własne zgodnie z art. 59 ust. 1 w ciągu pięciu dni roboczych od dnia przekazania takiego żądania.

Artykuł 59 ust. 4–6 stosuje się przez cały okres ważności dynamicznego systemu zakupów.

▼ B

8. Instytucje zamawiające wskazują okres ważności dynamicznego systemu zakupów w zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie. Powiadają one Komisję o każdej zmianie okresu ważności, używając następujących formularzy standardowych:

a) w przypadku zmiany okresu ważności bez zakończenia funkcjonowania systemu – formularza wykorzystanego pierwotnie na potrzeby zaproszenia do ubiegania się o zamówienie dotyczące dynamicznego systemu zakupów;

b) w przypadku zakończenia funkcjonowania systemu – ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, o którym mowa w art. 50.

9. Wykonawcy zainteresowani dynamicznym systemem zakupów lub uczestniczący w nim nie mogą być obciążani żadnymi opłatami przed rozpoczęciem okresu ważności dynamicznego systemu zakupów lub w trakcie tego okresu.

*Artykuł 35***Aukcje elektroniczne**

1. Instytucje zamawiające mogą stosować aukcje elektroniczne, w których przedstawiane są nowe, obniżane ceny lub nowe wartości dotyczące niektórych elementów ofert.

W tym celu instytucje zamawiające organizują aukcje elektroniczne w formie powtarzalnego procesu elektronicznego realizowanego po przeprowadzeniu wstępnej pełnej oceny ofert i umożliwiającego ich klasyfikację za pomocą metod automatycznej oceny.

Ponieważ niektórych zamówień publicznych na usługi i niektórych zamówień publicznych na roboty budowlane, których przedmiotem są świadczenia intelektualne takie jak projekt robót budowlanych, których nie można sklasyfikować za pomocą metod automatycznej oceny, takie zamówienia nie mogą być przedmiotem aukcji elektronicznych.

2. W przypadku procedury otwartej, procedury ograniczonej lub procedury konkurencyjnej z negocjacjami instytucje zamawiające mogą postanowić, że udzielenie zamówienia publicznego zostanie poprzedzone aukcją elektroniczną, jeżeli można w sposób precyzyjny określić treść dokumentów zamówienia, w szczególności specyfikacji technicznych.

W tych samych okolicznościach aukcja elektroniczna może zostać przeprowadzona w przypadku ponownego poddania zamówienia procedurze konkurencyjnej pomiędzy stronami umowy ramowej, jak przewidziano w art. 33 ust. 4 lit. b) lub c), oraz w przypadku otwarcia na konkurencję zamówień udzielanych w ramach dynamicznego systemu zakupów, o którym mowa w art. 34.

▼ B

3. Aukcja elektroniczna jest oparta na jednym z następujących elementów ofert:

a) wyłącznie na cenach, jeżeli zamówienia udziela się wyłącznie na podstawie ceny;

b) na cenach lub nowych wartościach cech ofert wskazanych w dokumentach zamówienia, jeżeli zamówienia udziela się na podstawie najlepszej relacji jakości do ceny lub oferty o najniższym koszcie, przy zastosowaniu podejścia opartego na efektywności kosztowej.

4. Instytucje zamawiające, które postanawiają przeprowadzić aukcję elektroniczną, podają tę informację w ogłoszeniu o zamówieniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania. Dokumenty zamówienia zawierają co najmniej informacje określone w załączniku VI.

5. Przed przystąpieniem do aukcji elektronicznej instytucje zamawiające dokonują pełnej wstępnej oceny ofert zgodnie z kryterium lub kryteriami udzielenia zamówienia oraz przypisaną im wagą.

Za dopuszczalne uznaje się oferty złożone przez oferentów, którzy nie zostali wykluczeni zgodnie z art. 57 i którzy spełniają kryteria kwalifikacji oraz których oferta jest zgodna ze specyfikacjami technicznymi, przy czym nie jest nieprawidłowa ani niedopuszczalna, ani nieodpowiednia.

Za nieprawidłowe należy uznać w szczególności te oferty, które są niezgodne z dokumentami zamówienia, zostały otrzymane z opóźnieniem, w przypadku gdy istnieją dowody na zмовę lub korupcję, lub oferty, które instytucja zamawiająca uznała za rażąco tanie. Za niedopuszczalne należy uznać oferty przedłożone przez oferentów nieposiadających wymaganych kwalifikacji oraz oferty, których cena przekracza budżet instytucji zamawiającej, ustalony i udokumentowany przed rozpoczęciem postępowania o udzielenie zamówienia.

Ofertę uznaje się za nieodpowiednią, jeżeli nie ma ona związku z zamówieniem, ponieważ wyraźnie nie jest w stanie, bez istotnych zmian, zaspokoić potrzeb i spełnić wymogów instytucji zamawiającej określonych w dokumentach zamówienia. Wniosek o dopuszczenie do udziału uznaje się za nieodpowiedni, jeżeli dany wykonawca ma zostać lub może zostać wykluczony na mocy art. 57 lub nie spełnia kryteriów kwalifikacji określonych przez instytucję zamawiającą na mocy art. 58.

Wszyscy oferenci, którzy złożyli dopuszczalne oferty, są zapraszani jednocześnie do udziału w aukcji elektronicznej przy użyciu połączeń zgodnie z instrukcjami zawartymi w zaproszeniu, począwszy od określonego dnia i określonej godziny. Aukcja elektroniczna może zostać

▼B

podzielona na kilka kolejnych etapów. Aukcja elektroniczna nie rozpoczyna się wcześniej niż po upływie dwóch dni roboczych od daty wysłania zaproszeń.

6. Do zaproszenia dołącza się również wynik pełnej oceny danej oferty, przeprowadzonej zgodnie z wagą kryteriów, o której mowa w art. 67 ust. 5 akapit pierwszy.

Zaproszenie wskazuje również formułę matematyczną, która zostanie wykorzystana w aukcji elektronicznej do automatycznego tworzenia kolejnych klasyfikacji na podstawie przedstawianych nowych cen lub wartości. Z wyjątkiem przypadków gdy najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę ustala się wyłącznie na podstawie ceny, formuła ta uwzględni wagę przypisaną wszystkim kryteriom określonym w celu ustalenia oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, wskazanym w ogłoszeniu stanowiącym zaproszenie do ubiegania się o zamówienie lub w innych dokumentach zamówienia. W tym celu jednak wszystkie przedziały są wcześniej sprowadzane do konkretnych wartości.

W przypadku dopuszczenia ofert wariantowych określa się odrębną formułę dla każdego wariantu.

7. W trakcie każdego etapu aukcji elektronicznej instytucje zamawiające niezwłocznie przekazują wszystkim oferentom co najmniej wystarczającą ilość informacji, aby umożliwić im ustalenie ich pozycji w klasyfikacji w dowolnym momencie. Mogą one, jeżeli zostało to wcześniej określone, podawać inne informacje dotyczące innych przedstawionych cen lub wartości. Mogą one także w dowolnym momencie ogłaszać liczbę uczestników danego etapu aukcji. Jednak w żadnym wypadku nie mogą one ujawniać tożsamości oferentów w trakcie dowolnego z etapów aukcji elektronicznej.

8. Instytucje zamawiające zamykają aukcję elektroniczną w jeden lub więcej z następujących sposobów:

- a) zgodnie z wcześniej określoną datą i godziną;
- b) w przypadku gdy nie otrzymają żadnych nowych cen lub nowych wartości spełniających wymagania dotyczące minimalnej wysokości postąpień, pod warunkiem że określiły wcześniej dopuszczalny czas, jaki może upłynąć od otrzymania ostatniej propozycji do zamknięcia aukcji elektronicznej; lub
- c) w przypadku przeprowadzenia wcześniej określonej liczby etapów aukcji.

Jeżeli instytucje zamawiające zamierzają zamknąć aukcję elektroniczną zgodnie z lit. c) akapitu pierwszego, ewentualnie w połączeniu z warunkami określonymi w jego lit. b), w zaproszeniu do udziału w aukcji wskazuje się harmonogram dla każdego etapu aukcji.

9. Po zamknięciu aukcji elektronicznej instytucje zamawiające udzielają zamówienia zgodnie z art. 67 na podstawie wyników aukcji elektronicznej.

*Artykuł 36***Katalogi elektroniczne**

1. W przypadku gdy wymagane jest stosowanie elektronicznych środków komunikacji, instytucje zamawiające mogą wymagać przedstawienia ofert w formie katalogu elektronicznego lub dołączenia katalogu elektronicznego do oferty.

Państwa członkowskie mogą wprowadzić obowiązek stosowania katalogów elektronicznych w związku z określonymi rodzajami zamówień.

Ofertom przedstawionym w formie katalogu elektronicznego mogą towarzyszyć inne dokumenty uzupełniające ofertę.

2. Katalogi elektroniczne są tworzone przez kandydatów lub oferentów na potrzeby udziału w danym postępowaniu o udzielenie zamówienia zgodnie ze specyfikacjami technicznymi i formatem ustalonymi przez instytucję zamawiającą.

Ponadto katalogi elektroniczne muszą spełniać wymagania dotyczące elektronicznych narzędzi komunikacji, jak również wszelkie dodatkowe wymagania określone przez instytucję zamawiającą zgodnie z art. 22.

3. W przypadku gdy przedstawienie ofert w formie katalogów elektronicznych jest akceptowane lub wymagane, instytucje zamawiające:

- a) stwierdzają to w ogłoszeniu o zamówieniu lub, w przypadku gdy wstępne ogłoszenie informacyjne jest stosowane jako sposób zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania;
- b) wskazują w dokumentach zamówienia wszelkie niezbędne informacje zgodnie z art. 22 ust. 6, dotyczące formatu, wykorzystywanego sprzętu elektronicznego oraz technicznych warunków i specyfikacji połączenia dotyczących katalogu.

4. W przypadku gdy po złożeniu ofert w postaci katalogów elektronicznych umowa ramowa została zawarta z więcej niż jednym wykonawcą, instytucje zamawiające mogą postanowić, że ponowne poddanie konkretnych zamówień procedurze konkurencyjnej odbywa się w oparciu o zaktualizowane katalogi. W tym przypadku instytucje zamawiające stosują jedną z następujących metod:

- a) zapraszają oferentów do ponownego złożenia katalogów elektronicznych, dostosowanych do wymagań danego zamówienia; lub
- b) powiadamiają oferentów, że z katalogów elektronicznych, które zostały już złożone, zamierzają pobrać informacje potrzebne do sporządzenia ofert dostosowanych do wymagań danego zamówienia, pod warunkiem że o stosowaniu tej metody poinformowano w dokumentach zamówienia dotyczących umowy ramowej.

▼B

5. W przypadku gdy instytucje zamawiające ponownie poddają konkretne zamówienia procedurze konkurencyjnej zgodnie z ust. 4 lit. b), powiadamiają one oferentów o dacie i godzinie, kiedy zamierzają pobrać informacje potrzebne do sporządzenia ofert dostosowanych do wymagań danego konkretnego zamówienia, oraz zapewniają oferentom możliwość odmówienia zgody na takie pobranie informacji.

Instytucje zamawiające zapewniają wystarczający czas między powiadomieniem a faktycznym pobraniem informacji.

Przed udzieleniem zamówienia instytucje zamawiające przedstawiają danemu oferentowi pobrane informacje, aby dać mu możliwość zakwestionowania lub potwierdzenia, że tak sporządzona oferta nie zawiera żadnych istotnych błędów.

6. Instytucje zamawiające mogą udzielać zamówień w oparciu o dynamiczny system zakupów, wymagając, aby oferty w ramach określonego zamówienia były składane w formacie katalogu elektronicznego.

Instytucje zamawiające mogą również udzielać zamówień w oparciu o dynamiczny system zakupów zgodnie z ust. 4 lit. b) i ust. 5, pod warunkiem że wnioskowi o dopuszczenie do udziału w dynamicznym systemie zakupów towarzyszy katalog elektroniczny zgodny ze specyfikacjami technicznymi i formatem ustalonymi przez instytucję zamawiającą. Katalog ten jest następnie uzupełniany przez kandydatów, gdy są oni powiadamiani, że instytucja zamawiająca zamierza sporządzić oferty w drodze procedury określonej w ust. 4 lit. b).

*Artykuł 37***Scentralizowane działania zakupowe i centralne jednostki zakupujące**

1. Państwa członkowskie mogą postanowić, że instytucje zamawiające mogą nabywać dostawy lub usługi od centralnej jednostki zakupującej realizującej scentralizowane działania zakupowe, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14 lit. a).

Państwa członkowskie mogą również postanowić, że instytucje zamawiające mogą nabywać roboty budowlane, dostawy i usługi w drodze zamówień udzielanych przez centralną jednostkę zakupującą, za pomocą dynamicznych systemów zakupów obsługiwanych przez centralną jednostkę zakupującą lub, w zakresie opisanym w art. 33 ust. 2 akapit drugi, na mocy umowy ramowej zawartej przez centralną jednostkę zakupującą realizującą scentralizowane działania zakupowe, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14 lit. b). W przypadku gdy dynamiczny system zakupów obsługiwany przez centralną jednostkę zakupującą może być wykorzystywany przez inne instytucje zamawiające, wskazuje się to w zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie prowadzącym do ustanowienia takiego dynamicznego systemu zakupów.

W odniesieniu do akapitów pierwszego i drugiego państwa członkowskie mogą postanowić, że niektóre zamówienia będą realizowane za pośrednictwem centralnych jednostek zakupujących lub co najmniej jednej konkretnej centralnej jednostki zakupującej.

▼B

2. Instytucja zamawiająca wypełnia swoje obowiązki wynikające z niniejszej dyrektywy, gdy dokonuje zakupów dostaw lub usług od centralnej jednostki zakupującej realizującej scentralizowane działania zakupowe, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14 lit. a).

Ponadto instytucja zamawiająca również wypełnia swoje obowiązki wynikające z niniejszej dyrektywy, gdy dokonuje zakupów robót budowlanych, dostaw lub usług w drodze zamówień udzielanych przez centralną jednostkę zakupującą, za pomocą dynamicznych systemów zakupów obsługiwanych przez centralną jednostkę zakupującą lub, w zakresie opisanym w art. 33 ust. 2 akapit drugi, na mocy umowy ramowej zawartej przez centralną jednostkę zakupującą realizującą scentralizowane działania zakupowe, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14 lit. b).

Dana instytucja zamawiająca odpowiada jednak za wypełnienie obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy w odniesieniu do tych części postępowania, które przeprowadza sama, takich jak:

- a) udzielenie zamówienia za pośrednictwem dynamicznego systemu zakupów obsługiwanego przez centralną jednostkę zakupującą;
- b) prowadzenie ponownego poddania zamówienia procedurze konkurencyjnej na mocy umowy ramowej zawartej przez centralną jednostkę zakupującą;
- c) zgodnie z art. 33 ust. 4 lit. a) lub b), określenie, którzy wykonawcy będący stronami umowy ramowej wykonają dane zadanie na mocy umowy ramowej zawartej przez centralną jednostkę zakupującą.

3. Wszystkie postępowania o udzielenie zamówienia przeprowadzane przez centralną jednostkę zakupującą odbywają się z wykorzystaniem elektronicznych środków komunikacji, zgodnie z wymogami określonymi w art. 22.

4. Instytucje zamawiające mogą, bez stosowania procedur przewidzianych w niniejszej dyrektywie, udzielić centralnej jednostce zakupującej zamówienia publicznego na usługi w zakresie realizacji scentralizowanych działań zakupowych.

Takie zamówienia publiczne na usługi mogą również obejmować realizację pomocniczych działań zakupowych.

*Artykuł 38***Okazjonalne wspólne udzielanie zamówień**

1. Dwie lub więcej instytucji zamawiających może uzgodnić przeprowadzenie niektórych konkretnych zamówień wspólnie.

2. W przypadku gdy całość postępowania o udzielenie zamówienia przeprowadzana jest wspólnie w imieniu i na rzecz wszystkich zainteresowanych instytucji zamawiających, są one również wspólnie odpowiedzialne za wypełnienie swoich obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy. Ma to również zastosowanie w przypadku, gdy jedna instytucja zamawiająca zarządza przebiegiem postępowania, występując we własnym imieniu i w imieniu pozostałych zainteresowanych instytucji zamawiających.

▼ **B**

W przypadku gdy postępowanie o udzielenie zamówienia nie jest w całości przeprowadzane w imieniu i na rzecz zainteresowanych instytucji zamawiających, są one wspólnie odpowiedzialne wyłącznie za te części postępowania, które prowadzone są wspólnie. Każda instytucja zamawiająca ponosi wyłączną odpowiedzialność za wypełnienie swoich obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy w odniesieniu do części postępowania, które prowadzi w swoim imieniu i na swoją rzecz.

*Artykuł 39***Zamówienia, w których biorą udział instytucje zamawiające z różnych państw członkowskich**

1. Bez uszczerbku dla przepisów art. 12 instytucje zamawiające z różnych państw członkowskich mogą działać wspólnie w procesie udzielania zamówień publicznych poprzez zastosowanie jednego ze sposobów przewidzianych w niniejszym artykule.

Instytucje zamawiające nie korzystają ze sposobów przewidzianych w niniejszym artykule w celu unikania obowiązkowych przepisów prawa publicznego zgodnych z prawem unijnym, którym podlegają w swoim państwie członkowskim.

2. Państwa członkowskie nie zakazują swoim instytucjom zamawiającym korzystania ze scentralizowanych działań zakupowych realizowanych przez centralne jednostki zakupujące, które znajdują się w innym państwie członkowskim.

W odniesieniu do scentralizowanych działań zakupowych realizowanych przez centralną jednostkę zakupującą znajdującą się w innym państwie członkowskim niż instytucja zamawiająca, państwa członkowskie mogą jednak sprecyzować, że ich instytucje zamawiające mogą korzystać jedynie ze scentralizowanych działań zakupowych określonych w art. 2 ust. 1 pkt 14 lit. a) lub b).

3. Realizowanie scentralizowanych działań zakupowych przez centralną jednostkę zakupującą znajdującą się w innym państwie członkowskim przebiega zgodnie z przepisami krajowymi państwa członkowskiego, w którym znajduje się centralna jednostka zakupująca.

Przepisy krajowe państwa członkowskiego, w którym ma siedzibę centralna jednostka zakupująca, mają również zastosowanie w następujących przypadkach:

- a) udzielenie zamówienia w ramach dynamicznego systemu zakupów;
- b) prowadzenie ponownego poddania zamówienia procedurze konkurencyjnej na mocy umowy ramowej;
- c) zgodnie z art. 33 ust. 4 lit. a) lub b), określenie, którzy wykonawcy będący stronami umowy ramowej wykonają dane zadanie.

4. Kilka instytucji zamawiających z różnych państw członkowskich może wspólnie udzielić zamówienia publicznego, zawrzeć umowę ramową lub obsługiwać dynamiczny system zakupów. Mogą one również w zakresie ustalonym w art. 33 ust. 2 akapit drugi udzielać zamówień na mocy umowy ramowej lub za pomocą dynamicznego systemu zakupów. O ile niezbędne elementy nie zostały uregulowane w umowie międzynarodowej zawartej między zainteresowanymi państwami członkowskimi, uczestniczące instytucje zamawiające zawierają porozumienie, w którym określa się:

▼B

- a) obowiązki stron i odpowiednie mające zastosowanie przepisy krajowe;
- b) wewnętrzną organizację postępowania o udzielenie zamówienia, w tym kwestie zarządzania postępowaniem, podziału zamawianych robót budowlanych, dostaw lub usług oraz zawarcia umów.

Uczestnicząca instytucja zamawiająca wypełnia swoje obowiązki wynikające z niniejszej dyrektywy, jeżeli dokonuje zakupu robót budowlanych, dostaw lub usług od instytucji zamawiającej, która jest odpowiedzialna za postępowanie o udzielenie zamówienia. Przy określaniu obowiązków i mającego zastosowanie prawa krajowego zgodnie z lit. a) uczestniczące instytucje zamawiające mogą rozdzielić między siebie poszczególne obowiązki oraz określić mające zastosowanie przepisy jednego ze swoich odpowiednich państw członkowskich. Podział obowiązków i mające zastosowanie przepisy krajowe są określone w dokumentach zamówienia dotyczących wspólnie udzielanych zamówień publicznych.

5. W przypadku gdy kilka instytucji zamawiających z różnych państw członkowskich utworzyło wspólny podmiot, na przykład europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1082/2006 ⁽¹⁾ lub inny podmiot ustanowiony na mocy prawa unijnego, uczestniczące instytucje zamawiające uzgadniają w drodze decyzji właściwego organu wspólnego podmiotu mające zastosowanie krajowe przepisy dotyczące zamówień obowiązujące w jednym z następujących państw członkowskich:

- a) przepisy krajowe państwa członkowskiego, w którym wspólny podmiot ma siedzibę statutową;
- b) przepisy krajowe państwa członkowskiego, w którym wspólny podmiot prowadzi swoją działalność.

Porozumienie, o którym mowa w akapicie pierwszym, może obowiązywać na czas nieokreślony, jeżeli jest umocowane w akcie ustanawiającym wspólny podmiot, bądź może być ograniczone do ustalonego okresu, określonych rodzajów zamówień lub do jednego konkretnego zamówienia lub większej ich liczby.

*ROZDZIAŁ III****Przeprowadzenie postępowania*****Sekcja 1****Przygotowanie***Artykuł 40***Wstępne konsultacje rynkowe**

Przed rozpoczęciem postępowania o udzielenie zamówienia instytucje zamawiające mogą przeprowadzić konsultacje rynkowe z zamiarem przygotowania zamówienia i poinformowania wykonawców o swoich planach i wymaganiach dotyczących zamówienia.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1082/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej (EUWT) (Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 19).

▼ B

W tym celu instytucje zamawiające mogą, np. szukać lub korzystać z doradztwa niezależnych ekspertów lub władz albo uczestników rynku. Doradztwo to może być wykorzystane przy planowaniu i przeprowadzaniu postępowania o udzielenie zamówienia, pod warunkiem że tego rodzaju doradztwo nie powoduje zakłócenia konkurencji ani naruszenia zasad niedyskryminacji i przejrzystości.

*Artykuł 41***Wcześniejsze zaangażowanie kandydatów lub oferentów**

Jeżeli kandydat, oferent lub przedsiębiorstwo powiązane z kandydatem lub oferentem doradzają instytucji zamawiającej – niezależnie od tego, czy odbywa się to w kontekście art. 40, czy nie – lub w inny sposób są zaangażowane w przygotowanie postępowania o udzielenie zamówienia, instytucja zamawiająca podejmuje odpowiednie środki w celu zagwarantowania, że udział danego kandydata lub oferenta nie zakłóca konkurencji.

Wspomniane środki obejmują przekazywanie pozostałym kandydatom lub oferentom istotnych informacji wymienianych w ramach lub w wyniku zaangażowania kandydata lub oferenta w przygotowanie postępowania o udzielenie zamówienia oraz wyznaczanie odpowiednich terminów składania ofert. Danego kandydata lub oferenta wyklucza się z udziału w postępowaniu wyłącznie w przypadku, gdy nie ma innego sposobu zapewnienia zgodności z obowiązkiem przestrzegania zasady równego traktowania.

Przed każdym takim wykluczeniem kandydaci lub oferenci muszą mieć możliwość udowodnienia, że ich zaangażowanie w przygotowanie postępowania o udzielenie zamówienia nie jest w stanie zakłócić konkurencji. Podjęte środki dokumentuje się w indywidualnym sprawozdaniu wymaganym zgodnie z art. 84.

*Artykuł 42***Specyfikacje techniczne**

1. Specyfikacje techniczne, zdefiniowane w załączniku VII pkt 1, określa się w dokumentach zamówienia. W specyfikacjach technicznych określa się wymagane cechy robót budowlanych, usług lub dostaw.

Cechy te mogą również odnosić się do określonego procesu lub metody produkcji lub realizacji wymaganych robót budowlanych, dostaw lub usług, lub do konkretnego procesu innego etapu ich cyklu życia, nawet jeżeli te czynniki nie są ich istotnym elementem, pod warunkiem że są one związane z przedmiotem zamówienia oraz są proporcjonalne do jego wartości i celów. Specyfikacje techniczne mogą ponadto określać, czy konieczne będzie przeniesienie praw własności intelektualnej.

▼ B

W przypadku wszystkich zamówień, które przeznaczone są do użytku osób

fizycznych – zarówno ogółu społeczeństwa, jak i pracowników instytucji zamawiającej – przedmiotowe specyfikacje techniczne sporządza się, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków, w taki sposób, aby uwzględnić kryteria dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowanie z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników.

W przypadku gdy obowiązkowe wymogi w zakresie dostępności są przyjmowane w formie aktu prawnego Unii, specyfikacje techniczne określa się – jeżeli chodzi o kryteria dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowanie z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników – przez odesłanie do tego aktu.

2. Specyfikacje techniczne zapewniają równy dostęp wykonawców do postępowania o udzielenie zamówienia i nie tworzą nieuzasadnionych przeszkód dla otwarcia zamówienia publicznego na konkurencję.

3. Bez uszczerbku dla wiążących krajowych przepisów technicznych, w zakresie, w jakim są one zgodne z prawem unijnym, specyfikacje techniczne formułuje się w jeden z poniższych sposobów:

- a) w kategoriach wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych, w tym aspektów środowiskowych, pod warunkiem że parametry są dostatecznie precyzyjne, aby umożliwić oferentom ustalenie przedmiotu zamówienia, a instytucjom zamawiającym udzielenie zamówienia;
- b) poprzez odniesienie do specyfikacji technicznych oraz, w kolejności preferencji do: norm krajowych przenoszących normy europejskie, europejskich ocen technicznych, wspólnych specyfikacji technicznych, norm międzynarodowych, innych systemów referencji technicznych ustanowionych przez europejskie organy normalizacyjne lub – w przypadku ich braku – do norm krajowych, krajowych aprobat technicznych lub krajowych specyfikacji technicznych dotyczących projektowania, wycień i realizacji robót budowlanych oraz wykorzystania dostaw; każdemu odniesieniu towarzyszą słowa „lub równoważne”;
- c) w kategoriach wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych, o których mowa w lit. a), z odniesieniem do specyfikacji technicznych wymienionych w lit. b) stanowiących środek domniemania zgodności z tego rodzaju wymaganiami wydajnościowymi lub funkcjonalnymi;
- d) poprzez odniesienie do specyfikacji technicznych wymienionych w lit. b) w zakresie określonych cech oraz poprzez odniesienie do wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych, o których mowa w lit. a), w zakresie innych cech.

▼B

4. Jeżeli nie uzasadnia tego przedmiot zamówienia, specyfikacje techniczne nie zawierają odniesienia do konkretnej marki lub źródła, ani do szczególnego procesu, który charakteryzuje produkty lub usługi dostarczane przez konkretnego wykonawcę, ani do znaku handlowego, patentu, typu bądź konkretnego pochodzenia lub produkcji, które to odniesienie mogłoby prowadzić do uprzywilejowania lub wyeliminowania pewnych przedsiębiorstw lub produktów. W wyjątkowych przypadkach dopuszcza się stosowanie takich odniesień, jeżeli niemożliwe jest opisanie przedmiotu zamówienia w wystarczająco precyzyjny i zrozumiały sposób zgodnie z ust. 3. Takim odniesieniom towarzyszą słowa „lub równoważne”.

5. W przypadku gdy instytucja zamawiająca korzysta z możliwości zastosowania odniesienia do specyfikacji technicznych, o których mowa w ust. 3 lit. b), nie może ona odrzucić oferty na podstawie faktu, iż roboty budowlane, dostawy lub usługi będące przedmiotem oferty nie są zgodne ze specyfikacjami technicznymi, do których się ona odnosi, jeżeli oferent udowodni w swojej ofercie za pomocą dowolnych odpowiednich środków, w tym za pomocą środków dowodowych, o których mowa w art. 44, że proponowane rozwiązania w równoważnym stopniu spełniają wymagania określone w specyfikacjach technicznych.

6. W przypadku gdy instytucja zamawiająca korzysta z możliwości przewidzianej w ust. 3 lit. a) w zakresie sformułowania specyfikacji technicznych w kategoriach wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych, nie może ona odrzucić oferty na roboty budowlane, dostawy lub usługi zgodnej z normą krajową przenoszącą normę europejską, z europejską aprobatą techniczną, ze wspólną specyfikacją techniczną, z normą międzynarodową lub z systemem referencji technicznych ustanowionym przez europejski organ normalizacyjny, jeżeli powyższe specyfikacje dotyczą wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych określonych przez tę instytucję zamawiającą.

W swojej ofercie oferent musi udowodnić za pomocą dowolnych stosownych środków, w tym za pomocą środków, o których mowa w art. 44, że obiekt budowlany, dostawa lub usługa, zgodne z normą spełniają wymagania wydajnościowe lub funkcjonalne określone przez instytucję zamawiającą.

*Artykuł 43***Etykiety**

1. W przypadku gdy instytucje zamawiające zamierzają dokonać zakupu robót budowlanych, dostaw lub usług o szczególnych cechach środowiskowych, społecznych lub innych, mogą one w specyfikacjach technicznych, kryteriach udzielenia zamówienia lub w warunkach realizacji zamówienia, wymagać określonej etykiety jako środka dowodowego na to, że te roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniają wymagane cechy, pod warunkiem że spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) wymogi dotyczące etykiety dotyczą wyłącznie kryteriów, które są związane z przedmiotem zamówienia, i są odpowiednie dla określenia cech robót budowlanych, dostaw lub usług będących przedmiotem zamówienia;
- b) wymogi dotyczące etykiety są oparte na kryteriach obiektywnie możliwych do sprawdzenia i niedyskryminacyjnych;

▼B

- c) etykiety są przyjmowane w drodze otwartej i przejrzystej procedury, w której mogą uczestniczyć wszystkie odpowiednie podmioty, w tym instytucje rządowe, konsumenci, partnerzy społeczni, producenci, dystrybutorzy oraz organizacje pozarządowe;
- d) etykiety są dostępne dla wszystkich zainteresowanych stron;
- e) wymogi dotyczące etykiety są określane przez podmiot trzeci, na który wykonawca ubiegający się o etykietę nie może wywierać decydującego wpływu.

W przypadku gdy instytucje zamawiające nie wymagają, by dane roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniały wszystkie wymogi dotyczące etykiety, wskazują one do których wymogów odwołują się.

Instytucje zamawiające, które wymagają określonej etykiety, akceptują wszystkie etykiety, które potwierdzają, że dane roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniają równoważne wymogi dotyczące etykiety.

W przypadku gdy wykonawca w sposób oczywisty nie ma możliwości uzyskania określonej etykiety wskazanej przez instytucję zamawiającą lub równoważnej etykiety w odpowiednim terminie z przyczyn, których nie można przypisać temu wykonawcy, instytucja zamawiająca akceptuje inne odpowiednie środki dowodowe, które mogą obejmować dokumentację techniczną producenta, o ile dany wykonawca dowiedzie, że roboty budowlane, dostawy lub usługi, które mają zostać przez niego wykonane, spełniają wymogi określonej etykiety lub określone wymogi wskazane przez instytucję zamawiającą.

2. Jeżeli etykieta spełnia warunki przewidziane w ust. 1 lit. b), c), d) i e), lecz określa również wymagania niezwiązane z przedmiotem zamówienia, instytucje zamawiające nie wymagają etykiety jako takiej, ale mogą określić specyfikacje techniczne poprzez odesłanie do tych ze szczegółowych specyfikacji danej etykiety lub, w razie potrzeby, ich części, które są związane z przedmiotem zamówienia i są odpowiednie dla określenia cech tego przedmiotu.

Artykuł 44

Raporty z testów, certyfikacja i inne środki dowodowe

1. Instytucje zamawiające mogą wymagać od wykonawców przedstawienia raportu z testów opracowanego przez jednostkę oceniającą zgodność lub zaświadczenia wystawionego przez taką jednostkę jako środka dowodowego potwierdzającego zgodność z wymaganiami lub kryteriami określonymi w specyfikacjach technicznych, kryteriach udzielenia zamówienia lub warunkach realizacji zamówienia.

W przypadku gdy instytucje zamawiające wymagają przedstawienia zaświadczeń sporządzonych przez określoną jednostkę oceniającą zgodność, instytucje zamawiające akceptują również zaświadczenia wystawione przez inne równoważne jednostki oceniające zgodność.

▼B

Na potrzeby niniejszego ustępu, jednostka oceniająca zgodność jest to organ wykonujący działania z zakresu oceny zgodności, w tym kalibrację, testy, certyfikację i kontrolę, akredytowany zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 ⁽¹⁾.

2. Instytucje zamawiające akceptują odpowiednie środki dowodowe, inne niż te, o których mowa w ust. 1, takie jak dokumentacja techniczna producenta, w przypadku gdy dany wykonawca nie ma dostępu do zaświadczeń ani raportów z testów, o których mowa w ust. 1, ani możliwości ich uzyskania w odpowiednim terminie, o ile ten brak dostępu nie może być przypisany danemu wykonawcy, oraz pod warunkiem że dany wykonawca tym samym dowiedzie, że wykonywane przez niego roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniają wymogi lub kryteria określone w specyfikacjach technicznych, kryteriach udzielenia zamówienia lub warunkach realizacji zamówienia.

3. Państwa członkowskie udostępniają innym państwom członkowskim na ich wniosek wszelkie informacje związane z dowodami i dokumentami przedstawianymi zgodnie z art. 42 ust. 6, art. 43 oraz ust. 1 i 2 niniejszego artykułu. Właściwe organy państwa członkowskiego, w którym wykonawca ma siedzibę, przekazują te informacje zgodnie z art. 86.

*Artykuł 45***Oferty wariantowe**

1. Instytucje zamawiające mogą zezwolić oferentom na składanie ofert wariantowych lub nałożyć na nich taki wymóg. W ogłoszeniu o zamówieniu lub, w przypadku gdy wstępne ogłoszenie informacyjne jest stosowane jako sposób zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania instytucje zamawiające wskazują, czy dopuszczają oferty wariantowe lub czy wymagają takich ofert. Bez takiego wskazania składanie ofert wariantowych nie jest dopuszczalne. Oferty wariantowe muszą być związane z przedmiotem zamówienia.

2. Instytucje zamawiające dopuszczając składanie lub wymagając składania ofert wariantowych, określają w dokumentach zamówienia minimalne wymagania, jakie muszą spełniać oferty wariantowe, oraz wszelkie szczególne wymagania dotyczące ich przedkładania, w szczególności to, czy oferty wariantowe można składać tylko w przypadku jednoczesnego złożenia oferty niewariantowej. Zapewniają również możliwość stosowania wybranych kryteriów udzielenia zamówienia do ofert wariantowych spełniających te minimalne wymagania, a także do zgodnych z wymaganiami ofert, które nie są ofertami wariantowymi.

3. Rozpatrywane są jedynie oferty wariantowe spełniające minimalne wymogi określone przez instytucje zamawiające.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiające wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 339/93 (Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 30).

▼B

W postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego na dostawy lub usługi instytucje zamawiające, które dopuściły składanie lub wymagały składania ofert wariantowych, nie mogą odrzucić takiej oferty wyłącznie na podstawie faktu, że jej wybór prowadziłby do udzielenia zamówienia na usługi zamiast zamówienia publicznego na dostawy albo do udzielenia zamówienia na dostawy zamiast zamówienia publicznego na usługi.

*Artykuł 46***Podział zamówień na części**

1. Instytucje zamawiające mogą postanowić o udzieleniu zamówienia w oddzielnych częściach; mogą też określić wielkość i przedmiot takich części.

Z wyjątkiem zamówień, w przypadku których podział był obowiązkowy na mocy ust. 4 niniejszego artykułu, instytucje zamawiające dokonują wskazania najważniejszych powodów swojej decyzji o niedokonaniu podziału na części, które zamieszcza się w dokumentach zamówienia lub w indywidualnym sprawozdaniu, o którym mowa w art. 84.

2. W ogłoszeniu o zamówieniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania instytucje zamawiające wskazują, czy oferty można składać w odniesieniu do jednej, kilku czy wszystkich części.

Nawet jeżeli możliwe jest złożenie ofert w odniesieniu do kilku lub wszystkich części zamówienia, instytucje zamawiające mogą ograniczyć liczbę części zamówienia, które można udzielić jednemu oferentowi, pod warunkiem że maksymalna liczba części, jaka może być udzielona jednemu oferentowi, jest określona w ogłoszeniu o zamówieniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania. Instytucje zamawiające wskazują w dokumentach zamówienia obiektywne i niedyskryminacyjne kryteria lub zasady, które zamierzają zastosować w celu ustalenia, które części zostaną udzielone, gdyby zastosowanie kryteriów udzielenia zamówienia prowadziło do udzielenia jednemu oferentowi większej liczby części niż wynosi maksymalna liczba.

3. Państwa członkowskie mogą postanowić, że w przypadku gdy więcej niż jedna część zamówienia może zostać udzielona temu samemu oferentowi, instytucje zamawiające mogą udzielać zamówień obejmujących kilka lub wszystkie części, jeżeli określiły w ogłoszeniu o zamówieniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania, że zastrzegają sobie taką możliwość, i wskazały części lub grupy części, które mogą zostać połączone.

4. Państwa członkowskie mogą wdrożyć przepisy ust. 1 akapit drugi, ustanawiając obowiązek udzielania zamówień w formie oddzielnych części na warunkach określanych zgodnie ze swoim prawem krajowym i z uwzględnieniem prawa unijnego. W takich okolicznościach zastosowanie ma ust. 2 akapit pierwszy i, w stosownych przypadkach, ust. 3.

*Artykuł 47***Wyznaczanie terminów**

1. Podczas wyznaczania terminów składania ofert i wniosków o dopuszczenie do udziału instytucje zamawiające uwzględniają złożoność zamówienia oraz czas potrzebny na sporządzenie ofert, bez uszczerbku dla terminów minimalnych określonych w art. 27–31.

▼B

2. W przypadku gdy oferty mogą zostać złożone jedynie po odbyciu wizyty na miejscu albo po dokonaniu na miejscu sprawdzenia dokumentów potwierdzających dokumenty zamówienia, terminy składania ofert, które muszą być dłuższe niż terminy minimalne określone w art. 27–31, wyznacza się tak, aby wszyscy zainteresowani wykonawcy mogli zapoznać się z wszystkimi informacjami niezbędnymi do sporządzenia ofert.

3. Instytucje zamawiające przedłużają terminy składania ofert, tak aby wszyscy zainteresowani wykonawcy mogli zapoznać się z wszystkimi informacjami niezbędnymi do sporządzenia ofert w następujących przypadkach:

- a) gdy – niezależnie od przyczyny – dodatkowe informacje, o które wystąpił wykonawca w odpowiednim terminie, nie zostały dostarczone najpóźniej sześć dni przed upływem terminu przewidzianego na składanie ofert. W przypadku procedury przyspieszonej, której dotyczy art. 27 ust. 3 i art. 28 ust. 6, termin ten wynosi cztery dni;
- b) gdy w dokumentach zamówienia wprowadzono istotne zmiany.

Przedłużenie to będzie proporcjonalne do znaczenia takich informacji lub zmian.

W przypadku gdy o dodatkowe informacje nie wystąpiono w odpowiednim terminie lub gdy ich znaczenie w kontekście przygotowania elastycznych ofert jest nieistotne, instytucja zamawiająca nie jest zobowiązana do przedłużenia terminów.

Sekcja 2

Publikacja i przejrzystość

Artykuł 48

Wstępne ogłoszenie informacyjne

1. Instytucje zamawiające mogą poinformować o swoich zamiarach odnośnie do planowanych zamówień poprzez publikację wstępnego ogłoszenia informacyjnego. Ogłoszenia te zawierają informacje określone w załączniku V część B sekcja I. Są one publikowane przez Urząd Publikacji Unii Europejskiej albo przez instytucje zamawiające na ich profilach nabywców zgodnie z załącznikiem VIII pkt 2 lit. b). Jeżeli wstępne ogłoszenie informacyjne jest publikowane przez instytucję zamawiającą na jej profilu nabywcy, przesyła ona Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenie o publikacji na swoim profilu nabywcy zgodnie z załącznikiem VIII. Ogłoszenia te zawierają informacje określone w załączniku V część A.

2. W przypadku procedur ograniczonych oraz procedur konkurencyjnych z negocjacjami instytucje zamawiające poniżej szczebla centralnego mogą wykorzystywać wstępne ogłoszenie informacyjne jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zgodnie z art. 26 ust. 5, pod warunkiem że ogłoszenie to spełnia wszystkie następujące warunki:

▼B

- a) odnosi się wyraźnie do dostaw, robót budowlanych lub usług będących przedmiotem zamówienia, które ma zostać udzielone;
- b) wskazuje, że zamówienie zostanie udzielone w drodze procedury ograniczonej lub procedury konkurencyjnej z negocjacjami bez dalszej publikacji zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, oraz zaprasza zainteresowanych wykonawców do wyrażenia zainteresowania;
- c) zawiera, oprócz informacji określonych w załączniku V część B sekcja I, informacje określone w załączniku V część B sekcja II;
- d) zostało wysłane do publikacji co najmniej 35 dni i nie więcej niż 12 miesięcy przed datą wysłania zaproszenia, o którym mowa w art. 54 ust. 1.

Takich ogłoszeń nie publikuje się na profilu nabywcy. Na profilu nabywcy może natomiast ukazać się ewentualna dodatkowa publikacja na poziomie krajowym zgodnie z art. 52.

Okres objęty wstępnym ogłoszeniem informacyjnym wynosi maksymalnie 12 miesięcy od daty przekazania ogłoszenia do publikacji. Jednak w przypadku zamówień publicznych dotyczących usług społecznych i innych szczególnych usług wstępne ogłoszenie informacyjne, o którym mowa w art. 75 ust. 1 lit. b), może obejmować okres dłuższy niż 12 miesięcy.

*Artykuł 49***Ogłoszenie o zamówieniu**

Ogłoszenia o zamówieniu są wykorzystywane jako sposób zaproszenia do ubiegania się o zamówienie w odniesieniu do wszystkich procedur bez uszczerbku dla art. 26 ust. 5 akapit drugi i art. 32. Ogłoszenia te zawierają informacje określone w załączniku V część C i są publikowane zgodnie z art. 51.

*Artykuł 50***Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia**

1. W następstwie decyzji o udzieleniu zamówienia lub zawarciu umowy instytucje zamawiające przesyłają ogłoszenie o udzieleniu zamówienia dotyczące wyników postępowania o udzielenie zamówienia nie później niż w terminie 30 dni od zawarcia umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej.

Ogłoszenia te zawierają informacje określone w załączniku V część D i są publikowane zgodnie z art. 51.

2. W przypadku gdy zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zostało dokonane w formie wstępnego ogłoszenia informacyjnego, a instytucja zamawiająca postanowiła, że nie udzieli dalszych zamówień w okresie objętym wstępnym ogłoszeniem informacyjnym, ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zawiera wyraźne wskazanie tego faktu.

▼B

W przypadku umów ramowych zawartych zgodnie z art. 33 instytucje zamawiające nie są zobowiązane do przysyłania ogłoszeń o wynikach postępowania o udzielenie zamówienia dla każdego zamówienia opartego na takiej umowie. Państwa członkowskie mogą postanowić, że instytucje zamawiające zostaną zobowiązane do grupowania w okresach kwartalnych ogłoszeń o wynikach postępowania o udzielenie zamówienia w odniesieniu do zamówień opartych na umowie ramowej. W takim przypadku instytucje zamawiające wysyłają grupowe ogłoszenia w ciągu 30 dni od zakończenia każdego kwartału.

3. Instytucje zamawiające przysyłają ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w terminie 30 dni od udzielenia każdego zamówienia w ramach dynamicznego systemu zakupów. Mogą one jednak grupować takie ogłoszenia kwartalnie. W takim przypadku instytucje zamawiające przysyłają zgrupowane ogłoszenia w terminie 30 dni od zakończenia każdego kwartału.

4. Z publikacji można wyłączyć pewne informacje dotyczące udzielenia zamówienia lub zawarcia umowy ramowej, jeżeli ich ujawnienie mogłoby utrudnić egzekwowanie prawa lub w inny sposób byłoby sprzeczne z interesem publicznym, mogłoby zaszkodzić uzasadnionym interesom handlowym konkretnego wykonawcy publicznego lub prywatnego, bądź mogłoby zaszkodzić uczciwej konkurencji pomiędzy wykonawcami.

*Artykuł 51***Forma i sposób publikacji ogłoszeń**

1. Ogłoszenia, o których mowa w art. 48, 49 i 50, zawierają informacje określone w załączniku V według formatu standardowych formularzy, w tym standardowych formularzy sprostowań.

Komisja ustanawia wspomniane standardowe formularze w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 89 ust. 2.

2. Ogłoszenia, o których mowa w art. 48, 49 i 50, są sporządzane i przesyłane Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej za pomocą środków elektronicznych oraz publikowane zgodnie z załącznikiem VIII. Ogłoszenia są publikowane nie później niż w terminie pięciu dni od daty ich wysłania. Koszty publikacji ogłoszeń przez Urząd Publikacji Unii Europejskiej ponosi Unia.

3. Ogłoszenia, o których mowa w art. 48, 49 i 50, są publikowane w całości w języku urzędowym lub językach urzędowych instytucji Unii, wybranych przez instytucję zamawiającą. Ta wersja językowa lub te wersje językowe stanowi(-ą) jedyny autentyczny tekst/jedynie autentyczne teksty ogłoszenia. Streszczenie obejmujące istotne elementy każdego ogłoszenia publikuje się w pozostałych językach urzędowych instytucji Unii.

4. Urząd Publikacji Unii Europejskiej zapewnia, aby pełny tekst i streszczenie wstępnych ogłoszeń informacyjnych, o których mowa w art. 48 ust. 2, a także zaproszeń do ubiegania się o zamówienie ustanawiających dynamiczny system zakupów, o których mowa w art. 34 ust. 4 lit. a), były opublikowane w sposób ciągły:

▼ B

- a) w przypadku wstępnych ogłoszeń informacyjnych – przez okres 12 miesięcy lub do otrzymania ogłoszenia o udzieleniu zamówienia zgodnie z art. 50, w którym wskazuje się, że w ciągu 12 miesięcy objętych zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie nie będą udzielane dalsze zamówienia. Jednakże w przypadku zamówień publicznych dotyczących usług społecznych i innych szczególnych usług wstępne ogłoszenie informacyjne, o którym mowa w art. 75 ust. 1 lit. b), pozostaje opublikowane do końca swego pierwotnie wskazanego okresu ważności lub do otrzymania ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, o którym mowa w art. 50, wskazującego, że w okresie objętym zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie nie zostaną już udzielone żadne inne zamówienia;
- b) w przypadku zaproszeń do ubiegania się o zamówienie ustanawiających dynamiczny system zakupów – w okresie ważności dynamicznego systemu zakupów.

5. Instytucje zamawiające muszą być w stanie udowodnić daty wysłania ogłoszeń.

Urząd Publikacji Unii Europejskiej przekazuje instytucji zamawiającej potwierdzenie otrzymania ogłoszenia i opublikowania przesłanych informacji, podając datę takiej publikacji. Potwierdzenie to stanowi dowód publikacji.

6. Instytucje zamawiające mogą publikować ogłoszenia o zamówieniach publicznych, które nie podlegają wymogom publikacji określonym w niniejszej dyrektywie, pod warunkiem że ogłoszenia te przesyłane są Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej za pomocą środków elektronicznych zgodnie z formatem i procedurami przesyłania wskazanymi w załączniku VIII.

*Artykuł 52***Publikacja na poziomie krajowym**

1. Ogłoszeń, o których mowa w art. 48, 49 i 50, oraz informacji w nich zawartych nie można publikować na poziomie krajowym przed publikacją zgodnie z art. 51. Niemniej jednak publikacja na poziomie krajowym może w każdym przypadku mieć miejsce, gdy instytucje zamawiające nie zostały powiadomione o publikacji w terminie 48 godzin od potwierdzenia otrzymania ogłoszenia zgodnie z art. 51.

2. Ogłoszenia publikowane na poziomie krajowym nie mogą zawierać informacji innych niż informacje zawarte w ogłoszeniach przesłanych Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej lub opublikowanych na profilu nabywcy, muszą jednak wskazywać datę wysłania ogłoszenia do Urzędu Publikacji Unii Europejskiej lub jego publikacji na profilu nabywcy.

3. Wstępne ogłoszenia informacyjne nie mogą być publikowane na profilu nabywcy przed wysłaniem do Urzędu Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenia o ich publikacji w takiej formie. Wskazują one datę tego wysłania ogłoszenia.

Artykuł 53

Dostępność w formie elektronicznej dokumentów zamówienia

1. Instytucje zamawiające zapewniają za pomocą środków elektronicznych nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp do dokumentów zamówienia, od daty publikacji ogłoszenia zgodnie z art. 51 lub od daty wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania. W tekście ogłoszenia lub zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania podaje się adres strony internetowej, na której dostępne są dokumenty zamówienia.

Jeżeli nie można zapewnić nieograniczonego, pełnego, bezpośredniego i bezpłatnego dostępu za pomocą środków elektronicznych do niektórych dokumentów zamówienia z jednego z powodów określonych w art. 22 ust. 1 akapit drugi, instytucje zamawiające mogą wskazać w ogłoszeniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania, że dane dokumenty zamówienia zostaną przekazane w inny sposób niż za pomocą środków elektronicznych zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu. W takim przypadku termin składania ofert jest przedłużany o pięć dni, poza przypadkami należycie uzasadnionej pilnej potrzeby, o której mowa w art. 27 ust. 3, art. 28 ust. 6 i art. 29 ust. 1 akapit czwarty.

Jeżeli nie można zapewnić nieograniczonego, pełnego, bezpośredniego i bezpłatnego dostępu za pomocą środków elektronicznych do niektórych dokumentów zamówienia, ponieważ instytucje zamawiające zamierzają zastosować art. 21 ust. 2 niniejszej dyrektywy, wskazują one w ogłoszeniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania, których środków mających na celu ochronę poufności informacji wymagają i jak uzyskać dostęp do tych dokumentów. W takim przypadku termin składania ofert jest przedłużany o pięć dni, poza przypadkami należycie uzasadnionej pilnej potrzeby, o której mowa w art. 27 ust. 3, art. 28 ust. 6 i art. 29 ust. 1 ostatni czwarty.

2. O ile wniosek został złożony w odpowiednim terminie, instytucje zamawiające dostarczają wszystkim oferentom uczestniczącym w postępowaniu o udzielenie zamówienia informacje dodatkowe odnoszące się do specyfikacji oraz wszelkie dokumenty potwierdzające nie później niż na sześć dni przed terminem składania ofert. W przypadku procedury przyspieszonej, której dotyczy art. 27 ust. 3 i art. 28 ust. 6, termin ten wynosi cztery dni.

Artykuł 54

Zaproszenie kandydatów

1. W procedurach ograniczonych, dialogu konkurencyjnego, partnerstwa innowacyjnego oraz konkurencyjnych z negocjacjami instytucje zamawiające zapraszają równocześnie, na piśmie, zakwalifikowanych kandydatów do składania ofert lub, w przypadku dialogu konkurencyjnego, do wzięcia udziału w dialogu.

W przypadku gdy wstępne ogłoszenie informacyjne jest stosowane jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zgodnie z art. 48 ust. 2, instytucje zamawiające zapraszają równocześnie, na piśmie, wykonawców, którzy wyrazili swoje zainteresowanie, do potwierdzenia dalszego zainteresowania.

▼B

2. Zaproszenia, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, zawierają odniesienie do adresu elektronicznego, pod którym za pomocą środków elektronicznych zostały bezpośrednio udostępnione dokumenty zamówienia. Zaproszeniom towarzyszą dokumenty zamówienia, o ile do tych dokumentów nie został zapewniony nieograniczony, pełny, bezpośredni, i bezpłatny dostęp z powodów określonych w art. 53 ust. 1 akapity drugi lub trzeci, i dokumenty te nie zostały dotąd w inny sposób udostępnione. Ponadto zaproszenia, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, zawierają informacje określone w załączniku IX.

*Artykuł 55***Informowanie kandydatów i oferentów**

1. Instytucje zamawiające informują tak szybko, jak to możliwe, wszystkich kandydatów i oferentów o podjętych decyzjach dotyczących zawarcia umowy ramowej, udzielenia zamówienia lub dopuszczenia do dynamicznego systemu zakupów, w tym także o powodach podjęcia ewentualnej decyzji o niezawieraniu umowy ramowej, o nieudzieleniu zamówienia, dla którego opublikowano zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, o ponownym wszczęciu postępowania lub o niewdrażaniu dynamicznego systemu zakupów.

2. Na wniosek zainteresowanego kandydata lub oferenta, instytucja zamawiająca tak szybko, jak to możliwe, a w każdym razie w terminie 15 dni od otrzymania pisemnego wniosku informuje:

- a) każdego niewybranego kandydata o powodach odrzucenia jego wniosku o dopuszczenie do udziału;
- b) każdego niewybranego oferenta o powodach odrzucenia jego oferty, w tym – w przypadkach określonych w art. 42 ust. 5 i 6 – o powodach decyzji o braku równoważności lub decyzji stanowiącej, że roboty budowlane, dostawy lub usługi nie spełniają wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych;
- c) każdego oferenta, który złożył dopuszczalną ofertę, o cechach i mających znaczenie zaletach oferty, która została wybrana, jak również o nazwie/imieniu i nazwisku zwycięskiego oferenta lub nazwach/imionach i nazwiskach stron umowy ramowej;
- d) każdego oferenta, który złożył dopuszczalną ofertę, o przebiegu i postępie negocjacji i dialogu z oferentami.

3. Instytucje zamawiające mogą podjąć decyzję o nieudzielaniu pewnych informacji, o których mowa w ust. 1 i 2, dotyczących udzielenia zamówienia, zawarcia umowy ramowej lub dopuszczenia do dynamicznego systemu zakupów, jeżeli ich ujawnienie mogłoby utrudnić egzekwowanie prawa lub byłoby w inny sposób sprzeczne z interesem publicznym, mogłoby szkodzić uzasadnionym interesom handlowym konkretnego wykonawcy publicznego lub prywatnego, bądź mogłoby zaszkodzić uczciwej konkurencji pomiędzy wykonawcami.

Sekcja 3

Wybór uczestników oraz udzielenie zamówienia

Artykuł 56

Zasady ogólne

1. Zamówień udziela się na podstawie kryteriów określonych zgodnie z art. 67–69, pod warunkiem że instytucja zamawiająca sprawdziła, zgodnie z art. 59–61, że spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) oferta jest zgodna z wymaganiami, warunkami i kryteriami określonymi w ogłoszeniu o zamówieniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania oraz w dokumentach zamówienia, z uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, art. 45;
- b) oferta pochodzi od oferenta, który nie został wykluczony zgodnie z art. 57, oraz spełnia kryteria kwalifikacji określone przez instytucję zamawiającą zgodnie z art. 58, a także, w stosownych przypadkach, niedyskryminacyjne zasady i kryteria, o których mowa w art. 65.

Instytucje zamawiające mogą postanowić o nieudzieleniu zamówienia oferentowi, który złożył najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę, jeżeli ustaliły, że ta oferta nie jest zgodna z mającymi zastosowanie obowiązkami, o których mowa w art. 18 ust. 2.

2. W procedurach otwartych instytucje zamawiające mogą podjąć decyzję o rozpatrzeniu ofert przed sprawdzeniem, że nie ma podstaw wykluczenia, i przed weryfikacją spełnienia kryteriów kwalifikacji, zgodnie z przepisami art. 57–64. Jeżeli instytucje zamawiające korzystają z tej możliwości, zapewniają, by sprawdzenie niewystępowania podstaw wykluczenia i weryfikacja spełnienia kryteriów kwalifikacji przebiegały w sposób bezstronny i przejrzysty, tak aby żadnego zamówienia nie udzielono oferentowi, który powinien być zostać wykluczony na podstawie art. 57 lub który nie spełnia kryteriów kwalifikacji określonych przez instytucję zamawiającą.

Państwa członkowskie mogą wyłączyć stosowanie procedury opisanej w akapicie pierwszym wobec określonych rodzajów zamówień lub w konkretnych okolicznościach lub ograniczyć jej stosowanie do takich rodzajów zamówień lub okoliczności.

3. Jeżeli informacje lub dokumentacja, które mają zostać złożone przez wykonawców, są lub wydają się niekompletne lub błędne, lub gdy brakuje konkretnych dokumentów, instytucje zamawiające mogą – chyba że przepisy krajowe wdrażające niniejszą dyrektywę stanowią inaczej – zażądać, aby dani wykonawcy złożyli, uzupełnili, doprecyzowali lub skompletowali stosowne informacje lub dokumentację w odpowiednim terminie, pod warunkiem że takie żądania zostaną złożone przy pełnym poszanowaniu zasad równego traktowania i przejrzystości.

4. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 87 w celu zmiany wykazu w załączniku X, w razie potrzeby, aby dodać nowe umowy międzynarodowe ratyfikowane przez wszystkie państwa członkowskie lub w przypadku gdy istniejące umowy międzynarodowe, o których mowa, nie są już ratyfikowane przez wszystkie państwa członkowskie, lub gdy są w inny sposób zmieniane, np. w odniesieniu do ich zakresu, treści lub nazwy.

Podsekcja 1

Kryteria kwalifikacji podmiotowej*Artykuł 57***Podstawy wykluczenia**

1. Instytucje zamawiające wykluczają danego wykonawcę z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia, gdy stwierdzą – po weryfikacji przeprowadzonej zgodnie z art. 59, 60 oraz 61 – lub gdy w inny sposób zdobyły informację, że w stosunku do tego wykonawcy wydany został prawomocny wyrok z powodu dopuszczenia się jednego z następujących czynów:
- a) udziału w organizacji przestępczej, zgodnie z definicją takiej organizacji zawartą w art. 2 decyzji ramowej Rady 2008/841/WSiSW ⁽¹⁾;
  - b) korupcji, zgodnie z definicją zawartą w art. 3 Konwencji w sprawie zwalczania korupcji urzędników Wspólnot Europejskich i urzędników państw członkowskich Unii Europejskiej ⁽²⁾ i art. 2 ust. 1 decyzji ramowej Rady 2003/568/WSiSW ⁽³⁾, jak również korupcji zdefiniowanej w prawie krajowym instytucji zamawiającej lub wykonawcy;
  - c) nadużycia finansowego w rozumieniu art. 1 Konwencji w sprawie ochrony „interesów finansowych” Wspólnot Europejskich ⁽⁴⁾;
  - d) przestępstw terrorystycznych lub przestępstw związanych z działalnością terrorystyczną, zgodnie z definicją zawartą odpowiednio w art. 1 i 3 decyzji ramowej Rady 2002/475/WSiSW ⁽⁵⁾, bądź podlegania do popełnienia przestępstwa, pomocnictwa, współsprawstwa lub usiłowania popełnienia przestępstwa, o których mowa w art. 4 tej decyzji ramowej;
  - e) prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zgodnie z definicją zawartą w art. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE ⁽⁶⁾;
  - f) pracy dzieci i innych form handlu ludźmi, zgodnie z definicją zawartą w art. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ Decyzja ramowa Rady 2008/841/WSiSW z dnia 24 października 2008 r. w sprawie zwalczania przestępczości zorganizowanej (Dz.U. L 300 z 11.11.2008, s. 42).

⁽²⁾ Dz.U. L 195 z 25.6.1997, s. 1.

⁽³⁾ Decyzja ramowa Rady 2003/568/WSiSW z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie zwalczania korupcji w sektorze prywatnym (Dz.U. L 192 z 31.7.2003, s. 54).

⁽⁴⁾ Dz.U. L 316 z 27.11.1995, s. 48.

⁽⁵⁾ Decyzja ramowa Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie zwalczania terroryzmu (Dz.U. L 164 z 22.6.2002, s. 3).

⁽⁶⁾ Dyrektywa 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu (Dz.U. L 309 z 25.11.2005, s. 15).

⁽⁷⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar (Dz.U. L 101 z 15.4.2011, s. 1).

▼ B

Obowiązek wykluczenia wykonawcy ma zastosowanie również w przypadku, gdy osoba skazana prawomocnym wyrokiem jest członkiem organów administracyjnych, zarządzających lub nadzorczych tego wykonawcy lub posiada w tych organach uprawnienia do reprezentowania, uprawnienia decyzyjne lub kontrolne.

2. Z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia wyklucza się wykonawcę, jeżeli instytucja zamawiająca wie, że ten wykonawca naruszył obowiązki dotyczące płatności podatków lub opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne, i jeżeli ustalono to w drodze ostatecznego i wiążącego orzeczenia sądowego lub decyzji administracyjnej, zgodnie z przepisami prawa kraju, w którym wykonawca ten ma siedzibę, lub zgodnie z przepisami prawa państwa członkowskiego instytucji zamawiającej.

Ponadto instytucje zamawiające mogą wykluczyć lub zostać zobowiązane przez państwa członkowskie do wykluczenia wykonawcy z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia, jeżeli instytucja zamawiająca może za pomocą dowolnych stosownych środków wykazać, że ten wykonawca naruszył obowiązki dotyczące płatności podatków lub opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne.

Ustęp ten przestaje mieć zastosowanie, jeżeli wykonawca spełnił swoje obowiązki, dokonując płatności należnych podatków lub składek na ubezpieczenie społeczne, lub też zawierając wiążące porozumienia w celu spłaty tych należności, obejmujące w stosownych przypadkach narosłe odsetki lub grzywny.

3. Państwa członkowskie mogą przewidzieć odstępstwo od obowiązku wykluczenia, o którym mowa w ust. 1 i 2, w wyjątkowych przypadkach, z uwagi na nadrzędne względy związane z interesem publicznym, takich jak zdrowie publiczne lub ochrona środowiska.

Państwa członkowskie mogą też przewidzieć odstępstwo od obowiązku wykluczenia, o którym mowa w ust. 2, w przypadku gdy wykluczenie byłoby w sposób wyraźny nieproporcjonalne, w szczególności gdy kwota zaległych podatków lub składek na ubezpieczenie społeczne jest niewielka lub gdy – w związku z naruszeniem obowiązków dotyczących płatności podatków lub opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne – wykonawca został poinformowany o dokładnej należnej kwocie w takim terminie, że nie miał możliwości podjęcia środków przewidzianych w ust. 2 akapit trzeci przed upływem terminu złożenia wniosku o dopuszczenie do udziału lub, w przypadku procedur otwartych, terminu złożenia oferty.

4. Instytucje zamawiające mogą wykluczyć lub zostać zobowiązane przez państwa członkowskie do wykluczenia z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia każdego wykonawcy znajdującego się w którejkolwiek z poniższych sytuacji:

a) gdy instytucja zamawiająca za pomocą dowolnych stosownych środków może wykazać naruszenie mających zastosowanie obowiązków, o których mowa w art. 18 ust. 2;

▼B

- b) jeżeli wykonawca zbankrutował lub prowadzone jest wobec niego postępowanie upadłościowe lub likwidacyjne, jego aktywami zarządza likwidator lub sąd, zawarł układ z wierzycielami, jego działalność gospodarcza jest zawieszona albo znajduje się on w innej tego rodzaju sytuacji wynikającej z podobnej procedury przewidzianej w krajowych przepisach ustawowych i wykonawczych;
- c) jeżeli instytucja zamawiająca może wykazać za pomocą stosownych środków, że wykonawca jest winny poważnego wykroczenia zawodowego, które podaje w wątpliwość jego uczciwość;
- d) jeżeli instytucja zamawiająca może stwierdzić, na podstawie wiarygodnych przesłanek, że wykonawca zawarł z innymi wykonawcami porozumienia mające na celu zakłócenie konkurencji;
- e) jeżeli za pomocą mniej inwazyjnych środków nie można skutecznie zlikwidować konfliktu interesów w rozumieniu art. 24;
- f) jeżeli zakłócenie konkurencji wynikające z wcześniejszego udziału wykonawców w przygotowaniu postępowania o udzielenie zamówienia, o którym mowa w art. 41, nie może zostać wyeliminowane za pomocą mniej inwazyjnych środków;
- g) jeżeli wykonawca wykazywał znaczące lub uporczywe niedociągnięcia w spełnieniu istotnego wymogu w ramach wcześniejszej umowy w sprawie zamówienia publicznego, wcześniejszej umowy z podmiotem zamawiającym lub wcześniejszą umową w sprawie koncesji, które doprowadziły do wcześniejszego rozwiązania tej wcześniejszej umowy, odszkodowań lub innych porównywalnych sankcji;
- h) jeżeli wykonawca był winny poważnego wprowadzenia w błąd przy dostarczaniu informacji, które wymagane były do weryfikacji braku podstaw wykluczenia lub do weryfikacji spełnienia kryteriów kwalifikacji, zataił te informacje lub nie jest w stanie przedstawić dokumentów potwierdzających wymaganych na mocy art. 59; lub
- i) jeżeli wykonawca podjął kroki, aby nienależycie wpłynąć na proces podejmowania decyzji przez instytucję zamawiającą, pozyskać informacje poufne, które mogą dać mu nienależną przewagę w postępowaniu o udzielenie zamówienia lub wskutek zaniedbania przedstawić wprowadzające w błąd informacje, które mogą mieć istotny wpływ na decyzje w sprawie wykluczenia, kwalifikacji lub udzielenia zamówienia.

Niezależnie od lit. b) akapitu pierwszego, państwo członkowskie może wymagać lub przewidzieć możliwość, by instytucja zamawiająca podjęła decyzję o niewykluczeniu wykonawcy znajdującego się w jednej z sytuacji, o których mowa w tej literze, gdy stwierdzi ona, że dany wykonawca będzie w stanie zrealizować zamówienie, z uwzględnieniem mających zastosowanie przepisów krajowych i środków dotyczących kontynuowania działalności gospodarczej w przypadku sytuacji, o których mowa w lit. b).

▼B

5. Instytucje zamawiające w dowolnym momencie w trakcie postępowania wykluczają wykonawcę, gdy okaże się, że – z racji czynów popełnionych lub czynności zaniechanych zarówno przed postępowaniem, jak i jego trakcie – dany wykonawca znajduje się w jednej z sytuacji, o których mowa w ust. 1 i 2.

W dowolnym momencie w trakcie postępowania instytucje zamawiające mogą wykluczyć lub zostać zobowiązane przez państwa członkowskie do wykluczenia wykonawcy, gdy okaże się, że – z racji czynów popełnionych lub czynności zaniechanych przed postępowaniem lub w jego trakcie – dany wykonawca znajduje się w jednej z sytuacji, o których mowa w ust. 4.

6. Każdy wykonawca znajdujący się w jednej z sytuacji, o których mowa w ust. 1 i 4, może przedstawić dowody na to, że podjęte przez niego środki są wystarczające do wykazania jego rzetelności pomimo istnienia odpowiedniej podstawy wykluczenia. Jeżeli takie dowody zostaną uznane za wystarczające, dany wykonawca nie zostanie wykluczony z postępowania o udzielenie zamówienia.

W tym celu wykonawca musi udowodnić, że zrekompensował wszelkie szkody spowodowane przestępstwem lub wykroczeniem lub zobowiązał się do ich rekompensaty, wyczerpująco wyjaśnił fakty i okoliczności, aktywnie współpracując z organami śledczymi, i podjął konkretne środki techniczne, organizacyjne i kadrowe, które są odpowiednie dla zapobiegania dalszym przestępstwom lub nieprawidłowemu postępowaniu.

Środki podjęte przez wykonawców są oceniane z uwzględnieniem wagi i szczególnych okoliczności przestępstwa lub wykroczenia. Jeżeli środki zostaną uznane za niewystarczające, wykonawca otrzymuje uzasadnienie takiej decyzji.

Wykonawca, który został prawomocnym wyrokiem wykluczony z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia lub w postępowaniu o udzielenie koncesji, nie jest uprawniony do skorzystania z możliwości przewidzianej w niniejszym ustępie w okresie wykluczenia wynikającym z tego wyroku w państwach członkowskich, w których taki wyrok jest obowiązujący.

7. Państwa członkowskie określają w przepisach ustawodawczych, wykonawczych lub administracyjnych, z uwzględnieniem prawa unijnego, warunki wykonania niniejszego artykułu. W szczególności państwa członkowskie ustalają maksymalny okres wykluczenia w przypadku, gdy wykonawca nie podejmie środków określonych w ust. 6 w celu wykazania swojej rzetelności. Jeżeli okres wykluczenia nie został określony w prawomocnym wyroku, nie przekracza on pięciu lat od daty skazania prawomocnym wyrokiem w przypadkach, o których mowa w ust. 1, i trzech lat od daty odnośnego zdarzenia w przypadkach, o których mowa w ust. 4.

*Artykuł 58***Kryteria kwalifikacji**

1. Kryteria kwalifikacji mogą dotyczyć:

- a) kompetencji do prowadzenia danej działalności zawodowej;
- b) sytuacji ekonomicznej i finansowej;
- c) zdolności technicznej i zawodowej.

▼B

Instytucje zamawiające mogą nakładać na wykonawców kryteria, o których mowa w ust. 2, 3 i 4, wyłącznie jako wymogi dotyczące udziału. Ograniczają wymogi do tych, które są odpowiednie do zapewnienia, że kandydat lub oferent posiadają zdolność prawną, finansową, techniczną i zawodową niezbędne do realizacji udzielanego zamówienia. Wszystkie wymagania muszą być związane z przedmiotem zamówienia i proporcjonalne do tego przedmiotu.

2. W odniesieniu do kompetencji do prowadzenia danej działalności zawodowej instytucje zamawiające mogą wymagać, aby wykonawcy figurowali w jednym z rejestrów zawodowych lub handlowych prowadzonych w ich państwie członkowskim siedziby, jak określono w załączniku XI, lub aby spełnili wszelkie inne wymogi określone w tym załączniku.

W postępowaniach o udzielenie zamówienia na usługi, w zakresie, w jakim wykonawcy muszą posiadać określone zezwolenia lub muszą być członkami określonej organizacji, aby mieć możliwość świadczenia w swoim kraju pochodzenia określonej usługi, instytucja zamawiająca może wymagać od nich udowodnienia, że posiadają oni takie zezwolenie lub status członkowski.

3. W odniesieniu do sytuacji ekonomicznej i finansowej instytucje zamawiające mogą nakładać wymogi zapewniające posiadanie przez wykonawców zdolności ekonomicznej i finansowej niezbędnej do realizacji zamówienia. W tym celu instytucje zamawiające mogą wymagać w szczególności, aby wykonawcy mieli określony minimalny roczny obrót, w tym określony minimalny obrót w obszarze objętym zamówieniem. Ponadto instytucje zamawiające mogą wymagać, by wykonawcy przedstawili informacje na temat ich rocznych sprawozdań finansowych wykazujących stosunki na przykład aktywów do zobowiązań. Mogą również wymagać posiadania odpowiedniego ubezpieczenia z tytułu ryzyka zawodowego.

Minimalny roczny obrót, który muszą wykazać wykonawcy, nie przekracza maksymalnie dwukrotności szacunkowej wartości zamówienia, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków odnoszących się np. do szczególnych ryzyk związanych z charakterem robót budowlanych, usług lub dostaw. Instytucje zamawiające wskazują główne powody zastosowania takiego wymogu w dokumentach zamówienia lub w indywidualnym sprawozdaniu, o którym mowa w art. 84.

Stosunek, przykładowo, aktywów do zobowiązań może być wzięty pod uwagę, gdy instytucja zamawiająca w dokumentach zamówienia określi metody i kryteria takiego uwzględnienia. Tego rodzaju metody i kryteria są przejrzyste, obiektywne i niedyskryminacyjne.

Jeżeli zamówienie jest podzielone na części, niniejszy artykuł ma zastosowanie do każdej poszczególniej części. Instytucja zamawiająca może jednak określić minimalny roczny obrót, który muszą wykazać wykonawcy, poprzez odniesienie do grup części na wypadek, gdyby zwycięskiemu oferentowi przyznano kilka części zamówienia do realizacji w tym samym czasie.

▼B

W przypadku gdy zamówień opartych na umowie ramowej udziela się po ponownym poddaniu zamówienia procedurze konkurencyjnej, wymóg dotyczący maksymalnego rocznego obrotu, o którym mowa w akapicie drugim niniejszego ustępu, oblicza się na podstawie przewidywanej maksymalnej wielkości konkretnych zamówień, które będą realizowane w tym samym czasie, lub, w przypadku gdy nie jest to wiadome, na podstawie szacunkowej wartości umowy ramowej. W przypadku dynamicznych systemów zakupów wymóg dotyczący maksymalnego rocznego obrotu, o którym mowa w akapicie drugim, wyliczany jest na podstawie przewidywanej maksymalnej wielkości określonych zamówień, które mają zostać udzielone w ramach tego systemu.

4. W odniesieniu do zdolności technicznej i zawodowej instytucje zamawiające mogą nałożyć wymogi zapewniające posiadanie przez wykonawców niezbędnych zasobów ludzkich i technicznych oraz doświadczenia umożliwiającego realizację zamówienia na odpowiednim poziomie jakości.

Instytucje zamawiające mogą w szczególności wymagać, aby wykonawcy mieli wystarczający poziom doświadczenia wykazany odpowiednimi referencjami dotyczącymi zamówień wykonanych wcześniej. Instytucja zamawiająca może uznać, że dany wykonawca nie ma wymaganych zdolności zawodowych, jeżeli ustaliła, że wykonawca ma sprzeczne interesy, które mogą mieć negatywny wpływ na realizację zamówienia.

W postępowaniach o udzielenie zamówienia na dostawy, które wymagają wykonania prac dotyczących rozmieszczenia lub instalacji, na usługi lub roboty budowlane, zdolność zawodowa wykonawców do świadczenia usługi lub wykonania instalacji lub robót budowlanych może być oceniana w odniesieniu do ich umiejętności, efektywności, doświadczenia i rzetelności.

5. Instytucje zamawiające wskazują, w ogłoszeniu o zamówieniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania, wymagane warunki udziału, które mogą być wyrażone jako minimalne poziomy zdolności, wraz z odpowiednimi środkami dowodowymi.

*Artykuł 59***Jednolity europejski dokument zamówienia**

1. W chwili składania wniosków o dopuszczenie do udziału lub ofert instytucje zamawiające przyjmują jednolity europejski dokument zamówienia obejmujący zaktualizowane oświadczenie własne jako dowód wstępny zastępujący zaświadczenia wydawane przez organy publiczne lub osoby trzecie na potwierdzenie, że dany wykonawca spełnia którykolwiek z poniższych warunków:

- a) nie znajduje się w jednej z sytuacji, o których mowa w art. 57, w przypadku której wykonawcy muszą lub mogą zostać wykluczeni;
- b) spełnia stosowne kryteria kwalifikacji określone zgodnie z art. 58;
- c) w stosownych przypadkach, spełnia obiektywne zasady i kryteria ustalone zgodnie z art. 65.

W przypadku gdy wykonawca polega na zdolności innych podmiotów na mocy art. 63, jednolity europejski dokument zamówienia zawiera również informacje, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, w odniesieniu do takich podmiotów.

▼B

Jednolity europejski dokument zamówienia obejmuje formalne oświadczenie wykonawcy stwierdzające, że odpowiednia podstawa wykluczenia nie ma zastosowania lub że odpowiednie kryterium kwalifikacji jest spełnione, a także zawiera istotne informacje wymagane przez instytucję zamawiającą. Ponadto jednolity europejski dokument zamówienia określa organ publiczny lub osobę trzecią odpowiedzialne za wystawienie dokumentów potwierdzających i zawiera formalne oświadczenie, z którego wynika, że wykonawca będzie w stanie na żądanie i bez zwłoki przedstawić te dokumenty potwierdzające.

Jeżeli instytucja zamawiająca może uzyskać dokumenty potwierdzające bezpośrednio za pomocą bazy danych, zgodnie z ust. 5, jednolity europejski dokument zamówienia zawiera także informacje wymagane w tym celu, takie jak adres internetowy bazy danych, wszelkie dane identyfikacyjne oraz, w stosownych przypadkach, niezbędne oświadczenie o wyrażeniu zgody.

Wykonawcy mogą ponownie wykorzystać jednolity europejski dokument zamówienia, który został już użyty we wcześniejszym postępowaniu o udzielenie zamówienia, pod warunkiem że potwierdzą, iż informacje w nim zawarte są nadal prawidłowe.

2. Jednolity europejski dokument zamówienia sporządza się na podstawie standardowego formularza. Komisja określi ten standardowy formularz w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 89 ust. 3.

Jednolity europejski dokument zamówienia przedstawia się wyłącznie w formie elektronicznej.

3. Niezależnie od art. 92 Komisja dokona przeglądu praktycznego stosowania jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia, z uwzględnieniem technicznego rozwoju baz danych w państwach członkowskich, i przedstawi stosowne sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie do dnia 18 kwietnia 2017 r.

W stosownych przypadkach, Komisja przedstawi wnioski dotyczące rozwiązań służących optymalizacji transgranicznego dostępu do takich baz danych i stosowania zaświadczeń i poświadczeń na rynku wewnętrznym.

4. Instytucja zamawiająca może na dowolnym etapie postępowania zwrócić się do oferentów i kandydatów o przedłożenie wszystkich lub niektórych dokumentów potwierdzających, jeżeli jest to niezbędne do zapewnienia odpowiedniego przebiegu postępowania.

Przed udzieleniem zamówienia instytucja zamawiająca – z wyjątkiem zamówień udzielanych na podstawie umów ramowych zawartych zgodnie z art. 33 ust. 3 lub art. 33 ust. 4 lit. a) – wymaga, aby oferent, któremu postanowiła udzielić zamówienia, przedłożył aktualne dokumenty potwierdzające zgodnie z art. 60 oraz, w stosownych przypadkach, z art. 62. Instytucja zamawiająca może zwrócić się do wykonawców o uzupełnienie lub wyjaśnienie zaświadczeń otrzymanych zgodnie z art. 60 i 62.

5. Niezależnie od ust. 4 wykonawcy nie są zobowiązani do przedstawiania dokumentów potwierdzających ani innych dowodów w formie dokumentów, jeżeli i w zakresie, w jakim instytucja zamawiająca ma możliwość uzyskania zaświadczeń lub odpowiednich informacji bezpośrednio za pomocą bezpłatnej krajowej bazy danych w dowolnym państwie członkowskim, takiej jak krajowy rejestr zamówień, wirtualna kartoteka przedsiębiorstw, elektroniczny system przechowywania dokumentów lub system kwalifikacji wstępnej.

▼B

Niezależnie od ust. 4 wykonawcy nie są zobowiązani do przedstawiania dokumentów potwierdzających, jeżeli instytucja zamawiająca, która udzieliła zamówienia lub zawarła umowę ramową, już posiada te dokumenty.

Na potrzeby akapitu pierwszego państwa członkowskie zapewniają, by bazy danych, które zawierają odpowiednie informacje na temat wykonawców i do których dostęp mogą uzyskiwać instytucje zamawiające tych państw członkowskich, umożliwiły dostęp, na tych samych warunkach, również instytucjom zamawiającym z innych państw członkowskich.

6. Państwa członkowskie udostępniają i aktualizują w systemie e-Certis pełny wykaz baz danych zawierających stosowne informacje na temat wykonawców, do których to baz danych mogą uzyskiwać dostęp instytucje zamawiające z innych państw członkowskich. Państwa członkowskie przekazują innym państwom członkowskim na żądanie wszelkie informacje dotyczące baz danych, o których mowa w niniejszym artykule.

*Artykuł 60***Środki dowodowe**

1. Instytucje zamawiające mogą wymagać zaświadczeń, oświadczeń i innych środków dowodowych, o których mowa w ust. 2, 3 i 4 niniejszego artykułu oraz w załączniku XII, jako dowodów na brak podstaw wykluczenia, o których mowa w art. 57, oraz dowodów spełnienia kryteriów kwalifikacji zgodnie z art. 58.

Instytucje zamawiające nie wymagają środków dowodowych innych niż te, o których mowa w niniejszym artykule i w art. 62. W odniesieniu do art. 63 wykonawcy mogą wykorzystać wszelkie odpowiednie środki dowodowe, aby udowodnić instytucji zamawiającej, że będą mieli do swojej dyspozycji niezbędne zasoby.

2. Jako wystarczające dowody potwierdzające, że do wykonawcy nie ma zastosowania żaden z przypadków wymienionych w art. 57, instytucje zamawiające przyjmują:

- a) w odniesieniu do ust. 1 wspomnianego artykułu – wyciąg z odpowiedniego rejestru, takiego jak rejestr sądowy, lub, w przypadku jego braku, równoważny dokument wykazujący, że wymogi te zostały spełnione, wydany przez właściwy organ sądowy lub administracyjny państwa członkowskiego lub państwa pochodzenia lub państwa, w którym wykonawca ma siedzibę;
- b) w odniesieniu do ust. 2 i ust. 4 lit. b) wspomnianego artykułu – zaświadczenie wydane przez właściwy organ danego państwa członkowskiego lub danego państwa trzeciego.

W przypadku gdy państwo członkowskie lub państwo trzecie nie wydaje takich dokumentów lub zaświadczeń bądź gdy nie obejmują one wszystkich przypadków określonych w art. 57 ust. 1 i 2 oraz w art. 57 ust. 4 lit. b), można je zastąpić oświadczeniem złożonym pod przysięgą lub, w państwach członkowskich lub państwach trzecich nieposiadających przepisów o oświadczeniach pod przysięgą, uroczystym oświadczeniem złożonym przez zainteresowaną osobę przed właściwym organem sądowym lub administracyjnym, notariuszem, albo właściwym organem zawodowym lub branżowym w państwie członkowskim lub w państwie pochodzenia wykonawcy lub w państwie, w którym ma on siedzibę.

▼B

Państwo członkowskie w odpowiednich przypadkach wystawia oświadczenie urzędowe potwierdzające, że dokumenty lub zaświadczenia, o których mowa w niniejszym ustępie, nie są wystawiane lub że nie obejmują one wszystkich sytuacji, o których mowa w art. 57 ust. 1 i 2 oraz art. 57 ust. 4 lit. b). Takie oświadczenia urzędowe są udostępniane za pomocą internetowego repozytorium zaświadczeń (e-Certis), o którym mowa w art. 61.

3. Co do zasady, sytuację ekonomiczną i finansową wykonawcy można udowodnić za pomocą jednego lub większej liczby dokumentów wymienionych w załączniku XII część I.

Jeżeli z jakiegokolwiek uzasadnionego powodu wykonawca nie może przedstawić dokumentów wymaganych przez instytucję zamawiającą, może udowodnić swoją sytuację ekonomiczną i finansową za pomocą dowolnego innego dokumentu, który instytucja zamawiająca uzna za odpowiedni.

4. W zależności od charakteru, ilości lub znaczenia, a także przeznaczenia robót budowlanych, dostaw lub usług, zdolność techniczną wykonawcy można udowodnić za pomocą co najmniej jednego ze środków wymienionych w załączniku XII część II.

5. Państwa członkowskie udostępniają innym państwom członkowskim, na ich wniosek, wszelkie informacje dotyczące podstaw wykluczenia wymienionych w art. 57, kompetencji do prowadzenia działalności zawodowej oraz zdolności finansowej i technicznej oferentów, o której mowa w art. 58, jak również wszelkie informacje dotyczące środków dowodowych, o których mowa w niniejszym artykule.

*Artykuł 61***Internetowe repozytorium zaświadczeń (e-Certis)**

1. W celu ułatwienia zamówień transgranicznych państwa członkowskie zapewniają stałą aktualizację informacji dotyczących zaświadczeń i innych rodzajów dowodów w formie dokumentów wprowadzanych do systemu e-Certis stworzonego przez Komisję.

2. Instytucje zamawiające korzystają z systemu e-Certis i wymagają przede wszystkim takich rodzajów zaświadczeń lub dowodów w formie dokumentów, które są objęte e-Certis.

3. Komisja udostępnia w e-Certis wszystkie wersje językowe jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia.

*Artykuł 62***Normy zapewniania jakości i normy zarządzania środowiskowego**

1. W przypadku gdy instytucje zamawiające wymagają przedstawienia zaświadczeń sporządzonych przez niezależne jednostki zajmujące się poświadczaniem spełnienia przez wykonawcę określonych norm zapewniania jakości, w tym w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych, odnoszą się one do systemów zapewniania jakości opartych na odpowiednich seriach norm europejskich poświadczonych przez akredytowane jednostki. Instytucje zamawiające uznają równoważne zaświadczenia wydane przez jednostki mające siedzibę w innych państwach członkowskich. Akceptują one także inne dowody stosowania równoważnych środków zapewniania jakości, jeżeli dany wykonawca nie ma możliwości uzyskania takich zaświadczeń w odpowiednim terminie z przyczyn, których nie można temu wykonawcy przypisać, pod warunkiem że dany wykonawca dowiedzie, że proponowane środki zapewniania jakości są zgodne z wymaganymi normami zapewniania jakości.

▼B

2. W przypadku gdy instytucje zamawiające wymagają przedstawienia zaświadczeń sporządzonych przez niezależne jednostki zajmujące się poświadczaniem spełnienia przez wykonawcę wymogów określonych systemów lub norm zarządzania środowiskowego, odnoszą się one do unijnego systemu ekzarządzania i audytu (EMAS), do innych systemów zarządzania środowiskowego uznanych zgodnie z art. 45 rozporządzenia (WE) nr 1221/2009 lub do innych norm zarządzania środowiskowego opartych na odpowiednich normach europejskich lub międzynarodowych opracowanych przez akredytowane jednostki. Instytucje zamawiające uznają równoważne zaświadczenia wydane przez jednostki mające siedzibę w innych państwach członkowskich.

W przypadku gdy dany wykonawca w sposób oczywisty nie ma dostępu do takich zaświadczeń ani możliwości ich uzyskania w odpowiednim terminie z przyczyn, których nie można temu wykonawcy przypisać, instytucja zamawiająca akceptuje także inne dowody dotyczące środków zarządzania środowiskowego, pod warunkiem że wykonawca dowiedzie, że środki te są równoważne środkom wymaganym na mocy mającego zastosowanie systemu zarządzania środowiskowego lub normy.

3. Państwa członkowskie udostępniają innym państwom członkowskim, na ich wniosek, zgodnie z art. 86, wszelkie informacje dotyczące dokumentów przedstawianych w charakterze dowodów spełnienia wymogów norm jakościowych i środowiskowych, o których mowa w ust. 1 i 2.

*Artykuł 63***Poleganie na zdolności innych podmiotów**

1. W odniesieniu do kryteriów dotyczących sytuacji ekonomicznej i finansowej, określonych zgodnie z art. 58 ust. 3, oraz kryteriów dotyczących zdolności technicznej i zawodowej, określonych zgodnie z art. 58 ust. 4, wykonawca może, w stosownych przypadkach oraz w odniesieniu do konkretnego zamówienia, polegać na zdolności innych podmiotów, niezależnie od charakteru prawnego łączących go z nimi powiązań. W odniesieniu do kryteriów dotyczących wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, określonych w załączniku XII część II lit. f), lub dotyczących stosownego doświadczenia zawodowego, wykonawcy mogą jednak polegać na zdolności innych podmiotów tylko wtedy, gdy te ostatnie zrealizują roboty budowlane lub usługi, odnośnie do których takie zdolności są niezbędne. W przypadku gdy wykonawca chce polegać na zdolności innych podmiotów, musi udowodnić instytucji zamawiającej, że będzie dysponował niezbędnymi zasobami, przedstawiając na przykład w tym celu stosowne zobowiązanie takich podmiotów.

Instytucja zamawiająca sprawdza, zgodnie z art. 59, 60 i 61, czy podmioty, na których zdolności wykonawca zamierza polegać, spełniają odpowiednio kryteria kwalifikacji, i czy istnieją podstawy wykluczenia na mocy art. 57. Instytucja zamawiająca wymaga, by wykonawca zastąpił podmiot, który nie spełnia stosownego kryterium kwalifikacji lub wobec którego istnieją obowiązkowe podstawy wykluczenia. Instytucja zamawiająca może wymagać lub może być zobowiązana przez państwo członkowskie do wymagania, by wykonawca zastąpił podmiot, wobec którego istnieją nieobowiązkowe podstawy wykluczenia.

▼B

Jeżeli wykonawca polega na zdolności innych podmiotów w odniesieniu do kryteriów dotyczących sytuacji ekonomicznej i finansowej, instytucja zamawiająca może wymagać od wykonawcy i tych podmiotów solidarnej odpowiedzialności za realizację zamówienia.

Na tych samych warunkach grupa wykonawców, o której mowa w art. 19 ust. 2, może polegać na zdolności członków tej grupy lub innych podmiotów.

2. W przypadku zamówień na roboty budowlane, zamówień na usługi oraz prac związanych z rozmieszczeniem lub instalacją w ramach zamówienia na dostawy, instytucje zamawiające mogą wymagać, aby określone kluczowe zadania były wykonywane bezpośrednio przez samego oferenta lub, w przypadku oferty złożonej przez grupę wykonawców, o której mowa w art. 19 ust. 2, przez uczestnika tej grupy.

*Artykuł 64***Urzędowe wykazy zatwierdzonych wykonawców oraz certyfikacja przez jednostki prawa publicznego lub prywatnego**

1. Państwa członkowskie mogą ustanowić lub prowadzić urzędowe wykazy zatwierdzonych wykonawców, dostawców lub usługodawców albo przewidzieć ich certyfikację przez jednostki certyfikujące spełniające wymogi europejskich norm certyfikacji w rozumieniu załącznika VII.

Powiadają one Komisję oraz pozostałe państwa członkowskie o adresie jednostki certyfikującej albo jednostki odpowiedzialnej za urzędowe wykazy, do których należy przysyłać wnioski.

2. Państwa członkowskie dostosowują do przepisów niniejszej sekcji warunki dokonywania wpisów do urzędowych wykazów, o których mowa w ust. 1, oraz warunki wydawania zaświadczeń przez jednostki certyfikujące.

Państwa członkowskie dostosowują także te warunki do przepisów art. 63 w odniesieniu do wniosków o dokonanie wpisu składanych przez wykonawców należących do grupy i powołujących się na zasoby udostępnione im przez inne podmioty należące do tej grupy. W takich przypadkach wykonawcy ci muszą udowodnić organowi sporządzającemu urzędowy wykaz, iż będą mieć te zasoby do dyspozycji przez cały okres ważności zaświadczenia potwierdzającego ich wpis do urzędowego wykazu i że przez ten sam okres podmioty te nadal będą spełniały wymogi kwalifikacji podmiotowej objęte urzędowym wykazem lub zaświadczeniem, na których wykonawcy polegają na potrzeby wpisu do wykazu.

3. Wykonawcy wpisani do urzędowych wykazów lub posiadający zaświadczenie mogą na potrzeby każdego zamówienia przedłożyć instytucji zamawiającej zaświadczenie o wpisie wydane przez właściwy organ lub zaświadczenie wystawione przez właściwą jednostkę certyfikującą.

W takich zaświadczeniach wskazane są dokumenty, które stanowiły podstawę wpisu wykonawcy do urzędowego wykazu lub uzyskania przez niego certyfikacji, a także klasyfikację ustaloną w tym wykazie.

▼B

4. Poświadczony przez właściwy organ wpis do urzędowego wykazu lub zaświadczenie wydane przez jednostkę certyfikującą stanowią podstawę domniemania spełnienia przez dany podmiot wymogów kwalifikacji podmiotowej objętych urzędowym wykazem lub zaświadczeniem.

5. Informacje, które wynikają z wpisu do wykazu urzędowego lub certyfikacji, nie mogą być kwestionowane bez uzasadnienia. Przed udzieleniem zamówienia można każdorazowo wymagać od każdego wpisanego wykonawcy dodatkowego zaświadczenia dotyczącego płatności składek na ubezpieczenie społeczne oraz podatków.

Instytucje zamawiające innych państw członkowskich stosują ust. 3 oraz akapit pierwszy niniejszego ustępu jedynie wobec wykonawców mających siedzibę w państwie członkowskim prowadzącym wykaz urzędowy.

6. Wymagania dotyczące dowodu spełniania kryteriów kwalifikacji podmiotowej objętych urzędowym wykazem lub zaświadczeniem muszą być zgodne z art. 60 oraz, w stosownych przypadkach, z art. 62. W przypadku ewentualnego wpisu wykonawców z innych państw członkowskich do wykazu urzędowego lub ich certyfikacji nie wymaga się żadnych dalszych dowodów ani oświadczeń innych niż wymagane od wykonawców krajowych.

Wykonawcy mogą w dowolnym momencie zwrócić się o dokonanie wpisu do urzędowego wykazu lub wydanie zaświadczenia. Są oni informowani w odpowiednio krótkim czasie o decyzji organu prowadzącego urzędowy wykaz lub właściwej jednostki certyfikującej.

7. Wykonawcy z innych państw członkowskich nie są zobowiązani do uzyskania takiego wpisu lub certyfikacji w celu udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia. Instytucje zamawiające uznają równoważne zaświadczenia wydawane przez jednostki mające siedziby w innych państwach członkowskich. Akceptują one również inne równoważne środki dowodowe.

8. Państwa członkowskie udostępniają innym państwom członkowskim, na ich wniosek, wszelkie informacje dotyczące dokumentów przedstawianych w charakterze dowodów na to, że wykonawcy spełniają wymogi dotyczące wpisu do urzędowego wykazu zatwierdzonych wykonawców, bądź dowodów na to, że wykonawcy z innego państwa członkowskiego posiadają równoważne zaświadczenie.

Podsekcja 2**Ograniczanie liczby kandydatów, ofert i rozwiązań***Artykuł 65***Ograniczanie liczby kwalifikujących się kandydatów, którzy zostaną zaproszeni do udziału**

1. W przypadku procedur ograniczonych, procedur konkurencyjnych z negocjacjami, procedur dialogu konkurencyjnego oraz partnerstwa innowacyjnego instytucje zamawiające mogą ograniczyć liczbę kandydatów spełniających kryteria kwalifikacji, których zaproszą do złożenia ofert lub prowadzenia dialogu, o ile dostępna jest minimalna liczba, zgodnie z ust. 2, kwalifikujących się kandydatów.

▼B

2. Instytucje zamawiające wskazują w ogłoszeniu o zamówieniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania obiektywne i niedyskryminacyjne kryteria lub zasady, które zamierzają stosować, minimalną liczbę kandydatów, których zamierzają zaprosić, oraz, w stosownych przypadkach, ich maksymalną liczbę.

W procedurach ograniczonych minimalna liczba oznacza pięciu kandydatów. W procedurze konkurencyjnej z negocjacjami, dialogu konkurencyjnym i partnerstwie innowacyjnym minimalna liczba kandydatów wynosi trzy. W każdym przypadku liczba zaproszonych kandydatów musi być wystarczająca, aby zapewnić prawdziwą konkurencję.

Instytucje zamawiające zapraszają kandydatów w liczbie nie mniejszej od liczby minimalnej. W przypadku gdy liczba kandydatów spełniających kryteria kwalifikacji oraz posiadających wymagane minimalne poziomy zdolności, o których mowa w art. 58 ust. 5, jest mniejsza od minimalnej liczby, instytucja zamawiająca może kontynuować postępowanie, zapraszając kandydatów posiadających wymagany potencjał. W ramach tego samego postępowania instytucja zamawiająca nie bierze pod uwagę wykonawców, którzy nie złożyli wniosków o dopuszczenie do udziału, ani kandydatów, którzy nie posiadają wymaganego potencjału.

*Artykuł 66***Ograniczanie liczby ofert i rozwiązań**

W przypadku gdy instytucje zamawiające korzystają z możliwości ograniczenia liczby negocjowanych ofert, jak przewidziano w art. 29 ust. 6, lub rozwiązań do dyskusji, jak przewidziano w art. 30 ust. 4, stosując one w tym celu kryteria udzielenia zamówienia podane w dokumentach zamówienia. Liczba uzyskana na ostatnim etapie musi zapewniać prawdziwą konkurencję, o ile istnieje wystarczająca liczba oferentów, rozwiązań lub kwalifikujących się kandydatów.

Podsekcja 3

Udzielenie zamówienia*Artykuł 67***Kryteria udzielenia zamówienia**

1. Bez uszczerbku dla krajowych przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych dotyczących cen określonych dostaw lub wynagradzania z tytułu określonych usług, instytucje zamawiające opierają udzielanie zamówień publicznych na ofercie najkorzystniejszej ekonomicznie.

2. Ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie z punktu widzenia instytucji zamawiającej określa się na podstawie ceny lub kosztu, z wykorzystaniem podejścia opartego na efektywności kosztowej, takiego jak rachunek kosztów cyklu życia zgodnie z art. 68; może ona obejmować najlepszą relację jakości do ceny, którą szacuje się na podstawie kryteriów obejmujących aspekty jakościowe, środowiskowe lub społeczne związane z przedmiotem danego zamówienia publicznego. Kryteria takie mogą np. obejmować:

a) jakość, w tym wartość techniczną, właściwości estetyczne i funkcjonalne, dostępność, projektowanie dla wszystkich użytkowników, cechy społeczne, środowiskowe i innowacyjne, handel i jego warunki;

▼B

- b) organizację, kwalifikacje i doświadczenie personelu wyznaczonego do realizacji danego zamówienia, w przypadku gdy właściwości wyznaczonego personelu mogą mieć znaczący wpływ na poziom wykonania zamówienia; lub
- c) serwis posprzedażny oraz pomoc techniczną, warunki dostawy, takie jak termin dostawy, sposób dostawy oraz czas dostawy lub okres realizacji.

Składnik kosztowy może również mieć postać stałej ceny lub kosztu stałego, na podstawie których wykonawcy konkurują wyłącznie w oparciu o kryteria jakościowe.

Państwa członkowskie mogą postanowić, że instytucje zamawiające nie mogą stosować wyłącznie ceny lub wyłącznie kosztu jako jedynego kryterium udzielenia zamówienia, lub ograniczyć ich zastosowanie do określonych kategorii instytucji zamawiających lub określonych rodzajów zamówień.

3. Uznaje się, że kryteria udzielenia zamówienia są powiązane z przedmiotem zamówienia publicznego, jeżeli dotyczą robót budowlanych, dostaw lub usług, które mają być zrealizowane w ramach tego zamówienia, we wszystkich aspektach oraz na wszystkich etapach ich cyklu życia, co obejmuje czynniki związane z:

- a) określonym procesem produkcji, dostarczania lub wprowadzania tych robót budowlanych, dostaw lub usług na rynek; albo
- b) określonym procesem dotyczącym innego etapu cyklu życia tych robót budowlanych, dostaw lub usług;

nawet jeżeli te czynniki nie są ich istotnym elementem.

4. Kryteria udzielenia zamówienia nie mogą skutkować przyznaniem instytucji zamawiającej nieograniczonej swobody wyboru. Zapewniają one możliwość efektywnej konkurencji i dołączone są do nich specyfikacje, które umożliwiają skuteczną weryfikację informacji przedstawianych przez oferentów, tak aby ocenić, na ile oferty spełniają kryteria udzielenia zamówienia. W razie wątpliwości instytucje zamawiające skutecznie weryfikują prawidłowość informacji i dowodów przedstawionych przez oferentów.

5. Instytucja zamawiająca określa w dokumentach zamówienia względną wagę, jaką przypisuje każdemu z kryteriów wybranych do celów ustalenia oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, z wyjątkiem sytuacji, gdy najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę określa się wyłącznie na podstawie ceny.

Wagi te mogą być wyrażone za pomocą przedziału z odpowiednią rozpiętością maksymalną.

Jeżeli przypisanie wagi nie jest możliwe z obiektywnych przyczyn, instytucja zamawiająca wskazuje kryteria w kolejności od najważniejszego do najmniej ważnego.

Artykuł 68

Rachunek kosztów cyklu życia

1. Rachunek kosztów cyklu życia obejmuje w odpowiednim zakresie niektóre lub wszystkie poniższe koszty ponoszone w czasie cyklu życia produktu, usługi lub robót budowlanych:

▼ B

- a) koszty poniesione przez instytucję zamawiającą lub innych użytkowników, takie jak:
  - (i) koszty związane z nabyciem;
  - (ii) koszty użytkowania, takie jak zużycie energii i innych zasobów;
  - (iii) koszty utrzymania;
  - (iv) koszty związane z wycofaniem z eksploatacji, takie jak koszty zbiórki i recyklingu;
- b) koszty przypisywane ekologicznym efektom zewnętrznym związane z produktem, usługą lub robotami budowlanymi na przestrzeni ich cyklu życia, o ile ich wartość pieniężną można określić i zweryfikować; takie koszty mogą obejmować koszty emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń oraz inne koszty łagodzenia zmiany klimatu.

2. W przypadku gdy instytucje zamawiające szacują koszty przy pomocy podejścia opartego na rachunku kosztów cyklu życia, określają w dokumentach zamówienia dane, które powinni przedstawić oferenci, oraz metodę, którą zastosuje instytucja zamawiająca do określenia kosztów cyklu życia na podstawie tych danych.

Metoda zastosowana do oszacowania kosztów przypisywanych ekologicznym efektom zewnętrznym musi spełniać wszystkie następujące warunki:

- a) jest oparta na kryteriach obiektywnie możliwych do zweryfikowania i niedyskryminacyjnych. W szczególności w przypadku gdy metoda ta nie została ustalona na potrzeby powtarzalnego lub ciągłego stosowania, w sposób nieuzasadniony nie może ona działać na korzyść lub niekorzyść niektórych wykonawców;
- b) jest dostępna dla wszystkich zainteresowanych stron;
- c) wymagane dane mogą zostać dostarczone uzasadnionym nakładem sił przez wykonawców działających z należytą starannością, w tym wykonawców z państw trzecich będących stronami Porozumienia GPA lub innych umów międzynarodowych wiążących Unię.

3. W przypadku gdy na mocy unijnego aktu ustawodawczego obowiązkowa stała się jakakolwiek wspólna metoda kalkulacji kosztów cyklu życia, do oszacowania tych kosztów stosowana będzie ta wspólna metoda.

Wykaz takich aktów ustawodawczych i, w razie potrzeby, aktów delegowanych je uzupełniających określa załącznik XIII. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 87 w sprawie aktualizacji tego wykazu, w przypadku gdy konieczna jest taka aktualizacja w związku z przyjęciem nowych przepisów wprowadzających obowiązek stosowania wspólnej metody albo uchycieniem lub modyfikacją istniejących aktów prawnych.

▼B*Artykuł 69***Rażąco niskie oferty**

1. Instytucje zamawiające wymagają od wykonawców wyjaśnień dotyczących ceny lub kosztów zaproponowanych w ofercie, jeżeli oferta wydaje się rażąco niska w stosunku do odnośnych robót budowlanych, dostaw lub usług.

2. Wyjaśnienia, o których mowa w ust. 1, mogą w szczególności dotyczyć:

- a) ekonomiczności procesu produkcyjnego, świadczonych usług lub danej metody budowy;
- b) wybranych rozwiązań technicznych lub dostępnych dla oferenta wyjątkowo korzystnych warunków dostawy produktów lub usług bądź realizacji obiektu budowlanego;
- c) oryginalności obiektu budowlanego, dostaw lub usług, proponowanych przez oferenta;
- d) zgodności z obowiązkami, o których mowa w art. 18 ust. 2;
- e) zgodności z obowiązkami, o których mowa w art. 71;
- f) możliwości uzyskania przez oferenta pomocy państwa.

3. Instytucja zamawiająca ocenia dostarczone informacje w drodze konsultacji z oferentem. Może ona odrzucić ofertę wyłącznie w przypadku, gdy dostarczone dowody nie uzasadniają w zadowalającym stopniu niskiego poziomu proponowanej ceny lub proponowanych kosztów, biorąc pod uwagę elementy, o których mowa w ust. 2.

Instytucje zamawiające odrzucają ofertę, jeżeli stwierdzą, że jest ona rażąco niska, ponieważ jest niezgodna z mającymi zastosowanie obowiązkami, o których mowa w art. 18 ust. 2.

4. Jeżeli instytucja zamawiająca stwierdzi, że oferta jest rażąco niska ze względu na fakt otrzymania przez oferenta pomocy państwa, może odrzucić taką ofertę na tej podstawie jedynie po konsultacji z oferentem, gdy oferent nie jest w stanie udowodnić w wystarczającym terminie wyznaczonym przez tę instytucję zamawiającą, że pomoc ta była zgodna z zasadami rynku wewnętrznego w rozumieniu art. 107 TFUE. W przypadku gdy instytucja zamawiająca odrzuca ofertę w takich okolicznościach, powiadamia o tym fakcie Komisję.

▼B

5. Państwa członkowskie udostępniają innym państwom członkowskim, na ich wniosek, w drodze współpracy administracyjnej, wszelkie informacje, jakimi dysponują, takie jak przepisy ustawowe, wykonawcze, mające powszechnie zastosowanie układy zbiorowe lub krajowe standardy techniczne, dotyczące dowodów i dokumentów przedstawianych w związku z aspektami wymienionymi w ust. 2.

*ROZDZIAŁ IV***Realizacja zamówienia***Artykuł 70***Warunki realizacji zamówień**

Institucje zamawiające mogą określić szczególne warunki związane z realizacją zamówienia, pod warunkiem że są one powiązane z przedmiotem zamówienia w rozumieniu art. 67 ust. 3 i wskazane w zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie lub w dokumentach zamówienia. Warunki te mogą obejmować aspekty gospodarcze, związane z innowacyjnością, środowiskowe, społeczne lub związane z zatrudnieniem.

*Artykuł 71***Podwykonawstwo**

1. Przestrzeganie przez podwykonawców obowiązków, o których mowa w art. 18 ust. 2, zapewnia się za pomocą odpowiednich działań podejmowanych przez właściwe organy krajowe działające w zakresie ich obowiązków i kompetencji.

2. W dokumentach zamówienia instytucja zamawiająca może zażądać albo zostać zobowiązana przez państwo członkowskie do zażądania od oferenta, aby wskazał on w swojej ofercie ewentualną część zamówienia, której wykonanie zamierza zlecić osobom trzecim w ramach podwykonawstwa, a także aby podał ewentualnych proponowanych podwykonawców.

3. Państwa członkowskie mogą postanowić, że instytucja zamawiająca – na wniosek podwykonawcy i jeżeli pozwala na to charakter zamówienia – przekazuje bezpośrednio podwykonawcy płatności należne za usługi, dostawy lub roboty budowlane zrealizowane dla wykonawcy, któremu udzielono zamówienia publicznego (głównego wykonawcy). Stosowne środki mogą obejmować odpowiednie mechanizmy umożliwiający głównemu wykonawcy zgłaszanie zastrzeżeń co do nienależnych płatności. Ustalenia dotyczące takiego trybu płatności są określane w dokumentach zamówienia.

4. Przepisy ust. 1–3 pozostają bez uszczerbku dla kwestii odpowiedzialności głównego wykonawcy.

5. W przypadku zamówień na roboty budowlane i w odniesieniu do usług, które mają być wykonane na obiekcie pod bezpośrednim nadzorem instytucji zamawiającej, po udzieleniu zamówienia i nie później niż w chwili rozpoczęcia realizacji zamówienia, instytucja zamawiająca wymaga od głównego wykonawcy, by wskazał instytucji zamawiającej nazwę/imię i nazwisko, dane kontaktowe i przedstawicieli prawnych podwykonawców tegoż głównego wykonawcy, zaangażowanych w takie roboty budowlane lub usługi, w zakresie znanym w tym momencie. Instytucja zamawiająca wymaga od głównego wykonawcy, by powiadamiał ją o wszelkich zmianach w odniesieniu do tych informacji w trakcie zamówienia, a także by przekazywał jej wymagane informacje na temat ewentualnych nowych podwykonawców, których w późniejszym okresie angażuje do realizacji takich robót budowlanych lub usług.

▼B

Niezależnie od akapitu pierwszego państwa członkowskie mogą nałożyć obowiązek dostarczenia wymaganych informacji bezpośrednio na głównego wykonawcę.

Gdy jest to konieczne do celów ust. 6 lit. b) niniejszego artykułu, wymaganym informacjom towarzyszą oświadczenia własne podwykonawców, przewidziane w art. 59. Środki wykonawcze na mocy ust. 8 niniejszego artykułu mogą przewidywać, że podwykonawcy przedstawiani po udzieleniu zamówienia przedkładają zaświadczenia i inne dokumenty potwierdzające zamiast oświadczeń własnych.

Przepisy akapitu pierwszego nie mają zastosowania do dostawców.

Institucje zamawiające mogą rozszerzyć lub zostać zobowiązane przez państwa członkowskie do rozszerzenia obowiązków przewidzianych w akapicie pierwszym przykładowo na:

- a) zamówienia na dostawy, zamówienia na usługi inne niż te dotyczące usług, które mają być wykonane na obiektach pod bezpośrednim nadzorem instytucji zamawiającej, lub na dostawców uczestniczących w zamówieniach na roboty budowlane lub usługi;
- b) podwykonawców będących podwykonawcami podwykonawców głównego wykonawcy lub jeszcze dalej na kolejne elementy łańcucha podwykonawców.

6. Aby uniknąć przypadków naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 18 ust. 2, można podjąć stosowne środki, takie jak:

- a) w przypadku gdy przepisy krajowe państwa członkowskiego przewidują mechanizm wspólnej odpowiedzialności między podwykonawcami a głównym wykonawcą, dane państwo członkowskie zapewnia stosowanie odpowiednich przepisów zgodnie z warunkami określonymi w art. 18 ust. 2;
- b) instytucje zamawiające mogą, zgodnie z art. 59, 60 i 61 sprawdzić lub zostać zobowiązane przez państwa członkowskie do sprawdzenia, czy istnieją podstawy wykluczenia podwykonawców na mocy art. 57. W takich przypadkach instytucja zamawiająca wymaga, by wykonawca zastąpił podwykonawcę, w odniesieniu do którego weryfikacja wykazała, że istnieją obowiązkowe podstawy wykluczenia. Instytucja zamawiająca może wymagać lub zostać zobowiązana przez państwa członkowskie do wymagania, by wykonawca zastąpił podwykonawcę, w odniesieniu do którego weryfikacja wykazała, że istnieją nieobowiązkowe podstawy wykluczenia.

7. Państwa członkowskie mogą przewidzieć w ramach prawa krajowego bardziej rygorystyczne przepisy dotyczące odpowiedzialności lub podjąć dalej idące środki na mocy prawa krajowego w odniesieniu do bezpośrednich płatności na rzecz podwykonawców, przykładowo wprowadzając przepisy dotyczące bezpośrednich płatności na rzecz podwykonawców, bez konieczności występowania przez podwykonawców z żądaniem takiej bezpośredniej płatności.

▼B

8. Państwa członkowskie, które postanowiły wprowadzić środki na mocy ust. 3, 5 lub 6, określają warunki wykonania tych środków w drodze przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych i z uwzględnieniem prawa unijnego. Państwa członkowskie mogą przy tym ograniczyć możliwość stosowania tych przepisów, np. do określonych rodzajów zamówień, określonych kategorii instytucji zamawiających lub wykonawców lub wprowadzając dolny limit kwoty.

*Artykuł 72***Modyfikacja umów w okresie ich obowiązywania**

1. Zamówienia i umowy ramowe można modyfikować bez przeprowadzania nowego postępowania o udzielenie zamówienia zgodnie z niniejszą dyrektywą w dowolnym z poniższych przypadków:

- a) gdy modyfikacje, niezależnie od ich wartości pieniężnej, zostały przewidziane w pierwotnych dokumentach zamówienia w jasnych, precyzyjnych i jednoznacznych klauzulach przeglądowych, które mogą obejmować klauzule zmiany ceny, lub opcje. Tego rodzaju klauzule podają zakres i charakter możliwych modyfikacji lub opcji, a także warunki, na jakich można je stosować. Nie mogą one przewidywać modyfikacji ani opcji, które zmieniłyby ogólny charakter umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej;
- b) w przypadku dodatkowych robót budowlanych, usług lub dostaw wykonywanych przez pierwotnego wykonawcę, które stały się niezbędne i które nie były uwzględnione w pierwotnym zamówieniu, jeżeli zmiana wykonawcy:
  - (i) nie może zostać dokonana z powodów ekonomicznych lub technicznych, takich jak wymogi dotyczące zamienności lub interoperacyjności w odniesieniu do istniejącego sprzętu, usług lub instalacji zamówionych w ramach pierwotnego zamówienia; oraz
  - (ii) spowodowałaby istotną niedogodność lub znaczne zwiększenie kosztów dla instytucji zamawiającej.

Niemniej jednak ewentualny wzrost ceny nie przekracza 50 % wartości pierwotnej umowy w sprawie zamówienia. W przypadku wprowadzania kilku kolejnych modyfikacji ograniczenie to ma zastosowanie do wartości każdej z nich. Takie kolejne modyfikacje nie mogą mieć na celu obejścia niniejszej dyrektywy;

- c) gdy spełnione są wszystkie następujące warunki:
  - (i) konieczność modyfikacji spowodowana jest okolicznościami, których instytucja zamawiająca, działająca z należytą starannością, nie mogła przewidzieć;
  - (ii) modyfikacja nie zmienia ogólnego charakteru umowy w sprawie zamówienia;
  - (iii) ewentualny wzrost ceny nie jest wyższy niż 50 % wartości pierwotnej umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej. W przypadku wprowadzania kilku kolejnych modyfikacji ograniczenie to ma zastosowanie do wartości każdej z nich. Takie kolejne modyfikacje nie mogą mieć na celu obejścia przepisów niniejszej dyrektywy;

▼B

- d) gdy nowy wykonawca zastępuje wykonawcę, któremu instytucja zamawiająca pierwotnie udzieliła zamówienia, w wyniku:
- (i) jednoznacznej klauzuli przeglądowej lub opcji zgodnych z lit. a);
  - (ii) sukcesji uniwersalnej lub częściowej w prawa i obowiązki pierwotnego wykonawcy, w wyniku restrukturyzacji, w tym przejęcia, połączenia, nabycia lub upadłości, przez innego wykonawcę, który spełnia pierwotnie ustalone kryteria kwalifikacji podmiotowej, pod warunkiem że nie pociąga to za sobą innych istotnych modyfikacji umowy i nie ma na celu obejścia stosowania niniejszej dyrektywy; lub
  - (iii) sytuacji, gdy instytucja zamawiająca sama przyjmuje zobowiązania głównego wykonawcy względem jego podwykonawców, gdy możliwość taką przewidują przepisy krajowe na mocy art. 71;
- e) gdy modyfikacje, niezależnie od ich wartości, są nieistotne w rozumieniu ust. 4.

Instytucje zamawiające, które wprowadziły do umowy w sprawie zamówienia modyfikacje w przypadkach określonych w lit. b) i c) niniejszego ustępu, publikują w związku z tym stosowne ogłoszenie w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Ogłoszenie to zawiera informacje określone w załączniku V część G i jest publikowane zgodnie z art. 51.

2. Ponadto i bez konieczności sprawdzania, czy warunki określone w ust. 4 lit. a)–d) zostały spełnione, umowy można również modyfikować bez konieczności przeprowadzania nowego postępowania o udzielenie zamówienia zgodnie z niniejszą dyrektywą, gdy wartość modyfikacji jest niższa niż obie następujące wartości:

- (i) progi określone w art. 4; oraz
- (ii) 10 % pierwotnej wartości umowy w przypadku zamówień na usługi i dostawy oraz niższa niż 15 % wartości pierwotnej umowy w przypadku zamówień na roboty budowlane.

Niemniej jednak modyfikacje nie mogą zmieniać ogólnego charakteru umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej. W przypadku gdy wprowadzanych jest kilka kolejnych modyfikacji, wartość tę należy oszacować na podstawie łącznej wartości netto kolejnych modyfikacji.

3. Do celów obliczenia ceny wspomnianej w ust. 2 i ust. 1 lit. b) i c), aktualizowana cena jest wartością referencyjną, w przypadku gdy umowa zawiera klauzulę indeksacji.

▼B

4. Modyfikację umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej w okresie ich obowiązywania uznaje się za istotną w rozumieniu ust. 1 lit. e), jeżeli powoduje ona, że charakter umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej zmienia się w sposób istotny w stosunku do charakteru pierwotnie zawartej umowy. W każdym przypadku, bez uszczerbku dla przepisów ust. 1 i 2, modyfikację uznaje się za istotną, jeżeli spełniony jest co najmniej jeden z poniższych warunków:
- a) modyfikacja wprowadza warunki, które, gdyby były częścią pierwotnego postępowania o udzielenie zamówienia, umożliwiłyby dopuszczenie innych kandydatów niż ci, którzy zostali pierwotnie zakwalifikowani, lub przyjęcie oferty innej niż pierwotnie przyjęta, albo zainteresowałyby dodatkowych uczestników postępowania o udzielenie zamówienia;
  - b) modyfikacja zmienia równowagę ekonomiczną umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej na korzyść wykonawcy w sposób nieprzewidziany w pierwotnej umowie lub umowie ramowej;
  - c) modyfikacja znacznie rozszerza zakres umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej;
  - d) gdy nowy wykonawca zastępuje wykonawcę, któremu instytucja zamawiająca pierwotnie udzieliła zamówienia, w przypadkach innych niż przewidziane w ust. 1 lit. d).
5. Nowe postępowanie o udzielenie zamówienia zgodnie z niniejszą dyrektywą jest wymagane w przypadku modyfikacji przepisów umowy w sprawie zamówienia publicznego lub umowy ramowej w okresie ich obowiązywania, innych niż modyfikacje przewidziane na mocy ust. 1 i 2.

*Artykuł 73***Rozwiązywanie umów**

Państwa członkowskie zapewniają instytucjom zamawiającym możliwość – przynajmniej w poniższych okolicznościach i na warunkach określonych w mających zastosowanie przepisach krajowych – rozwiązania umowy w sprawie zamówienia publicznego w okresie jej obowiązywania, w przypadku gdy:

- a) umowa została w istotny sposób zmodyfikowana, co zgodnie z art. 72 wymagałoby przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia;
- b) wykonawca znajdował się w momencie udzielenia zamówienia w jednej z sytuacji, o których mowa w art. 57 ust. 1, w związku z czym powinien być zostać wykluczony z postępowania o udzielenie zamówienia;
- c) zamówienie nie powinno było zostać wykonawcy udzielone z uwagi na poważne uchybienie zobowiązaniom wynikającym z Traktatów i z niniejszej dyrektywy, które to uchybienie stwierdził Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w ramach procedury przewidzianej w art. 258 TFUE.

TYTUŁ III
SZCZEGÓLNE REŻIMY UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ

ROZDZIAŁ I

Usługi społeczne i inne szczególne usługi

Artykuł 74

Udzielanie zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi

Zamówień publicznych na usługi społeczne i inne szczególne usługi wymienione w załączniku XIV udziela się zgodnie z niniejszym rozdziałem, jeżeli wartość zamówienia jest równa kwocie progowej określonej w art. 4 lit. d) lub jest od niej wyższa.

Artykuł 75

Publikacja ogłoszeń

1. Instytucje zamawiające zamierzające udzielić zamówienia publicznego na usługi, o których mowa w art. 74, informują o swoim zamiarze w jeden z następujących sposobów:

- a) za pomocą ogłoszenia o zamówieniu zawierającego informacje, o których mowa w załączniku V część H, zgodnie ze standardowymi formularzami, o których mowa w art. 51; lub
- b) za pomocą wstępnego ogłoszenia informacyjnego publikowanego w sposób ciągły i zawierającego informacje określone w załączniku V część I. Wstępne ogłoszenie informacyjne odnosi się konkretnie do rodzajów usług, które będą przedmiotem udzielanych zamówień. Wskazuje się w nim, że zamówienia będą udzielane bez dalszych publikacji, i zaprasza zainteresowanych wykonawców do wyrażenia zainteresowania w formie pisemnej.

Akapit pierwszy nie ma jednak zastosowania, w przypadku gdy można było zastosować procedurę negocjacyjną bez uprzedniej publikacji zgodnie z art. 32 do celów udzielenia zamówienia publicznego na usługi.

2. Instytucje zamawiające, które udzieliły zamówienia publicznego na usługi określone w art. 74, informują o wynikach postępowania o udzielenie zamówienia za pomocą ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, które zawiera informacje określone w załączniku V część J, zgodnie ze standardowymi formularzami, o których mowa w art. 51. Mogą one jednak grupować takie ogłoszenia kwartalnie. W takim przypadku instytucje zamawiające przesyłają takie grupowe ogłoszenia w terminie 30 dni od zakończenia każdego kwartału.

3. Komisja ustanawia standardowe formularze, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 89 ust. 2.

4. Ogłoszenia, o których mowa w niniejszym artykule, są publikowane zgodnie z art. 51.

*Artykuł 76***Zasady udzielania zamówień**

1. Państwa członkowskie wprowadzają krajowe przepisy dotyczące udzielania zamówień objętych zakresem niniejszego rozdziału, aby zapewnić przestrzeganie przez instytucje zamawiające zasad przejrzystości i równego traktowania wykonawców. Państwa członkowskie mogą same określać przepisy proceduralne, które będą mieć zastosowanie, pod warunkiem że te przepisy umożliwią instytucjom zamawiającym uwzględnienie specyfiki przedmiotowych usług.

2. Państwa członkowskie zapewniają instytucjom zamawiającym możliwość uwzględnienia potrzeby zapewnienia jakości, ciągłości, dostępności, przystępności, możliwości korzystania z usług i ich kompleksowości, a także uwzględnienia szczególnych potrzeb różnych kategorii użytkowników, w tym grup defaworyzowanych i słabszych grup społecznych, oraz kwestii zaangażowania i upodmiotowienia użytkowników, jak również innowacyjności. Państwa członkowskie mogą także postanowić, że wyboru usługodawcy dokonuje się na podstawie oferty o najlepszej relacji jakości do ceny, z uwzględnieniem kryteriów jakości i zrównoważonego charakteru usług społecznych.

*Artykuł 77***Zamówienia zastrzeżone w odniesieniu do określonych usług**

1. Państwa członkowskie mogą postanowić, że instytucje zamawiające mogą zastrzec dla organizacji prawo udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego wyłącznie w odniesieniu do tych usług zdrowotnych, społecznych i kulturalnych, o których mowa w art. 74, objętych kodami CPV: 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, od 85000000-9 do 85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4, 98133110-8.

2. Organizacja, o której mowa w ust. 1, musi spełniać wszystkie następujące warunki:

- a) jej celem jest realizacja misji w zakresie służby publicznej związanej ze świadczeniem usług, o których mowa w ust. 1;
- b) zyski są ponownie inwestowane z myślą o osiągnięciu celu organizacji. W przypadku gdy zyski podlegają dystrybucji lub redystrybucji, podstawą takich działań powinny być udziały;
- c) struktura zarządzająca lub struktura własnościowa organizacji realizującej zamówienie opiera się na akcjonariacie pracowniczym lub zasadach partycypacji, bądź też struktury te wymagają aktywnej partycypacji pracowników, użytkowników lub akcjonariuszy; oraz
- d) dana instytucja zamawiająca nie udzieliła danej organizacji zamówienia na odnośne usługi na mocy niniejszego artykułu w ciągu trzech poprzednich lat.

▼B

3. Maksymalny czas trwania umowy w sprawie zamówienia nie przekracza trzech lat.
4. Zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zawiera odniesienie do niniejszego artykułu.
5. Niezależnie od art. 92 Komisja oceni skutki niniejszego artykułu i przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie do dnia 18 kwietnia 2019 r.

*ROZDZIAŁ II***Przepisy dotyczące konkursów***Artykuł 78***Zakres stosowania**

Niniejszy rozdział ma zastosowanie do:

- a) konkursów organizowanych jako część postępowania prowadzącego do udzielenia zamówienia publicznego na usługi;
- b) konkursów, których uczestnicy otrzymują nagrody lub płatności.

W przypadkach, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a) niniejszego artykułu, kwotę progową, o której mowa w art. 4, oblicza się na podstawie szacunkowej wartości bez VAT zamówienia publicznego na usługi, z uwzględnieniem wszelkich możliwych nagród lub płatności dla uczestników.

W przypadkach określonych w akapicie pierwszym lit. b) niniejszego artykułu kwota progowa odnosi się do łącznej wartości wszystkich nagród i płatności, w tym szacunkowej wartości bez VAT umowy w sprawie zamówienia publicznego na usługi, która może zostać później zawarta na mocy art. 32 ust. 4, jeżeli instytucja zamawiająca zadeklarowała w ogłoszeniu o konkursie, że zamierza udzielić takiego zamówienia.

*Artykuł 79***Ogłoszenia**

1. Instytucje zamawiające, które zamierzają przeprowadzić konkurs, informują o swoim zamiarze za pomocą ogłoszenia o konkursie.

W przypadku gdy zamierzają one udzielić następnie zamówienia na usługi zgodnie z art. 32 ust. 4, muszą to wskazać w ogłoszeniu o konkursie.

2. Instytucje zamawiające, które przeprowadziły konkurs, wysyłają ogłoszenie o wynikach konkursu zgodnie z art. 51 i muszą być w stanie udowodnić datę jego wysłania.

Z publikacji można wyłączyć pewne informacje dotyczące wyników konkursu, jeżeli ich ujawnienie utrudniałoby egzekwowanie przepisów prawa, byłoby sprzeczne z interesem publicznym, zaszkodziłoby uzasadnionym interesom handlowym konkretnego przedsiębiorstwa publicznego lub prywatnego, bądź mogłoby zaszkodzić uczciwej konkurencji między usługodawcami.

▼B

3. Ogłoszenia, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, są publikowane zgodnie z art. 51 ust. 2–6 i art. 52. Zawierają one informacje określone odpowiednio w załączniku V części E i F w formacie standardowych formularzy.

Komisja ustanawia standardowe formularze za pomocą aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 89 ust. 2.

*Artykuł 80***Przepisy dotyczące organizacji konkursów i kwalifikacji uczestników**

1. W przypadku organizowania konkursów instytucje zamawiające stosują procedury dostosowane do przepisów tytułu I i niniejszego rozdziału.

2. Dopuszczenie uczestników do udziału w konkursie nie może być ograniczane:

a) poprzez odniesienie do terytorium lub części terytorium państwa członkowskiego;

b) na podstawie tego, że zgodnie z prawem państwa członkowskiego, w którym konkurs jest organizowany, wymagane byłoby posiadanie przez nich statusu osób fizycznych lub prawnych.

3. W przypadku gdy udział w konkursie jest ograniczony do określonej liczby uczestników, instytucje zamawiające ustalają jasne i niedyskryminacyjne kryteria kwalifikacji. W każdym przypadku liczba kandydatów zaproszonych do udziału powinna być wystarczająca do zapewnienia prawdziwej konkurencji.

*Artykuł 81***Skład sądu konkursowego**

W skład sądu konkursowego wchodzi wyłącznie osoby fizyczne niezależne od uczestników konkursu. Jeżeli od uczestników konkursu wymagane są szczególne kwalifikacje zawodowe, co najmniej jedna trzecia członków sądu konkursowego musi posiadać te same lub równoważne kwalifikacje.

*Artykuł 82***Decyzje sądu konkursowego**

1. Sąd konkursowy jest niezależny w swych decyzjach lub opiniach.

2. Sąd konkursowy dokonuje oceny planów i projektów złożonych przez kandydatów na zasadzie anonimowości i wyłącznie na podstawie kryteriów wskazanych w ogłoszeniu o konkursie.

3. Sąd konkursowy rejestruje, w protokole podpisanym przez swoich członków, ranking projektów sporządzony na podstawie zalet poszczególnych projektów, wraz z uwagami członków sądu konkursowego oraz ewentualnymi kwestiami wymagającymi wyjaśnienia.

▼B

4. Do czasu wydania opinii lub podjęcia decyzji przez sąd konkursowy należy przestrzegać zasady anonimowości.
5. W razie potrzeby kandydatów można poprosić o udzielenie odpowiedzi na pytania, które sąd konkursowy zawarł w protokole, w celu wyjaśnienia wszelkich aspektów projektów.
6. Z przebiegu dialogu pomiędzy członkami sądu konkursowego a kandydatami sporządza się wyczerpujący protokół.

TYTUŁ IV

LAD ADMINISTRACYJNO-REGULACYJNY*Artykuł 83***Egzekwowanie przepisów**

1. W celu skutecznego zapewnienia właściwego i skutecznego wykonania dyrektywy państwa członkowskie zapewniają, aby przynajmniej zadania określone w niniejszym artykule były realizowane przez co najmniej jeden organ, podmiot lub strukturę. Informują też Komisję o wszystkich organach, podmiotach lub strukturach właściwych do realizowania tych zadań.

2. Państwa członkowskie zapewniają monitorowanie stosowania przepisów dotyczących zamówień publicznych.

Jeżeli organy lub struktury monitorujące stwierdzą z własnej inicjatywy lub po otrzymaniu stosownych informacji konkretne naruszenia lub problemy systemowe, mają prawo zgłosić te problemy krajowym organom kontrolnym, sądom lub trybunałom albo innym odpowiednim organom lub strukturom, takim jak rzecznik praw obywatelskich, parlamenty narodowe lub ich komisje.

3. Wyniki działań monitorujących prowadzonych zgodnie z ust. 2 są udostępniane publicznie za pomocą odpowiednich kanałów informacji. Wyniki takie udostępnia się także Komisji. Można je np. włączać do sprawozdań z monitorowania, o których mowa w akapicie drugim niniejszego ustępu.

Do dnia 18 kwietnia 2017 r., a następnie co trzy lata po tej dacie, państwa członkowskie przedstawiają Komisji sprawozdanie z monitorowania obejmujące, w stosownych przypadkach, informacje na temat najczęstszych źródeł nieprawidłowego stosowania przepisów lub najczęstszych źródeł braku pewności prawa, w tym ewentualnych strukturalnych lub powracających problemów w stosowaniu przepisów, na temat stopnia udziału MŚP w zamówieniach publicznych, a także na temat zapobiegania, wykrywania i odpowiedniego zgłaszania przypadków oszustw, korupcji, konfliktu interesów i innych poważnych nieprawidłowości w dziedzinie zamówień.

Komisja może, nie częściej niż co trzy lata, zwracać się do państw członkowskich o przedstawienie informacji na temat praktycznej realizacji krajowych strategicznych polityk w dziedzinie zamówień.

Do celów niniejszego ustępu i ust. 5 niniejszego artykułu „MŚP” należy rozumieć zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji 2003/361/WE ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Zalecenie Komisji z dnia 6 maja 2003 r. dotyczące definicji mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36).

▼B

Na podstawie danych otrzymywanych na mocy niniejszego ustępu Komisja regularnie sporządza sprawozdanie z realizacji krajowych polityk w dziedzinie zamówień na rynku wewnętrznym i najlepszych praktyk ich dotyczących.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby:
  - a) informacje i wytyczne dotyczące wykładni i stosowania unijnego prawa o zamówieniach publicznych były dostępne nieodpłatnie, tak aby pomóc instytucjom zamawiającym i wykonawcom, w szczególności MŚP, w prawidłowym stosowaniu unijnych przepisów dotyczących zamówień publicznych; oraz
  - b) instytucje zamawiające otrzymywały wsparcie w odniesieniu do planowania i prowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia.
5. Państwa członkowskie, bez uszczerbku dla ogólnych procedur i metod pracy ustanowionych przez Komisję do celów jej komunikacji i kontaktów z państwami członkowskimi, wyznaczają punkt kontaktowy na potrzeby współpracy z Komisją w zakresie stosowania prawodawstwa w dziedzinie zamówień publicznych.
6. Instytucje zamawiające przechowują przynajmniej przez cały okres obowiązywania umowy w sprawie zamówienia publicznego kopie wszystkich zawartych umów o wartości równej lub przekraczającej:
  - a) 1 000 000 EUR w przypadku zamówień publicznych na dostawy lub zamówień publicznych na usługi;
  - b) 10 000 000 EUR w przypadku zamówień publicznych na roboty budowlane.

Instytucje zamawiające zapewniają dostęp do tych umów; możliwa jest jednakże odmowa dostępu do konkretnych dokumentów lub informacji w zakresie i na warunkach, które przewidziano w mających zastosowanie przepisach unijnych lub krajowych regulujących dostęp do dokumentów i ochronę danych.

*Artykuł 84***Indywidualne sprawozdania dotyczące postępowań o udzielenie zamówienia**

1. W odniesieniu do każdego zamówienia lub umowy ramowej objętych niniejszą dyrektywą oraz każdorazowego ustanowienia dynamicznego systemu zakupów, instytucje zamawiające sporządzają pisemne sprawozdanie, które zawiera co najmniej następujące elementy:
  - a) nazwę i adres instytucji zamawiającej, przedmiot i wartość umowy w sprawie zamówienia publicznego, umowy ramowej lub dynamicznego systemu zakupów;
  - b) w stosownych przypadkach, wyniki kwalifikacji podmiotowej lub wyniki ograniczenia liczb, o których mowa w art. 65 i 66, a mianowicie:

▼B

- (i) nazwy/imiona i nazwiska zakwalifikowanych kandydatów lub oferentów oraz powody ich wyboru;
  - (ii) nazwy/imiona i nazwiska odrzuconych kandydatów lub oferentów oraz powody ich odrzucenia;
- c) powody odrzucenia ofert uznanych za rażąco tanie;
- d) nazwę/imię i nazwisko zwycięskiego oferenta oraz powody wyboru jego oferty, a także, jeśli jest to wiadome, wskazanie części zamówienia lub umowy ramowej, jaką zwycięski oferent zamierza zlecić do wykonania osobom trzecim i jeśli jest to wiadome w danym momencie – nazwy/imiona i nazwiska ewentualnych podwykonawców głównego wykonawcy;
- e) w przypadku procedur konkurencyjnych z negocjacjami i dialogów konkurencyjnych – okoliczności określone w art. 26, uzasadniające zastosowanie tych procedur;
- f) w przypadku procedur negocjacyjnych bez uprzedniej publikacji – okoliczności, o których mowa w art. 32, uzasadniające zastosowanie tej procedury;
- g) w stosownych przypadkach – powody, dla których instytucja zamawiająca postanowiła zrezygnować z udzielenia zamówienia bądź zawarcia umowy ramowej albo z ustanowienia dynamicznego systemu zakupów;
- h) w stosownych przypadkach, powody wykorzystania do składania ofert środków komunikacji innych niż elektroniczne;
- i) w stosownych przypadkach – wykryte przypadki konfliktu interesów i podjęte w związku z tym środki.

Sprawozdanie to nie jest wymagane w przypadku zamówień udzielanych na podstawie umów ramowych zawartych zgodnie z art. 33 ust. 3 lub art. 33 ust. 4 lit. a).

Jeżeli ogłoszenie o udzieleniu zamówienia sporządzone zgodnie z art. 50 lub art. 75 ust. 2 zawiera informacje wymagane w niniejszym ustępie, instytucje zamawiające mogą powoływać się na to ogłoszenie.

2. Instytucje zamawiające dokumentują przebieg wszystkich postępowań o udzielenie zamówienia, bez względu na to, czy są one prowadzone za pomocą środków elektronicznych czy bez ich użycia. W tym celu zapewniają przechowywanie wystarczającej dokumentacji uzasadniającej decyzje podejmowane na wszystkich etapach postępowania o udzielenie zamówienia, takiej jak dokumentacja dotycząca komunikacji z wykonawcami oraz wewnętrznych obrad, przygotowywania dokumentów zamówienia, przygotowywania ewentualnego dialogu lub negocjacji, kwalifikacji kandydatów i udzielenia zamówienia. Dokumentację przechowuje się przez co najmniej trzy lata od daty udzielenia zamówienia.

3. Sprawozdanie to, bądź jego główne elementy, przekazuje się, na żądanie, Komisji lub właściwym organom, podmiotom lub strukturom, o których mowa w art. 83.

*Artykuł 85***Sprawozdania krajowe i informacje statystyczne**

1. Komisja dokonuje przeglądu jakości i kompletności danych zawartych w ogłoszeniach, o których mowa w art. 48, 49, 50, 75 i 79, które są publikowane zgodnie z załącznikiem VIII.

Jeżeli jakość i kompletność danych, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, nie jest zgodna z obowiązkami określonymi w art. 48 ust. 1, art. 49, art. 50 ust. 1, art. 75 ust. 2 i art. 79 ust. 3, Komisja zwraca się do danego państwa członkowskiego o informacje uzupełniające. W rozsądnym terminie dane państwo członkowskie przedstawia brakujące informacje statystyczne, o które zwróciła się Komisja.

2. Do dnia 18 kwietnia 2017 r., a następnie co trzy lata po tej dacie państwa członkowskie przekazują Komisji sprawozdanie statystyczne dotyczące zamówień, które byłyby objęte niniejszą dyrektywą, gdyby ich wartość przekroczyła odpowiednie progi określone w art. 4, wskazując szacunkową łączną wartość ogółem takich zamówień w danym okresie. Ta wartość szacunkowa może być w szczególności oparta na danych dostępnych na mocy krajowych wymogów dotyczących publikacji lub na szacunkach sporządzonych na podstawie próby.

Sprawozdanie to może być włączone do sprawozdania, o którym mowa w art. 83 ust. 3.

3. Państwa członkowskie udostępniają Komisji informacje na temat ich organizacji instytucjonalnej związanej z wdrożeniem, monitorowaniem i egzekwowaniem przepisów niniejszej dyrektywy, a także na temat krajowych inicjatyw podjętych w celu dostarczenia wytycznych w zakresie wdrożenia unijnych przepisów dotyczących zamówień publicznych lub wsparcia ich wdrożenia, bądź w celu sprostania wyzwaniom związanym z ich wdrożeniem.

Informacje te mogą być włączone do sprawozdania, o którym mowa w art. 83 ust. 3.

*Artykuł 86***Współpraca administracyjna**

1. Państwa członkowskie udzielają sobie wzajemnie pomocy i wprowadzają środki służące skutecznej współpracy między sobą, aby zapewnić wymianę informacji w kwestiach, o których mowa w art. 42, 43, 44, 57, 59, 60, 62, 64 oraz 69. Zapewniają również zachowanie poufności wymienianych informacji.

2. Właściwe organy wszystkich zainteresowanych państw członkowskich wymieniają informacje zgodnie z przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych określonymi w dyrektywie 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾ oraz w dyrektywie 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽²⁾.

3. Aby przetestować przydatność stosowania systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym (IMI), ustanowionego na mocy rozporządzenia (UE) nr 1024/2012, do celów wymiany informacji objętych niniejszą dyrektywą, do dnia 18 kwietnia 2015 r. zostanie uruchomiony projekt pilotażowy.

⁽¹⁾ Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31).

⁽²⁾ Dyrektywa 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotycząca przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej) (Dz.U. L 201 z 31.7.2002, s. 37).

B

TYTUŁ V

**PRZEKAZANIE UPRAWNIENI, UPRAWNIENIA
WYKONAWCZE I PRZEPISY KOŃCOWE***Artykuł 87***Wykonywanie przekazanych uprawnień**

1. Komisji powierza się uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych na warunkach określonych w niniejszym artykule.
2. Przekazanie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 6, 22, 23, 56 i 68, następuje na czas nieokreślony od dnia 17 kwietnia 2014 r.
3. Przekazanie uprawnień, o których mowa w art. 6, 22, 23, 56 i 68, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja notyfikuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 6, 22, 23, 56 i 68 wchodzi w życie tylko, jeżeli Parlament Europejski albo Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od notyfikowania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub jeżeli, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

*Artykuł 88***Tryb pilny**

1. Akty delegowane przyjęte w trybie niniejszego artykułu wchodzi w życie niezwłocznie i mają zastosowanie, dopóki nie zostanie wyrażony sprzeciw zgodnie z ust. 2. Przy notyfikowaniu aktu delegowanego Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, podaje się powody zastosowania trybu pilnego.
2. Parlament Europejski lub Rada mogą wyrazić sprzeciw wobec aktu delegowanego zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 87 ust. 5. W takim przypadku Komisja uchyla akt niezwłocznie po notyfikowaniu przez Parlament Europejski lub Radę decyzji o sprzeciwie.

*Artykuł 89***Procedura komitetowa**

1. Komisję wspomaga Komitet Doradczy ds. Zamówień Publicznych ustanowiony na mocy decyzji Rady 71/306/EWG ⁽¹⁾. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

*Artykuł 90***Transpozycja i przepisy przejściowe**

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy do dnia 18 kwietnia 2016 r. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.
2. Niezależnie od ust. 1 niniejszego artykułu państwa członkowskie mogą odroczyć stosowanie art. 22 ust. 1 do dnia 18 października 2018 r., z wyjątkiem przypadków gdy użycie środków elektronicznych jest obowiązkowe na mocy art. 34, 35 lub 36, art. 37 ust. 3, art. 51 ust. 2 lub art. 53.

Niezależnie od ust. 1 niniejszego artykułu państwa członkowskie mogą odroczyć stosowanie art. 22 ust. 1 w odniesieniu do centralnych jednostek zakupujących do dnia 18 kwietnia 2017 r.

W przypadku gdy państwo członkowskie postanawia odroczyć stosowanie art. 22 ust. 1, dane państwo członkowskie zapewnia, by instytucje zamawiające mogły wybrać jeden z poniższych środków komunikacji dla wszelkich kontaktów i wymiany informacji:

- a) środki elektroniczne zgodnie z art. 22;
- b) pocztą lub w inny odpowiedni sposób;
- c) faks;
- d) dowolne połączenie tych środków.

3. Niezależnie od ust. 1 niniejszego artykułu państwa członkowskie mogą odroczyć stosowanie art. 59 ust. 2 do 18 kwietnia 2018 r.

⁽¹⁾ Decyzja Rady z dnia 26 lipca 1971 r. ustanawiająca Komitet Doradczy ds. Zamówień Publicznych na Roboty Budowlane (Dz.U. L 185 z 16.8.1971, s. 15).

▼B

4. Niezależnie od ust. 1 niniejszego artykułu państwa członkowskie mogą odroczyć stosowanie art. 59 ust. 5 do 18 października 2018 r.
5. Niezależnie od ust. 1 niniejszego artykułu państwa członkowskie mogą odroczyć stosowanie art. 61 ust. 2 do dnia 18 października 2018 r.
6. Środki, o których mowa w ust. 1–5, przyjmowane przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Sposób dokonywania takiego odniesienia określany jest przez państwa członkowskie.
7. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

*Artykuł 91***Uchylenie**

Dyrektywę 2004/18/WE uchyla się ze skutkiem od dnia 18 kwietnia 2016 r.

Odniesienia do uchylonej dyrektywy należy interpretować jako odniesienia do niniejszej dyrektywy i należy je odczytywać zgodnie z tabelą korelacji zawartą w załączniku XV.

*Artykuł 92***Przegląd**

Komisja dokonuje przeglądu wpływu ekonomicznego na rynek wewnętrzny, w szczególności z uwzględnieniem takich czynników, jak transgraniczne udzielanie zamówień i koszty transakcji, wynikającego z zastosowania progów określonych w art. 4 i przekazuje sprawozdanie na ten temat Parlamentowi Europejskiemu i Radzie przed dniem 18 kwietnia 2019 r.

Stosownie do możliwości i okoliczności Komisja rozważy potrzebę zaproponowania w trakcie kolejnej rundy negocjacji podwyższenia kwot progowych mających zastosowanie na mocy Porozumienia GPA. W przypadku jakiegokolwiek zmiany w kwotach progowych mających zastosowanie na mocy Porozumienia GPA, po przekazaniu sprawozdania przedłożony zostaje, w stosownych przypadkach, wniosek w sprawie aktu prawnego zmieniającego progi określone w niniejszej dyrektywie.

*Artykuł 93***Wejście w życie**

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

*Artykuł 94***Adresaci**

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

ZALĄCZNIK I

INSTYTUCJE ADMINISTRACJI CENTRALNEJ

BELGIA

1. Services publics fédéraux (ministerstwa):	1. Federale Overheidsdiensten (ministerstwa):
SPF Chancellerie du Premier Ministre;	FOD Kanselarij van de Eerste Minister;
SPF Personnel et Organisation;	FOD Kanselarij Personeel en Organisatie;
SPF Budget et Contrôle de la Gestion;	FOD Budget en Beheerscontrole;
SPF Technologie de l'Information et de la Communication (Fedict);	FOD Informatie- en Communicatietechnologie (Fedict);
SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement;	FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking;
SPF Intérieur;	FOD Binnenlandse Zaken;
SPF Finances;	FOD Financiën;
SPF Mobilité et Transports;	FOD Mobiliteit en Vervoer;
SPF Emploi, Travail et Concertation sociale;	FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg
SPF Sécurité Sociale et Institutions publiques de Sécurité Sociale;	FOD Sociale Zekerheid en Openbare Instellingen van sociale Zekerheid
SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement;	FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu;
SPF Justice;	FOD Justitie;
SPF Economie, PME, Classes moyennes et Energie;	FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie;
Ministère de la Défense;	Ministerie van Landsverdediging;
Service public de programmation Intégration sociale, Lutte contre la pauvreté et Economie sociale;	Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding en sociale Economie;
Service public fédéral de Programmation Développement durable;	Programmatorische federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling;
Service public fédéral de Programmation Politique scientifique;	Programmatorische federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid;
2. Régie des Bâtiments;	2. Regie der Gebouwen;
Office national de Sécurité sociale;	Rijksdienst voor sociale Zekerheid;
Institut national d'Assurance sociales pour travailleurs indépendants	Rijksinstituut voor de sociale Verzekeringen der Zelfstandigen;
Institut national d'Assurance Maladie-Invalidité;	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering;
Office national des Pensions;	Rijksdienst voor Pensioenen;
Caisse auxiliaire d'Assurance Maladie-Invalidité;	Hulpkas voor Ziekte-en Invaliditeitsverzekering;
Fond des Maladies professionnelles;	Fonds voor Beroepsziekten;
Office national de l'Emploi;	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening

▼B

BULGARIA

Администрация на Народното събрание

Администрация на Президента

Администрация на Министерския съвет

Конституционен съд

Българска народна банка

Министерство на външните работи

Министерство на вътрешните работи

Министерство на държавната администрация и административната реформа

Министерство на извънредните ситуации

Министерство на земеделието и храните

Министерство на здравеопазването

Министерство на икономиката и енергетиката

Министерство на културата

Министерство на образованието и науката

Министерство на околната среда и водите

Министерство на отбраната

Министерство на правосъдието

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Министерство на транспорта

Министерство на труда и социалната политика

Министерство на финансите

Agencje państwowe, komisje państwowe, agencje wykonawcze i inne organy państwowe ustanowione na mocy ustawy lub dekretu Rady Ministrów, posiadające funkcję związaną z realizacją uprawnień wykonawczych:

Агенция за ядрено регулиране

Висшата атестационна комисия

Държавна комисия за енергийно и водно регулиране

Държавна комисия по сигурността на информацията

Комисия за защита на конкуренцията

Комисия за защита на личните данни

Комисия за защита от дискриминация

Комисия за регулиране на съобщенията

Комисия за финансов надзор

Патентно ведомство на Република България

Сметна палата на Република България

Агенция за приватизация

Агенция за следприватизационен контрол

Български институт по метрология

Държавна агенция „Архиви”

▼ B

Държавна агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“

Държавна агенция „Национална сигурност“

Държавна агенция за бежанците

Държавна агенция за българите в чужбина

Държавна агенция за закрила на детето

Държавна агенция за информационни технологии и съобщения

Държавна агенция за метрологичен и технически надзор

Държавна агенция за младежта и спорта

Държавна агенция по горите

Държавна агенция по туризма

Държавна комисия по стоковите борси и тържища

Институт по публична администрация и европейска интеграция

Национален статистически институт

Национална агенция за оценяване и акредитация

Националната агенция за професионално образование и обучение

Национална комисия за борба с трафика на хора

Агенция „Митници“

Агенция за държавна и финансова инспекция

Агенция за държавни вземания

Агенция за социално подпомагане

Агенция за хората с увреждания

Агенция по вписванията

Агенция по геодезия, картография и кадастър

Агенция по енергийна ефективност

Агенция по заетостта

Агенция по обществени поръчки

Българска агенция за инвестиции

Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“

Дирекция „Материално-техническо осигуряване и социално обслужване“ на Министерство на вътрешните работи

Дирекция „Оперативно издирване“ на Министерство на вътрешните работи

Дирекция „Финансово-ресурсно осигуряване“ на Министерство на вътрешните работи

Дирекция за национален строителен контрол

Държавна комисия по хазарта

▼ B

Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“

Изпълнителна агенция „Борба с градушките“

Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“

Изпълнителна агенция „Военни клубове и информация“

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“

Изпълнителна агенция „Държавна собственост на Министерството на отбраната“

Изпълнителна агенция „Железопътна администрация“

Изпълнителна агенция „Изпитвания и контролни измервания на въоръжение, техника и имущества“

Изпълнителна агенция „Морска администрация“

Изпълнителна агенция „Национален филмов център“

Изпълнителна агенция „Пристанищна администрация“

Изпълнителна агенция „Проучване и поддържане на река Дунав“

Изпълнителна агенция „Социални дейности на Министерството на отбраната“

Изпълнителна агенция за икономически анализи и прогнози

Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средни предприятия

Изпълнителна агенция по лекарствата

Изпълнителна агенция по лозата и виното

Изпълнителна агенция по околна среда

Изпълнителна агенция по почвените ресурси

Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури

Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството

Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол

Изпълнителна агенция по трансплантация

Изпълнителна агенция по хидромелиорации

Комисията за защита на потребителите

Контролно-техническата инспекция

Национален център за информация и документация

Национален център по радиобиология и радиационна защита

Национална агенция за приходите

Национална ветеринарномедицинска служба

Национална служба „Полиция“

Национална служба „Пожарна безопасност и защита на населението“

Национална служба за растителна защита

Национална служба за съвети в земеделието

Национална служба по зърното и фуражите

Служба „Военна информация“

Служба „Военна полиция“

Фонд „Републиканска пътна инфраструктура“

Авиоотряд 28

▼B

REPUBLIKA CZESKA

Ministerstvo dopravy

Ministerstvo financí

Ministerstvo kultury

Ministerstvo obrany

Ministerstvo pro místní rozvoj

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Ministerstvo spravedlnosti

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Ministerstvo vnitra

Ministerstvo zahraničních věcí

Ministerstvo zdravotnictví

Ministerstvo zemědělství

Ministerstvo životního prostředí

Poslanecká sněmovna PČR

Senát PČR

Kancelář prezidenta

Český statistický úřad

Český úřad zeměměřičský a katastrální

Úřad průmyslového vlastnictví

Úřad pro ochranu osobních údajů

Bezpečnostní informační služba

Národní bezpečnostní úřad

Česká akademie věd

Vězeňská služba

Český báňský úřad

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

Správa státních hmotných rezerv

Státní úřad pro jadernou bezpečnost

Česká národní banka

Energetický regulační úřad

Úřad vlády České republiky

Ústavní soud

Nejvyšší soud

Nejvyšší správní soud

Nejvyšší státní zastupitelství

Nejvyšší kontrolní úřad

Kancelář Veřejného ochránce práv

Grantová agentura České republiky

Státní úřad inspekce práce

Český telekomunikační úřad

▼B

DANIA

Folketinget

Rigsrevisionen

Statsministeriet

Udenrigsministeriet

Beskæftigelsesministeriet

5 styrelser og institutioner (5 agencji i instytucji)

Domstolsstyrelsen

Finansministeriet

5 styrelser og institutioner (5 agencji i instytucji)

Forsvarsministeriet

5 styrelser og institutioner (5 agencji i instytucji)

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Adskillige styrelser og institutioner, herunder Statens Serum Institut (kilka agencji i instytucji, w tym Statens Serum Institut)

Justitsministeriet

Rigspolitechefen, anklagemyndigheden samt 1 direktorat og et antal styrelser (główny komendant policji, prokuratura, 1 dyrekcja i szereg agencji)

Kirkeministeriet

10 stiftsøvrigheder (10 struktur diecezjalnych)

Kulturministeriet — Ministerstwo Kultury

4 styrelser samt et antal statsinstitutioner (4 departamenty i szereg instytucji)

Miljøministeriet

5 styrelser (5 agencji)

Ministeriet for Flygtninge, Invandrere og Integration

1 styrelse (1 agencja)

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

4 direktorater og institutioner (4 dyrekcje i instytucje)

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling

Adskillige styrelser og institutioner, Forskningscenter Risø og Statens uddannelsesbygninger (kilka agencji i instytucji, w tym Laboratorium Krajowe w Risoe i duńskie krajowe ośrodki badawcze i edukacyjne)

Skatteministeriet

1 styrelser og institutioner (1 agencja i kilka instytucji)

Velfærdsministeriet

3 styrelser og institutioner (3 agencje i kilka instytucji)

Transportministeriet

7 styrelser og institutioner, herunder Øresundsbrokonsortiet (7 agencji i instytucji, w tym Øresundsbrokonsortiet)

Undervisningsministeriet

3 styrelser, 4 undervisningsinstitutioner og 5 andre institutioner (3 agencje, 4 placówki edukacyjne, 5 innych instytucji)

Økonomi- og Erhvervsministeriet

Adskillige styrelser og institutioner (kilka agencji i instytucji)

Klima- og Energiministeriet

3 styrelser og institutioner (3 agencje i instytucje)

▼ B

NIEMCY

Auswärtiges Amt

Bundeskanzleramt

Bundesministerium für Arbeit und Soziales

Bundesministerium für Bildung und Forschung

Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz

Bundesministerium der Finanzen

Bundesministerium des Innern (jedynie towary o przeznaczeniu cywilnym)

Bundesministerium für Gesundheit

Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend

Bundesministerium der Justiz

Bundesministerium für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung

Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie

Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung

Bundesministerium der Verteidigung (z wyłączeniem towarów o przeznaczeniu wojskowym)

Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und Reaktorsicherheit

ESTONIA

Vabariigi Presidendi Kantslei;

Eesti Vabariigi Riigikogu;

Eesti Vabariigi Riigikohus;

Riigikontroll;

Õiguskantsler;

Riigikantslei;

Rahvusrhiiv;

Haridus- ja Teadusministeerium;

Justiitsministeerium;

Kaitseministeerium;

Keskkonnaministeerium;

Kultuuriministeerium;

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium;

Põllumajandusministeerium;

Rahandusministeerium;

Siseministeerium;

Sotsiaalministeerium;

Välisministeerium;

Keeleinspeksioon;

Riigiprokuratuur;

Teabeamet;

Maa-amet;

▼B

Keskkonnainspeksioon;
Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus;
Muinsuskaitseamet;
Patendiamet;
Tarbijakaitseamet;
Riigihangete Amet;
Taimetoodangu Inspeksioon;
Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet;
Veterinaar- ja Toiduamet
Konkurentsiamet;
Maksu –ja Tolliamet;
Statistikaamet;
Kaitsepolitseiamet;
Kodakondsus- ja Migratsiooniamet;
Piirivalveamet;
Politseiamet;
Eesti Kohtuekspertiisi Instituut;
Keskkriminaalpolitsei;
Päästeamet;
Andmekaitse Inspeksioon;
Ravimiamet;
Sotsiaalkindlustusamet;
Tööturuamet;
Tervishoiuamet;
Tervisekaitseinspeksioon;
Tööinspeksioon;
Lennuamet;
Maanteeamet;
Veeteede Amet;
Julgestuspolitsei;
Kaitseressursside Amet;
Kaitseväge Logistikakeskus;
Tehnilise Järelevalve Amet.
IRLANDIA
President's Establishment
Houses of the Oireachtas — [parlament]
Department of the Taoiseach — [premier]
Central Statistics Office
Department of Finance

▼B

Office of the Comptroller and Auditor General

Office of the Revenue Commissioners

Office of Public Works

State Laboratory

Office of the Attorney General

Office of the Director of Public Prosecutions

Valuation Office

Office of the Commission for Public Service Appointments

Public Appointments Service

Office of the Ombudsman

Chief State Solicitor's Office

Department of Justice, Equality and Law Reform

Courts Service

Prisons Service

Office of the Commissioners of Charitable Donations and Bequests

Department of the Environment, Heritage and Local Government

Department of Education and Science

Department of Communications, Energy and Natural Resources

Department of Agriculture, Fisheries and Food

Department of Transport

Department of Health and Children

Department of Enterprise, Trade and Employment

Department of Arts, Sports and Tourism

Department of Defence

Department of Foreign Affairs

Department of Social and Family Affairs

Department of Community, Rural and Gaeltacht — [ds. regionów, w których używa się języka gaelickiego] Affairs

Arts Council

National Gallery

GRECJA

Υπουργείο Εσωτερικών;

Υπουργείο Εξωτερικών;

Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών;

Υπουργείο Ανάπτυξης;

Υπουργείο Δικαιοσύνης;

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων;

Υπουργείο Πολιτισμού;

Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης;

Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων;

Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας;

Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών;

▼ B

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων;
 Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής;
 Υπουργείο Μακεδονίας- Θράκης;
 Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας;
 Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης;
 Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς;
 Γενική Γραμματεία Ισότητας;
 Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων;
 Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού;
 Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας;
 Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας;
 Γενική Γραμματεία Αθλητισμού;
 Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων;
 Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος;
 Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας;
 Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας;
 Εθνικό Τυπογραφείο;
 Γενικό Χημείο του Κράτους;
 Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας;
 Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών;
 Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης;
 Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης;
 Πανεπιστήμιο Αιγαίου;
 Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων;
 Πανεπιστήμιο Πατρών;
 Πανεπιστήμιο Μακεδονίας;
 Πολυτεχνείο Κρήτης;
 Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελματιών;
 Αιγινήτειο Νοσοκομείο;
 Αρεταίειο Νοσοκομείο;
 Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης;
 Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού;
 Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων;
 Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων;
 Γενικό Επιτελείο Στρατού;
 Γενικό Επιτελείο Ναυτικού;
 Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας;
 Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας;
 Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων;
 Υπουργείο Εθνικής Άμυνας;
 Γενική Γραμματεία Εμπορίου.

▼B

HISZPANIA

Presidencia de Gobierno

Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación

Ministerio de Justicia

Ministerio de Defensa

Ministerio de Economía y Hacienda

Ministerio del Interior

Ministerio de Fomento

Ministerio de Educación, Política Social y Deportes

Ministerio de Industria, Turismo y Comercio

Ministerio de Trabajo e Inmigración

Ministerio de la Presidencia

Ministerio de Administraciones Públicas

Ministerio de Cultura

Ministerio de Sanidad y Consumo

Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino

Ministerio de Vivienda

Ministerio de Ciencia e Innovación

Ministerio de Igualdad

FRANCJA

1. Ministerstwa

Services du Premier ministre

Ministère chargé de la santé, de la jeunesse et des sports

Ministère chargé de l'intérieur, de l'outre-mer et des collectivités territoriales

Ministère chargé de la justice

Ministère chargé de la défense

Ministère chargé des affaires étrangères et européennes

Ministère chargé de l'éducation nationale

Ministère chargé de l'économie, des finances et de l'emploi

Secrétariat d'Etat aux transports

Secrétariat d'Etat aux entreprises et au commerce extérieur

Ministère chargé du travail, des relations sociales et de la solidarité

Ministère chargé de la culture et de la communication

Ministère chargé du budget, des comptes publics et de la fonction publique

Ministère chargé de l'agriculture et de la pêche

Ministère chargé de l'enseignement supérieur et de la recherche

Ministère chargé de l'écologie, du développement et de l'aménagement durables

Secrétariat d'Etat à la fonction publique

Ministère chargé du logement et de la ville

▼B

- Secrétariat d'Etat à la coopération et à la francophonie
  - Secrétariat d'Etat à l'outre-mer
  - Secrétariat d'Etat à la jeunesse, des sports et de la vie associative
  - Secrétariat d'Etat aux anciens combattants
  - Ministère chargé de l'immigration, de l'intégration, de l'identité nationale et du co-développement
  - Secrétariat d'Etat en charge de la prospective et de l'évaluation des politiques publiques
  - Secrétariat d'Etat aux affaires européennes,
  - Secrétariat d'Etat aux affaires étrangères et aux droits de l'homme
  - Secrétariat d'Etat à la consommation et au tourisme
  - Secrétariat d'Etat à la politique de la ville
  - Secrétariat d'Etat à la solidarité
  - Secrétariat d'Etat en charge de l'industrie et de la consommation
  - Secrétariat d'Etat en charge de l'emploi
  - Secrétariat d'Etat en charge du commerce, de l'artisanat, des PME, du tourisme et des services
  - Secrétariat d'Etat en charge de l'écologie
  - Secrétariat d'Etat en charge du développement de la région-capitale
  - Secrétariat d'Etat en charge de l'aménagement du territoire
2. Instytucje, niezależne organy i jurysdykcje
- Présidence de la République
  - Assemblée Nationale
  - Sénat
  - Conseil constitutionnel
  - Conseil économique et social
  - Conseil supérieur de la magistrature
  - Agence française contre le dopage
  - Autorité de contrôle des assurances et des mutuelles
  - Autorité de contrôle des nuisances sonores aéroportuaires
  - Autorité de régulation des communications électroniques et des postes
  - Autorité de sûreté nucléaire
  - Autorité indépendante des marchés financiers
  - Comité national d'évaluation des établissements publics à caractère scientifique, culturel et professionnel
  - Commission d'accès aux documents administratifs
  - Commission consultative du secret de la défense nationale
  - Commission nationale des comptes de campagne et des financements politiques
  - Commission nationale de contrôle des interceptions de sécurité
  - Commission nationale de déontologie de la sécurité
  - Commission nationale du débat public
  - Commission nationale de l'informatique et des libertés

▼B

- Commission des participations et des transferts
  - Commission de régulation de l'énergie
  - Commission de la sécurité des consommateurs
  - Commission des sondages
  - Commission de la transparence financière de la vie politique
  - Conseil de la concurrence
  - Conseil des ventes volontaires de meubles aux enchères publiques
  - Conseil supérieur de l'audiovisuel
  - Défenseur des enfants
  - Haute autorité de lutte contre les discriminations et pour l'égalité
  - Haute autorité de santé
  - Médiateur de la République
  - Cour de justice de la République
  - Tribunal des Conflits
  - Conseil d'Etat
  - Cours administratives d'appel
  - Tribunaux administratifs
  - Cour des Comptes
  - Chambres régionales des Comptes
  - Cours et tribunaux de l'ordre judiciaire (Cour de Cassation, Cours d'Appel, Tribunaux d'instance et Tribunaux de grande instance)
3. Krajowe placówki publiczne
- Académie de France à Rome
  - Académie de marine
  - Académie des sciences d'outre-mer
  - Académie des technologies
  - Agence centrale des organismes de sécurité sociale (ACOSS)
  - Agence de biomédecine
  - Agence pour l'enseignement du français à l'étranger
  - Agence française de sécurité sanitaire des aliments
  - Agence française de sécurité sanitaire de l'environnement et du travail
  - Agence Nationale pour la cohésion sociale et l'égalité des chances
  - Agence nationale pour la garantie des droits des mineurs
  - Agences de l'eau
  - Agence Nationale de l'Accueil des Etrangers et des migrations
  - Agence nationale pour l'amélioration des conditions de travail (ANACT)
  - Agence nationale pour l'amélioration de l'habitat (ANAH)
  - Agence Nationale pour la Cohésion Sociale et l'Egalité des Chances
  - Agence nationale pour l'indemnisation des français d'outre-mer (ANIFOM)
  - Assemblée permanente des chambres d'agriculture (APCA)
  - Bibliothèque publique d'information
  - Bibliothèque nationale de France

▼B

Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg

Caisse des Dépôts et Consignations

Caisse nationale des autoroutes (CNA)

Caisse nationale militaire de sécurité sociale (CNMSS)

Caisse de garantie du logement locatif social

Casa de Velasquez

Centre d'enseignement zootechnique

Centre d'études de l'emploi

Centre d'études supérieures de la sécurité sociale

Centres de formation professionnelle et de promotion agricole

Centre hospitalier des Quinze-Vingts

Centre international d'études supérieures en sciences agronomiques (Montpellier Sup Agro)

Centre des liaisons européennes et internationales de sécurité sociale

Centre des Monuments Nationaux

Centre national d'art et de culture Georges Pompidou

Centre national des arts plastiques

Centre national de la cinématographie

Centre National d'Etudes et d'expérimentation du machinisme agricole, du génie rural, des eaux et des forêts (CEMAGREF)

Centre national du livre

Centre national de documentation pédagogique

Centre national des œuvres universitaires et scolaires (CNOUS)

Centre national professionnel de la propriété forestière

Centre National de la Recherche Scientifique (C.N.R.S)

Centres d'éducation populaire et de sport (CREPS)

Centres régionaux des œuvres universitaires (CROUS)

Collège de France

Conservatoire de l'espace littoral et des rivages lacustres

Conservatoire National des Art. et Métiers

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Paris

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Lyon

Conservatoire national supérieur d'art dramatique

Ecole centrale de Lille

Ecole centrale de Lyon

École centrale des arts et manufactures

École française d'archéologie d'Athènes

École française d'Extrême-Orient

École française de Rome

École des hautes études en sciences sociales

▼B

Ecole du Louvre

École nationale d'administration

École nationale de l'aviation civile (ENAC)

École nationale des Chartes

École nationale d'équitation

Ecole Nationale du Génie de l'Eau et de l'environnement de Strasbourg

Écoles nationales d'ingénieurs

Ecole nationale d'ingénieurs des industries des techniques agricoles et alimentaires de Nantes

Écoles nationales d'ingénieurs des travaux agricoles

École nationale de la magistrature

Écoles nationales de la marine marchande

École nationale de la santé publique (ENSP)

École nationale de ski et d'alpinisme

École nationale supérieure des arts décoratifs

École nationale supérieure des art. et techniques du théâtre

École nationale supérieure des art. et industries textiles Roubaix

Écoles nationales supérieures d'arts et métiers

École nationale supérieure des beaux-arts

École nationale supérieure de céramique industrielle

École nationale supérieure de l'électronique et de ses applications (ENSEA)

Ecole nationale supérieure du paysage de Versailles

Ecole Nationale Supérieure des Sciences de l'information et des bibliothécaires

Ecole nationale supérieure de la sécurité sociale

Écoles nationales vétérinaires

École nationale de voile

Écoles normales supérieures

École polytechnique

École technique professionnelle agricole et forestière de Meymac (Corrèze)

École de sylviculture Croigny (Aube)

École de viticulture et d'œnologie de la Tour- Blanche (Gironde)

École de viticulture — Avize (Marne)

Etablissement national d'enseignement agronomique de Dijon

Établissement national des invalides de la marine (ENIM)

Établissement national de bienfaisance Koenigswarter

Établissement public du musée et du domaine national de Versailles

Fondation Carnegie

Fondation Singer-Polignac

Haras nationaux

Hôpital national de Saint-Maurice

Institut des hautes études pour la science et la technologie

▼B

Institut français d'archéologie orientale du Caire

Institut géographique national

Institut National de l'origine et de la qualité

Institut national des hautes études de sécurité

Institut de veille sanitaire

Institut National d'enseignement supérieur et de recherche agronomique et agroalimentaire de Rennes

Institut National d'Etudes Démographiques (I.N.E.D)

Institut National d'Horticulture

Institut National de la jeunesse et de l'éducation populaire

Institut national des jeunes aveugles — Paris

Institut national des jeunes sourds — Bordeaux

Institut national des jeunes sourds — Chambéry

Institut national des jeunes sourds — Metz

Institut national des jeunes sourds — Paris

Institut national de physique nucléaire et de physique des particules (I.N.P.N.P.P)

Institut national de la propriété industrielle

Institut National de la Recherche Agronomique (I.N.R.A)

Institut National de la Recherche Pédagogique (I.N.R.P)

Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale (I.N.S.E.R.M)

Institut national d'histoire de l'art (I.N.H.A.)

Institut national de recherches archéologiques préventives

Institut National des Sciences de l'Univers

Institut National des Sports et de l'Education Physique

Institut national supérieur de formation et de recherche pour l'éducation des jeunes handicapés et les enseignements inadaptés

Instituts nationaux polytechniques

Instituts nationaux des sciences appliquées

Institut national de recherche en informatique et en automatique (INRIA)

Institut national de recherche sur les transports et leur sécurité (INRETS)

Institut de Recherche pour le Développement

Instituts régionaux d'administration

Institut des Sciences et des Industries du vivant et de l'environnement (Agro Paris Tech)

Institut supérieur de mécanique de Paris

Institut Universitaires de Formation des Maîtres

Musée de l'armée

Musée Gustave-Moreau

Musée national de la marine

Musée national J.-J.-Henner

Musée du Louvre

▼B

- Musée du Quai Branly
- Muséum National d'Histoire Naturelle
- Musée Auguste-Rodin
- Observatoire de Paris
- Office français de protection des réfugiés et apatrides
- Office National des Anciens Combattants et des Victimes de Guerre (ONAC)
- Office national de la chasse et de la faune sauvage
- Office National de l'eau et des milieux aquatiques
- Office national d'information sur les enseignements et les professions (ONISEP)
- Office universitaire et culturel français pour l'Algérie
- Ordre national de la Légion d'honneur
- Palais de la découverte
- Parcs nationaux
- Universités
- 4. Inne krajowe instytucje publiczne
  - Union des groupements d'achats publics (UGAP)
  - Agence Nationale pour l'emploi (A.N.P.E)
  - Caisse Nationale des Allocations Familiales (CNAF)
  - Caisse Nationale d'Assurance Maladie des Travailleurs Salariés (CNAMS)
  - Caisse Nationale d'Assurance-Vieillesse des Travailleurs Salariés (CNAVTS)
- CHORWACJA
  - Hrvatski sabor
  - Predsjednik Republike Hrvatske
  - Ured predsjednika Republike Hrvatske
  - Ured predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti
  - Vlada Republike Hrvatske
  - uredi Vlade Republike Hrvatske
  - Ministarstvo gospodarstva
  - Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije
  - Ministarstvo financija
  - Ministarstvo obrane
  - Ministarstvo vanjskih i europskih poslova
  - Ministarstvo unutarnjih poslova
  - Ministarstvo pravosuđa
  - Ministarstvo uprave
  - Ministarstvo poduzetništva i obrta
  - Ministarstvo rada i mirovinskog sustava
  - Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
  - Ministarstvo poljoprivrede
  - Ministarstvo turizma

▼B

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
 Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja
 Ministarstvo branitelja
 Ministarstvo socijalne politike i mladih
 Ministarstvo zdravlja
 Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
 Ministarstvo kulture
 državne upravne organizacije
 uredi državne uprave u županijama
 Ustavni sud Republike Hrvatske
 Vrhovni sud Republike Hrvatske
 sudovi
 Državno sudbeno vijeće
 državna odvjetništva
 Državnoodvjetničko vijeće
 pravobraniteljstva
 Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave
 Hrvatska narodna banka
 državne agencije i uredi
 Državni ured za reviziju
 WŁOCHY
 Instytucje dokonujące zakupów
 Presidenza del Consiglio dei Ministri
 Ministero degli Affari Esteri
 Ministero dell'Interno
 Ministero della Giustizia e Uffici giudiziari (esclusi i giudici di pace)
 Ministero della Difesa
 Ministero dell'Economia e delle Finanze
 Ministero dello Sviluppo Economico
 Ministero delle Politiche Agricole, Alimentari e Forestali
 Ministero dell'Ambiente — Tutela del Territorio e del Mare
 Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti
 Ministero del Lavoro, della Salute e delle Politiche Sociali
 Ministero dell' Istruzione, Università e Ricerca
 Ministero per i Beni e le Attività culturali, comprensivo delle sue articolazioni periferiche
 Inne krajowe instytucje publiczne
 CONSIP (Concessionaria Servizi Informatici Pubblici)
 CYPR
 Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο
 Γραφείο Συντονιστή Εναρμόνισης
 Υπουργικό Συμβούλιο

▼ B

Βουλή των Αντιπροσώπων

Δικαστική Υπηρεσία

Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας

Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας

Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας

Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας

Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως

Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού

Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου

Γραφείο Προγραμματισμού

Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας

Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Γραφείο Εφόρου Δημοσίων Ενισχύσεων

Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών

Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών

Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων

Υπουργείο Άμυνας

Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος

Τμήμα Γεωργίας

Κτηνιατρικές Υπηρεσίες

Τμήμα Δασών

Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων

Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης

Μετεωρολογική Υπηρεσία

Τμήμα Αναδασμού

Υπηρεσία Μεταλλείων

Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών

Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών

Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

Αστυνομία

Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου

Τμήμα Φυλακών

Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού

Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Τμήμα Εργασίας

Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας

▼ B

Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου
Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου
Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο
Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας
Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων
Υπουργείο Εσωτερικών
Επαρχιακές Διοικήσεις
Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως
Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως
Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας
Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών
Πολιτική Άμυνα
Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεων Εκτοπισθέντων
Υπηρεσία Ασύλου
Υπουργείο Εξωτερικών
Υπουργείο Οικονομικών
Τελωνεία
Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων
Στατιστική Υπηρεσία
Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών
Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού
Κυβερνητικό Τυπογραφείο
Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής
Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού
Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων
Τμήμα Δημοσίων Έργων
Τμήμα Αρχαιοτήτων
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας
Τμήμα Οδικών Μεταφορών
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών
Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών
Υπουργείο Υγείας
Φαρμακευτικές Υπηρεσίες
Γενικό Χημείο
Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας
Οδοντιατρικές Υπηρεσίες
Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας

▼B

LOTWA

Ministerstwa, sekretariaty ministrów do zadań szczególnych i podległe im instytucje

Aizsardzības ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Ārlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Bērnu un ģimenes lietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Ekonomikas ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Finanšu ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Iekšlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Izglītības un zinātnes ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Kultūras ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Labklājības ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Reģionālās attīstības un pašvaldības lietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Satiksmes ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Tieslietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Veselības ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Vides ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Zemkopības ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Īpašu uzdevumu ministra sekretariāti un to padotībā esošās iestādes

Satversmes aizsardzības birojs

Inne instytucje państwowe

Augstākā tiesa

Centrālā vēlēšanu komisija

Finanšu un kapitāla tirgus komisija

Latvijas Banka

Prokuratūra un tās pārraudzībā esošās iestādes

Saeimas kanceleja un tās padotībā esošās iestādes

Satversmes tiesa

Valsts kanceleja un tās padotībā esošās iestādes

Valsts kontrole

Valsts prezidenta kanceleja

Tiesībsarga birojs

Nacionālā radio un televīzijas padome

Citas valsts iestādes, kuras nav ministriju padotībā (inne instytucje państwowe niepodlegające ministerstwom)

▼ B

LITWA

Prezidentūros kanceliarija

Seimo kanceliarija

Institucje odpowiedzialne przed sejmem (Seimas) [parlament]: Lietuvos mokslo taryba;

Seimo kontrolierių įstaiga;

Valstybės kontrolė;

Specialiųjų tyrimų tarnyba;

Valstybės saugumo departamentas;

Konkurencijos taryba;

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras;

Vertybinių popierių komisija;

Ryšių reguliavimo tarnyba;

Nacionalinė sveikatos taryba;

Etninės kultūros globos taryba;

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba;

Valstybinė kultūros paveldo komisija;

Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga;

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija;

Valstybinė lietuvių kalbos komisija;

Vyriausioji rinkimų komisija;

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija;

Žurnalistų etikos inspektorius tarnyba.

Vyriausybės kanceliarija

Institucje odpowiedzialne przed Vyriausybe [rząd]:

Ginklų fondas;

Informacinės visuomenės plėtros komitetas;

Kūno kultūros ir sporto departamentas;

Lietuvos archyvų departamentas;

Mokestinių ginčų komisija;

Statistikos departamentas;

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas;

Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba;

Viešųjų pirkimų tarnyba;

Narkotikų kontrolės departamentas;

▼B

Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija;

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija;

Valstybinė lošimų priežiūros komisija;

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba;

Vyriausioji administracinių ginčų komisija;

Draudimo priežiūros komisija;

Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas;

Lietuvių grįžimo į Tėvynę informacijos centras

Konstitucinis Teismas

Lietuvos bankas

Aplinkos ministerija

Instytucje podległe Aplinkos ministerija [Ministerstwo Środowiska]:

Generalinė miškų urėdija;

Lietuvos geologijos tarnyba;

Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba;

Lietuvos standartizacijos departamentas;

Nacionalinis akreditacijos biuras;

Valstybinė metrologijos tarnyba;

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba;

Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija.

Finansų ministerija

Instytucje podległe Finansų ministerija [Ministerstwo Finansów]:

Muitinės departamentas;

Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba;

Valstybinė mokesčių inspekcija;

Finansų ministerijos mokymo centras.

Krašto apsaugos ministerija

Instytucje podległe Krašto apsaugos ministerijos [Ministerstwo Obrony Narodowej]:

Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas;

Centralizuota finansų ir turto tarnyba;

Karo prievolės administravimo tarnyba;

Krašto apsaugos archyvas;

Krizių valdymo centras;

Mobilizacijos departamentas;

Ryšų ir informacinių sistemų tarnyba;

Infrastruktūros plėtros departamentas;

▼ B

Valstybinis pilietinio pasipriešinimo rengimo centras.

Lietuvos kariuomenė

Krašto apsaugos sistemos kariniai vienetai ir tarnybos

Kultūros ministerija

Įstatytcje podlegle Kultūros ministerijos [Ministerstwo Kultury]:

Kultūros paveldo departamentas;

Valstybinė kalbos inspekcija.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

Įstatytcje podlegle Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos [Ministerstwo Zabezpieczeń Społecznych i Pracy]:

Garantinio fondo administracija;

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba;

Lietuvos darbo birža;

Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba;

Trišalės tarybos sekretoriatas;

Socialinių paslaugų priežiūros departamentas;

Darbo inspekcija;

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba;

Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba;

Ginčų komisija;

Techninės pagalbos neįgaliesiems centras;

Neįgaliųjų reikalų departamentas.

Susisiekimo ministerija

Įstatytcje podlegle Susisiekimo ministerijos [Ministerstwo Transportu i Komunikacji]:

Lietuvos automobilių kelių direkcija;

Valstybinė geležinkelio inspekcija;

Valstybinė kelių transporto inspekcija;

Pasienio kontrolės punktų direkcija.

Sveikatos apsaugos ministerija

Įstatytcje podlegle Sveikatos apsaugos ministerijos [Ministerstwo Zdrowia]:

Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba;

Valstybinė ligonių kasa;

Valstybinė medicininio audito inspekcija;

Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba;

Valstybinė teismo psichiatrijos ir narkologijos tarnyba;

Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba;

Farmacijos departamentas;

▼ B

Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras;

Lietuvos bioetikos komitetas;

Radiacinės saugos centras.

Švietimo ir mokslo ministerija

Institucije podlegle Švietimo ir mokslo ministerijos [Ministerstwo Edukacji i Nauki]:

Nacionalinis egzaminų centras;

Studijų kokybės vertinimo centras.

Teisingumo ministerija

Institucije podlegle Teisingumo ministerijos [Ministerstwo Sprawiedliwości]:

Kalėjimų departamentas;

Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba;

Europos teisės departamentas

Ūkio ministerija

Institucije podlegle Ūkio ministerijos [Ministerstwo Gospodarki]:

Įmonių bankroto valdymo departamentas;

Valstybinė energetikos inspekcija;

Valstybinė ne maisto produktų inspekcija;

Valstybinis turizmo departamentas

Užsienio reikalų ministerija

Diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos užsienyje bei atstovybės prie tarptautinių organizacijų

Vidaus reikalų ministerija

Institucije podlegle Vidaus reikalų ministerijos [Ministerstwo Spraw Wewnętrznych]:

Asmens dokumentų išrašymo centras;

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba;

Gyventojų registro tarnyba;

Policijos departamentas;

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas;

Turto valdymo ir ūkio departamentas;

Vadovybės apsaugos departamentas;

Valstybės sienos apsaugos tarnyba;

Valstybės tarnybos departamentas;

Informatikos ir ryšių departamentas;

Migracijos departamentas;

Sveikatos priežiūros tarnyba;

Bendrasis pagalbos centras.

Žemės ūkio ministerija

▼B

Instytucje podległe Źemės ūkio ministerijos [Ministerstwo Rolnictwa]:

Nacionalinė mokėjimo agentūra;

Nacionalinė žemės tarnyba;

Valstybinė augalų apsaugos tarnyba;

Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba;

Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba;

Žuvininkystės departamentas

Teismai [sądy]:

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas;

Lietuvos apeliacinis teismas;

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas;

apygardų teismai;

apygardų administraciniai teismai;

apylinkių teismai;

Nacionalinė teismų administracija

Generalinė prokuratūra

Inne jednostki centralnej administracji publicznej (institucijos [instytucje], įstaigos [placówki], tarnybos [agencje]):

Aplinkos apsaugos agentūra;

Valstybinė aplinkos apsaugos inspekcija;

Aplinkos projektų valdymo agentūra;

Miško genetinių išteklių, sėklų ir sodmenų tarnyba;

Miško sanitarinės apsaugos tarnyba;

Valstybinė miškotvarkos tarnyba;

Nacionalinis visuomenės sveikatos tyrimų centras;

Lietuvos AIDS centras;

Nacionalinis organų transplantacijos biuras;

Valstybinis patologijos centras;

Valstybinis psichikos sveikatos centras;

Lietuvos sveikatos informacijos centras;

Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centras;

Valstybinis aplinkos sveikatos centras;

Respublikinis mitybos centras;

Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės centras;

Trakų visuomenės sveikatos priežiūros ir specialistų tobulinimosi centras;

Visuomenės sveikatos ugdymo centras;

Muitinės kriminalinė tarnyba;

Muitinės informacinių sistemų centras;

Muitinės laboratorija;

▼B

Muitinės mokymo centras;
 Valstybinis patentų biuras;
 Lietuvos teismo ekspertizės centras;
 Centrinė hipotekos įstaiga;
 Lietuvos metrologijos inspekcija;
 Civilinės aviacijos administracija;
 Lietuvos saugios laivybos administracija;
 Transporto investicijų direkcija;
 Valstybinė vidaus vandenų laivybos inspekcija;
 Pabėgėlių priėmimo centras

LUKSEMBURG

Ministère d'Etat
 Ministère des Affaires Etrangères et de l'Immigration
 Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural
 Ministère des Classes moyennes, du Tourisme et du Logement
 Ministère de la Culture, de l'Enseignement Supérieur et de la Recherche
 Ministère de l'Economie et du Commerce extérieur
 Ministère de l'Education nationale et de la Formation professionnelle
 Ministère de l'Egalité des chances
 Ministère de l'Environnement
 Ministère de la Famille et de l'Intégration
 Ministère des Finances
 Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative
 Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire
 Ministère de la Justice
 Ministère de la Santé
 Ministère de la Sécurité sociale
 Ministère des Transports
 Ministère du Travail et de l'Emploi
 Ministère des Travaux publics

WEGRY

Egészségügyi Minisztérium
 Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium
 Gazdasági és Közlekedési Minisztérium
 Honvédelmi Minisztérium
 Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium
 Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium
 Külügyminisztérium

▼B

Miniszterelnöki Hivatal

Oktatási és Kulturális Minisztérium

Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium

Pénzügyminisztérium

Szociális és Munkaügyi Minisztérium

Központi Szolgáltatási Főigazgatóság

MALTA

Uffiċċju tal-Prim Ministru (Office of the Prime Minister)

Ministeru għall-Familja u Solidarjeta' Soċjali (Ministry for the Family and Social Solidarity)

Ministeru ta' l-Edukazzjoni Zghazagh u Impjieg (Ministry for Education Youth and Employment)

Ministeru tal-Finanzi (Ministry of Finance)

Ministeru tar-Riżorsi u l-Infrastruttura (Ministry for Resources and Infrastructure)

Ministeru tat-Turizmu u Kultura (Ministry for Tourism and Culture)

Ministeru tal-Ġustizzja u l-Intern (Ministry for Justice and Home Affairs)

Ministeru għall-Affarijiet Rurali u l-Ambjent (Ministry for Rural Affairs and the Environment)

Ministeru għal Għawdex (Ministry for Gozo)

Ministeru tas-Saħħa, l-Anzjani u Kura fil-Kommunita' (Ministry of Health, the Elderly and Community Care)

Ministeru ta' l-Affarijiet Barranin (Ministry of Foreign Affairs)

Ministeru għall-Investimenti, Industrija u Teknologija ta' Informazzjoni (Ministry for Investment, Industry and Information Technology)

Ministeru għall-Kompetittivà u Komunikazzjoni (Ministry for Competitiveness and Communications)

Ministeru għall-Iżvilupp Urban u Toroq (Ministry for Urban Development and Roads)

NIDERLANDY

Ministerie van Algemene Zaken

Bestuursdepartement

Bureau van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid

Rijksvoorlichtingsdienst

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Bestuursdepartement

Centrale Archiefselectiedienst (CAS)

Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD)

Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR)

Agentschap Korps Landelijke Politiediensten

Ministerie van Buitenlandse Zaken

▼ B

Directoraat-generaal Regiobeleid en Consulaire Zaken (DGRC)

Directoraat-generaal Politieke Zaken (DGPZ)

Directoraat-generaal Internationale Samenwerking (DGIS)

Directoraat-generaal Europese Samenwerking (DGES)

Centrum tot Bevordering van de Import uit Ontwikkelingslanden (CBI)

Centrale diensten ressorterend onder S/PlvS (usługi pomocnicze podlegające sekretarzowi generalnemu lub zastępcy sekretarza generalnego)

Buitenlandse Posten (ieder afzonderlijk)

Ministerie van Defensie — (Ministerstwo Obrony)

Bestuursdepartement

Commando Diensten Centra (CDC)

Defensie Telematica Organisatie (DTO)

Centrale directie van de Defensie Vastgoed Dienst

De afzonderlijke regionale directies van de Defensie Vastgoed Dienst

Defensie Materieel Organisatie (DMO)

Landelijk Bevoorradingsbedrijf van de Defensie Materieel Organisatie

Logistiek Centrum van de Defensie Materieel Organisatie

Marinebedrijf van de Defensie Materieel Organisatie

Defensie Pijpleiding Organisatie (DPO)

Ministerie van Economische Zaken

Bestuursdepartement

Centraal Planbureau (CPB)

SenterNovem

Staatstoezicht op de Mijnen (SodM)

Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa)

Economische Voorlichtingsdienst (EVD)

Agentschap Telecom

Kenniscentrum Professioneel & Innovatief Aanbesteden, Netwerk voor Overheidsopdrachtgevers (PIANOo)

Regiebureau Inkoop Rijksoverheid

Octrooicentrum Nederland

Consumentenautoriteit

Ministerie van Financiën

Bestuursdepartement

Belastingdienst Automatiseringscentrum

Belastingdienst

▼B

de afzonderlijke Directies der Rijksbelastingen (różne wydziały Urzędu Podatków i Ceł na terenie całych Niderlandów)

Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (w tym Economische Controle dienst (ECD))

Belastingdienst Opleidingen

Dienst der Domeinen

Ministerie van Justitie

Bestuursdepartement

Dienst Justitiële Inrichtingen

Raad voor de Kinderbescherming

Centraal Justitie Incasso Bureau

Openbaar Ministerie

Immigratie en Naturalisatiedienst

Nederlands Forensisch Instituut

Dienst Terugkeer & Vertrek

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Bestuursdepartement

Dienst Regelingen (DR)

Agentschap Plantenziektenkundige Dienst (PD)

Algemene Inspectiedienst (AID)

Dienst Landelijk Gebied (DLG)

Voedsel en Waren Autoriteit (VWA)

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

Bestuursdepartement

Inspectie van het Onderwijs

Erfgoedinspectie

Centrale Financiën Instellingen

Nationaal Archief

Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid

Onderwijsraad

Raad voor Cultuur

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Bestuursdepartement

Inspectie Werk en Inkomen

Agentschap SZW

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Bestuursdepartement

Directoraat-Generaal Transport en Luchtvaart

Directoraat-generaal Personenvervoer

Directoraat-generaal Water

▼B

Centrale diensten (służby centralne)

Shared services Organisatie Verkeer en Watersaat

Koninklijke Nederlandse Meteorologisch Instituut KNMI

Rijkswaterstaat, Bestuur

De afzonderlijke regionale Diensten van Rijkswaterstaat (wszystkie poszczególne urzędy regionalne Dyrekcji Generalnej ds. Robót Budowlanych i Gospodarki Wodnej)

De afzonderlijke specialistische diensten van Rijkswaterstaat (wszystkie poszczególne urzędy specjalne Dyrekcji Generalnej ds. Robót Budowlanych i Gospodarki Wodnej)

Adviesdienst Geo-Informatie en ICT

Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV)

Bouwdienst

Corporate Dienst

Data ICT Dienst

Dienst Verkeer en Scheepvaart

Dienst Weg- en Waterbouwkunde (DWW)

Rijksinstituut voor Kunst en Zee (RIKZ)

Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA)

Waterdienst

Inspectie Verkeer en Waterstaat, Hoofddirectie

Port state Control

Directie Toezichtontwikkeling Communicatie en Onderzoek (TCO)

Toezichthouder Beheer Eenheid Lucht

Toezichthouder Beheer Eenheid Water

Toezichthouder Beheer Eenheid Land

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Bestuursdepartement

Directoraat-generaal Wonen, Wijken en Integratie

Directoraat-generaal Ruimte

Directoraat-general Milieubeheer

Rijksgebouwendienst

VROM Inspectie

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Bestuursdepartement

Inspectie Gezondheidsbescherming, Waren en Veterinaire Zaken

Inspectie Gezondheidszorg

Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming

Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieu (RIVM)

Sociaal en Cultureel Planbureau

▼B

Agentschap t.b.v. het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Raad van State

Algemene Rekenkamer

Nationale Ombudsman

Kanselarij der Nederlandse Orden

Kabinet der Koningin

Raad voor de rechtspraak en de Rechtbanken

AUSTRIA

Bundeskanzleramt

Bundesministerium für europäische und internationale Angelegenheiten

Bundesministerium für Finanzen

Bundesministerium für Gesundheit, Familie und Jugend

Bundesministerium für Inneres

Bundesministerium für Justiz

Bundesministerium für Landesverteidigung

Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft

Bundesministerium für Soziales und Konsumentenschutz

Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur

Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie

Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit

Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung

Österreichische Forschungs- und Prüfzentrum Arsenal Gesellschaft m.b.H

Bundesbeschaffung G.m.b.H

Bundesrechenzentrum G.m.b.H

POLSKA

Kancelaria Prezydenta RP

Kancelaria Sejmu RP

Kancelaria Senatu RP

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Sąd Najwyższy

Naczelny Sąd Administracyjny

Wojewódzkie sądy administracyjne

Sądy powszechne — rejonowe, okręgowe i apelacyjne

Trybunał Konstytucyjny

Najwyższa Izba Kontroli

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

Biuro Rzecznika Praw Dziecka

Biuro Ochrony Rządu

▼B

Biuro Bezpieczeństwa Narodowego

Centralne Biuro Antykorupcyjne

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

Ministerstwo Finansów

Ministerstwo Gospodarki

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Ministerstwo Obrony Narodowej

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Ministerstwo Skarbu Państwa

Ministerstwo Sprawiedliwości

Ministerstwo Infrastruktury

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Ministerstwo Środowiska

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Ministerstwo Zdrowia

Ministerstwo Sportu i Turystyki

Urząd Komitetu Integracji Europejskiej

Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej

Urząd Regulacji Energetyki

Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych

Urząd Transportu Kolejowego

Urząd Dozoru Technicznego

Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych

Urząd do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców

Urząd Zamówień Publicznych

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Urząd Lotnictwa Cywilnego

Urząd Komunikacji Elektronicznej

Wyższy Urząd Górniczy

Główny Urząd Miar

Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Główny Urząd Nadzoru Budowlanego

Główny Urząd Statystyczny

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych

▼B

Państwowa Komisja Wyborcza
Państwowa Inspekcja Pracy
Rządowe Centrum Legislacji
Narodowy Fundusz Zdrowia
Polska Akademia Nauk
Polskie Centrum Akredytacji
Polskie Centrum Badań i Certyfikacji
Polska Organizacja Turystyczna
Polski Komitet Normalizacyjny
Zakład Ubezpieczeń Społecznych
Komisja Nadzoru Finansowego
Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych
Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa
Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej
Komenda Główna Policji
Komenda Główna Straży Granicznej
Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych
Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
Główny Inspektorat Transportu Drogowego
Główny Inspektorat Farmaceutyczny
Główny Inspektorat Sanitarny
Główny Inspektorat Weterynarii
Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego
Agencja Wywiadu
Agencja Mienia Wojskowego
Wojskowa Agencja Mieszkaniowa
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Agencja Rynku Rolnego
Agencja Nieruchomości Rolnych
Państwowa Agencja Atomistyki
Polska Agencja Żeglugi Powietrznej
Polska Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Agencja Rezerw Materiałowych
Narodowy Bank Polski

▼B

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Instytut Pamięci Narodowej — Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu

Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa

Służba Celna Rzeczypospolitej Polskiej

Państwowe Gospodarstwo Leśne „Lasy Państwowe”

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

Urzędy wojewódzkie

Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, jeśli ich organem założycielskim jest minister, centralny organ administracji rządowej lub wojewoda

PORTUGALIA

Presidência do Conselho de Ministros

Ministério das Finanças e da Administração Pública

Ministério da Defesa Nacional

Ministério dos Negócios Estrangeiros

Ministério da Administração Interna

Ministério da Justiça

Ministério da Economia e da Inovação

Ministério da Agricultura, Desenvolvimento Rural e Pescas

Ministério da Educação

Ministério da Ciência, Tecnologia e do Ensino Superior

Ministério da Cultura

Ministério da Saúde

Ministério do Trabalho e da Solidariedade Social

Ministério das Obras Públicas, Transportes e Comunicações

Ministério do Ambiente, do Ordenamento do Território e do Desenvolvimento Regional

Presidência da República

Tribunal Constitucional

Tribunal de Contas

Provedoria de Justiça

RUMUNIA

Administrația Prezidențială

Senatul României

Camera Deputaților

Inalta Curte de Casație și Justiție

Curtea Constituțională

Consiliul Legislativ

Curtea de Conturi

Consiliul Superior al Magistraturii

▼B

Parchetul de pe lângă Inalta Curte de Casație și Justiție

Secretariatul General al Guvernului

Cancelaria primului ministru

Ministerul Afacerilor Externe

Ministerul Economiei și Finanțelor

Ministerul Justiției

Ministerul Apărării

Ministerul Internelor și Reformei Administrative

Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse

Ministerul pentru Intreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Libere

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Ministerul Transporturilor

Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuinței

Ministerul Educației Cercetării și Tineretului

Ministerul Sănătății Publice

Ministerul Culturii și Cultelor

Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației

Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile

Serviciul Român de Informații

Serviciul de Informații Externe

Serviciul de Protecție și Pază

Serviciul de Telecomunicații Speciale

Consiliul Național al Audiovizualului

Consiliul Concurenței (CC)

Direcția Națională Anticorupție

Inspectoratul General de Poliție

Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice

Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor

Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC)

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor

Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor

Autoritatea Navală Română

Autoritatea Feroviară Română

Autoritatea Rutieră Română

Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului

Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap

Autoritatea Națională pentru Turism

Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților

▼B

Autoritatea Națională pentru Tineret
 Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică
 Autoritatea Națională pentru Reglementare în Comunicații și Tehnologia Informației
 Autoritatea Națională pentru Serviciile Societății Informaționale
 Autoritatea Electorală Permanente
 Agenția pentru Strategii Guvernamentale
 Agenția Națională a Medicamentului
 Agenția Națională pentru Sport
 Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
 Agenția Națională de Reglementare în Domeniul Energiei
 Agenția Română pentru Conservarea Energiei
 Agenția Națională pentru Resurse Minerale
 Agenția Română pentru Investiții Străine
 Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperație
 Agenția Națională a Funcționarilor Publici
 Agenția Națională de Administrare Fiscală
 Agenția de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială
 Agenția Națională Anti-doping
 Agenția Nucleară
 Agenția Națională pentru Protecția Familiei
 Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Bărbați și Femei
 Agenția Națională pentru Protecția Mediului
 Agenția națională Antidrog
 SLOWENIA
 Predsednik Republike Slovenije
 Državni zbor Republike Slovenije
 Državni svet Republike Slovenije
 Varuh človekovih pravic
 Ustavno sodišče Republike Slovenije
 Računsko sodišče Republike Slovenije
 Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil
 Slovenska akademija znanosti in umetnosti
 Vladne službe
 Ministrstvo za finance
 Ministrstvo za notranje zadeve
 Ministrstvo za zunanje zadeve
 Ministrstvo za obrambo
 Ministrstvo za pravosodje
 Ministrstvo za gospodarstvo
 Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
 Ministrstvo za promet

▼B

Ministrstvo za okolje in prostor

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve

Ministrstvo za zdravje

Ministrstvo za javno upravo

Ministrstvo za šolstvo in šport

Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo

Ministrstvo za kulturo

Vrhovno sodišče Republike Slovenije

višja sodišča

okrožna sodišča

okrajna sodišča

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije

Okrožna državna tožilstva

Državno pravobranilstvo

Upravno sodišče Republike Slovenije

Višje delovno in socialno sodišče

delovna sodišča

Davčna uprava Republike Slovenije

Carinska uprava Republike Slovenije

Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja

Urad Republike Slovenije za nadzor prirejanja iger na srečo

Uprava Republike Slovenije za javna plačila

Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna

Policija

Inšpektorat Republike Slovenije za notranje zadeve

Generalštab Slovenske vojske

Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje

Inšpektorat Republike Slovenije za obrambo

Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami

Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij

Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence

Urad Republike Slovenije za varstvo potrošnikov

Tržni inšpektorat Republike Slovenije

Urad Republike Slovenije za intelektualno lastnino

Inšpektorat Republike Slovenije za elektronske komunikacije, elektronsko podpisovanje in pošto

Inšpektorat za energetiko in rudarstvo

Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja

▼B

Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano
Fitosanitarna uprava Republike Slovenije
Veterinarska uprava Republike Slovenije
Uprava Republike Slovenije za pomorstvo
Direkcija Republike Slovenije za caste
Prometni inšpektorat Republike Slovenije
Direkcija za vodenje investicij v javno železniško infrastrukturo
Agencija Republike Slovenije za okolje
Geodetska uprava Republike Slovenije
Uprava Republike Slovenije za jedrsko varstvo
Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor
Inšpektorat Republike Slovenije za delo
Zdravstveni inšpektorat
Urad Republike Slovenije za kemikalije
Uprava Republike Slovenije za varstvo pred sevanji
Urad Republike Slovenije za meroslovje
Urad za visoko šolstvo
Urad Republike Slovenije za mladino
Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo in šport
Arhiv Republike Slovenije
Inšpektorat Republike Slovenije za kulturo in medije
Kabinet predsednika Vlade Republike Slovenije
Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije
Služba vlade za zakonodajo
Služba vlade za evropske zadeve
Služba vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko
Urad vlade za komuniciranje
Urad za enake možnosti
Urad za verske skupnosti
Urad za narodnosti
Urad za makroekonomske analize in razvoj
Statistični urad Republike Slovenije
Slovenska obveščevalno-varnostna agencija
Protokol Republike Slovenije
Urad za varovanje tajnih podatkov
Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu
Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj
Informacijski pooblaščenec
Državna volilna komisija

▼B

SLOWACJA

Ministerstwa i inne organy administracji centralnej, o których mowa w ustawie nr 575/2001 Z. w sprawie struktury i działań organów rządowych i centralnych organów administracji państwowej zmienionej późniejszymi regulacjami:

Kancelária Prezidenta Slovenskej republiky

Národná rada Slovenskej republiky

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Ministerstvo financií Slovenskej republiky

Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky

Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky

Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

Úrad vlády Slovenskej republiky

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky

Štatistický úrad Slovenskej republiky

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky

Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky

Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky

Úrad pre verejné obstarávanie

Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky

Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky

Národný bezpečnostný úrad

Ústavný súd Slovenskej republiky

Najvyšší súd Slovenskej republiky

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky

Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky

Úrad pre finančný trh

Úrad na ochranu osobných údajov

Kancelária verejného ochrany práv

▼ B

FINLANDIA

Oikeuskanslerinvirasto — Justitiekanslersämbetet

Liikenne- Ja Viestintäministeriö — Kommunikationsministeriet

Ajoneuvohallintokeskus AKE — Fordonsförvaltningscentralen AKE

Ilmailuhallinto — Luftfartsförvaltningen

Ilmatieteen laitos — Meteorologiska institutet

Merenkulkulaitos — Sjöfartsverket

Merentutkimuslaitos — Havsforskningsinstitutet

Ratahallintokeskus RHK — Banförvaltningscentralen RHK

Rautatievirasto — Järnvägsverket

Tiehallinto — Vägförvaltningen

Viestintävirasto — Kommunikationsverket

Maa- Ja Metsätalousministeriö — Jord- Och Skogsbruksministeriet

Elintarviketurvallisuusvirasto — Livsmedelssäkerhetsverket

Maanmittauslaitos — Lantmäteriverket

Maaseutuvirasto — Landsbygdsverket

Oikeusministeriö — Justitieministeriet

Tietosuojavaltuutetun toimisto — Dataombudsmannens byrå

Tuomioistuimet — domstolar

Korkein oikeus — Högsta domstolen

Korkein hallinto-oikeus — Högsta förvaltningsdomstolen

Hovioikeudet — hovrätter

Käräjäoikeudet — tingsrätter

Hallinto-oikeudet –förvaltningsdomstolar

Markkinaoikeus — Marknadsdomstolen

Työtuomioistuin — Arbetsdomstolen

Vakuutuslaitos — Försäkringsdomstolen

Kuluttajariitalautakunta — Konsumenttvistenämnden

Vankeinhoitolaitos — Fångvårdsväsendet

HEUNI — Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti — HEUNI — Europeiska institutet för kriminalpolitik, verksamt i anslutning till Förenta Nationerna

Konkurssiasiamiehen toimisto — Konkursombudsmannens byrå

Kuluttajariitalautakunta — Konsumenttvistenämnden

Oikeushallinnon palvelukeskus — Justitieförvaltningens servicecentral

Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus — Justitieförvaltningens datateknikcentral

Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos (Optula) — Rättspolitiska forskningsinstitutet

Oikeusrekisterikeskus — Rättsregistercentralen

Onnettomuustutkintakeskus — Centralen för undersökning av olyckor

Rikosseuraamusvirasto — Brottsförhållningsverket

▼B

Rikosseuraamusalan koulutuskeskus — Brottspåföljdsområdets utbildningscentral

Rikoksantorjuntaneuvosto — Rådet för brottsförebyggande

Saamelaiskäräjät — Sametinget

Valtakunnansyyttäjänvirasto — Riksåklagarämbetet

Vankeinhoitolaitos — Fångvårdsväsendet

Opetusministeriö — Undervisningsministeriet

Opetushallitus — Utbildningsstyrelsen

Valtion elokuvatarkastamo — Statens filmgranskningsbyrå

Puolustusministeriö — Försvarsministeriet

Puolustusvoimat — Försvarsmakten

Sisäasiainministeriö — Inrikesministeriet

Väestörekisterikeskus — Befolkningsregistercentralen

Keskusrikopoliisi — Centralkriminalpolisen

Liikkuva poliisi — Rörliga polisen

Rajavartiolaitos — Gränsbevakningsväsendet

Lääninhallitukset — Länstyrelserna

Suojelupoliisi — Skyddspolisen

Poliisiammattikorkeakoulu — Polisyrkeshögskolan

Poliisin tekniikkakeskus — Polisens teknikcentral

Poliisin tietohallintokeskus — Polisens datacentral

Helsingin kihlakunnan poliisilaitos — Polisinrättningen i Helsingfors

Pelastusopisto — Räddningsverket

Hätäkeskuslaitos — Nödcentralverket

Maahanmuuttovirasto — Migrationsverket

Sisäasiainhallinnon palvelukeskus — Inrikesförvaltningens servicecentral

Sosiaali- Ja Terveysministeriö — Social- Och Hälsovårdsministeriet

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta — Besvärnsämnden för utkomstskyddsärenden

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta — Besvärnsämnden för socialtrygghet

Lääkelaitos — Läkemedelsverket

Terveysturvan oikeusturvakeskus — Rättsskyddscentralen för hälsovården

Säteilyturvakeskus — Strålsäkerhetscentralen

Kansanterveyslaitos — Folkhälsoinstitutet

▼ B

Lääkehoidon kehittämiskeskus ROHTO — Utvecklingscentralen för läkemedelsbehandling

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus — Social- och hälsovårdens produktill-synscentral

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakes — Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården Stakes

Vakuutusvalvontavirasto — Försäkringsinspektionen

Työ- ja Elinkeinoministeriö — Arbets- och Näringsministeriet

Kuluttajavirasto — Konsumentverket

Kilpailuvirasto — Konkurrensverket

Patentti- ja rekisterihallitus — Patent- och registerstyrelsen

Valtakunnansovittelijain toimisto — Riksförlikningsmännens byrå

Valtion turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset – Statliga förläggningar för asylsökande

Energiamarkkinavirasto - Energimarknadsverket

Geologian tutkimuskeskus — Geologiska forskningscentralen

Huoltovarmuuskeskus — Försörjningsberedskapscentralen

Kuluttajatutkimuskeskus — Konsumentforskningscentralen

Matkailun edistämiskeskus (MEK) — Centralen för turistfrämjande

Mittatekniikan keskus (MIKES) — Mätteknikcentralen

Tekes — teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus - Tekes — utvecklingscentralen för teknologi och innovationer

Turvatekniikan keskus (TUKES) — Säkerhetsteknikcentralen

Valtion teknillinen tutkimuskeskus (VTT) — Statens tekniska forskningscentral

Syrjintälautakunta — Nationella diskrimineringsnämnden

Työneuvosto — Arbetsrådet

Vähemmistövaltuutetun toimisto — Minoritetsombudsmännens byrå

Ulkoasiainministeriö — Utrikesministeriet

Valtioneuvoston Kanslia — Statsrådets Kansli

Valtiovarainministeriö — Finansministeriet

Valtiokonttori — Statskontoret

Verohallinto — Skatteförvaltningen

Tullilaitos — Tullverket

Tilastokeskus — Statistikcentralen

Valtiontaloudellinen tutkimuskeskus — Statens ekonomiska forskningscentral

Ympäristöministeriö — Miljöministeriet

Suomen ympäristökeskus — Finlands miljöcentral

Asumisen rahoitus- ja kehityskeskus — Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet

Valtiontalouden Tarkastusvirasto — Statens Revisionsverk

▼ B

SZWECJA

A

Affärsverket svenska kraftnät

Akademien för de fria konsterna

Alkohol- och läkemedelssortiments-nämnden

Allmänna pensionsfonden

Allmänna reklamationsnämnden

Ambassader

Ansvarsnämnd, statens

Arbetsdomstolen

Arbetsförmedlingen

Arbetsgivarverk, statens

Arbetslivsinstitutet

Arbetsmiljöverket

Arkitekturmuseet

Arrendenämnder

Arvsfondsdelegationen

Arvsfondsdelegationen

B

Banverket

Barnombudsmannen

Beredning för utvärdering av medicinsk metodik, statens

Bergsstaten

Biografbyrå, statens

Biografiskt lexikon, svenskt

Birgittaskolan

Blekinge tekniska högskola

Bokföringsnämnden

Bolagsverket

Bostadsnämnd, statens

Bostadskreditnämnd, statens

Boverket

Brottsförebyggande rådet

Brottsoffermyndigheten

C

Centrala studiestödsnämnden

▼ B

D

Danshögskolan

Datainspektionen

Departementen

Domstolsverket

Dramatiska institutet

E

Ekeskolan

Ekobrottsmyndigheten

Ekonomistyrningsverket

Ekonomiska rådet

Elsäkerhetsverket

Energimarknadsinspektionen

Energimyndighet, statens

EU/FoU-rådet

Exportkreditnämnden

Exportråd, Sveriges

F

Fastighetsmäklarnämnden

Fastighetsverk, statens

Fideikommissnämnden

Finansinspektionen

Finanspolitiska rådet

Finsk-svenska gränsälvskommissionen

Fiskeriverket

Flygmedicincentrum

Folkhälsainstitut, statens

Fonden för fukt- och mögelskador

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas

Folke Bernadotte Akademin

Forskarskattenämnden

Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap

Fortifikationsverket

Forum för levande historia

Försvarets materielverk

Försvarets radioanstalt

Försvarets underrättelsenämnd

Försvarshistoriska museer, statens

Försvarshögskolan

Försvarsmakten

Försäkringskassan

▼B**G**

Gentekniknämnden
Geologiska undersökning
Geotekniska institut, statens
Giftinformationscentralen
Glesbygdsverket
Grafiska institutet och institutet för högre kommunikation- och reklamutbildning
Granskningsnämnden för radio och TV
Granskningsnämnden för försvarsuppfinningar
Gymnastik- och Idrottshögskolan
Göteborgs universitet

H

Handelsflottans kultur- och fritidsråd
Handelsflottans pensionsanstalt
Handelssekreterare
Handelskamrar, auktoriserade
Handikappombudsmannen
Handikappråd, statens
Harpsunds nämnden
Haverikommission, statens
Historiska museer, statens
Hjälpmiddelsinstitutet
Hovrätterna
Hyresnämnder
Häkterna
Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd
Högskolan Dalarna
Högskolan i Borås
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan i Kalmar
Högskolan i Karlskrona/Ronneby
Högskolan i Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla
Högskolan på Gotland
Högskolans avskiljandenämnd
Högskoleverket
Högsta domstolen

▼ B

I

ILO kommittén

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen

Inspektionen för strategiska produkter

Institut för kommunikationsanalys, statens

Institut för psykosocial medicin, statens

Institut för särskilt utbildningsstöd, statens

Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering

Institutet för rymdfysik

Institutet för tillväxtpolitiska studier

Institutionsstyrelse, statens

Insättningsgarantinämnden

Integrationsverket

Internationella programkontoret för utbildningsområdet

J

Jordbruksverk, statens

Justitiekanslern

Jämställdhetsombudsmannen

Jämställdhetsnämnden

Järnvägar, statens

Järnvägsstyrelsen

K

Kammarkollegiet

Kammarrätterna

Karlstads universitet

Karolinska Institutet

Kemikalieinspektionen

Kommerskollegium

Konjunkturinstitutet

Konkurrensverket

Konstfack

Konsthögskolan

Konstnärsnämnden

Konstråd, statens

Konsulat

Konsumentverket

Krigsvetenskapsakademin

Krigsförsäkringsnämnden

Kriminaltekniska laboratorium, statens

Kriminalvården

Krisberedskapsmyndigheten

▼B

Kristinaskolan

Kronofogdemyndigheten

Kulturråd, statens

Kungl. Biblioteket

Kungl. Konsthögskolan

Kungl. Musikhögskolan i Stockholm

Kungl. Tekniska högskolan

Kungl. Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien

Kungl Vetenskapsakademien

Kustbevakningen

Kvalitets- och kompetensråd, statens

Kärnavfallsfondens styrelse

L

Lagrådet

Lantbruksuniversitet, Sverige

Lantmäteriverket

Linköpings universitet

Livrustkammaren, Skoklosters slott och Hallwylska museet

Livsmedelsverk, statens

Livsmedelsekonomiska institutet

Ljud- och bildarkiv, statens

Lokala säkerhetsnämnderna vid kärnkraftverk

Lotteriinspektionen

Luftfartsverket

Luftfartsstyrelsen

Luleå tekniska universitet

Lunds universitet

Läkemedelsverket

Läkemedelsförmånsnämnden

Länsrätterna

Länsstyrelserna

Lärarhögskolan i Stockholm

M

Malmö högskola

Manillaskolan

Maritima muséer, statens

Marknadsdomstolen

Medlingsinstitutet

▼B

Meteorologiska och hydrologiska institut, Sveriges

Migrationsverket

Militärhögskolor

Mittuniversitetet

Moderna museet

Museer för världskultur, statens

Musikaliska Akademien

Musiksamlingar, statens

Myndigheten för handikappolitisk samordning

Myndigheten för internationella adoptionsfrågor

Myndigheten för skolutveckling

Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning

Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning

Myndigheten för Sveriges nätuniversitet

Myndigheten för utländska investeringar i Sverige

Mälardalens högskola

N

Nationalmuseum

Nationellt centrum för flexibelt lärande

Naturhistoriska riksmuseet

Naturvårdsverket

Nordiska Afrikainstitutet

Notarienämnden

Nämnd för arbetstagares uppfinningar, statens

Nämnden för statligt stöd till trossamfund

Nämnden för styrelserepresentationsfrågor

Nämnden mot diskriminering

Nämnden för elektronisk förvaltning

Nämnden för RH anpassad utbildning

Nämnden för hemslöjdsfrågor

O

Oljekrisnämnden

Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning

Ombudsmannen mot etnisk diskriminering

Operahögskolan i Stockholm

▼B

P

Patent- och registreringsverket

Patentbesvärsrätten

Pensionsverk, statens

Personregisternämnd statens, SPAR-nämnden

Pliktverk, Totalförsvarets

Polarforskningssekreteriatet

Post- och telestyrelsen

Premiepensionsmyndigheten

Presstödsnämnden

R

Radio- och TV-verket

Rederinämnden

Regeringskansliet

Regeringsrätten

Resegarantinämnden

Registernämnden

Revisorsnämnden

Riksantikvarieämbetet

Riksarkivet

Riksbanken

Riksdagsförvaltningen

Riksdagens ombudsmän

Riksdagens revisorer

Riksgäldskontoret

Rikshemvärnsrådet

Rikspolisstyrelsen

Riksrevisionen

Rikstrafiken

Riksutställningar, Stiftelsen

Riksvärderingsnämnden

Rymdstyrelsen

Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige

Räddningsverk, statens

Rättshjälpsmyndigheten

Rättshjälpsnämnden

Rättsmedicinalverket

▼ B

S

Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund

Sameskolstyrelsen och sameskolor

Sametinget

SIS, Standardiseringen i Sverige

Sjöfartsverket

Skatterättsnämnden

Skatteverket

Skaderegleringsnämnd, statens

Skiljenämnden i vissa trygghetsfrågor

Skogsstyrelsen

Skogsvårdsstyrelserna

Skogs och lantbruksakademien

Skolverk, statens

Skolväsendets överklagandenämnd

Smittskyddsinstitutet

Socialstyrelsen

Specialpedagogiska institutet

Specialskolemyndigheten

Språk- och folkminnesinstitutet

Sprängämnesinspektionen

Statistiska centralbyrån

Statskontoret

Stockholms universitet

Stockholms internationella miljöinstitut

Strålsäkerhetsmyndigheten

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, SIDA

Styrelsen för Samefonden

Styrelsen för psykologiskt försvar

Stängselnämnden

Svenska institutet

Svenska institutet för europapolitiska studier

Svenska ESF rådet

Svenska Unescorådet

Svenska FAO kommittén

▼ B

Svenska Språknämnden

Svenska Skeppshypotekskassan

Svenska institutet i Alexandria

Sveriges författarfond

Säkerhetspolisen

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden

Södertörns högskola

T

Taltidningsnämnden

Talboks- och punktskriftsbiblioteket

Teaterhögskolan i Stockholm

Tingsrätterna

Tjänstepensions och grupplivnämnd, statens

Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet

Totalförsvarets forskningsinstitut

Totalförsvarets pliktverk

Tullverket

Turistdelegationen

U

Umeå universitet

Ungdomsstyrelsen

Uppsala universitet

Utlandslönenämnd, statens

Utlänningsnämnden

Utrikesförvaltningens antagningsnämnd

Utrikesnämnden

Utsädeskontroll, statens

V

Valideringsdelegationen

Valmyndigheten

Vatten- och avloppsnämnd, statens

Vattenöverdomstolen

Verket för förvaltningsutveckling

Verket för högskoleservice

Verket för innovationssystem (VINNOVA)

Verket för näringslivsutveckling (NUTEK)

Vetenskapsrådet

▼B

Veterinärmedicinska anstalt, statens

Veterinära ansvarsnämnden

Väg- och transportforskningsinstitut, statens

Vägverket

Vänerskolan

Växjö universitet

Växtingsnämnd, statens

Å

Åklagarmyndigheten

Åsbackaskolan

Ö

Örebro universitet

Örlogsmannasällskapet

Östervångsskolan

Överbefälhavaren

Överklagandenämnden för högskolan

Överklagandenämnden för nämndemanna-uppdrag

Överklagandenämnden för studiestöd

Överklagandenämnden för totalförsvaret

ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO

Cabinet Office

Office of the Parliamentary Counsel

Central Office of Information

Charity Commission

Crown Estate Commissioners (Vote Expenditure Only)

Crown Prosecution Service

Department for Business, Enterprise and Regulatory Reform

Competition Commission

Gas and Electricity Consumers' Council

Office of Manpower Economics

Department for Children, Schools and Families

Department of Communities and Local Government

Rent Assessment Panels

Department for Culture, Media and Sport

British Library

British Museum

Commission for Architecture and the Built Environment

The Gambling Commission

▼B

Historic Buildings and Monuments Commission for England (English Heritage)

Imperial War Museum

Museums, Libraries and Archives Council

National Gallery

National Maritime Museum

National Portrait Gallery

Natural History Museum

Science Museum

Tate Gallery

Victoria and Albert Museum

Wallace Collection

Department for Environment, Food and Rural Affairs

Agricultural Dwelling House Advisory Committees

Agricultural Land Tribunals

Agricultural Wages Board and Committees

Cattle Breeding Centre

Countryside Agency

Plant Variety Rights Office

Royal Botanic Gardens, Kew

Royal Commission on Environmental Pollution

Department of Health

Dental Practice Board

National Health Service Strategic Health Authorities

NHS Trusts

Prescription Pricing Authority

Department for Innovation, Universities and Skills

Higher Education Funding Council for England

National Weights and Measures Laboratory

Patent Office

Department for International Development

Department of the Procurator General and Treasury Solicitor

Legal Secretariat to the Law Officers

Department for Transport

Maritime and Coastguard Agency

Department for Work and Pensions

Disability Living Allowance Advisory Board

Independent Tribunal Service

▼B

Medical Boards and Examining Medical Officers (War Pensions)

Occupational Pensions Regulatory Authority

Regional Medical Service

Social Security Advisory Committee

Export Credits Guarantee Department

Foreign and Commonwealth Office

Wilton Park Conference Centre

Government Actuary's Department

Government Communications Headquarters

Home Office

HM Inspectorate of Constabulary

House of Commons

House of Lords

Ministry of Defence

Defence Equipment & Support

Meteorological Office

Ministry of Justice

Boundary Commission for England

Combined Tax Tribunal

Council on Tribunals

Court of Appeal — Criminal

Employment Appeals Tribunal

Employment Tribunals

HMCS Regions, Crown, County and Combined Courts (England and Wales)

Immigration Appellate Authorities

Immigration Adjudicators

Immigration Appeals Tribunal

Lands Tribunal

Law Commission

Legal Aid Fund (England and Wales)

Office of the Social Security Commissioners

Parole Board and Local Review Committees

Pensions Appeal Tribunals

Public Trust Office

Supreme Court Group (England and Wales)

Transport Tribunal

▼B

The National Archives

National Audit Office

National Savings and Investments

National School of Government

Northern Ireland Assembly Commission

Northern Ireland Court Service

Coroners Courts

County Courts

Court of Appeal and High Court of Justice in Northern Ireland

Crown Court

Enforcement of Judgements Office

Legal Aid Fund

Magistrates' Courts

Pensions Appeals Tribunals

Northern Ireland, Department for Employment and Learning

Northern Ireland, Department for Regional Development

Northern Ireland, Department for Social Development

Northern Ireland, Department of Agriculture and Rural Development

Northern Ireland, Department of Culture, Art. and Leisure

Northern Ireland, Department of Education

Northern Ireland, Department of Enterprise, Trade and Investment

Northern Ireland, Department of the Environment

Northern Ireland, Department of Finance and Personnel

Northern Ireland, Department of Health, Social Services and Public Safety

Northern Ireland, Office of the First Minister and Deputy First Minister

Northern Ireland Office

Crown Solicitor's Office

Department of the Director of Public Prosecutions for Northern Ireland

Forensic Science Laboratory of Northern Ireland

Office of the Chief Electoral Officer for Northern Ireland

Police Service of Northern Ireland

Probation Board for Northern Ireland

State Pathologist Service

Office of Fair Trading

Office for National Statistics

National Health Service Central Register

▼B

Office of the Parliamentary Commissioner for Administration and Health Service Commissioners

Paymaster General's Office

Postal Business of the Post Office

Privy Council Office

Public Record Office

HM Revenue and Customs

The Revenue and Customs Prosecutions Office

Royal Hospital, Chelsea

Royal Mint

Rural Payments Agency

Scotland, Auditor-General

Scotland, Crown Office and Procurator Fiscal Service

Scotland, General Register Office

Scotland, Queen's and Lord Treasurer's Remembrancer

Scotland, Registers of Scotland

The Scotland Office

The Scottish Ministers

Architecture and Design Scotland

Crofters Commission

Deer Commission for Scotland

Lands Tribunal for Scotland

National Galleries of Scotland

National Library of Scotland

National Museums of Scotland

Royal Botanic Garden, Edinburgh

Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Scotland

Scottish Further and Higher Education Funding Council

Scottish Law Commission

Community Health Partnerships

Special Health Boards

Health Boards

The Office of the Accountant of Court

High Court of Justiciary

Court of Session

HM Inspectorate of Constabulary

▼B

Parole Board for Scotland

Pensions Appeal Tribunals

Scottish Land Court

Sheriff Courts

Scottish Police Services Authority

Office of the Social Security Commissioners

The Private Rented Housing Panel and Private Rented Housing Committees

Keeper of the Records of Scotland

The Scottish Parliamentary Body Corporate

HM Treasury

Office of Government Commerce

United Kingdom Debt Management Office

The Wales Office (Office of the Secretary of State for Wales)

The Welsh Ministers

Higher Education Funding Council for Wales

Local Government Boundary Commission for Wales

The Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Wales

Valuation Tribunals (Wales)

Welsh National Health Service Trusts and Local Health Boards

Welsh Rent Assessment Panels

ZAŁĄCZNIK II

WYKAZ RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI, O KTÓRYCH MOWA W ART.
2 UST. 1 PKT 6 LIT. a)

W przypadku różnic interpretacyjnych pomiędzy CPV i NACE zastosowanie ma nomenklatura CPV.

NACE Rev. 1 (1)					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Dział	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Komentarz	
45			Budownictwo	Dział ten obejmuje: — budowę nowych budynków i obiektów, remonty i ogólne naprawy.	45000000
	45.1		Przygotowanie terenu pod budowę		45100000
		45.11	Burzenie i rozbiórka obiektów budowlanych; roboty ziemne	Klasa ta obejmuje: — burzenie budynków i innych budowli, — oczyszczanie terenu budowy, — roboty ziemne: roboty wykopaliskowe, podsypywanie gleby, niwelowanie i równanie terenu budowy, kopanie rowów, usuwanie skał, wysadzanie itp., — przygotowanie terenu do robót górniczych: — zdejmowanie nadkładu oraz inne roboty związane z zagospodarowaniem i przygotowaniem terenów złóż mineralnych. Klasa ta obejmuje także: — odwadnianie terenu budowy, — odwadnianie gruntów rolnych oraz zalesionych.	45110000
		45.12	Próbnе wiercenia i wykopy	Klasa ta obejmuje: — próbnе wiercenia, wykopy, a także pobieranie próbek rdzeniowych do celów budowlanych, geofizycznych i geologicznych lub podobnych. Klasa ta nie obejmuje: — wierceń szybów do produkcji ropy i gazu, zob. zob. 11.20, — wierceń studni wodnych, zob. 45.25, — głębień szybów, patrz: 45.25, — badań pól ropo- i gazonośnych, badań geofizycznych, geologicznych i sejsmicznych, zob. 74.20.	45120000
	45.2		Wznoszenie kompletnych obiektów budowlanych lub ich części; inżynieria lądowa i wodna		45200000

NACE Rev. 1 (1)					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Dział	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Komentarz	
		45.21	Budownictwo ogólne oraz inżynieria lądowa i wodna	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — budowę wszystkich typów budynków, budowę obiektów z zakresu inżynierii lądowej i wodnej, — budowę mostów (w tym na potrzeby podwyższonych autostrad), wiaduktów, tuneli i przejść podziemnych, — rurociągi, linie komunikacyjne i elektroenergetyczne, — rurociągi miejskie oraz miejskie linie komunikacyjne i elektroenergetyczne, — pomocnicze obiekty miejskie, — montaż i wznoszenie na terenie budowy konstrukcji prefabrykowanych. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — działalności usługowej związanej z wydobyciem ropy i gazu, zob. 11.20, — wznoszenia kompletnych prefabrykowanych obiektów budowlanych z samodzielnie wytworzonych elementów innych niż betonowe, zob. działy 20, 26 i 28, — budowy obiektów innych niż budynki z przeznaczeniem na stadiony, baseny, hale sportowe, korty tenisowe oraz inne obiekty sportowe, zob. 45.23, — instalacji budowlanych, zob. 45.3, — robót wykończeniowych, zob. 45.4, — prac architektoniczno-inżynierskich, zob. 74.20, — kierowania realizacją projektów budowlanych, zob. 74.20. 	<p>45210000</p> <p>z wyjątkiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 45213316 45220000 45231000 45232000
		45.22	Wykonywanie pokryć i konstrukcji dachowych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wykonywanie konstrukcji dachowych, — wykonywanie pokryć dachowych, — izolację wodoszczelną. 	45261000
		45.23	Budowa dróg szybkiego ruchu, dróg, lotnisk i obiektów sportowych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — budowę autostrad, szos, dróg oraz innych dróg dla pojazdów i pieszych, — budowę torów kolejowych, — budowę pasów startowych, — budowę obiektów innych niż budynki z przeznaczeniem na stadiony, baseny, hale sportowe, korty tenisowe oraz inne obiekty sportowe, — malowanie oznaczeń na nawierzchniach jezdni i parkingów. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wstępnych robót ziemnych, zob. 45.11. 	<p>45212212</p> <p>i DA03</p> <p>45230000</p> <p>z wyjątkiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 45231000 – 45232000 – 45234115

▼B

NACE Rev. 1 (1)					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Dział	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Komentarz	
		45.24	Budowa obiektów inżynierii wodnej	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — budowę; — dróg wodnych, portów i obiektów nadrzecznych, przystani jachtowych (marin), śluz itd., — zapór wodnych i kanałów, — pogłębianie, — prace podwodne. 	45240000
		45.25	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — specjalistyczne roboty budowlane związane z jednym z aspektów wspólnych różnym rodzajom budowli, wymagającym specjalistycznych umiejętności lub sprzętu, — fundamentowanie, w tym także wbijanie pali, — wiercenie i budowa studni wodnych, głębianie szybów, — wznoszenie elementów stalowych innych niż własnej produkcji, — gięcie stali, — roboty murarskie i kamieniarskie, — wznoszenie i demontaż własnych i wynajętych rusztowań oraz platform, — wznoszenie kominów i pieców. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wynajmu rusztowań bez usług wznoszenia i demontażu, zob. 71.32. 	45250000 45262000
	45.3		Wykonywanie instalacji budowlanych		45300000

▼B

NACE Rev. 1 (1)					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Dział	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Komentarz	
		45.31	Wykonywanie instalacji elektrycznych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <p>instalacje w budynkach lub innych obiektach budowlanych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — przewodów elektrycznych oraz osprzętu, — systemów telekomunikacyjnych, — elektrycznych systemów grzewczych, — anten w budynkach i anten napowietrznych, — alarmów przeciwpożarowych, — alarmów przeciwwłamaniowych, — wind i ruchomych schodów, — piorunochronów itd. 	<p>45213316</p> <p>45310000</p> <p>z wyjątkiem:</p> <p>— 45316000</p>
		45.32	Wykonywanie robót budowlanych izolacyjnych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — instalowanie w budynkach lub innych obiektach budowlanych izolacji cieplnych, dźwiękoszczelnych lub przeciwwibracyjnych. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — izolacji wodoszczelnych, zob. 45.22. 	45320000
		45.33	Wykonywanie instalacji cieplnych, wodnych, wentylacyjnych i gazowych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — instalacje w budynkach lub innych obiektach budowlanych: — instalacji wodociągowych i sanitarnych, — instalacji gazowych, — urządzeń i przewodów grzewczych, wentylacyjnych lub klimatyzacyjnych, — systemów spryskiwaczy. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — instalacji systemów elektrycznego ogrzewania, zob. 45.31. 	45330000
		45.34	Wykonywanie pozostałych instalacji budowlanych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — instalacje drogowe, kolejowe, lotniskowe oraz portowe systemy oświetleniowe i sygnalizacyjne, — instalacje w budynkach lub innych obiektach budowlanych sprzętu i wyposażenia gdzie indziej niesklasyfikowanego. 	<p>45234115</p> <p>45316000</p> <p>45340000</p>
	45.4		Wykonywanie robót budowlanych wykończeniowych		45400000

NACE Rev. 1 (1)					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Dział	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Komentarz	
		45.41	Tynkowanie	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zastosowanie w budynkach i innych obiektach budowlanych wewnętrznych lub zewnętrznych tynków lub tynków szlachetnych, w tym także materiałów podtynkowych. 	45410000
		45.42	Zakładanie stolarki budowlanej	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zakładanie niewytworzonych we własnym zakresie drzwi, okien oraz ościeżnic drzwiowych i okiennych, kuchni do zabudowy, klatek schodowych, wyposażenia sklepów itp. wykonanych z drewna lub innych materiałów, — elementy wykończenia wnętrz, jak np. sufity, drewniane okładziny ścian, ścianki działowe itd. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — układania parkietów i innych drewnianych podłóg, zob. 45.43. 	45420000
		45.43	Wykonywanie podłóg i ścian	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — układanie, wyklejanie, wieszanie lub instalowanie w budynkach lub innych obiektach budowlanych: — ceramicznych, betonowych lub kamiennych okładzin ściennych lub posadzek, — parkietów lub innych posadzek drewnianych oraz dywanów i linoleum, — w tym także z wykładziny z gumy lub tworzyw sztucznych, — okładzin ściennych lub posadzek z lastryka, marmuru, granitu lub łupka, — tapet. 	45430000
		45.44	Malowanie i szklenie	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — malowanie wnętrz i fasad budynków, — malowanie obiektów z zakresu inżynierii lądowej i wodnej, — instalację elementów ze szkła i luster itd. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — instalacji okien, zob. 45.42. 	45440000

▼B

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Dział	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Komentarz	
		45.45	Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — instalację prywatnych basenów, — czyszczenie parą, piaskowanie fasady budynków i podobne czynności, — inne roboty wykończeniowe gdzie indziej niesklasyfikowane. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — czyszczenia wewnątrz budynków oraz innych obiektów, zob. 74.70. 	45212212 i DA04 45450000
	45.5		Wynajem sprzętu budowlanego i burzącego wraz z obsługą operatorską		45500000
		45.50	Wynajem sprzętu budowlanego i burzącego wraz z obsługą operatorską	<p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wynajmu maszyn i urządzeń budowlanych oraz do wyburzeń bez obsługi operatorskiej, zob. 71.32. 	45500000

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (EWG) nr 3037/90 z dnia 9 października 1990 r. w sprawie statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej (Dz.U. L 293 z 24.10.1990, s. 1).

ZALĄCZNIK III

**WYKAZ PRODUKTÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 4 LIT. b)
W ODNIESIENIU DO ZAMÓWIEŃ UDZIELANYCH PRZEZ
INSTYTUCJE ZAMAWIAJĄCE W DZIEDZINIE OBRONNOŚCI**

Do celów niniejszej dyrektywy zastosowanie ma wyłącznie tekst zamieszczony w załączniku I pkt 3 Porozumienia GPA w sprawie zamówień rządowych, który stanowi podstawę poniższego orientacyjnego wykazu produktów:

Rozdział 25:	Sól, siarka, ziemia i kamienie, materiały gipsowe, wapno i cement
Rozdział 26:	Rudy metali, żużel i popiół
Rozdział 27:	Paliwa mineralne, oleje mineralne i produkty ich destylacji, substancje bitumiczne, woski mineralne, z wyjątkiem: ex 27.10: benzyny specjalnej
Rozdział 28:	Chemikalia nieorganiczne, organiczne i nieorganiczne związki metali szlachetnych, metali ziem rzadkich, pierwiastków promieniotwórczych i izotopów, z wyjątkiem: ex 28.09: materiałów wybuchowych ex 28.13: materiałów wybuchowych ex 28.14: gazu łzawiącego ex 28.28: materiałów wybuchowych ex 28.32: materiałów wybuchowych ex 28.39: materiałów wybuchowych ex 28.50: produktów toksycznych ex 28.51: produktów toksycznych ex 28.54: materiałów wybuchowych
Rozdział 29:	Chemikalia organiczne, z wyjątkiem: ex 29.03: materiałów wybuchowych ex 29.04: materiałów wybuchowych ex 29.07: materiałów wybuchowych ex 29.08: materiałów wybuchowych ex 29.11: materiałów wybuchowych ex 29.12: materiałów wybuchowych ex 29.13: produktów toksycznych ex 29.14: produktów toksycznych ex 29.15: produktów toksycznych ex 29.21: produktów toksycznych ex 29.22: produktów toksycznych ex 29.23: produktów toksycznych ex 29.26: materiałów wybuchowych ex 29.27: produktów toksycznych ex 29.29: materiałów wybuchowych

▼B

Rozdział 30:	Produkty farmaceutyczne
Rozdział 31:	Nawozy
Rozdział 32:	Ekstrakty garbników i środków barwiących, garbniki i ich pochodne, barwniki, pigmenty, farby i lakiery, kit i inne masy uszczelniające, atramenty
Rozdział 33:	Olejki eteryczne i resinoidy, preparaty perfumeryjne, kosmetyczne i toaletowe
Rozdział 34:	Mydło, organiczne środki powierzchniowo czynne, preparaty piorące, preparaty smarowe, woski syntetyczne, woski preparowane, preparaty do czyszczenia i szorowania, świece i artykuły podobne, pasty modelarskie i „woski dentystyczne”
Rozdział 35:	Substancje białkowe, kleje, enzymy
Rozdział 37:	Materiały fotograficzne i kinematograficzne
Rozdział 38:	Produkty chemiczne różne, z wyjątkiem: ex 38.19: produktów toksycznych
Rozdział 39:	Tworzywa sztuczne, żywice syntetyczne, estry celulozowe i etery, wyroby z nich, z wyjątkiem: ex 39.03: materiałów wybuchowych
Rozdział 40:	Kauczuk, kauczuk syntetyczny, faktysa i wyroby z kauczuku, z wyjątkiem: ex 40.11: opon kuloodpornych
Rozdział 41:	Skóry i skórki surowe (z wyjątkiem skór futerkowych) oraz skóry wyprawione
Rozdział 42:	Wyroby ze skóry, wyroby siodlarskie i rymarskie, artykuły podróżne, torby ręczne i podobne pojemniki, artykuły z wnętrzości zwierzęcych (z wyjątkiem wnętrzości jedwabników)
Rozdział 43:	Skóry futerkowe i sztuczne futra, wyroby z nich
Rozdział 44:	Drewno i wyroby z drewna, węgiel drzewny
Rozdział 45:	Korek i wyroby z korka
Rozdział 46:	Wyroby ze słomy, z esparto i innych materiałów do wyplatania, wyroby koszykarskie i wyroby z wikliny
Rozdział 47:	Materiały do produkcji papieru
Rozdział 48:	Papier i tektura, wyroby z masy papierniczej, papieru lub tektury
Rozdział 49:	Książki, gazety, obrazki i pozostałe wyroby przemysłu poligraficznego, rękopisy, maszynopisy i plany
Rozdział 65:	Nakrycia głowy i ich części

▼B

Rozdział 66:	Parasole, parasole przeciwsłoneczne, laski, bicze, szpicruty i ich części
Rozdział 67:	Preparowane pióra i puch oraz wyroby z piór lub puchu, sztuczne kwiaty, wyroby z włosów ludzkich
Rozdział 68:	Wyroby z kamieni, gipsu, cementu, azbestu, miki lub podobnych materiałów
Rozdział 69:	Wyroby ceramiczne
Rozdział 70:	Szkło i wyroby ze szkła
Rozdział 71:	Perły, kamienie szlachetne lub półszlachetne, metale szlachetne, metale platerowane metalem szlachetnym i wyroby z nich; sztuczna biżuteria
Rozdział 73:	Żelazo i stal i wyroby z nich
Rozdział 74:	Miedź i wyroby z miedzi
Rozdział 75:	Nikiel i wyroby z niklu
Rozdział 76:	Aluminium i wyroby z aluminium
Rozdział 77:	Magnez i beryl i wyroby z nich
Rozdział 78:	Ołów i wyroby z ołowiu
Rozdział 79:	Cynk i wyroby z cynku
Rozdział 80:	Cyna i wyroby z cyny
Rozdział 81:	Pozostałe metale nieszlachetne wykorzystywane w przemyśle hutniczym i wyroby z nich
Rozdział 82:	Narzędzia, przybory, noże, łyżki i widelce i inne sztucce z metali nieszlachetnych, ich części z metali nieszlachetnych, z wyjątkiem: ex 82.05: narzędzi ex 82.07: narzędzi, części
Rozdział 83:	Wyroby różne z metali nieszlachetnych
Rozdział 84:	Kotły grzewcze, maszyny i urządzenia mechaniczne, części do nich, z wyjątkiem: ex 84.06: silników ex 84.08: innych silników ex 84.45: maszyn ex 84.53: maszyn automatycznie przetwarzających dane ex 84.55: części do maszyn wymienionych w pozycji nr 84.53 ex 84.59: reaktorów jądrowych

▼ **B**

Rozdział 85:	Maszyny i urządzenia elektryczne, ich części, z wyjątkiem: ex 85.13: urządzeń telekomunikacyjnych ex 85.15: aparatury nadawczej
Rozdział 86:	Lokomotywy pojazdów szynowych, tabor szynowy i jego części, osprzęt i elementy torów kolejowych wraz z ich częściami, komunikacyjne urządzenia sygnalizacyjne wszelkich typów (mechaniczne), z wyjątkiem: ex 86.02: lokomotyw opancerzonych zasilanych energią elektryczną ex 86.03: pozostałych lokomotyw opancerzonych ex 86.05: wagonów opancerzonych ex 86.06: wagonów warsztatowych ex 86.07: wagonów
Rozdział 87:	Pojazdy nieszynowe i ich części, z wyjątkiem: ex 87.08: czołgów i innych pojazdów opancerzonych ex 87.01: traktorów ex 87.02: pojazdów wojskowych ex 87.03: ciężarówek ratunkowych ex 87.09: motocykli ex 87.14: przyczep
Rozdział 89:	Statki, łodzie i konstrukcje pływające, z wyjątkiem: ex 89.01A: okrętów wojennych
Rozdział 90:	Przyrządy, narzędzia i aparaty optyczne, fotograficzne, kinematograficzne, pomiarowe, kontrolne, precyzyjne, medyczne i chirurgiczne, ich części, z wyjątkiem: ex 90.05: lornetek ex 90.13: różnorodnych przyrządów, laserów ex 90.14: dalmierzy ex 90.28: instrumentów pomiarowych elektrycznych i elektronicznych ex 90.11: mikroskopów ex 90.17: narzędzi i przyrządów medycznych ex 90.18: sprzętu do mechanoterapii ex 90.19: sprzętu ortopedycznego ex 90.20: aparatury wykorzystującej promieniowanie rentgenowskie
Rozdział 91:	Zegary i zegarki

▼B

Rozdział 92:	Instrumenty muzyczne, urządzenia do rejestracji i odtwarzania dźwięku, urządzenia telewizyjne do rejestracji i odtwarzania obrazu i dźwięków, części i wyposażenie dodatkowe do tych urządzeń
Rozdział 94:	Meble i ich części, pościel, materace, stelaże pod materace, poduszki i temu podobne wyroby wypchane, z wyjątkiem: ex 94.01A: foteli lotniczych
Rozdział 95:	Obrobione materiały rzeźbiarskie i formowane oraz wyroby z tych materiałów
Rozdział 96:	Miotły, szczotki, pędzle do nakładania kosmetyków i sita
Rozdział 98:	Różnorodne wyroby gotowe

*ZALĄCZNIK IV***WYMAGANIA DOTYCZĄCE NARZĘDZI I URZĄDZEŃ DO ELEKTRONICZNEGO ODBIORU OFERT, WNIOSKÓW O DOPUSZCZENIE DO UDZIAŁU ORAZ PLANÓW I PROJEKTÓW W KONKURSACH**

Narzędzia i urządzenia służące do elektronicznego odbioru ofert, wniosków o dopuszczenie do udziału oraz planów i projektów w konkursach muszą co najmniej gwarantować, za pomocą środków technicznych i odpowiednich procedur, że:

- a) dokładny czas i daty odbioru ofert, wniosków o dopuszczenie do udziału oraz przedłożenia planów i projektów mogą zostać precyzyjnie ustalone;
- b) można w praktyce zapewnić, aby przed upływem określonych terminów nikt nie uzyskał dostępu do danych przesyłanych zgodnie z tymi wymaganiami;
- c) jedynie osoby uprawnione mogą ustalać lub zmieniać daty otwarcia przesłanych danych;
- d) podczas poszczególnych etapów postępowania o udzielenie zamówienia lub konkursu dostęp do całości lub części przedłożonych danych musi być możliwy jedynie dla osób uprawnionych;
- e) jedynie osoby uprawnione mogą zapewniać dostęp do przesłanych danych i wyłącznie po określonej dacie;
- f) dane otrzymane i otwarte zgodnie z tymi wymaganiami muszą pozostać dostępne wyłącznie dla osób uprawnionych do zapoznania się z nimi;
- g) jeżeli zakazy dostępu lub warunki, o których mowa w lit. b), c), d), e) i f), zostaną naruszone lub nastąpi próba takiego naruszenia, można w praktyce zapewnić oczywiste wykrycie takich naruszeń lub prób.

ZALĄCZNIK V

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU

CZĘŚĆ A

Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o publikacji wstępnego ogłoszenia informacyjnego na profilu nabywcy

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Rodzaj instytucji zamawiającej oraz główny rodzaj prowadzonej działalności.
3. W stosownych przypadkach wskazanie, czy instytucja zamawiająca jest centralną jednostką zakupującą, bądź czy stosowana jest lub może być stosowana jakakolwiek inna forma wspólnego udzielania zamówień.
4. Kody CPV.
5. Adres internetowy „profilu nabywcy” (URL).
6. Data wysłania ogłoszenia o publikacji wstępnego ogłoszenia informacyjnego na profilu nabywcy.

CZĘŚĆ B

Informacje, jakie należy zamieścić we wstępnym ogłoszeniu informacyjnym

(o którym mowa w art. 48)

I. Informacje, jakie należy zamieścić w każdym przypadku

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Adres e-mail lub adres internetowy, pod którym umożliwiony zostanie nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp do dokumentów zamówienia.

Jeżeli nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp nie jest możliwy ze względów wymienionych w art. 53 ust. 1 akapity drugi i trzeci, informacje o tym, gdzie można pozyskać dokumenty zamówienia.

3. Rodzaj instytucji zamawiającej oraz główny rodzaj prowadzonej działalności.
4. W stosownych przypadkach wskazanie, czy instytucja zamawiająca jest centralną jednostką zakupującą bądź czy stosowana jest lub może być stosowana jakakolwiek inna forma wspólnego udzielania zamówień.
5. Kody CPV; jeżeli zamówienie jest podzielone na części, informacje podaje się dla każdej części.
6. Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi; jeżeli zamówienie jest podzielone na części, informacje podaje się dla każdej części.

▼B

7. Krótki opis zamówienia: charakter i zakres robót budowlanych, charakter i ilość lub wartość dostaw, charakter i zakres usług.
8. Jeżeli ogłoszenie nie stanowi zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, przewidywana data (przewidywane daty) publikacji ogłoszenia o zamówieniu lub ogłoszeń o zamówieniach w odniesieniu do zamówienia (zamówień), o których mowa w przedmiotowym wstępnym ogłoszeniu informacyjnym.
9. Data wysłania ogłoszenia.
10. Wszelkie inne istotne informacje.
11. Wskazanie, czy zamówienie jest objęte Porozumieniem GPA.

II. Dodatkowe informacje, jakie należy podać, jeżeli ogłoszenie stanowi zaproszenie do ubiegania się o zamówienie (art. 48 ust. 2)

1. Odniesienie do faktu, że zainteresowani wykonawcy powinni poinformować instytucję o swoim zainteresowaniu zamówieniem lub zamówieniami.
2. Rodzaj postępowania o udzielenie zamówienia (procedury ograniczone, z zastosowaniem dynamicznego systemu zakupów lub bez, lub procedura konkurencyjna z negocjacjami).
3. W stosownych przypadkach wskazanie, czy:
  - a) stosuje się umowę ramową;
  - b) stosuje się dynamiczny system zakupów.
4. O ile są już znane, ramy czasowe realizacji dostaw produktów, robót budowlanych lub usług oraz okres obowiązywania umowy.
5. O ile są już znane, warunki udziału, w tym:
  - a) w stosownych przypadkach wskazanie, czy zamówienie publiczne zastrzeżone jest dla zakładów pracy chronionej lub czy jego realizacja ograniczona jest do programów zatrudnienia osób niepełnosprawnych;
  - b) w stosownych przypadkach wskazanie, czy świadczenie usługi jest zastrzeżone przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi dla określonych zawodów;
  - c) krótki opis kryteriów kwalifikacji.
6. O ile już znane, krótki opis kryteriów stosowanych w celu udzielenia zamówienia.
7. O ile już znana, całkowita szacunkowa wielkość umowy (umów) w sprawie zamówienia; w przypadku gdy zamówienie zostaje podzielone na części, informację tę podaje się dla każdej z nich.
8. Termin odbioru zgłoszeń zainteresowania.
9. Adres, na który należy przekazywać zgłoszenia zainteresowania.
10. Język lub języki, w których dopuszcza się przedstawianie kandydatur lub ofert.

▼B

11. W stosownych przypadkach wskazanie, czy:
  - a) wymagane/akceptowane jest elektroniczne składanie ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału;
  - b) stosowane będą zlecenia elektroniczne;
  - c) stosowane będą faktury elektroniczne;
  - d) akceptowane będą płatności elektroniczne.
12. Informacja, czy zamówienie jest związane z projektem lub programem finansowanym ze środków Unii.
13. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminów przewidzianych dla procedur odwoławczych lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.

CZĘŚĆ C**Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o zamówieniu**

(o którym mowa w art. 49)

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Adres e-mail lub adres internetowy, pod którym umożliwiony zostanie nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp do dokumentów zamówienia.

Jeżeli nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp nie jest możliwy ze względów wymienionych w art. 53 ust. 1 akapit drugi i trzeci, informacje o tym, gdzie można pozyskać dokumenty zamówienia.
3. Rodzaj instytucji zamawiającej oraz główny rodzaj prowadzonej działalności.
4. W stosownych przypadkach wskazanie, czy instytucja zamawiająca jest centralną jednostką zakupującą bądź czy stosuje się jakkolwiek inną formę wspólnego udzielania zamówień.
5. Kody CPV; jeżeli zamówienie jest podzielone na części, informacje podaje się dla każdej części.
6. Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi; jeżeli zamówienie jest podzielone na części, informacje podaje się dla każdej części.
7. Opis zamówienia: charakter i zakres robót budowlanych, charakter i ilość lub wartość dostaw, charakter i zakres usług. Jeżeli zamówienie podzielone jest na części, informacje podaje się dla każdej części. W stosownych przypadkach opis wszelkich opcji.
8. Całkowity szacunkowy rząd wielkości umowy (umów) w sprawie zamówienia; w przypadku gdy zamówienie zostaje podzielone na części, informację tę podaje się dla każdej z nich.

▼B

9. Dopuszczenie lub zakaz składania ofert wariantowych.
10. Ramy czasowe realizacji dostaw, robót budowlanych lub usług oraz, w miarę możliwości, okres obowiązywania umowy.
  - a) W przypadku umowy ramowej, wskazanie planowanego okresu obowiązywania umowy ramowej z podaniem, w stosownych przypadkach, uzasadnienia dla okresu przekraczającego cztery lata; w miarę możliwości, wskazanie wartości lub rzędu wielkości i częstotliwości udzielanych zamówień, liczby oraz, w stosownych przypadkach, proponowanej maksymalnej liczby uczestniczących wykonawców.
  - b) W przypadku dynamicznego systemu zakupów, wskazanie planowanego okresu obowiązywania tego systemu; w miarę możliwości, wskazanie wartości lub rzędu wielkości i częstotliwości udzielanych zamówień.
11. Warunki udziału, w tym:
  - a) w stosownych przypadkach wskazanie, czy zamówienie publiczne zastrzeżone jest dla zakładów pracy chronionej lub czy jego realizacja ograniczona jest do programów zatrudnienia osób niepełnosprawnych;
  - b) w stosownych przypadkach wskazanie, czy świadczenie usługi jest zastrzeżone przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi dla określonych zawodów; odniesienia do odpowiednich przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych;
  - c) lista i krótki opis kryteriów dotyczących podmiotowej sytuacji wykonawców, które mogą prowadzić do ich wykluczenia, oraz kryteriów kwalifikacji; minimalne poziomy ewentualnie wymaganych standardów; wskazanie wymaganych informacji (oświadczenia własne, dokumentacja).
12. Rodzaj postępowania o udzielenie zamówienia; w stosownych przypadkach, powody zastosowania procedury przyspieszonej (w przypadku procedury otwartej, procedury ograniczonej i procedury konkurencyjnej z negocjacjami).
13. W stosownych przypadkach wskazanie, czy:
  - a) stosuje się umowę ramową;
  - b) stosuje się dynamiczny system zakupów;
  - c) stosuje się aukcję elektroniczną (w przypadku procedury otwartej, procedury ograniczonej lub procedury konkurencyjnej z negocjacjami).
14. Jeżeli zamówienie ma zostać podzielone na części, wskazanie, czy wykonawcy mogą składać oferty w odniesieniu do jednej, kilku lub wszystkich części; wskazanie wszelkich ewentualnych ograniczeń co do liczby części zamówienia, jakie mogą zostać przyznane jednemu oferentowi. W przypadku gdy zamówienie nie zostaje podzielone na części, wskazanie powodów takiej decyzji, chyba że informację tę podano w indywidualnym sprawozdaniu.
15. W przypadku procedury ograniczonej, procedury konkurencyjnej z negocjacjami, dialogu konkurencyjnego lub partnerstwa innowacyjnego, o ile wskazano na możliwość ograniczenia liczby kandydatów, którzy zostaną zaproszeni do składania ofert, udziału w negocjacjach lub w dialogu: proponowana minimalna i, w stosownych przypadkach, maksymalna liczba kandydatów oraz obiektywne kryteria, które zostaną zastosowane w celu wyboru tych kandydatów.
16. W przypadku procedury konkurencyjnej z negocjacjami, dialogu konkurencyjnego lub partnerstwa innowacyjnego, wskazanie, w stosownych przypadkach, zastosowania procedury etapowej w celu stopniowego ograniczenia liczby negocjowanych ofert lub dyskutowanych rozwiązań.

▼ B

17. W stosownych przypadkach, szczególne warunki, którym podlega realizacja zamówienia.
18. Kryteria stosowane na potrzeby udzielenia zamówienia lub zamówień. Z wyjątkiem przypadków gdy najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę ustala się wyłącznie na podstawie ceny, kryteria związane z ofertą najkorzystniejszą ekonomicznie oraz ich wagę wskazuje się, jeżeli nie zostało to podane w specyfikacjach lub, w przypadku procedury dialogu konkurencyjnego, w dokumencie opisowym.
19. Termin odbioru ofert (procedura otwarta) lub wniosków o dopuszczenie do udziału (procedura ograniczona, procedura konkurencyjna z negocjacjami, dynamiczny system zakupów, dialog konkurencyjny, partnerstwo innowacyjne).
20. Adres, na który należy przysłać oferty lub wnioski o dopuszczenie do udziału.
21. W przypadku procedur otwartych:
  - a) przedział czasu, w którym oferent związany jest ofertą;
  - b) data, godzina i miejsce otwarcia ofert;
  - c) osoby upoważnione do obecności podczas otwarcia ofert.
22. Język lub języki, w których należy sporządzać oferty lub wnioski o dopuszczenie do udziału.
23. W stosownych przypadkach wskazanie, czy:
  - a) akceptowane jest elektroniczne składanie ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału;
  - b) stosowane będą elektroniczne zlecenia;
  - c) akceptowane będą elektroniczne faktury;
  - d) stosowane będą elektroniczne płatności.
24. Informacja, czy zamówienie jest związane z projektem lub programem finansowanym ze środków Unii.
25. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminów przewidzianych dla procedur odwoławczych lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
26. Data(-y) oraz odniesienie(-a) do wcześniejszych publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, istotnych dla zamówienia (zamówień), którego(-ych) dotyczy ogłoszenie.
27. W przypadku zamówień powtarzających się, przewidywany termin publikacji kolejnych ogłoszeń.
28. Data wysłania ogłoszenia.
29. Wskazanie, czy zamówienie jest objęte Porozumieniem GPA.
30. Wszelkie inne istotne informacje.

CZĘŚĆ D**Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia**

(o którym mowa w art. 50)

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.

▼ B

2. Rodzaj instytucji zamawiającej oraz główny rodzaj prowadzonej działalności.
3. W stosownych przypadkach wskazanie, czy instytucja zamawiająca jest centralną jednostką zakupującą bądź czy stosuje się jakąkolwiek inną formę wspólnego udzielania zamówień.
4. Kody CPV.
5. Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi.
6. Opis zamówienia: charakter i zakres robót budowlanych, charakter i ilość lub wartość dostaw, charakter i zakres usług. Jeżeli zamówienie podzielone jest na części, informacje podaje się dla każdej części. W stosownych przypadkach opis wszelkich opcji.
7. Rodzaj postępowania o udzielenie zamówienia; w przypadku procedury negocjacyjnej bez uprzedniej publikacji, uzasadnienie.
8. W stosownych przypadkach wskazanie, czy:
  - a) zastosowana została umowa ramowa;
  - b) zastosowany został dynamiczny system zakupów.
9. Kryteria, o których mowa w art. 67, zastosowane w celu udzielenia zamówienia lub zamówień. W stosownych przypadkach wskazanie, czy przeprowadzona została aukcja elektroniczna (w przypadku procedury otwartej, procedury ograniczonej lub procedury konkurencyjnej z negocjacjami).
10. Data zawarcia umowy (umów) w sprawie zamówień publicznych lub umowy ramowej (umów ramowych) w następstwie decyzji o udzieleniu zamówienia lub o zawarciu takiej umowy (takich umów).
11. Liczba otrzymanych ofert w odniesieniu do każdego udzielonego zamówienia, w tym:
  - a) liczba ofert otrzymanych od wykonawców należących do kategorii małych i średnich przedsiębiorstw;
  - b) liczba ofert otrzymanych z innego państwa członkowskiego lub państwa trzeciego;
  - c) liczba ofert otrzymanych drogą elektroniczną.
12. Dla każdego udzielenia zamówienia: nazwa, adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy zwycięskiego oferenta (zwycięskich oferentów), w tym:
  - a) informacja, czy zwycięski oferent należy do kategorii małych i średnich przedsiębiorstw;
  - b) informacja, czy zamówienie zostało udzielone grupie wykonawców (joint venture, konsorcjum lub innej grupie).
13. Wartość zwycięskiej oferty (zwycięskich ofert) lub najdroższa oferta i najtańsza oferta wzięte pod uwagę przy udzielaniu zamówienia lub zamówień.
14. W stosownych przypadkach, dla każdego udzielenia zamówienia: wartość oraz procentowa część zamówienia, jaka zostanie prawdopodobnie zlecona osobom trzecim.
15. Informacja, czy zamówienie jest związane z projektem lub programem finansowanym ze środków Unii.

▼ B

16. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminu przewidzianego dla procedur odwoławczych lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
17. Data(-y) oraz odniesienie(-a) do wcześniejszych publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, istotnych dla zamówienia (zamówień), którego(-ych) dotyczy ogłoszenie.
18. Data wysłania ogłoszenia.
19. Wszelkie inne istotne informacje.

CZĘŚĆ E**Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o konkursie**

(o którym mowa w art. 79 ust. 1)

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Adres e-mail lub adres internetowy, pod którym umożliwiony zostanie nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp do dokumentów zamówienia.

Jeżeli nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp nie jest możliwy ze względów wymienionych w art. 53 ust. 1 akapit drugi i trzeci, informacje o tym, gdzie można pozyskać dokumenty zamówienia.
3. Rodzaj instytucji zamawiającej oraz główny rodzaj prowadzonej działalności.
4. W stosownych przypadkach wskazanie, czy instytucja zamawiająca jest centralną jednostką zakupującą bądź czy stosuje się jakąkolwiek inną formę wspólnego udzielania zamówień.
5. Kody CPV; jeżeli zamówienie jest podzielone na części, informacje podaje się dla każdej części.
6. Opis głównych cech projektu.
7. Liczba i wartość wszelkich nagród.
8. Rodzaj konkursu (otwarty lub ograniczony).
9. W przypadku konkursu otwartego, termin składania projektów.
10. W przypadku konkursu ograniczonego:
  - a) przewidywana liczba uczestników;
  - b) nazwy/imiona i nazwiska ewentualnie zakwalifikowanych już uczestników;
  - c) kryteria kwalifikacji uczestników;
  - d) termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału.
11. W stosownych przypadkach wskazanie, że udział w konkursie zastrzeżony jest dla przedstawicieli określonego zawodu.
12. Kryteria, które będą stosowane podczas oceny projektów.

▼ B

13. Wskazanie, czy decyzja sądu konkursowego ma charakter wiążący dla instytucji zamawiającej.
14. Ewentualne płatności, jakie mają zostać dokonane na rzecz wszystkich uczestników.
15. Wskazanie, czy zwycięzcy lub zwyciężcom konkursu zostaną udzielone w jego następstwie ewentualne zamówienia.
16. Data wysłania ogłoszenia.
17. Wszelkie inne istotne informacje.

CZĘŚĆ F**Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o wynikach konkursu**

(o którym mowa w art. 79 ust. 2)

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Rodzaj instytucji zamawiającej oraz główny rodzaj prowadzonej działalności.
3. W stosownych przypadkach wskazanie, czy instytucja zamawiająca jest centralną jednostką zakupującą bądź czy stosuje się jakąkolwiek inną formę wspólnego udzielania zamówień.
4. Kody CPV.
5. Opis głównych cech projektu.
6. Wartość nagród.
7. Rodzaj konkursu (otwarty lub ograniczony).
8. Kryteria, które zostały zastosowane podczas oceny projektów.
9. Data decyzji sądu konkursowego.
10. Liczba uczestników.
  - a) liczba uczestników należących do kategorii MŚP;
  - b) liczba uczestników z zagranicy.
11. Nazwa, adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy zwycięzcy(-ów) konkursu oraz wskazanie, czy zwycięzca(-y) należy(-ą) do kategorii małych i średnich przedsiębiorstw.
12. Informacja, czy konkurs jest związany z projektem lub programem finansowanym ze środków unijnych.
13. Data(-y) oraz odniesienie(-a) do wcześniejszych publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, istotnych dla projektu(-ów), którego(-ych) dotyczy ogłoszenie.
14. Data wysłania ogłoszenia.
15. Wszelkie inne istotne informacje.

▼B**CZĘŚĆ G****Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o modyfikacji umowy w okresie jej obowiązywania**

(o którym mowa w art. 72 ust. 1)

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Kody CPV.
3. Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi.
4. Opis zamówienia przed modyfikacją oraz po jej dokonaniu: charakter i zakres robót budowlanych, charakter i ilość lub wartość dostaw, charakter i zakres usług.
5. W stosownych przypadkach, wzrost ceny spowodowany modyfikacją.
6. Opis okoliczności, które spowodowały konieczność dokonania modyfikacji.
7. Data decyzji o udzieleniu zamówienia.
8. W stosownych przypadkach, nazwa, adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy nowego wykonawcy lub nowych wykonawców.
9. Informacja, czy zamówienie jest związane z projektem lub programem finansowanym ze środków Unii.
10. Nazwa i adres organu nadzoru oraz organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury medacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminu przewidzianego dla procedur odwoławczych lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
11. Data(-y) oraz odniesienie(-a) do wcześniejszych publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, istotnych dla zamówienia(-ń), którego(-ych) dotyczy ogłoszenie.
12. Data wysłania ogłoszenia.
13. Wszelkie inne istotne informacje.

CZĘŚĆ H**Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o zamówieniu na usługi społeczne i inne szczególne usługi**

(o którym mowa w art. 75 ust. 1)

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej.
2. Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi.

▼ B

3. Krótki opis przedmiotowego zamówienia łącznie z kodami CPV.
4. Warunki udziału, w tym:
  - w stosownych przypadkach wskazanie, czy zamówienie zastrzeżone jest dla zakładów pracy chronionej lub czy jego realizacja ograniczona jest do programów pracy chronionej,
  - w stosownych przypadkach wskazanie, czy świadczenie danej usługi jest zastrzeżone przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi dla określonego zawodu.
5. Termin(-y) zgłoszenia się do instytucji zamawiającej w celu udziału.
6. Krótki opis głównych aspektów procedury udzielania zamówienia, jaka zostanie zastosowana.

CZĘŚĆ I**Informacje, jakie należy zamieścić we wstępnych ogłoszeniach informacyjnych dotyczących usług społecznych I innych szczególnych usług**

(o których mowa w art. 75 ust. 1)

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej.
2. Krótki opis przedmiotowego zamówienia łącznie z jego szacunkową wartością ogółem i kodami CPV.
3. Jeżeli są już znane:
  - a) Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi;
  - b) harmonogram dostawy lub dostarczenia towarów, robót lub usług oraz czas trwania zamówienia;
  - c) warunki udziału, w tym:
    - w stosownych przypadkach wskazanie, czy zamówienie publiczne jest zastrzeżone dla zakładów pracy chronionej lub czy jego realizacja ograniczona jest do programów pracy chronionej,
    - w stosownych przypadkach wskazanie, czy świadczenie danej usługi jest zastrzeżone przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi dla określonego zawodu;
  - d) krótki opis głównych aspektów procedury udzielania zamówienia, jaka zostanie zastosowana.
4. Informacja o tym, że zainteresowani wykonawcy zobowiązani są poinformować instytucję zamawiającą o swoim zainteresowaniu zamówieniem lub zamówieniami i o terminach odbioru potwierdzeń zainteresowania oraz o adresie, na jaki należy nadsyłać potwierdzenia zainteresowania.

▼B

CZĘŚĆ J

Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniach o udzieleniu zamówienia dotyczących zamówień na usługi społeczne I inne szczególne usługi

(o których mowa w art. 75 ust. 2)

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej.
2. Krótki opis przedmiotowego zamówienia łącznie z kodami CPV.
3. Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi.
4. Liczba otrzymanych ofert.
5. Zapłacona cena lub przedział cen (maksimum/minimum).
6. Dla każdego udzielenia zamówienia: nazwa, adres łącznie z kodem NUTS, adres e-mail i adres internetowy zwycięskiego wykonawcy (zwycięskich wykonawców).
7. Wszelkie inne istotne informacje.

*ZALĄCZNIK VI***INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W DOKUMENTACH
ZAMÓWIENIA DOTYCZĄCYCH AUKCJI ELEKTRONICZNYCH**

(art. 35 ust. 4)

W przypadku gdy instytucje zamawiające postanowiły przeprowadzić aukcję elektroniczną, dokumenty zamówienia zawierają co najmniej następujące informacje:

- a) aspekty, których wartości będą przedmiotem aukcji elektronicznej, pod warunkiem że aspekty te są wymierne i mogą być wyrażone w postaci liczbowej lub procentowej;
- b) wszelkie ograniczenia co do przedstawianych wartości, wynikające ze specyfikacji dotyczącej przedmiotu zamówienia;
- c) informacje, które zostaną udostępnione oferentom w trakcie aukcji elektronicznej, oraz, w stosownych przypadkach, termin ich udostępnienia;
- d) odpowiednie informacje dotyczące przebiegu aukcji elektronicznej;
- e) warunki, na jakich oferenci będą mogli licytować, oraz, w szczególności, minimalne wysokości postąpień, które, w stosownych przypadkach, wymagane będą podczas licytacji;
- f) odpowiednie informacje dotyczące wykorzystywanego sprzętu elektronicznego, rozwiązań i specyfikacji technicznych w zakresie połączeń.

ZAŁĄCZNIK VII

DEFINICJE NIEKTÓRYCH SPECYFIKACJI TECHNICZNYCH

Do celów niniejszej dyrektywy:

- 1) „specyfikacja techniczna” ma jedno z poniższych znaczeń:
  - a) w przypadku zamówień publicznych na roboty budowlane, oznacza całość zaleceń technicznych zawartych w szczególności w dokumentach zamówienia, określających wymagane cechy materiału, produktu lub dostawy, odpowiadające przeznaczeniu zamierzonemu przez instytucję zamawiającą; charakterystyka ta obejmuje poziomy oddziaływania na środowisko i klimat, dostosowanie projektu do wszystkich potrzeb (w tym dostępność dla osób niepełnosprawnych) oraz ocenę zgodności, wydajność, bezpieczeństwo lub wymiary, w tym procedury dotyczące zapewnienia jakości, terminologię, symbole, testy i metody testowania, opakowanie, oznakowanie i etykietowanie, instrukcje użytkownika oraz procesy i metody produkcji na każdym etapie cyklu życia obiektów budowlanych; charakterystyka ta obejmuje również zasady dotyczące projektowania i kosztorysowania, warunki testowania, kontroli i odbioru obiektów budowlanych, metod i technik budowy oraz wszelkie pozostałe warunki techniczne, które instytucja zamawiająca może określić, na mocy przepisów ogólnych lub szczególnych, w odniesieniu do ukończonych obiektów budowlanych oraz materiałów lub części, z których są one wykonane;
  - b) w przypadku zamówień publicznych na dostawy lub usługi, oznacza specyfikację w dokumencie określającym wymagane cechy produktu lub usługi, takie jak poziomy jakości, poziomy oddziaływania na środowisko i klimat, dostosowanie projektu do wszystkich potrzeb (w tym dostępność dla osób niepełnosprawnych) oraz ocenę zgodności, wydajność, przeznaczenie produktu, bezpieczeństwo lub wymiary, w tym wymagania odnoszące się do produktu w zakresie nazwy, pod jaką produkt jest sprzedawany, terminologię, symbole, testy i metody testowania, opakowanie, oznakowanie i etykietowanie, instrukcje użytkownika, procesy i metody produkcji na każdym etapie cyklu życia dostawy lub usługi oraz procedury oceny zgodności;
- 2) „norma” oznacza specyfikację techniczną przyjętą przez uznaną instytucję normalizacyjną w celu powtarzalnego i stałego stosowania, której przestrzeganie nie jest obowiązkowe i która należy do jednej z następujących kategorii:
  - a) „norma międzynarodowa” oznacza normę przyjętą przez międzynarodową organizację normalizacyjną oraz dostępna publicznie;
  - b) „norma europejska” oznacza normę przyjętą przez jedną z europejskich organizacji normalizacyjnych oraz dostępna publicznie;
  - c) „norma krajowa” oznacza normę przyjętą przez jedną z krajowych organizacji normalizacyjnych oraz dostępna publicznie;
- 3) „europejska ocena techniczna” oznacza udokumentowaną ocenę działania wyrobu budowlanego względem jego podstawowych cech, zgodnie z odpowiednim europejskim dokumentem oceny, w myśl definicji zawartej w art. 2 pkt 12 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 ⁽¹⁾;
- 4) „wspólna specyfikacja techniczna” oznacza specyfikację techniczną w dziedzinie ICT określoną zgodnie z art. 13 i 14 rozporządzenia (UE) nr 1025/2012;]
- 5) „referencje techniczne” oznaczają dowolny dokument inny niż normy europejskie, opracowany przez europejskie organy normalizacyjne, zgodnie z procedurami dostosowanymi do rozwijających się potrzeb rynku.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiające zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych (Dz.U. L 88 z 4.4.2011, s. 5).

*ZALĄCZNIK VIII***WYMOGI DOTYCZĄCE PUBLIKACJI****1. Publikacja ogłoszeń**

Ogłoszenia, o których mowa art. 48, 49, 50, 75 i 79, muszą być przesyłane przez instytucje zamawiające do Urzędu Publikacji Unii Europejskiej oraz publikowane zgodnie z następującymi zasadami:

Ogłoszenia, o których mowa w art. 48, 49, 50, 75 i 79, są publikowane przez Urząd Publikacji Unii Europejskiej albo, w przypadku gdy wstępne ogłoszenie informacyjne publikowane jest na profilu nabywcy zgodnie z art. 48 ust. 1, przez instytucje zamawiające.

Ponadto instytucje zamawiające mogą publikować takie informacje w internecie, w ramach „profilu nabywcy”, o którym mowa w pkt 2 lit. b).

Urząd Publikacji Unii Europejskiej wyda instytucji zamawiającej potwierdzenie, o którym mowa w art. 51 ust. 5 akapit drugi.

2. Publikacja informacji uzupełniających lub dodatkowych

a) Jeżeli art. 53 ust. 1 akapity drugi i trzeci nie stanowią inaczej, instytucje zamawiające publikują pełne teksty dokumentów zamówienia w internecie.

b) Profil nabywcy może obejmować wstępne ogłoszenia informacyjne, o których mowa w art. 48 ust. 1, informacje na temat aktualnych zaproszeń do składania ofert, planowanych zakupów, zawartych umów, unieważnionych postępowań oraz wszelkie przydatne informacje ogólne, takie jak punkt kontaktowy, numer telefonu i numer faksu, adres pocztowy oraz adres e-mail. Profil nabywcy może też zawierać wstępne ogłoszenia informacyjne wykorzystywane jako zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, które są publikowane na poziomie krajowym zgodnie z art. 52.

3. Format i procedury elektronicznego przesyłania ogłoszeń

Format i procedury elektronicznego przesyłania ogłoszeń, ustanowione przez Komisję, są dostępne pod adresem internetowym „<http://simap.europa.eu>”.

ZALĄCZNIK IX

**TREŚĆ ZAPROSZEŃ DO SKŁADANIA OFERT, DO UDZIAŁU
W DIALOGU LUB DO POTWIERDZENIA ZAINTERESOWANIA
PRZEWIDZIANYCH W ART. 54**

1. Zaprośzenie do składania ofert lub do udziału w dialogu, przewidziane w art. 54, musi zawierać co najmniej:
  - a) odniesienie do opublikowanego zaproszenia do ubiegania się o zamówienie;
  - b) termin odbioru ofert, adres, na który muszą one zostać wysłane, oraz język lub języki, w jakich muszą one być sporządzone;
  - c) w przypadku dialogu konkurencyjnego – datę i adres rozpoczęcia konsultacji oraz informację o wykorzystywanym języku lub wykorzystywanych językach;
  - d) odniesienie do wszelkich dokumentów, które należy ewentualnie załączyć na poparcie weryfikowalnych oświadczeń składanych przez oferenta, zgodnie z art. 59 i 60 oraz, w stosownych przypadkach, z art. 62, albo w celu uzupełnienia informacji przewidzianych w tych artykułach, na warunkach określonych w art. 59, 60 i 62;
  - e) względną wagę przypisaną kryteriom udzielenia zamówienia lub, w stosownych przypadkach, kolejność tych kryteriów od najważniejszego do najmniej ważnego, jeśli nie zostało to podane w ogłoszeniu o zamówieniu, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania, w specyfikacjach technicznych lub w dokumencie opisowym.

Niemniej jednak w przypadku zamówień udzielanych w drodze dialogu konkurencyjnego lub partnerstwa innowacyjnego, informacje, o których mowa w lit. b), nie zostają ujęte w zaproszeniu do udziału w dialogu lub w negocjacjach, lecz pojawiają się w zaproszeniu do składania ofert.

2. W przypadku gdy zaproszenie do ubiegania się o zamówienie jest dokonywane za pomocą wstępnego ogłoszenia orientacyjnego, instytucje zamawiające zapraszają następnie wszystkich kandydatów do potwierdzenia zainteresowania w oparciu o szczegółowe informacje na temat danego zamówienia przed rozpoczęciem kwalifikacji oferentów lub uczestników negocjacji.

Zaproszenie to zawiera co najmniej następujące informacje:

- a) w przypadku zamówień ponawianych – charakter i ilość, łącznie ze wszelkimi opcjami dotyczącymi zamówień uzupełniających, oraz, w miarę możliwości, szacunkowy czas przeznaczony na wykonanie tych opcji; w przypadku zamówień na roboty budowlane, dostawy lub usługi, które mają być przedmiotem zaproszenia do ubiegania się o zamówienie – charakter i ilość oraz, w miarę możliwości, szacunkowy termin publikacji przyszłych ogłoszeń dotyczących tych zamówień;
- b) rodzaj procedury: procedura ograniczona lub procedura konkurencyjna z negocjacjami;
- c) w stosownych przypadkach, data rozpoczęcia lub zakończenia realizacji dostaw, robót budowlanych lub usług;
- d) jeżeli nie może zostać zapewniony dostęp elektroniczny – adres oraz ostateczną datę składania wniosków o udostępnienie dokumentów zamówienia, a także język lub języki, w jakim mają one być sporządzone;
- e) adres instytucji zamawiającej udzielającej zamówienia;
- f) warunki ekonomiczne i techniczne, gwarancje finansowe oraz informacje wymagane od wykonawców;
- g) określenie formy zamówienia będącego przedmiotem zaproszenia do składania ofert: zakup, dzierżawa, najem lub leasing, bądź dowolna kombinacja tych form; oraz
- h) kryteria udzielenia zamówienia i ich wagę lub, w stosownych przypadkach, kolejność tych kryteriów według ich ważności, jeżeli taka informacja nie została podana we wstępnym ogłoszeniu informacyjnym, w specyfikacjach technicznych lub w zaproszeniu do składania ofert lub do negocjacji.

*ZALĄCZNIK X***WYKAZ MIĘDZYNARODOWYCH KONWENCJI W ZAKRESIE
PRAWA SOCJALNEGO I PRAWA OCHRONY ŚRODOWISKA,
O KTÓRYCH MOWA W ART. 18 UST. 2**

- Konwencja MOP nr 87 dotycząca wolności związkowej i ochrony praw związkowych,
- Konwencja MOP nr 98 dotycząca stosowania zasad prawa organizowania się i rokowań zbiorowych,
- Konwencja MOP nr 29 dotycząca pracy przymusowej lub obowiązkowej,
- Konwencja MOP nr 105 dotycząca zniesienia pracy przymusowej,
- Konwencja MOP nr 138 dotycząca najniższego wieku dopuszczenia do zatrudnienia,
- Konwencja MOP nr 111 dotycząca dyskryminacji w zakresie zatrudnienia i wykonywania zawodu,
- Konwencja MOP nr 100 dotycząca jednakowego wynagrodzenia dla pracujących mężczyzn i kobiet za pracę jednakowej wartości,
- Konwencja MOP nr 182 dotycząca zakazu i natychmiastowych działań na rzecz eliminowania najgorszych form pracy dzieci,
- Konwencja wiedeńska o ochronie warstwy ozonowej oraz Protokół montrealski w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową,
- Konwencja bazylejska o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych (konwencja bazylejska),
- Konwencja sztokholmska w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych,
- Konwencja w sprawie procedury zgody po uprzednim poinformowaniu w międzynarodowym handlu niektórymi niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i pestycydami (UNEP/FAO) (konwencja PIC), sporządzona w Rotterdamie dnia 10 września 1998 r., wraz z trzema protokołami regionalnymi.

ZALĄCZNIK XI

REJESTRY ⁽¹⁾

Stosownymi rejestrami zawodowymi i handlowymi oraz odpowiednimi oświadczeniami i zaświadczeniami są dla poszczególnych państw członkowskich:

- w Belgii „Registre du Commerce”/„Handelsregister”, a w przypadku zamówień na usługi „Ordres professionnels/Beroepsorden”,
- w Bułgarii „Търговски регистър”,
- w Republice Czeskiej „obchodní rejstřík”,
- w Danii „Erhvervsstyrelsen”,
- w Niemczech „Handelsregister”, „Handwerksrolle”, a w przypadku zamówień na usługi „Vereinsregister”, „Partnerschaftsregister” oraz „Mitgliedsverzeichnisse der Berufskammern der Länder”,
- w Estonii „Registrite ja Infosüsteemide Keskus”,
- w Irlandii od wykonawcy można wymagać przedstawienia zaświadczenia wystawionego przez „Registrar of Companies” lub „Registrar of Friendly Societies”, lub, w przypadku braku takiego potwierdzenia, zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczył on pod przysięgą, iż wykonuje dany zawód w państwie, w którym posiada swoją siedzibę lub miejsce zamieszkania, oraz działa w określonym miejscu i pod określoną nazwą firmową,
- w Grecji „Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων — ΜΕΕΠ” Ministerstwa Środowiska, Planowania Miast i Wsi oraz Robót budowlanych (Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε) w odniesieniu do zamówień na roboty budowlane; „Βιοτεχνικό ή Εμπορικό ή Βιομηχανικό Επιμελητήριο” oraz „Μητρώο Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού” w przypadku zamówień na dostawy; w przypadku zamówień na usługi usługodawcę można poprosić o dostarczenie oświadczenia o wykonywaniu przezeń określonego zawodu, przy czym oświadczenie to powinno zostać złożone pod przysięgą i potwierdzone notarialnie; w przypadkach, o których mowa w obowiązujących przepisach prawa krajowego, w odniesieniu do usług w zakresie badań, o którym mowa w załączniku I, rejestr zawodowy „Μητρώο Μελετητών” i „Μητρώο Γραφείων Μελετών”,
- w Hiszpanii „Registro Oficial de Licitadores y Empresas Clasificadas del Estado” w odniesieniu do zamówień na roboty budowlane i usługi, a w przypadku zamówień na dostawy „Registro Mercantil” bądź, w przypadku niezarejestrowanych osób fizycznych, zaświadczenie stwierdzające, że dana osoba oświadczyła pod przysięgą, iż wykonuje dany zawód,
- we Francji „Registre du commerce et des sociétés” i „Répertoire des métiers”,
- w Chorwacji „Sudski registar” i „Obrtni registar” lub w przypadku niektórych rodzajów działalności zaświadczenie potwierdzające, że dana osoba posiada zgodę na prowadzenie danego rodzaju działalności gospodarczej lub wykonywanie danego zawodu,
- we Włoszech „Registro della Camera di commercio industria, agricoltura e artigianato”; w przypadku zamówień na dostawy i usługi również „Registro delle commissioni provinciali per l’artigianato” bądź, oprócz wspomnianych już rejestrów, „Consiglio nazionale degli ordini professionali” w odniesieniu do zamówień na usługi; w odniesieniu do zamówień na roboty budowlane lub usługi, oprócz wspomnianych już rejestrów, „Albo nazionale dei gestori ambientali”;

⁽¹⁾ Do celów art. 58 ust. 2 „rejestry zawodowe lub handlowe” oznaczają rejestry wymienione w niniejszym załączniku, a w przypadku gdy na poziomie krajowym wprowadzone zostały zmiany – rejestry, które je zastąpiły.

▼ B

- na Cyprze od wykonawcy można zażądać przedstawienia zaświadczenia wystawionego przez radę ds. rejestracji i kontroli wykonawców robót z zakresu inżynierii lądowej oraz robót budowlanych (Συμβούλιο Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων) zgodnie z ustawą o rejestracji i kontroli wykonawców robót z zakresu inżynierii lądowej oraz robót budowlanych w odniesieniu do zamówień na roboty budowlane; w przypadku zamówień na dostawy i usługi od dostawcy lub usługodawcy można wymagać przedstawienia zaświadczenia wystawionego przez rejestr przedsiębiorstw i syndyków mas upadłościowych (Εφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης) bądź, jeżeli nie ma to zastosowania, zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczył pod przysięgą, iż wykonuje dany zawód w kraju, w którym posiada swoją siedzibę lub miejsce zamieszkania, oraz działa w określonym miejscu i pod określoną nazwą firmową,
- na Łotwie „Uzņēmumu reģistrs”,
- na Litwie „Juridinių asmenų registras”,
- w Luksemburgu „Registre aux firmes” i „Rôle de la Chambre des métiers”,
- na Węgrzech „Cégnyilvántartás”, „egyéni vállalkozók jegyzői nyilvántartása” oraz, w przypadku zamówień na usługi, niektóre „szakmai kamarák nyilvántartása” bądź, w przypadku określonych rodzajów działalności, zaświadczenie stwierdzające, że dana osoba posiada zezwolenie na prowadzenie danej działalności komercyjnej lub wykonywanie danego zawodu,
- na Malcie wykonawca otrzymuje „numru ta’ registrazzjoni tat-Taxxa tal-Valur Miżjud (VAT) u n-numru tal-licenzja ta’ kummerc”, a w przypadku spółek lub przedsiębiorstw, stosowny numer rejestracyjny wydawany przez Malta Financial Services Authority,
- w Niemczech „Handelsregister”,
- w Austrii „Firmenbuch”, „Gewerberegister”, „Mitgliederverzeichnisse der Landeskammern”,
- w Polsce „Krajowy Rejestr Sądowy”,
- w Portugalii „Instituto da Construção e do Imobiliário”(INCI) w odniesieniu do zamówień na roboty budowlane; „Registo Nacional das Pessoas Colectivas” w przypadku zamówień na dostawy i usługi,
- w Rumunii „Registrul Comerțului”,
- w Słowenii „sodni register” i „obrtni register”,
- na Słowacji „Obchodný register”,
- w Finlandii „Kaupparekisteri” i „Handelsregistret”,
- w Szwecji „aktiebolags-, handels- eller föreningsregistren”,
- w Zjednoczonym Królestwie od wykonawcy można wymagać przedstawienia zaświadczenia wystawionego przez „Registrar of Companies” potwierdzającego założenie spółki lub wpis do rejestru lub, w przypadku braku takiego potwierdzenia, zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczył on pod przysięgą, iż wykonuje dany zawód i działa w określonym miejscu i pod określoną nazwą firmową.

▼B*ZAŁĄCZNIK XII***ŚRODKI DOWODOWE NA POTRZEBY KRYTERIÓW KWALIFIKACJI****Część I: Sytuacja ekonomiczna i finansowa**

Dowodem sytuacji finansowej i ekonomicznej wykonawcy może być, co do zasady, dostarczony przezeń jeden lub kilka z następujących dokumentów:

- a) odpowiednie oświadczenia banków lub, w stosownych przypadkach, dowód posiadania odpowiedniego ubezpieczenia z tytułu ryzyka zawodowego;
- b) sprawozdanie finansowe lub wyciągi ze sprawozdania finansowego w przypadku gdy opublikowanie sprawozdania finansowego jest wymagane na mocy prawa kraju, w którym wykonawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania;
- c) oświadczenie o ogólnym obrocie przedsiębiorstwa oraz, w stosownych przypadkach, obrocie w obszarze objętym zamówieniem za okres nie więcej niż trzech ostatnich lat budżetowych, w zależności od daty utworzenia przedsiębiorstwa lub rozpoczęcia działalności handlowej przez wykonawcę, pod warunkiem dostępności wspomnianych informacji dotyczących obrotów.

Część II: Zdolność techniczna

Środki stanowiące dowód zdolności technicznej wykonawców, o której mowa w art. 58:

- a) następujące wykazy:

▼C1

- (i) wykaz robót budowlanych wykonanych nie wcześniej niż w ciągu ostatnich pięciu lat, wraz z zaświadczeniami zadowolającego wykonania i rezultatu najważniejszych robót budowlanych; w razie potrzeby, w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu konkurencji, instytucje zamawiające mogą zaznaczyć, iż uwzględniane będą dowody dotyczące odpowiednich robót budowlanych wykonanych ponad pięć lat wcześniej;
- (ii) wykaz głównych dostaw lub usług zrealizowanych nie wcześniej niż w ciągu ostatnich trzech lat, z podaniem kwot, dat wykonania oraz odbiorców publicznych lub prywatnych. W razie potrzeby, w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu konkurencji, instytucje zamawiające mogą zaznaczyć, iż uwzględniane będą dowody dotyczące odpowiednich dostaw lub usług zrealizowanych bądź wykonanych ponad trzy lata wcześniej;

▼B

- b) wskazanie zaangażowanych pracowników technicznych lub służb technicznych, niezależnie od tego, czy są one częścią przedsiębiorstwa danego wykonawcy, w szczególności tych odpowiedzialnych za kontrolę jakości, a w przypadku zamówień na roboty budowlane – tych, którymi ten wykonawca będzie dysponował na potrzeby wykonania robót budowlanych;
- c) opis urządzeń technicznych oraz środków zastosowanych przez wykonawcę w celu zapewnienia jakości oraz opis zaplecza naukowo-badawczego przedsiębiorstwa;
- d) wskazanie systemów zarządzania łańcuchem dostaw i śledzenia łańcucha dostaw, które to systemy wykonawca będzie mógł zastosować podczas realizacji zamówienia;
- e) w przypadku gdy produkty lub usługi, które mają zostać dostarczone, mają złożony charakter lub, wyjątkowo, mają szczególne przeznaczenie, instytucja zamawiająca lub, w jej imieniu, właściwy organ rządowy państwa, w którym dostawca lub usługodawca ma siedzibę, z zastrzeżeniem zgody tego organu, przeprowadza kontrolę zdolności produkcyjnych dostawcy lub zdolności technicznych usługodawcy, a w razie konieczności także dostępnych im środków naukowych i badawczych, jak również środków kontroli jakości, z których będą korzystać;

▼ B

- f) wykształcenie i kwalifikacje zawodowe usługodawcy bądź wykonawcy lub personelu zarządzającego przedsiębiorstwem, o ile nie podlegają one ocenie w ramach kryterium udzielenia zamówienia;
- g) wskazanie środków zarządzania środowiskiem, które wykonawca będzie mógł zastosować podczas realizacji zamówienia;
- h) oświadczenie na temat wielkości średniego rocznego zatrudnienia u usługodawcy lub wykonawcy oraz liczebność personelu zarządzającego w ostatnich trzech latach;
- i) oświadczenie na temat narzędzi, wyposażenia zakładu i urządzeń technicznych dostępnych usługodawcy lub wykonawcy na potrzeby realizacji zamówienia;
- j) wskazanie procentowej części zamówienia, której realizację wykonawca zamierza ewentualnie zlecić podwykonawcom;
- k) w odniesieniu do produktów, które mają zostać dostarczone:
  - (i) próbki, opisy lub fotografie, których autentyczność musi zostać poświadczona na żądanie instytucji zamawiającej;
  - (ii) zaświadczenia sporządzone przez uznane, właściwe urzędowe instytuty lub agencje kontroli jakości, wyraźnie potwierdzające zgodność produktów przez odniesienie do specyfikacji technicznych lub norm.

▼B

ZALĄCZNIK XIII

**WYKAZ PRZEPISÓW UNIJNYCH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 68
UST. 3**

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/33/WE

ZAŁĄCZNIK XIV

USŁUGI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 74

Kod CPV	Opis
75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79611000-0; 79622000-0 Usługi w zakresie pozyskiwania pracowników świadczących pomoc domową]; 79624000-4 [Usługi w zakresie pozyskiwania personelu pielęgniarskiego] i 79625000-1 [Usługi w zakresie pozyskiwania personelu medycznego] od 85000000-9 do 85323000-9; 98133100-5, 98133000-4; 98200000-5, 98500000-8 [Zatrudnianie pracowników do prowadzenia gospodarstwa domowego] i 98513000-2 do 98514000-9 [Usługi siły roboczej dla gospodarstw domowych, usługi personelu agencji dla gospodarstw domowych, usługi urzędnicze dla gospodarstw domowych, usługi pracowników tymczasowych dla gospodarstw domowych, usługi pracowników pomagających w prowadzeniu gospodarstwa domowego, usługi w gospodarstwie domowym]	Usługi zdrowotne, społeczne i pokrewne
85321000-5 i 85322000-2, 75000000-6 [Usługi administracji publicznej, obrony i zabezpieczenia socjalnego], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; od 79995000-5 do 79995200-7; od 80000000-4 Usługi edukacyjne i szkoleniowe do 80660000-8; od 92000000-1 do 92700000-879950000-8 [Usługi w zakresie organizowania wystaw, targów i kongresów], 79951000-5 [Usługi w zakresie organizowania seminariów], 79952000-2 [Usługi w zakresie organizacji imprez], 79952100-3 [Usługi w zakresie organizacji imprez kulturalnych], 79953000-9 [Usługi w zakresie organizacji festiwali], 79954000-6 [Usługi w zakresie organizacji przyjęć], 79955000-3 [Usługi w zakresie organizacji pokazów mody], 79956000-0 [Usługi w zakresie organizacji targów i wystaw]	Usługi administracyjne w zakresie edukacji, opieki zdrowotnej i kultury
75300000-9	Usługi w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia społecznego ⁽¹⁾
75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1	Świadczenia społeczne
98000000-3; 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 i 98130000-3	Inne usługi komunalne, socjalne i osobiste, w tym usługi świadczone przez związki zawodowe, organizacje polityczne, stowarzyszenia młodzieżowe i inne organizacje członkowskie
98131000-0	Usługi religijne
55100000-1 do 55410000-7; 55521000-8 do 55521200-0 [55521000-8 Usługi w zakresie dostarczania posiłków do prywatnych gospodarstw domowych, 55521100-9 Usługi rozwożenia posiłków, 55521200-0 Usługi dowożenia posiłków] 55520000-1 Usługi dostarczania posiłków, 55522000-5 Usługi dostarczania posiłków do przedsiębiorstw transportowych, 55523000-2 Usługi zaprowiantowania innych przedsiębiorstw lub instytucji, 55524000-9 Usługi dostarczania posiłków do szkół, 55510000-8 Usługi bufetowe, 55511000-5 Usługi bufetowe oraz usługi kawiarniane dla ograniczonej grupy klientów, 55512000-2 Usługi prowadzenia bufetów, 55523100-3 Usługi w zakresie posiłków szkolnych	Usługi hotelowe i restauracyjne
79100000-5 do 79140000-7; 75231100-5	Usługi prawne, niewyłączone na mocy art. 10 lit. d)
75100000-7 do 75120000-3; 75123000-4; 75125000-8 do 75131000-3	Inne usługi administracyjne i rządowe
75200000-8 do 75231000-4	Świadczenie usług na rzecz społeczności

▼B

Kod CPV	Opis
75231210-9 do 75231230-5; 75240000-0 do 75252000-7; 794300000-7; 98113100-9	Usługi w zakresie więziennictwa, bezpieczeństwa publicznego i ratownictwa, o ile nie są wyłączone na mocy art. 10 lit. h)
79700000-1 do 79721000-4 [Usługi detektywistyczne i ochroniarskie, usługi ochroniarskie, usługi nadzoru przy użyciu alarmu, usługi strażnicze, usługi w zakresie nadzoru, usługi systemu namierzania, usługi w zakresie poszukiwania osób ukrywających się, usługi patrolowe, usługi w zakresie wydawania znaczków identyfikacyjnych, usługi detektywistyczne i usługi agencji detektywistycznych] 79722000-1 [Usługi grafologiczne], 79723000-8 [Usługi analizy odpadów]	Usługi detektywistyczne i ochroniarskie
98900000-2 [Usługi świadczone przez zagraniczne organizacje i organy] i 98910000-5 [Usługi specjalne dla międzynarodowych organizacji i organów]	Usługi międzynarodowe
64000000-6 [Usługi pocztowe i telekomunikacyjne], 64100000-7 [Usługi pocztowe i kurierskie], 64110000-0 [Usługi pocztowe], 64111000-7 [Usługi pocztowe dotyczące gazet i czasopism], 64112000-4 [Usługi pocztowe dotyczące listów], 64113000-1 [Usługi pocztowe dotyczące paczek], 64114000-8 [Usługi okienka pocztowego], 64115000-5 [Wynajem skrzynek pocztowych], 64116000-2 [Usługi post-restante], 64122000-7 [Wewnętrzne biurowe usługi pocztowe i kurierskie]	Usługi pocztowe
50116510-9 [Usługi w zakresie formowania opon], 71550000-8 [Usługi kowalskie]	Usługi różne

(¹) Usługi te nie są objęte zakresem niniejszej dyrektywy, jeżeli zorganizowane są jako usługi o charakterze nieekonomicznym świadczone w interesie ogólnym. Państwa członkowskie mogą organizować świadczenie obowiązkowych usług społecznych lub innych usług jako usług świadczonych w interesie ogólnym lub jako usług o charakterze nieekonomicznym świadczonych w interesie ogólnym.

ZAŁĄCZNIK XV

TABELA KORELACJI

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/18/WE
art. 1 ust. 1, 2, 4, 5 i 6	—
art. 1 ust. 3	art. 10
art. 2 ust. 1 pkt 1	art. 1 ust. 9 akapit pierwszy
art. 2 ust. 1 pkt 2	art. 7 lit. a)
art. 2 ust. 1 pkt 3	—
art. 2 ust. 1 pkt 4 lit. a)	art. 1 ust. 9 akapit drugi lit. a)
art. 2 ust. 1 pkt 4 lit. b)	art. 1 ust. 9 akapit drugi lit. b)
art. 2 ust. 1 pkt 4 lit. c)	art. 1 ust. 9 akapit drugi lit. c)
art. 2 ust. 1 pkt 5	art. 1 ust. 2 lit. a)
art. 2 ust. 1 pkt 6	art. 1 ust. 2 lit. b) zdanie pierwsze
art. 2 ust. 1 pkt 7	art. 1 ust. 2 lit. b) zdanie drugie
art. 2 ust. 1 pkt 8	art. 1 ust. 2 lit. c)
art. 2 ust. 1 pkt 9	art. 1 ust. 2 lit. d)
art. 2 ust. 1 pkt 10	art. 1 ust. 8 akapit drugi
art. 2 ust. 1 pkt 11	art. 1 ust. 8 akapit trzeci
art. 2 ust. 1 pkt 12	art. 1 ust. 8 akapit trzeci
art. 2 ust. 1 pkt 13	art. 23 ust. 1
art. 2 ust. 1 pkt 14	art. 1 ust. 10
art. 2 ust. 1 pkt 15	—
art. 2 ust. 1 pkt 16	art. 1 ust. 10
art. 2 ust. 1 pkt 17	—
art. 2 ust. 1 pkt 18	art. 1 ust. 12
art. 2 ust. 1 pkt 19	art. 1 ust. 13
art. 2 ust. 1 pkt 20	—
art. 2 ust. 1 pkt 21	art. 1 ust. 11 lit. e)
art. 2 ust. 1 pkt 22	—

▼B

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/18/WE
art. 2 ust. 1 pkt 23	—
art. 2 ust. 1 pkt 24	—
art. 2 ust. 2	—
art. 3 ust. 1	—
art. 3 ust. 2 akapit pierwszy	—
art. 3 ust. 2 akapit drugi	art. 22; art. 1 ust. 2 lit. d)
art. 3 ust. 3	—
art. 3 ust. 4	—
art. 3 ust. 5	—
art. 3 ust. 6	—
art. 4	art. 7, 67
art. 5 ust. 1	art. 9 ust. 1
art. 5 ust. 2	—
art. 5 ust. 3	art. 9 ust. 3, art. 9 ust. 7 akapit drugi
art. 5 ust. 4	art. 9 ust. 2
art. 5 ust. 5	art. 9 ust. 9
art. 5 ust. 6	—
art. 5 ust. 7	art. 9 ust. 4
art. 5 ust. 8	art. 9 ust. 5 lit. a) akapit pierwszy
art. 5 ust. 9	art. 9 ust. 5 lit. b) akapity pierwszy i drugi
art. 5 ust. 10	art. 9 ust. 5 lit. a) akapit trzeci art. 9 ust. 5 lit. b) akapit trzeci
art. 5 ust. 11	art. 9 ust. 7
art. 5 ust. 12	art. 9 ust. 6
art. 5 ust. 13	art. 9 ust. 8 lit. a)
art. 5 ust. 14	art. 9 ust. 8 lit. b)
art. 6 ust. 1-6	art. 78, art. 79 ust. 2 lit. a)

▼B

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/18/WE
art. 6 ust. 7	art. 79 ust. 2 lit. d)
art. 7	art. 12, art. 68 lit. a)
art. 8 akapit pierwszy	art. 13, art. 68 lit. b)
art. 8 akapit drugi	art. 1 ust. 15
art. 9	art. 15, art. 68 lit. b)
art. 10 lit. a)	art. 16 lit. a)
art. 10 lit. b)	art. 16 lit. b)
art. 10 lit. c)	art. 16 lit. c)
art. 10 lit. d)	—
art. 10 lit. e)	art. 16 lit. d)
art. 10 lit. f)	—
art. 10 lit. g)	art. 16 lit. e)
art. 10 lit. h)	—
art. 10 lit. i)	—
art. 10 lit. j)	—
art. 11	art. 18
art. 12	—
art. 13 akapit pierwszy	art. 8 akapit pierwszy
art. 13 akapit drugi	art. 8 akapit drugi
art. 14	art. 16 lit. f)
art. 15 ust. 1 i 2	art. 10, art. 14, art. 68 lit. b)
art. 15 ust. 3	art. 14, art. 68 lit. b)
art. 16	—
art. 17 ust. 1	art. 10 akapit drugi; art. 12 dyrektywy 2009/81/WE
art. 17 ust. 2	—
art. 18 ust. 1	art. 2
art. 18 ust. 2	—
art. 19 ust. 1	art. 4 ust. 1
art. 19 ust. 2–3	art. 4 ust. 2

▼B

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/18/WE
art. 20 ust. 1	art. 19
art. 20 ust. 2	art. 19 akapit drugi
art. 21 ust. 1	art. 6
art. 21 ust. 2	—
art. 22 ust. 1	art. 42 ust. 1, 2 i 4; art. 71 ust. 1
art. 22 ust. 2	—
art. 22 ust. 3	art. 42 ust. 3, art. 71 ust. 2
art. 22 ust. 4	—
art. 22 ust. 5	—
art. 22 ust. 6	art. 42 ust. 5 i 6, art. 71 ust. 3
art. 22 ust. 7 akapit pierwszy	art. 79 ust. 2 lit. g)
art. 22 ust. 7 akapity drugi i trzeci	—
art. 23 ust. 1	art. 1 ust. 14 akapit pierwszy
art. 23 ust. 2	art. 79 ust. 2 lit. e) i f)
art. 24	—
art. 25	art. 5
art. 26 ust. 1	art. 28 akapit pierwszy
art. 26 ust. 2	art. 28 akapit drugi
art. 26 ust. 3	—
art. 26 ust. 4	art. 28 akapit drugi, art. 30 ust. 1
art. 26 ust. 5 akapit pierwszy	art. 35 ust. 2
art. 26 ust. 5 akapit drugi	—
art. 26 ust. 6	art. 28 akapit drugi
art. 27 ust. 1 akapit pierwszy	art. 1 ust. 11 lit. a)
art. 27 ust. 1 akapity drugi i trzeci	art. 38 ust. 2
art. 27 ust. 2	art. 38 ust. 4
art. 27 ust. 3	—
art. 27 ust. 4	—

▼B

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/18/WE
art. 28 ust. 1	art. 38 ust. 3 lit. a), art. 1 ust. 11 lit. b)
art. 28 ust. 2	art. 1 ust. 11 lit. b), art. 38 ust. 3 lit. b), art. 44 ust. 3 zdanie pierwsze
art. 28 ust. 3	art. 38 ust. 4
art. 28 ust. 4	—
art. 28 ust. 5	—
art. 28 ust. 6	art. 38 ust. 8
art. 29 ust. 1 akapit pierwszy	art. 1 ust. 11 lit. d)
art. 29 ust. 1 akapity drugi i trzeci	—
art. 29 ust. 1 akapit czwarty	art. 38 ust. 3 lit. a) i b)
art. 29 ust. 2	art. 1 ust. 11 lit. d), art. 44 ust. 3 zdanie pierwsze
art. 29 ust. 3	art. 30 ust. 2
art. 29 ust. 4	—
art. 29 ust. 5	art. 30 ust. 3
art. 29 ust. 6	art. 30 ust. 4
art. 29 ust. 7	art. 30 ust. 2
art. 30 ust. 1	art. 1 ust. 11 lit. c), art. 38 ust. 3, art. 44 ust. 3 zdanie pierwsze
art. 30 ust. 2	art. 29 ust. 2, ust. 7
art. 30 ust. 3	art. 29 ust. 3
art. 30 ust. 4	art. 29 ust. 4
art. 30 ust. 5	art. 29 ust. 5
art. 30 ust. 6	art. 29 ust. 6
art. 30 ust. 7	art. 29 ust. 7
art. 30 ust. 8	art. 29 ust. 8
art. 31	—
art. 32 ust. 1	art. 31 zdanie pierwsze
art. 32 ust. 2 lit. a)	art. 31 pkt 1 lit. a)
art. 32 ust. 2 lit. b)	art. 31 pkt 1 lit. b)

▼B

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/18/WE
art. 32 ust. 2 lit. c)	art. 31 pkt 1 lit. c)
art. 32 ust. 3 lit. a)	art. 31 pkt 2 lit. a)
art. 32 ust. 3 lit. b)	art. 31 pkt 2 lit. b)
art. 32 ust. 3 lit. c)	art. 31 pkt 2 lit. c)
art. 32 ust. 3 lit. d)	art. 31 pkt 2 lit. d)
art. 32 ust. 4	art. 31 pkt 3
art. 32 ust. 5	art. 31 pkt 4 lit. b)
art. 33 ust. 1	art. 32 ust. 1, art. 1 ust. 5, art. 32 ust. 2 akapity pierwszy i czwarty
art. 33 ust. 2	art. 32 ust. 2 akapit drugi i trzeci
art. 33 ust. 3	art. 32 ust. 3
art. 33 ust. 4	art. 32 ust. 4
art. 33 ust. 5	art. 32 ust. 4
art. 34 ust. 1	art. 33 ust. 1; art. 1 ust. 6
art. 34 ust. 2	art. 33 ust. 2
art. 34 ust. 3	art. 33 ust. 2 <i>in fine</i>
art. 34 ust. 4	art. 33 ust. 3
art. 34 ust. 5	art. 33 ust. 4
art. 34 ust. 6	art. 33 ust. 6
art. 34 ust. 7	—
art. 34 ust. 8	—
art. 34 ust. 9	art. 33 ust. 7 akapit trzeci
art. 35 ust. 1 akapit pierwszy	art. 54 ust. 1
art. 35 ust. 1 akapit drugi i trzeci	art. 1 ust. 7
art. 35 ust. 2	art. 54 ust. 2 akapit pierwszy i drugi
art. 35 ust. 3	art. 54 ust. 2 akapit trzeci
art. 35 ust. 4	art. 54 ust. 3
art. 35 ust. 5	art. 54 ust. 4
art. 35 ust. 6	art. 54 ust. 5

▼B

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/18/WE
art. 35 ust. 7	art. 54 ust. 6
art. 35 ust. 8	art. 54 ust. 7
art. 35 ust. 9	art. 54 ust. 8 akapit pierwszy
art. 36	—
art. 37 ust. 1	art. 11 ust. 1
art. 37 ust. 2	art. 11 ust. 2
art. 37 ust. 3	—
art. 37 ust. 4	art. 11 ust. 2
art. 38	—
art. 39	—
art. 40	motyw 8
art. 41	—
art. 42 ust. 1	art. 23 ust. 1
art. 42 ust. 2	art. 23 ust. 2
art. 42 ust. 3	art. 23 ust. 3
art. 42 ust. 4	art. 23 ust. 8
art. 42 ust. 5	art. 23 ust. 4 akapit pierwszy
art. 42 ust. 6	art. 23 ust. 5 akapit pierwszy i drugi
art. 43 ust. 1	art. 23 ust. 6
art. 43 ust. 2	art. 23 ust. 6 akapit pierwszy
art. 44 ust. 1	art. 23 ust. 4 akapit drugi; ust. 5 akapit drugi i trzeci; ust. 6 akapit drugi; ust. 7
art. 44 ust. 2	art. 23 ust. 4 akapit pierwszy; ust. 5 akapit pierwszy; ust. 6 akapit pierwszy
art. 44 ust. 3	—
art. 45 ust. 1	art. 24 ust. 1 i 2
art. 45 ust. 2	art. 24 ust. 3
art. 45 ust. 3	art. 24 ust. 4
art. 46	—
art. 47 ust. 1	art. 38 ust. 1

▼B

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/18/WE
art. 47 ust. 2	art. 38 ust. 7
art. 47 ust. 3	art. 38 ust. 7
art. 48 ust. 1	art. 35 ust. 1, art. 36 ust. 1
art. 48 ust. 2	—
art. 49	art. 35 ust. 2; art. 36 ust. 1
art. 50 ust. 1–3	art. 35 ust. 4 akapity pierwszy–trzeci, art. 36 ust. 1
art. 50 ust. 4	art. 35 ust. 4 akapit piąty
art. 51 ust. 1	art. 36 ust. 1, art. 79 ust. 1 lit. a)
art. 51 ust. 2	art. 36 ust. 2
art. 51 ust. 2	art. 36 ust. 3 i ust. 4 akapit drugi
art. 51 ust. 3	art. 36 ust. 4 akapit pierwszy
art. 51 ust. 4	—
art. 51 ust. 5 akapit pierwszy	art. 36 ust. 7
art. 51 ust. 5 akapit drugi	art. 36 ust. 8
art. 51 ust. 6	art. 37
art. 52 ust. 1	art. 36 ust. 5 akapit pierwszy
art. 52 ust. 2 i 3	art. 36 ust. 5 akapity drugi i trzeci
art. 53 ust. 1	art. 38 ust. 6
art. 53 ust. 2	art. 39 ust. 2
art. 54 ust. 1	art. 40 ust. 1
art. 54 ust. 2	art. 40 ust. 2
art. 55 ust. 1	art. 41 ust. 1
art. 55 ust. 2	art. 41 ust. 2
art. 55 ust. 3	art. 41 ust. 3
art. 56 ust. 1 akapit pierwszy	art. 44 ust. 1
art. 56 ust. 1 akapit drugi	—
art. 56 ust. 2	—

▼B

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/18/WE
art. 56 ust. 3	—
art. 56 ust. 4	—
art. 57 ust. 1	art. 45 ust. 1
art. 57 ust. 2	art. 45 ust. 2 lit. e) i f)
art. 57 ust. 3	art. 45 ust. 1 akapit drugi
art. 57 ust. 4	art. 45 ust. 2
art. 57 ust. 5	—
art. 57 ust. 6	—
art. 57 ust. 7	art. 45 ust. 1 akapit drugi i ust. 2 akapit drugi
art. 58 ust. 1	art. 44 ust. 1 i ust. 2 akapity pierwszy i drugi
art. 58 ust. 2	art. 46
art. 58 ust. 3	art. 47
art. 58 ust. 4	art. 48
art. 58 ust. 5	art. 44 ust. 2
art. 59	—
art. 60 ust. 1	art. 47 ust. 4–5, art. 48 ust. 6
art. 60 ust. 2	art. 45 ust. 3
art. 60 ust. 3 i 4	art. 47 ust. 1 i 5, art. 48 ust. 2
art. 60 ust. 5	—
art. 61	—
art. 62 ust. 1	art. 49
art. 62 ust. 2	art. 50
art. 62 ust. 3	—
art. 63 ust. 1	art. 47 ust. 2 i 3; art. 48 ust. 3 i 4
art. 63 ust. 2	—
art. 64 ust. 1	art. 52 ust. 1, art. 52 ust. 7
art. 64 ust. 2 akapit pierwszy	art. 52 ust. 1 akapit drugi

▼B

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/18/WE
art. 64 ust. 2 akapit drugi	art. 52 ust. 1 akapit trzeci
art. 64 ust. 3	art. 52 ust. 2
art. 64 ust. 4	art. 52 ust. 3
art. 64 ust. 5 akapit pierwszy	art. 52 ust. 4 akapit pierwszy
art. 64 ust. 5 akapit drugi	art. 52 ust. 4 akapit drugi
art. 64 ust. 6 akapit pierwszy	art. 52 ust. 5 akapit pierwszy
art. 64 ust. 6 akapit drugi	art. 52 ust. 6
art. 64 ust. 7	art. 52 ust. 5 akapit drugi
art. 64 ust. 8	—
art. 65	art. 44 ust. 3
art. 66	art. 44 ust. 4
art. 67 ust. 1	art. 53 ust. 1
art. 67 ust. 2	art. 53 ust. 1
art. 67 ust. 3	—
art. 67 ust. 4	motyw 1; motyw 46 akapit trzeci
art. 67 ust. 5	art. 53 ust. 2
art. 68	—
art. 69 ust. 1	art. 55 ust. 1
art. 69 ust. 2 lit. a)	art. 55 ust. 1 akapit drugi lit. a)
art. 69 ust. 2 lit. b)	art. 55 ust. 1 akapit drugi lit. b)
art. 69 ust. 2 lit. c)	art. 55 ust. 1 akapit drugi lit. c)
art. 69 ust. 2 lit. d)	art. 55 ust. 1 akapit drugi lit. d)
art. 69 ust. 2 lit. e)	—
art. 69 ust. 2 lit. f)	art. 55 ust. 1 akapit drugi lit. e)
art. 69 ust. 3 akapit pierwszy	art. 55 ust. 2
art. 69 ust. 3 akapit drugi	—

▼B

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/18/WE
art. 69 ust. 4	art. 55 ust. 3
art. 69 ust. 5	—
art. 70	art. 26
art. 71 ust. 1	—
art. 71 ust. 2	art. 25 akapit pierwszy
art. 71 ust. 3	—
art. 71 ust. 4	art. 25 akapit drugi
art. 71 ust. 5–8	—
art. 72	—
art. 73	—
art. 74	—
art. 75	—
art. 76	—
art. 77	—
art. 78	art. 67 ust. 2
art. 79 ust. 1–2	art. 69 ust. 1–2
art. 79 ust. 3	art. 70 ust. 1; art. 79 ust. 1 lit. a)
art. 80 ust. 1	—
art. 80 ust. 2	art. 66 ust. 2
art. 80 ust. 3	art. 72
art. 81	art. 73
art. 82	art. 74
art. 83 ust. 1	art. 81 akapit pierwszy
art. 83 ust. 2–6	—
art. 84	art. 43
art. 85	—
art. 86	—
art. 87	art. 77 ust. 3 i 4
art. 88	art. 77 ust. 5
art. 89 ust. 1 i 2	art. 77 ust. 1 i 2
art. 89 ust. 3	—

▼ **B**

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/18/WE
art. 90 ust. 1	art. 80 ust. 1 akapit pierwszy
art. 90 ust. 2–5	—
art. 90 ust. 6	art. 80 ust. 1 akapit drugi
art. 91	art. 82
art. 92	—
art. 93	art. 83
art. 94	art. 84
załącznik I	załącznik IV
załącznik II	załącznik I
załącznik III	załącznik V
—	załącznik III
załącznik IV lit. a)–f)	załącznik X lit. b)–h)
załącznik IV lit. g)	—
załącznik V — część A	załącznik VII — A
załącznik V — część B — I.	załącznik VII — A
załącznik V — część B — II.	—
załącznik V — część C	załącznik VII — A
załącznik V — część D	załącznik VII — A
załącznik V — część E	załącznik VII — D
załącznik V — część F	załącznik VII — D
załącznik V — część G	—
załącznik V — część H	—
załącznik V — część I	—
załącznik VI– część J	—
załącznik VI	art. 54 ust. 3, lit. a)–f)
załącznik VII	załącznik VI
załącznik VIII	załącznik VIII
załącznik IX pkt 1	art. 40 ust. 5
załącznik IX pkt 2	—
załącznik X	—

▼B

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/18/WE
załącznik XI	załącznik IX pkt A, B i C
załącznik XII, część I	art. 47 ust. 1
załącznik XII, część II	art. 48 ust. 2
załącznik XIII	—
załącznik XIV	załącznik II
załącznik XV	załącznik XII